

GIG
CYMRU
NHS
WALES

Bwrdd Iechyd Prifysgol
Cwm Taf Morgannwg
University Health Board

Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg

Adroddiad Blynyddol a Datganiadau Ariannol 2020- 2021

MAE EIN
GWERTHOEDD
YN EIN HELPU
NI I FOD AR
EIN GORAU

##CTMareingorau

RYDYN NI'N
GWRANDO,
YN DYSGU
AC YN GWELLA

WE LISTEN,
LEARN AND
IMPROVE

RYDYN NI'N
TRIN PAWB
A PHARCH

WE TREAT
EVERYONE
WITH RESPECT

RYDYN NI I GYD
YN CYDWEITHIO
FEL UN TÎM

WE ALL WORK
TOGETHER
AS ONE TEAM

OUR VALUES
HELP US BE AT
OUR BEST

#CTMatourbest

Beth fydd yr Adroddiad Blynyddol hwn yn ei ddweud wrthyh?

Mae ein Hadroddiad Blynyddol yn rhan o gyfres o ddogfennau sy'n rhoi gwybod i chi am Fwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg (BIPCTM), y gofal a ddarparwn a'r hyn a wnawn i gynllunio, darparu a gwella gofal iechyd, er mwyn ateb gofynion newidiol a heriau'r dyfodol.

Mae'n rhoi gwybod am ein perfformiad, ein cyflawniadau yn 2020/2021 a sut rydym yn bwriadu gwella. Mae hefyd yn cydnabod pwysigrwydd gweithio gyda chi a gwrandao ar eich adborth fel y gallwch ofalu amdanoch chi'ch hunain yn y ffordd orau ac fel y gallwn ninnau ddarparu gwell gwasanaethau sy'n diwallu eich anghenion mor agos atoch â phosibl.

Yn unol â Llawlyfr Cyfrifon GIG Cymru 2020-2021 a Llawlyfr Adroddiadau Ariannol Trysorlys EM, mae ein Hadroddiad Blynyddol ar gyfer 2020-2021 yn cynnwys:

- Ein **Hadroddiad Perfformiad** sy'n manylu ar ein perfformiad mewn perthynas â'r angen i addasu ac ymateb i bandemig Covid-19.
- Ein **Hadroddiad Atebolrwydd** sy'n manylu ar ein gofynion atebolrwydd allweddol o dan Ddeddf Cwmnïau 2006 (fel y'u derbyniwyd ar gyfer y sector cyhoeddus) a Rheoliadau Cwmnïau a Grwpiau Mawr a Chanolig (Cyfrifon ac Adroddiadau) 2008, ac mae ein Datganiad Llywodraethu Blynyddol yn rhoi gwybod sut rydym yn rheoli ein hadnoddau a risgiau, ac yn cydymffurfio â threfniadau llywodraethu.
- Ein **Datganiadau Ariannol** cryno sy'n egluro sut rydym wedi gwario ein harian ac wedi cyflawni ein rhwymedigaethau o dan Ddeddf Cyllid y Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Cymru) 2014.

Ar gyfer 2020-21, ni fu gofyn paratoi Datganiad Ansawdd Blynyddol ar wahân fel mewn blynyddoedd blaenorol, ond mae themâu ansawdd allweddol i'w gweld yn ein Hadroddiad Perfformiad.

Adeg ysgrifennu'r adroddiad hwn, mae BIPCTM yn dal i ymateb i'r effaith a'r heriau yn sgil pandemig Covid-19. Yn yr adroddiad hwn, nodir y cynnydd a wnaed yn hyn o beth ac mae'n cynnwys heriau a wynebwn bellach fel sefydliad sy'n byw ochr yn ochr â Covid-19.

Sut i gysylltu â ni:

Os oes angen arnoch fersiwn o'r Adroddiad Blynyddol mewn fformatau/ieithoedd printiedig neu amgen, cysylltwch â ni gan ddefnyddio'r manylion isod:

Cyfeiriad: Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg, Tŷ Ynysmeurig, Uned 3
Navigation Park, Abercynon, Rhondda Cynon Taf. CF45 4SN.

Ffôn: 01443 744800

E-bost: CTM_Corporate_Governance@wales.nhs.uk

Gwefan: [Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg - Hafan](#)

Twitter: @CwmTafMorgannwg

Facebook: www.facebook.com/CwmTafMorgannwg/

Cynnwys:

Tudalen

Croeso gan y Cadeirydd a'r Prif Weithredwr	5
Amdanom ni	7
Materion o Bwys Penodol	11
Pennod 1 – Adroddiad Perfformiad	15
Cyflwyniad a Throsolwg Perfformiad y Prif Weithredwr	15
Meysydd Cyfrifoldeb	17
Effaith Covid-19 ar Ddarparu Gwasanaethau	17
Cynllunio a darparu gwasanaethau diogel, effeithiol ac o ansawdd ar gyfer gofal Covid-19	18
Cynllunio a darparu gwasanaethau diogel, effeithiol ac o ansawdd ar gyfer gofal nad yw'n ofal Covid-19	23
Cyflenwi mewn Partneriaeth	48
Lles a Rheoli'r Gweithlu	51
Gwneud Penderfyniadau a Llywodraethu	55
Crynodeb Cyllid 2020-2021	57
Casgliad a Rhagolwg	58
Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 – Datganiad Lles ac Adroddiadau Blynyddol	59
Y Gymraeg	69
Cynaliadwyedd Amgylcheddol	70
Pennod 2 – Adroddiad Atebolrwydd	75
Rhan 1 – Adroddiad Llywodraethu Corfforaethol	76
Rhan 2 – Adroddiad Cydnabyddiaeth Ariannol a Staff	116
Rhan 3 - Adroddiad Archwilio ac Atebolrwydd Seneddol	133
Pennod 3 – Datganiadau Ariannol	149
Cyfrifon Archwiliedig 2020-2021	151

Croeso gan y Cadeirydd a'r Prif Weithredwr

Yn ôl unrhyw safonau, bu'r flwyddyn ddiwethaf yn gwbl ddigynsail i Fwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg (BIPCTM) ac roedd yr ymateb i Covid-19 yn rhyfeddol, ac mae'n parhau felly. Hoffem ddechrau drwy fanteisio ar y cyfle hwn i dalu teyrnged i'n staff sydd wedi gweithio mor galed i gefnogi gofal a thriniaeth ein cleifion dros y flwyddyn ddiwethaf. Hoffem ddiolch hefyd i'r boblogaeth y mae BIPCTM yn ei gwasanaethu; y gymuned leol, elusennau a chwmnïau lleol a oedd yn hynod hael a chefnogol yn enwedig yn ystod anterth y pandemig. Roedd eu cyfraniad yn hynod bwysig o ran codi calonnau cleifion a staff fel ei gilydd. Rydym wir yn gwerthfawrogi'r gefnogaeth a'r adborth a gawn o hyd gan Gyngor Iechyd Cymuned Cwm Taf Morgannwg a hoffem ddiolch iddynt am eu gwaith partneriaeth gyda ni yn ystod y flwyddyn ddiwethaf.

Hoffem ddiolch hefyd i'n tri awdurdod lleol am y gefnogaeth amhrisiadwy y maent wedi'i rhoi i ni yn ein hymateb i bandemig Covid-19. Bu'r gwaith partneriaeth hwn yn hanfodol mewn llawer o feysydd allweddol, gan gynnwys cyflenwi ein Rhaglen Profi, Orlhain a Diogelu a'n Rhaglen Frechu ac wrth weithio gyda'n Tîm Cyfathrebu ac Ymgysylltu i ymgysylltu â'n cymunedau ar faterion lleol wrth hyrwyddo'r negeseuon diogelwch cyhoeddus canolog.

Un o ddatblygiadau mwyaf arwyddocaol y flwyddyn ddiwethaf fu gweithredu ein model gweithredu newydd ar draws BIPCTM o fis Ebrill 2020. Mae hyn wedi arwain at greu tri Grŵp Ardal Integredig (ILG) sy'n cwmpasu'r boblogaeth y mae BIPCTM yn ei gwasanaethu. Yn sgil yr ardaloedd hyn, sy'n cael eu harwain yn glinigol, gellir gwneud penderfyniadau bellach yn agosach at y dinasyddion hynny sy'n dibynnu ar ein gwasanaethau ac felly wedi'u teilwra'n fwy i anghenion y boblogaeth leol. Mae'r ffordd newydd hon o weithio wedi grymuso staff ac wedi darparu cyfleoedd ar gyfer arweinyddiaeth a chyfranogiad wrth ddatblygu a darparu gwasanaethau o safon, gan ganolbwyntio ar iechyd y boblogaeth.

Mae ymgysylltu helaeth â staff, sefydliadau partner a'n cymunedau lleol wedi ein helpu i ddechrau'r daith i drawsnewid ein diwylliant sefydliadol yn un sy'n seiliedig ar gyfres glir a chyffredin o werthoedd ac ymddygiadau. Mae'r gwerthoedd ac ymddygiadau hyn yn diffinio'r hyn sy'n bwysig i ni fel y gallwn 'fod ar ein gorau'. Wrth edrych i'r dyfodol, mae'r rhain bellach yn rhan annatod o'n diwylliant yn y gweithle ym mhob cam o siwrnai'r staff, gyda'r nod o sicrhau bod BIPCTM bob amser yn cael ei ystyried yn lle gwyb i weithio, lle mae staff yn falch o weithio.

Fel y gwelwyd ym mhedwar ban byd, mae Covid-19 wedi rhoi pwysau digynsail, a di-ildio weithiau, ar wasanaethau ac, yn anffodus, wedi achosi llawer o farwolaethau. Bu'n rhaid i dimau clinigol symud yn gyflym i ymateb i'r pandemig, gan fabwysiadu ffyrdd newydd o weithio i ofalu am gleifion er gwaethaf yr heriau, ac mae hyn wedi sicrhau ein bod yn gallu parhau i ddarparu llawer o wasanaethau hanfodol. Bu'r staff yn gweithio o dan bwysau eithafol, a hynny'n broffesiynol ac yn bersonol, ac mae eu lles ymhlith yr ystyriaethau allweddol yn ein cynlluniau adfer i ddarparu'r cymorth sydd ei angen arnynt a'u hatal rhag bod wedi'u llwyr ymlâdd.

Yn unol â'n diweddariad yn adolygiad blynyddol y llynedd, yn 2019 cynyddodd lefel uwchgyfeirio'r sefydliad gyda Llywodraeth Cymru i 'Ymyrraeth wedi'i Thargedu' mewn perthynas ag ymddiriedaeth a hyder, arweinyddiaeth a diwylliant a llywodraethu ansawdd ac i 'Fesurau Arbennig' yn berthynol i'n gwasanaethau mamolaeth. Ceir rhagor o wybodaeth am y rhaglen bwysig a pharhaus hon o waith gwella ar dudalen 9 yr adroddiad hwn. Diolchwn yn ddiffuant i'r rhai sy'n ymwneud â'r adolygiadau a'r gwaith datblygu parhaus, gan gynnwys staff a chyn-gleifion. Mae hyn yn helpu'r sefydliad i barhau i wella ei wasanaethau a sicrhau ein bod yn parhau i feithrin ymddiriedaeth gyda'r boblogaeth rydym yn ei gwasanaethu.

Bydd staff yn cofio'r arweinyddiaeth a ddarparwyd gan Dr Sharon Hopkins a benodwyd yn Brif Weithredwr dros dro BIPCTM ym mis Mehefin 2019 tan iddi ymddeol ym mis Awst 2020. Roedd ei blynyddoedd lawer o brofiad ac arbenigedd clinigol yn amhrisiadwy wrth lywio'r sefydliad drwy ein hymateb cychwynnol i'n statws uwchgyfeirio cynyddol a thon gyntaf y pandemig, ac rydym yn ddiolchgar iawn am hynny. Ymunodd ein Prif Weithredwr parhaol newydd Paul Mears â ni ym mis Medi 2020.

Yn olaf, flwyddyn ers datgan y pandemig, anodd oedd rhagweld yr effaith enfawr y byddai'n ei chael ar ein bywydau a'r ffyrdd niferus y byddai angen i BIPCTM addasu. Yr hyn yr ydym wedi'i weld yn ystod y flwyddyn ddiwethaf yw bod gennym staff ymroddgar, hynod o ddiwyd ac ymrwymedig sy'n gwneud eu gorau glas dros ein cleifion yn barhaus. Hoffem ddiolch yn ddiffuant a thalu teyrnged i bob un ohonynt am y rhan y maent wedi'i chwarae dros y flwyddyn ddiwethaf.

Oherwydd yr heriau i'r sefydliad wrth ddysgu byw gyda Covid-19 hyd y gellir rhagweld, byddwn yn parhau i ddatblygu ac esblygu ein gwasanaethau i ymateb i Covid-19 yn ogystal ag ail-ddechrau llawer o'n gwasanaethau a gafodd eu hatal yn ystod y pandemig. Yn ogystal, byddwn yn parhau i ddatblygu ein strategaeth fel sefydliad i wir ganolbwyntio ar y ffordd rydym yn gwella iechyd a lles ein poblogaeth yn ogystal â sicrhau ein bod yn parhau i ddarparu'r gwasanaethau gorau o ansawdd uchel i'n cymunedau lleol.

Yr Athro Marcus Longley
Cadeirydd

Paul Mears
Prif Weithredwr

Amdanom ni:

Cafodd Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg (BIPCTM) ei **ffurfio ar 1 Ebrill 2019**, gan ddarparu a chomisiynu ystod lawn o wasanaethau ysbyty a chymunedol ar gyfer trigolion **Pen-y-bont ar Ogwr, Rhondda Cynon Taf a Merthyr Tudful**. Mae hyn yn cynnwys darparu gwasanaethau gofal sylfaenol lleol (Meddygfeydd Teulu, Deintyddfeydd, Practisau Optometreg a Fferyllfeydd Cymunedol) a chynnal ysbytai, canolfannau iechyd a thimau iechyd cymunedol. Mae nifer sylweddol o'n 12,500 o weithlu (cyfrif pennau) yn byw ac yn gweithio yn ein cymunedau, a BIPCTM ymhlith y cyflogwyr mwyaf yn yr ardal.

Mae BIPCTM yn **cynnal Academi Delweddu Genedlaethol y GIG** sy'n hyfforddi cenhedlaeth nesaf Cymru o radiolegwyr, radiograffyddion, sonograffyddion a gweithwyr proffesiynol delweddu **yn ogystal â'r ddau Gyd-bwyllgor Statudol Cymru gyfan canlynol:**

- **Pwyllgor Gwasanaethau Iechyd Arbenigol Cymru (WHSSC)**, sef cyd-bwyllgor statudol o'r saith Bwrdd Iechyd Lleol a thair Ymddiriedolaeth GIG sy'n gyfrifol am gyd-gynllunio a chyd-gomisiynu gwasanaethau gofal iechyd arbenigol a thrydyddol ledled Cymru.
- **Pwyllgor Gwasanaethau Ambiwylans Brys (EASC)**, sef cyd-bwyllgor statudol o'r saith Bwrdd Iechyd Lleol, gyda thair Ymddiriedolaeth GIG Cymru yn Aelodau Cyswllt. EASC sy'n gyfrifol am gyd-gynllunio a chyd-gomisiynu gwasanaethau ambiwlans brys ledled Cymru, gan gynnwys y Gwasanaeth Casglu a Throsglwyddo Meddygol Brys (a elwir fel arall yn ambiwlans awyr) a chomisiynu cludiant i gleifion heb fod argyfwng.

Ceir gwybodaeth fanwl am y gwasanaethau a ddarparwn ar adran 'gwasanaethau' ein [gwefan](#). Mae BIPCTM hefyd yn gyfrifol am wneud trefniadau i breswylwyr gael at wasanaethau iechyd mwy arbenigol lle nad yw'r rhain yn cael eu darparu o fewn ffin BIPCTM.

Amcangyfrifwyd bod poblogaeth breswyl BIPCTM yn 448,639 yn 2019 gan gynyddu i 530,000 wrth gyfrif am lif cleifion. Mae ein poblogaeth yn byw yn ardaloedd Pen-y-bont ar Ogwr, Rhondda Cynon Taf a Merthyr Tudful. Ceir **lefelau uchel o amddifadedd** o fewn ein hardaloedd, ac amcangyfrifir bod mwy na 57% yn byw yn y 40% o ardaloedd mwyaf difreintiedig o Gymru sydd â lefelau uchel o glefyd cronig.

Mae Covid-19 wedi cael effaith ddigynsail a dinistriol ar ein cymunedau, a'u **cyfraddau heintio ar adegau ymhlith yr uchaf yn y DU**, gan danlinellu'r cyddibyniaeth ddofn rhwng poblogaeth, lles cymdeithasol, economaidd ac amgylcheddol. Cyhoeddir y ffigurau Covid-19 diweddaraf ar gyfer Cymru yn ddyddiol gan Iechyd Cyhoeddus Cymru a gellir dod o hyd iddynt [yma](#).

Er mwyn inni **ddarparu gwasanaethau iechyd a lles effeithiol** ar gyfer ein cymunedau, rydym yn cydnabod bod rhaid i ni **gydweithio'n agos â phartneriaid allweddol**, gan gynnwys awdurdodau lleol, sefydliadau'r trydydd sector, prifysgolion, byrddau iechyd eraill, ymddiriedolaethau a'n cyhoedd. Profwyd hyn yn fwy nag erioed yn ystod yr heriau digynsail a wynebwyd gennym yn ystod anterth y pandemig. Cafwyd enghreifftiau di-rif o wir waith partneriaeth o 2020/21 ac roedd agosrwydd ein trefniadau gweithio yn ein galluogi i gyflawni ar ran ein poblogaeth pan oedd ein hangen fwyaf arnynt, ac rydym yn parhau i fod yn wirioneddol ddiolchgar i'n holl bartneriaid am eu cefnogaeth. Mae'r niwed a achoswyd i lawer yn ein cymunedau yn ehangach na'r niwed uniongyrchol gan y feirws ei hun.

Yn ddiweddar, cyhoeddodd Iechyd Cyhoeddus Cymru "[Gosod tegwch iechyd wrth wraidd ymateb ac adferiad cynaliadwy Covid-19: Adeiladu bywydau llewyrchus i bawb yng Nghymru](#)" sy'n amlygu effeithiau llai gweladwy Covid-19 ar faterion fel tlodi ac amddifadedd, allgáu cymdeithasol, diweithdra, addysg, y rhaniad digidol, tai ac amodau gwaith niweidiol, trais a throseddau.

Ochr yn ochr â'n partneriaid, **mae llawer o waith i'w wneud i fynd i'r afael â'r materion sylfaenol hyn**. Mae disgwyliad oes dynion a menywod yn BIPCTM yn llai na chyfartaledd Cymru, ac mae'r gwahaniaeth mewn disgwyliad oes iach (nifer y blynyddoedd y gall person ddisgwyl byw mewn iechyd da) ar draws CTM yn ddisgwylad oes is o 4.8 blynedd i fenywod a 4.4 blynedd i ddynion.

Yn ogystal, mae BIPCTM y tu ôl i Gymru o ran **ymddygiadau iach**, gyda 12.2% o boblogaeth BIPCTM yn nodi llai na dau ymddygiad ffordd iach o fyw o gymharu â chyfartaledd Cymru gyfan sef 10%. Mae ymddygiadau iach yn effeithio ar gyfraddau anhwylderau fel diabetes, clefyd y galon, dementia a chanser.

Dyma rai o'r **ffactorau risg allweddol ar gyfer ein poblogaeth**:

- Nifer uchel yn ysmegu, sy'n adlewyrchu bod cyffredinolrwydd hynny yng Nghymru'n amrywio o 11% yn y pumed lleiaf difreintiedig i 26% yn y pumed mwyaf difreintiedig;
- Yn ôl data o Arolwg Cenedlaethol Cymru, mae'r ffigurau diweddaraf (2020) yn dangos bod 64% o'r boblogaeth oedolion yn BIPCTM dros bwysau neu'n ordew (BMI 25+), gyda 27% yn ordew (BMI 30+)¹
- Y lefelau uchaf o ordewdra ymhlith plant yng Nghymru;
- Lefelau uchel o feichiogrwydd ymhlith merched yn eu harddegau a lefelau isel o fwydo ar y fron; a
- Chanran uwch o fabanod sy'n cael eu geni yn BIPCTM sydd â phwysau geni isel o gymharu â gweddill Cymru.

Yn sgil y sefyllfa hon, ynghyd ag effaith Covid-19 ar wasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol sy'n golygu bod ein poblogaeth yn aros yn hwy am brofion a thriniaeth diagnosteg, rhaid i'n Cynllun Blynyddol ar gyfer 2021/22 nodi **camau ystyrlon i fynd i'r afael ag anghydraddoldebau**, ar yr un pryd ag **ailosod ac adfer y gwasanaeth gofal iechyd**.

Cymeradwywyd ein **cenhadaeth, gweledigaeth ac amcanion lles strategol** gan y Bwrdd ym mis Ionawr 2020 ar sail ffynonellau megis: ymgysylltu â'r cyhoedd a phryderon cleifion; trafodaeth gyda staff a phartneriaid; adborth o adolygiadau annibynnol; ac o ddogfennau allweddol megis Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol, y Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant a 'Cymru Iachach: Ein Cynllun Iechyd a Gofal Cymdeithasol'.

Cenhadaeth BIPCTM	Adeiladu cymunedau iachach gyda'n gilydd
Gweledigaeth BIPCTM	Ym mhob cymuned, bod pobl yn dechrau, yn byw ac yn gorffen eu bywydau'n iach, gan deimlo eu bod yn rhan o'u dewisiadau iechyd a gofal
Amcanion Lles Strategol BIPCTM	• Gweithio gyda chymunedau a phartneriaid i leihau anghydraddoldeb, hyrwyddo lles ac atal afiechyd. • Darparu gofal hygyrch o ansawdd uchel sy'n seiliedig ar dystiolaeth. • Sicrhau cynaliadwyedd ym mhopeth a wnawn, yn economaidd, yn amgylcheddol ac yn gymdeithasol. • Cyd-greu diwylliant dysgu a thyfu gyda staff a phartneriaid.

Ar ôl ymgynghori'n helaeth â staff, cleifion a defnyddwyr gwasanaethau, lansiwyd ein **gwerthoedd ac ymddygiadau** ym mis Hydref 2020, gan helpu i ddiffinio sut y gallwn, drwy weithio fel un tîm, ganolbwyntio ar 'fod ar ein gorau'. Gwnaethpwyd gwaith sylweddol i lansio'r Gwerthoedd ac Ymddygiadau sydd wedi'u crynhoi yn y faner isod:

Ein ffocws ar gyfer 2021/22 o ran ein Gwerthoedd a'n Hymddygiad fydd datblygu hyn i'w gysylltu a'i ymgorffori yn niwylliant ehangach y gweithle ac ym mhob cam o siwrnai'r cyflogai. Rydym wedi ymrwymo o hyd i wella profiad a lles gweithwyr a gwneud BIPCTM yn lle gwych i weithio.

¹ Dolen i ffynhonnell y data isod: <https://statswales.gov.wales/Catalogue/National-Survey-for-Wales/Population-Iechyd/Oedolion-Ffyrdd-o-Fyw/adultlifestyles-by-localauthority-healthboard>

Materion o Bwys Penodol:

Pandemig Covid-19

Mae'n ddealladwy bod adran Adroddiad Perfformiad yr Adroddiad Blynyddol hwn yn canolbwyntio'n bennaf ar effaith sylweddol y pandemig a'r ffordd yr oedd BIPCTM yn gweithredu o ganlyniad. Archwilir hyn yn fanwl ym mhennod 1, tudalen 12 ymlaen.

Materion Llywodraethu ac Ansawdd Gwasanaethau

Mae un o feysydd allweddol ein gwaith gwella yn canolbwyntio ar ein hymateb i'r pryderon a godwyd yn 2018 ynghylch methiannau mewn gwasanaethau mamolaeth yn hen Fwrdd Iechyd Cwm Taf (sef y sefydliad a ragflaenodd BIPCTM).

Comisiynodd Llywodraeth Cymru Goleg Brenhinol yr Obstetryddion a'r Gynaecolegwyr (RCOG) i gynnal **adolygiad annibynnol o'r gwasanaethau hyn** a chyhoeddwyd eu hadroddiad, a gynhaliwyd ar y cyd â Choleg Brenhinol y Bydwagedd (RCM), ym mis Ebrill 2019, gan godi nifer o **feysydd a oedd yn peri pryder sylweddol iawn**. Codwyd pryderon ehangach mewn perthynas â llywodraethu hefyd gan Lywodraeth Cymru, Swyddfa Archwilio Cymru (a elwir bellach yn Archwilio Cymru) ac Arolygiaeth Gofal Iechyd Cymru (AGIC) ynghylch ansawdd, diwylliant, arweinyddiaeth a llywodraethu o fewn y gwasanaeth. O ganlyniad, gwnaeth Llywodraeth Cymru'r sefydliad yn destun 'Ymyrraeth wedi'i Thargedu' ar gyfer Arweinyddiaeth a Diwylliant, Ymddiriedaeth a Hyder a Llywodraethu Ansawdd, a gwasanaethau Mamolaeth yn destun 'Mesurau Arbennig', ac mewn perthynas â'r olaf, penododd Banel Goruchwylio Gwasanaethau Mamolaeth Annibynnol (IMSOP) i:

- Roi sicrwydd, her adeiladol a goruchwyliaeth o'r gwelliant yn erbyn y 70 o argymhellion RCOG/RCM; a
- Sefydlu a chytuno ar broses amlddisgyblaethol annibynnol i adolygu achosion perthnasol yn glinigol a sicrhau bod y Bwrdd Iechyd ac eraill yn gweithredu ar unrhyw ddysgu sy'n deillio o'r adolygiadau hyn.

Mae BIPCTM wedi parhau i gyflawni gwelliannau yn ystod 2020/2021, gyda 50 o'r 70 o argymhellion bellach wedi'u cwblhau. Gan weithio gydag IMSOP a menywod a theuluoedd, datblygwyd rhaglen gynhwysfawr ar gyfer gwella gwasanaethau mamolaeth a newydd-enedigol. Yn sgil hyn, casglwyd barn, profiad a syniadau menywod a'u teuluoedd, a hefyd datblygwyd systemau i wella diogelwch a galluogi gofal o safon uchel. Rydym yn ddiolchgar i'r holl fenywod a theuluoedd sydd wedi rhannu eu profiadau gyda ni i'n helpu i ddatblygu a gwella ein gwasanaethau. Mae BIPCTM wedi ymrwymo o hyd i fod yn **agored a gonest** am yr hyn a aeth o'i le a sut mae'r dysgu a nodwyd yn sail i **welliant ystyrlon**.

Mae IMSOP wedi adrodd bod BIPCTM wedi gwneud cynnydd da er gwaethaf yr amgylchiadau heriol, gan gynnwys dilyniant yn erbyn y matricesau aeddfedrwydd (IPAAF), gyda phob un o'r tri maes Gofal Diogel ac Effeithiol, Ansawdd Rheoli ac Arwain ac Ansawdd Profiad Menywod a Theuluoedd bellach wedi'u hasesu'n rhai sydd yn y cyfnod 'Canlyniadau'. Fodd bynnag, er gwaethaf y cynnydd a wnaed, nodwyd bod cryn dipyn o waith i'w wneud o hyd i lwyr gyflawni yn erbyn yr holl argymhellion a bod ceisio statws penigamp yn parhau i fod yn uchelgais tymor hwy. Bydd y tîm Gwella Mamolaeth yn parhau i ddatblygu'r gwaith hwn yn 2021/2022.

Mae'r adolygiad clinigol allanol o achosion yn cael ei gynnal mewn tri chategori; Morbidrwydd Mamau, Marw-enedigaethau a Marwolaeth Newydd-anedig. Cwblhawyd y categori morbidrwydd mamau a chyhoeddwyd adroddiad thematig IMSOP ar 25 Ionawr 2021 a chyhoeddwyd ymateb BIPCTM ar yr un diwrnod, sydd ar gael ar ein [gwefan](#). Mae gwaith yn mynd rhagddo mewn perthynas â Marw-enedigaethau a Marwolaethau Newydd-anedig a bydd hwn yn cael ei gwblhau yn ystod 2021/22.

Er ei fod yn cydnabod y gwaith sy'n weddill, cafodd y gwasanaeth **adborth cadarnhaol** ar gynnydd o adolygiad gan un Cyngor Iechyd Cymuned, adroddiad AGIC ac adroddiad Addysg a Gwella Iechyd Cymru. Mae meysydd i'w datblygu a'u gwella'n barhaus o hyd ac yn ystod 2021/2022 bydd BIPCTM yn anelu at barhau i ddysgu ymhellach o'r gwaith ymgysylltu rydym wedi ymrwymo iddo, a gweithredu ymhellach yr argymhellion a wnaed. Y prif feysydd ffocws fydd:

- Parhau i wella amseroedd ymateb i gwynion a nodi gwersi a ddysgwyd;
- Parhau i wella ansawdd ac ymateb ymchwiliadau i ddigwyddiadau difrifol;
- Cynllun gwella sy'n canolbwyntio ar symud aeddfedrwydd o'r cyfnod 'canlyniadau' i'r cyfnod 'penigamp';
- Canolbwyntio ar weithio mewn partneriaeth â staff, menywod a theuluoedd a rhanddeiliaid eraill i ysgogi gwelliant parhaus;
- Gwella Diwylliannol drwy lens Gwerthoedd ac Ymddygiadau; ac
- Ymgysylltu yn sail i gynllun mamolaeth strategol.

Yn cydreddeg yn agos â hyn, roedd gwasanaethau newyddenedigol yn destun adolygiad mwy ffurfiol IMSOP ym mis Gorffennaf 2020, yn dilyn cytundeb y byddent yn goruchwyllo ymateb y Gwasanaeth Newyddenedigol mewn perthynas ag 16 o'u hargymhellion gwreiddiol. I gefnogi ein hymateb, cyflwynwyd **Tîm Gwelliant Newyddenedigol**, gan ddarparu arweinyddiaeth feddygol a chlinigol a'r gallu i gydgyssylltu'r rhaglen waith ar draws y ddwy uned Newyddenedigol yn Ysbyty'r Tywysog Siarl ac Ysbyty Tywysoges Cymru.

Adeg ysgrifennu'r adroddiad, yr adroddiad diweddaraf a [gyhoeddwyd gan IMSOP](#) oedd ym mis Ionawr 2021 ac mae ymateb BIPCTM ar gael [yma](#).

Mae rhaglen waith yn mynd rhagddi a bydd yn parhau i fod yn ffocws allweddol yn 2021/22: ymgysylltu a chyfathrebu â theuluoedd, dogfennaeth; rhaglenni hyfforddiant a chymhwysedd diwygiedig; cynlluniau archwilio a rennir; a'r bwriad i ddatblygu Tîm Gwella Ansawdd bach ar y ddau safle. Mae dangosyddion perfformiad i'w cytuno.

Mae IMSOP wedi cadarnhau y bydd adroddiad at wraidd mater y Gwasanaethau

Newyddenedigol yn mynd rhagddo yn gynnar yn 2021/22, dan arweiniad yr arbenigwyr neonatoleg, a bydd hwn hefyd yn cynnwys adolygiad o Adolygiad Cymheiriaid y Rhwydwaith o'r ddwy Uned Newyddenedigol sydd wedi'i gynllunio ar gyfer mis Ebrill 2021.

Bydd y meysydd y mae angen eu gwella mewn ymateb i Ymyrraeth wedi'i Thargedu yn parhau i gael eu datblygu fel blaenoriaeth yn ystod 2021-2022, a chytunwyd ar waith craffu drwy hunanasesu yn erbyn y Matrics Aeddfedrwydd gyda Llywodraeth Cymru a thrwy gyfarfodydd uwchgyfeirio rheolaidd gyda'r Cyfarwyddwr Cyffredinol a'i dîm arwain. Caiff cynnydd ei asesu o bryd i'w gilydd drwy gyd-ystyriaeth gan Lywodraeth Cymru, Arolygiaeth Iechyd Cymru ac Archwilio Cymru.

Pennod 1

Adroddiad Perfformiad

Cyflwyniad a Throsolwg Perfformiad y Prif Weithredwr

Cyflwyniad

Byddai'r adran hon o'r Adroddiad Blynyddol fel arfer yn crynhoi alldro perfformiad allweddol yn ystod y flwyddyn dan sylw ac yn rhoi sylwadau ar y rhesymau cysylltiedig, y gwelliannau sydd ar y gweill a'r cyfeiriad teithio yn y dyfodol. Mae'r sylwebaeth y tro hwn yn wahanol iawn, iawn i flynyddoedd blaenorol oherwydd **effaith sylweddol pandemig Covid-19**. Gosododd ei ddyfodiad her ddigynsail i BIPCTM ac yn wir y GIG ehangach i gynllunio ac ymateb i bandemig Covid-19 gan fynnu ymateb deinamig, ystywyth a gyflwynodd nifer o gyfleoedd a risgiau.

Bydd yr angen i ymateb ac adfer o'r pandemig yn parhau i'r sefydliad a'r gymdeithas ehangach drwy gydol 2021 a thu hwnt. Fel y gwelwch o'r Adroddiad Blynyddol hwn, mae'r pandemig wedi cael **effaith nodedig ar ein trefniadau perfformiad, cyllid a llywodraethu** yn ystod 2020-21.

Cynllun Tymor Canolig Integredig (CTCI)

Mae cwblhau CTCI tair blynedd yn ofyniad statudol ar gyfer BIPCTM. Gan fod y broses honno wedi'i hatal ar gyfer 2020/23, rhoddwyd sylw ffurfiol i'r mater hwn drwy lythyr gan Lywodraeth Cymru yn cadarnhau bod cynllun cymeradwy BIPCTM ar gyfer 2019/22 yn parhau yn bod. Datblygwyd Cynllun Blynyddol drafft 2021-2022 yn unol â chanllawiau Llywodraeth Cymru sy'n nodi'r gofyniad am Gynllun Blynyddol yn lle'r gofyniad arferol am Gynllun Tymor Canolig Integredig tair blynedd. Cyflwynwyd y Cynllun Blynyddol i Lywodraeth Cymru erbyn diwedd mis Mawrth 2021. Ar ôl ei gymeradwyo, caiff y Cynllun Blynyddol ei fonitro bob chwarter gyda Phwyllgor Cynllunio, Perfformiad a Chyllid y Bwrdd Iechyd yn goruchwyllo'r gwaith monitro hwn.

Trosolwg Perfformiad

Mae'r adroddiad hwn yn rhoi crynodeb o berfformiad yn erbyn meysydd lle mae BIPCTM wedi ymateb i effaith Covid-19.

Rydym yn canolbwyntio ar gymryd **dull cytbwys** i ymateb i bedwar niwed Covid-19 (mae mwy am hyn ar dudalen 14) ac ar gynllunio adferiad o'r eiliad y cafodd gwasanaethau eu hoedi. Gan gydnabod cyfyngiadau gweithio gyda Covid-19, mae ein clinigwyr wedi parhau i ddarparu cynifer â phosibl o wasanaethau cleifion, gan addasu lle bu angen megis defnyddio ymgynghoriadau o bell, llwybrau amgen y tu allan i ysbytai, a lleoliadau gofal amgen. Gwnaeth ein timau bopeth yn eu gallu i ofalu am gleifion yn wyneb **pwysau eithriadol** mewn gofal heb ei drefnu. Er gwaethaf hyn, mae'r her sydd o'n blaenau ar gyfer ailosod yr holl wasanaethau yn ddigynsail ac mae Cynllun Blynyddol drafft BIPCTM ar gyfer 2021-2022 yn nodi sut

y byddwn yn trosglwyddo o reoli adferiad dewisol mewn sefyllfa pandemig i'r cyfnod adfer arfaethedig.

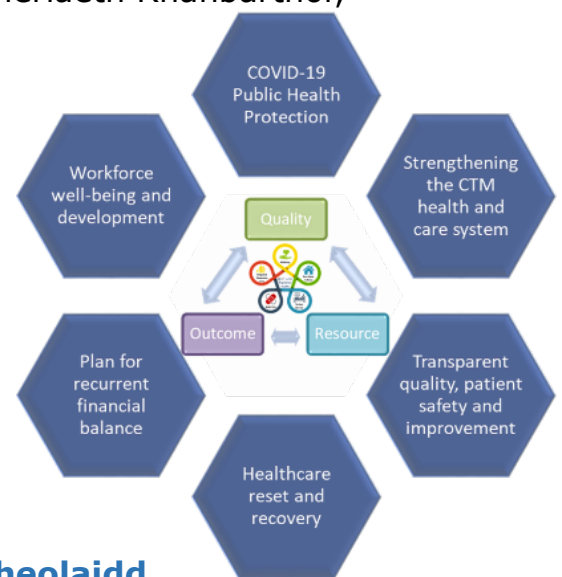
Wrth ddatblygu'r gwaith hwn, rydym wedi ceisio bod yn uchelgeisiol ond yn realistig o ran yr hyn y gallwn anelu at ei gyflawni. Rydym hefyd wedi ceisio sicrhau ein bod yn manteisio i'r eithaf ar y cyfle hwn i gysoni'r cynllun ailosod â'r uchelgais tymor hwy i roi canlyniadau iechyd y boblogaeth wrth wraidd y gofal a ddarperir i'n cymunedau.

Rhagolwg at 2021-22

Yn ystod 2021-22, yng ngoleuni'r gwersi a ddysgwyd o Covid-19, byddwn yn adolygu'r gwaith sydd wedi'i wneud hyd yma ar ddatblygu Strategaeth Iechyd a Gofal Integredig BIPCTM. Bydd y Strategaeth yn nodi ar gyfer y pum mlynedd nesaf ymagwedd newydd at **ddarparu gwasanaethau gofal iechyd effeithiol o ansawdd uchel** ar sail iechyd y boblogaeth. Mae Covid-19, unwaith eto, wedi hoelio sylw craff ar rai o'r anghydraddoldebau hirsefydlog yn ein poblogaeth. Bydd ein strategaeth yn ceisio dangos sut y gall ein system iechyd a gofal, gan weithio mewn partneriaeth, ddatblygu a thrawsnewid i ddiwallu anghenion ein poblogaeth.

Wrth i ni barhau i ymateb i bandemig Covid-19 a datblygu ac alinio â'n hamcanion lles strategol, cytunwyd ar y blaenoriaethau canlynol ar gyfer 2021/2022:

- 1. Ansawdd tryloyw, diogelwch cleifion a gwelliant:** ymgorffori ymhellach ein trefniadau llywodraethu ansawdd a diogelwch cleifion fel y nodir yn y fframwaith Llywodraethu Ansawdd a Diogelwch Cleifion a sefydlu BIPCTM Gwella: rhoi dysgu ar waith, datblygu'r sgiliau a'r arweinyddiaeth ar gyfer gwella;
- 2. Diogelu iechyd y cyhoedd rhag Covid-19:** drwy olrhain cysylltiadau a rheoli achosion yn gynaliadwy, goruchwyllo a samplu, profi a brechu;
- 3. Cryfhau system iechyd a gofal CTM:** deall effaith Covid-19 ac anghydraddoldebau ehangach ar ein cymunedau, gan ddatblygu Strategaeth y Bwrdd Iechyd ymhellach yng ngoleuni'r hyn a ddysgwyd o Covid-19; a gweithredu uchelgais Trawsnewid y Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol;
- 4. Ailosod ac adfer y gwasanaeth gofal iechyd:** mynd i'r afael â'r ôl-groniad sylweddol mewn gofal dewisol gan gynnwys gwasanaethau canser, gyda dull system gyfan yn cynnwys gwasanaethau cymunedol a gofal sylfaenol a gwella mynediad at wasanaethau iechyd meddwl ar draws pob grŵp oedran, gan ganolbwyntio'n benodol ar anghenion plant a phobl ifanc a'r boblogaeth oedolion iau sy'n fwy tebygol o gymryd eu bywydau eu hunain;
- 5. Lles a datblygiad y gweithlu:** cefnogi a gwella lles ein staff, ochr yn ochr â gwaith pellach i wella a datblygu ein galluedd arwain; a
- 6. Chynllunio ar gyfer cydbwysedd ariannol rheolaidd.**

Meysydd Cyfrifoldeb

Mae gwybodaeth mewn perthynas â chwmpas y cyfrifoldeb ar gyfer BIPCTM ar gael yn adran "Amdanom Ni" yr adroddiad hwn ar dudalen 7.

Effaith Covid-19 ar Ddarparu Gwasanaethau

Achosion a Phositifrwydd Covid-19

Datganodd Sefydliad Iechyd y Byd (WHO) bandemig ar 11 Mawrth 2020 ac, ar y pryd, roedd yn amlwg bod y GIG a'r DU yn wynebu argyfwng byd-eang. Gwnaed gwaith modelu sylweddol o effeithiau tebygol ar y cyd â phartneriaid yn Iechyd Cyhoeddus Cymru a Llywodraeth Cymru, gan asesu **pedwar niwed** posibl Covid:

Mae'r pandemig wedi cael effaith ddinistriol ar ein staff a'n cymunedau, sydd wedi colli llawer o'u hanwyliaid, a bydd pob un ohonom yn teimlo effaith hyn am gryn amser i ddod. Mae gan BIPCTM yr **ail nifer uchaf o achosion a gadarnhawyd** yng Nghymru sef 40,123, wrth ymyl Bwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan sef 40,760². Cynyddodd cyfartaledd treigl saith diwrnod y gyfradd brofi o'r anterth cyntaf ac adlewyrchir profion ardal gyfan ym Merthyr Tudful a Chynon Isaf (Tachwedd - Rhagfyr 2020) yn y cynnydd mewn achosion positif a nodwyd.

Mae'n werth nodi'r gwahaniaeth yn y nifer is **sy'n manteisio ar brofion** ymhlith dynion o'u cymharu â menywod o gymharu â'r positifrwydd yn yr achosion³. Dengys y gwahaniaeth fod ffactorau wedi dylanwadu efallai ar y nifer is ymhlith dynion.

Yn yr un modd, ers 1 Gorffennaf 2020, roedd achosion positif yn uwch ymhlith pobl 20-29, 30-39 (uchaf), 40-49 a 50-59 oed ac ar eu hisaf ymhlith pobl o dan 20 oed, tra bod positifrwydd ar ei uchaf ymhlith pobl 40-49 oed (10%) a thros 9% ar gyfer yr holl grwpiau oedran eraill ar wahân i bobl 80+ oed gyda 4.8% o positifrwydd. Awgryma hyn fod y nifer sy'n manteisio ar brofion yn is ymhlith grwpiau oedran 60-69 a 70-79 oed. Mae hyn yn gyson â'r dystiolaeth, sef y gwyddys bod pobl o dan 20 oed yn llai tueddol o gael eu heintio a chael symptomau clinigol.

² Iechyd Cyhoeddus Cymru 2021, Darlun Firoleg COVID-19 Gyflym 2021, Diogelu Iechyd y Cyhoedd, ICC
<https://public.tableau.com/profile/public.health.wales.health.protection#/vizhome/RapidCOVID-19virology-Crynoded cyhoeddus/pennawd>

³ Nelson AV 2021, Adroddiad Gwyliadwriaeth Ardal Leol COVID-19 (Y). Gwybodeg, CTM

Mewn perthynas ag **amddifadedd**, roedd achosion ar eu huchaf yn yr ardaloedd mwyaf difreintiedig ac yn is yn yr ardaloedd mwy cefnog.

Gallai **cyfradd achosion a phositifrwydd** BIPCTM fod yn gysylltiedig â galwedigaeth a throsglwyddo yn y gweithle fel yr awgrymwyd gan astudiaeth leol o drosglwyddo a gynhaliwyd yn 2021. Dangosodd mai'r tri phrif sector a gyflwynodd y nifer fwyaf o achosion yn BIPCTM oedd:

- Y sector gweinyddu cyhoeddus, amddiffyn, addysg ac iechyd (gweithwyr gofal, gweithwyr gofal iechyd proffesiynol ac athrawon)
- Y sector cyfanwerthu, manwerthu, trafniadaeth, gwestai a bwyd (gweithwyr manwerthu, cynorthwywyr gwerthu ac arianwyr/gweithredwyr desgiau talu)
- Sector gweithgareddau proffesiynol, gwyddonol a thechnegol (rolau gweinyddol a glanhawyr a gwaith domestig⁴).

Mae **dwyseddau poblogaeth** (Pen-y-bont ar Ogwr, Rhondda Cynon Taf (RhCT) a Merthyr Tudful sydd â'r 6^{ed}, 7^{fed} ac 8^{fed} uchaf yn y drefn honno o'r 22 awdurdod lleol yng Nghymru), daearyddiaeth a hanes (yn enwedig ym Merthyr a RhCT), sy'n arwain at gymunedau dwys eu poblogaeth, rhyng-gysylltiedig ac aml-genhedlaeth yn y Cymoedd, hefyd yn rhesymau posibl eraill^{5,6}.

Amddifadedd

Mae amddifadedd cynyddol yn gysylltiedig â **mwy o risg o farwolaethau Covid-19**, gyda'r rhai yn yr ardaloedd mwyaf difreintiedig 1.79 gwaith yn fwy tebygol o farw o gymharu â'r rhai mwyaf cefnog, gan awgrymu bod gan ffactorau cymdeithasol, yn hytrach na chlefydau neu ffactorau clinigol sy'n bodoli eisoes, rôl bwysig o ran cymedroli risg marwolaethau⁶. Wrth i ni gynllunio ein hadferiad o'r pandemig ac ystyried pa wersi y gellir eu dysgu, byddwn yn edrych yn ofalus ar sut y gallwn weithio gyda'n partneriaid a'n cymunedau i fynd i'r afael â'r materion sylfaenol hyn sydd wedi effeithio ar ein poblogaethau ers peth amser.

Ethnigrwydd

Roedd pobl o'r holl **grwpiau BAME** mewn mwy o berygl o farwolaeth o Covid-19 na phobl o ethnigrwydd gwyn. O'u haddasu ar gyfer oedran a rhyw yn unig, roedd cymarebau perygl yn amrywio o 1.62–1.88 ar gyfer unigolion Du a De Asiaidd a phobl o ethnigrwydd cymysg, o'u cymharu â phobl o ethnigrwydd gwyn, gan ostwng i 1.43–1.48 ar ôl addasu ar gyfer pob ffactor risg. Mae hyn yn atgyfnerthu'r honiad mai dim ond rhan fechan o'r risg gormodol ymhlith grwpiau BAME y gellir ei phriodoli i fwy o achosion o broblemau meddygol fel clefyd cardiofasgwlaidd neu ddiabetes ymhlith pobl BAME, neu i lefelau uwch o amddifadedd⁶.

Gwelwyd y **marwoldeb Covid-19 uchaf** mewn brigiadau mewn cyfleusterau, gan gynnwys cyfleusterau gofal hirdymor, cartrefi ymddeol, a llochesi i'r digartref⁶.

⁴ McKibben MA a Slyne C 2021 Dadansoddi cyfraddau trosglwyddo yn y gweithle - Cyflwyniad rhanbarth CTM f3. Tîm Iechyd Cyhoeddus Lleol, CTM

⁵ Stats Cymru (2012): Defnyddio Amcangyfrifon Canol Blwyddyn SYG 2019

⁶ Daniels P, Slyne C a Kulkarni-Johnston R 2021 Deall marwoldeb COVID-19 yn CTM. Diogelu Iechyd, Iechyd Cyhoeddus Cymru a Tîm Iechyd Cyhoeddus Lleol CTM

Derbyniadau i'r Ysbyty

Roedd derbyniadau'n **uwch yn ystod ail don** Covid-19 na'r don gyntaf, gyda'r anterth ym mis Ionawr 2021. Roedd gordewdra cynyddol yn gysylltiedig â mwy o risg, a'r bobl hynny â BMI o 40 neu fwy bron ddwywaith yn fwy tebygol o gael eu derbyn, ac felly hefyd fathau o gydafiachedd, gan gynnwys diabetes; asthma difrifol; clefyd anadlol; clefyd cronig y galon, clefyd yr afu/iau, strôc; dementia; clefydau niwrolegol eraill; llai o weithrediad arennau; clefydau awtoimiwn; ac anhwylderau imiwnoataliedig eraill⁶.

Heintiau a Gafwyd yn yr Ysbyty / Gofal Iechyd - heintiau nosocomiaidd

Bu'r tîm Rheoli Atal Heintiau yn rhan annatod o barodrwydd BIPCTM ar gyfer Covid-19. Dros y 12 mis diwethaf, prif ffocws y tîm hwnnw fu **paratoi ac ymateb i'r pandemig** ond parhaodd gwaith nad yw'n waith Covid-19 gymaint â phosibl. Daeth hyfforddiant wyneb yn wyneb i ben ond parhaodd hyfforddiant gorfodol drwy e-ddysgu ac er nad oedd modd cwblhau'r rhaglen archwilio arfaethedig, rhoddwyd sylw i unrhyw ddiffyg cydymffurfio â pholisïau a gweithdrefnau Rheoli Atal Heintiau yn rhan o ymweliadau ward.

Er na fodlonwyd y disgwyliadau lleihau a bennwyd gan Lywodraeth Cymru ar gyfer 2020/21 i leihau heintiau sy'n gysylltiedig â gofal iechyd, **adroddwyd am lai o achosion** mewn perthynas â haint C.difficile, bacteremia S.aureus a bacteremia gram negyddol o gymharu â'r un cyfnod y llynedd. Mae'r tîm Atal a Rheoli Heintiau yn gweithio gydag arweinwyr Grwpiau Ardal Integredig i ddatblygu a chytuno ar ddisgwyliadau lleihau lleol i sicrhau gostyngiadau pellach mewn heintiau sy'n gysylltiedig â gofal iechyd a gwella gofal a diogelwch cleifion. Ar ddiwedd mis Mawrth 2021, mae nifer achosion **Covid-19 yn isel yn y gymuned ar hyn o bryd ac nid oes unrhyw frigiadau parhaus o achosion** mewn unrhyw safleoedd ysbytai BIPCTM, ac mae'r tîm Rheoli Atal Heintiau yn bwriadu ailddechrau ei raglen archwilio fflynyddol, hyfforddiant wyneb yn wyneb a gwaith gwella parhaus.

Bu **dull cydweithredol aml-broffesiynol** yn hanfodol ar gyfer nodi, ymchwilio a rheoli achosion unigol o Covid-19 a brigiadau'r haint. Rhoddwyd cymorth pellach i'r tri Grŵp Ardal Integredig i gynnal parhad a darpariaeth gwasanaethau allweddol. Datblygwyd **systemau a phrosesau** i reoli a monitro'r gwaith o atal a rheoli heintiau. Mae'r systemau/prosesau hyn yn defnyddio asesiadau risg ac yn ystyried pa mor agored i niwed mae defnyddwyr gwasanaeth ac unrhyw risgiau a achosir gan eu hamgylchedd a defnyddwyr gwasanaeth eraill. Mabwysiadodd BIPCTM **ddull system gyfan** gan weithio gyda chydweithwyr yn Iechyd Cyhoeddus Cymru, a'n tri awdurdod lleol yn ogystal â gofal sylfaenol ac eilaidd. Gweithiodd y tîm Rheoli Atal Haint hefyd mewn partneriaeth â rhanddeiliaid allweddol i sefydlu llwybrau priodol yn seiliedig ar ganllawiau cenedlaethol.

Cyflwynwyd **strategaeth brofi** i gefnogi nodi cleifion yn gynnar a'u lleoli'n briodol, gan wahanu risg Covid-19 ar lefel leol er mwyn gallu darparu gwasanaethau. Datblygwyd llwybrau cleifion â chod lliw i wahanu cleifion yn briodol er mwyn lleihau'r risg o drosglwyddo Covid-19.

Datblygwyd Gweithdrefnau Gweithredu Safonol gan y Grwpiau Ardal Integredig sy'n disgrifio'r mesurau **a weithredwyd i ddarparu gwasanaethau'n ddiogel**.

Ailwampiodd cydweithwyr Ystadau a Chynllunio Cyfalaf nifer o wardiau/adrannau i gefnogi gofynion Rheoli Atal Heintiau.

Cafwyd **hyfforddiant Rheoli Atal Heintiau** gan gynnwys gwisgo/tynnu Cyfarpar Diogelu Personol (PPE) (yn ddiogel) yn unol â chanllawiau cenedlaethol. Cynhaliodd y tîm Rheoli Atal Heintiau archwiliadau rheolaidd i fonitro cydymffurfio â rhagofalon rheoli heintiau safonol/polisiâu Rheoli Atal Heintiau. Gweithiodd y Grwpiau Ardal Integredig gydag arweinwyr caffael i fonitro'r cyflenwad PPE yn y sefydliad.

Roedd ein holl ysbytai yn destun cyfraddau uchel o heintiau sy'n gysylltiedig â gofal iechyd ar wahanol adegau. Bu'r ymateb i frigiadau o haint Covid-19 yn amgylchedd yr ysbyty yn hynod o heriol. Nodwyd y brigiad cyntaf o achosion Covid-19 yn Ysbyty Brenhinol Morgannwg ym mis Medi 2020, a brigiadau dilynol ym mhob ysbyty cyffredinol dosbarth a phedwar ysbyty cymunedol. Nododd y Tîm Rheoli Brigiad gwreiddiol *Gynllun 15 Pwynt* i'w weithredu i ffrwyno ac atal trosglwyddo pellach. Wrth nodi brigiadau mewn ysbytai eraill, daeth y Tîm Rheoli Brigiad yn dîm cyffredinol i gymhwyso'r dull cyson drwy'r **Cynllun 15 Pwynt a rhannu'r gwersi a ddysgwyd**.

Cafwyd cydweithio agos iawn rhwng timau Atal a Rheoli Heintiau, Grwpiau Ardal Integredig ac Iechyd Cyhoeddus Cymru mewn ymateb i'r brigiadau. A chyfraddau heintio cymunedol cynyddol drwy'r hydref, roedd y brigiadau'n fwyfwy anodd eu ffrwyno, yn enwedig am fod ysbytai'n gweithredu hyd eithaf eu gallu, a salwch staff, yn aml oherwydd Covid-19, hefyd yn ffactor cyfyngol. Er hyn, ac wrth i gyfraddau heintio cymunedol ostwng yn dilyn y Cyfnod Clo Cenedlaethol ar 20 Rhagfyr 2020, yn raddol daethpwyd â brigiadau dan reolaeth a datganwyd eu bod ar ben, a dim ond un yn weddill yn Ysbyty'r Tywysog Siarl ar ddiwedd mis Mawrth 2021, a hwnnw dan reolaeth dda.

Mae'r **brores adolygu digwyddiadau COVID-19 cysylltiedig â gofal iechyd** yn drylwyr iawn. Ymchwilir i bob achos felly ac, os oes angen, fe'i hystyrir ochr yn ochr ag achosion tebyg. Mae angen adolygiad marwolaeth manwl ar unrhyw farwolaethau sy'n gysylltiedig â Covid-19.

Marwolaethau Covid-19

Yn ystod 2020/2021, yn BIPCTM y bu **nifer uchaf y marwolaethau yng Nghymru** sef 1,498 o gyfanswm ffigur Cymru o 5454². Dengys cyfartaledd 5 mlynedd Pob Marwolaeth a marwolaethau Covid-19 frigau marwolaethau Covid-19 ym mis Ebrill-Mai 2020 a chynnydd mewn brigau lluosog o fis Medi 2020 a gostyngiad o fis Chwefror 2021 ymlaen. Cytunir fwyfwy fod risg marwolaethau Covid-19 yn cynyddu'n fawr ag oedran ac, i raddau llai, amddifadedd; ei fod yn uwch ymhlith dynion na menywod; mewn pobl Dduon, Asiaidd a Lleiafrifoedd Ethnig (BAME) o'u cymharu â phobl o ethnigrwydd gwyn; ac yn y bobl hynny sydd â rhai mathau o gydafiachedd. Dangosir niwed o Covid-19 ei hun yn nifer yr achosion a'r marwolaethau a welwyd ers mis Mawrth 2020⁷ gyda brig mwy bas yn y don gyntaf a dau frig sy'n codi'n ddilysniannol yn yr ail don⁶.

⁷ Iechyd Cyhoeddus Cymru 2021 Gwyliadwriaeth COVID-19 Gyflym. Darlun Cyhoeddus Data Achosion a Gadarnhawyd,

Cafodd BIPCTM 834 o farwolaethau mewn pobl ag unrhyw sôn am Covid-19 yn ystod y cyfnod hwn. Mae hyn yn gywerth â'r gyfradd marw syml (185 fesul 100,000) a safonedig yn ôl oedran (195 fesul 100,000 o bersonau) uchaf o unrhyw fwrdd iechyd, sy'n sylweddol uwch na'r holl fyrddau iechyd eraill ar gyfer y cyfnod hwn. Roedd y gyfradd safonedig yn ôl oedran fesul 100,000 o ddynion yn BIPCTM (230.3) yn sylweddol uwch na chyfartaledd Cymru (140.8), tra bo'r gyfradd i fenywod bron ddwywaith yn fwy na chyfartaledd Cymru (CTM: 165.5; Cymru 68.5).

Adolygiad o Farwolaethau Staff Covid-19

Diogelwch staff fu ein blaenoriaeth erioed, a gweithredwyd mesurau iechyd a diogelwch cadarn, gan gynnwys defnyddio **Cyfarpar Diogelu Personol (PPE)** a **chadw pellter cymdeithasol** i amddiffyn staff rhag dod i gysylltiad â'r feirws yn y gweithle yn ystod eu gwaith. Fel sy'n ofynnol gan Reoliadau Adrodd ar Anafiadau, Clefydau a Digwyddiadau Peryglus (RIDDOR) yr Awdurdod Gweithredol Iechyd a Diogelwch a GIG Cymru, mae unrhyw farwolaethau staff yn destun ymchwiliad gyda'r bwriad o benderfynu a ddaliwyd y feirws mewn cysylltiad â'r gwaith.

Cynllunio a darparu gwasanaethau diogel, effeithiol ac o ansawdd ar gyfer Gofal Covid-19

Ailgynllunio Gwasanaethau Gofal Sylfaenol i Ddarparu Gofal Brys yn ystod Cyfnod Aciwt Covid-19

Gwasanaethau gofal sylfaenol yw'r rhai a ddarperir i gleifion y GIG drwy gontactwyr gofal sylfaenol (Meddygon Teulu, Fferyllwyr, Optegwyr a Deintyddion). Mae gwasanaethau o'r fath wedi **parhau i gael eu darparu drwy gydol y pandemig**. Yn fwy diweddar, mae meddygon teulu hefyd wedi cyfrannu'n helaeth at Raglen Frechu Covid-19 BIPCTM.

Cymerwyd llawer o gyfleoedd i ddatblygu a phrofi ffyrdd newydd o ddarparu gwasanaethau gofal sylfaenol megis:

- Canolfannau Diagnostig Ardal - Yng ngoleuni llai o gapasiti mewn gofal eilaidd ar gyfer diagnosteg, datblygu Canolfannau diagnostig lleol.
- Canolfannau Diabetes Ardal a arweinir gan feddygon teulu, sy'n canolbwyntio ar gleifion mwy cymhleth y mae angen cychwyn a monitro inswlin a GLP arnynt.
- Treialu model o'r Ganolfan Gofal Sylfaenol Brys yn y Rhondda gan adael meddygon teulu i ganolbwyntio ar fonitro a gofal mwy cymhleth i gleifion.

Bu angen i **ddeintyddfeydd** flaenoriaethu gofal i'r rhai sy'n fwyaf tebygol o gael cymhlethdodau difrifol a/neu boen yn unig ac, yn fwy diweddar, mae rhai hefyd wedi ailddechrau monitro rheolaidd. Cyn y pandemig, roedd cynllun ar gyfer diwygio contractau sylweddol sy'n amlwg wedi'i ohirio; fodd bynnag, gyda Covid-19 gwelwyd rhai cyfleoedd i osod rhai meysydd gwasanaeth yn barod ar gyfer yr hyn a fydd yn **ddull ataliol** mewn gofal sylfaenol deintyddol yng Nghymru, gan ehangu mynediad i'r rhai sydd ei angen fwyaf yn arbennig ac i leihau anghydraddoldebau nad oes metrigau na fframwaith cadarn o ddarparu a monitro ar eu cyfer.

Sefydlwyd **Canolfan Ddeintyddol Frys** yn ystod ton gyntaf y pandemig ac mae'n parhau i fod yn weithredol yn yr Uned Addysgu Deintyddol i gleifion sydd mewn poen, sydd angen triniaeth ac sydd heb ddeintydd rheolaidd. Mae'r Ganolfan hefyd yn gweld cleifion Covid-19 positif neu symptomatig. Mae cyfleoedd pellach yn cael eu harchwilio i ehangu sesiynau llawdriniaeth y geg yn yr Uned Addysgu Deintyddol i leihau'r pwysau ar ein gwasanaethau ysbyty ac i gryfhau'r ddarpariaeth orthodontig mewn gofal sylfaenol ar draws BIPCTM.

Trodd **practisau offthalmoleg** yn gyflym at ymgynghoriadau dros y ffôn/fideo yn ystod y pandemig. Mae nifer fawr o gleifion sy'n hwyr yn cael archwiliadau llygaid rheolaidd, ac mae hyn yn erbyn cefndir o leihau'r capasiti o fewn Optometreg oherwydd gofynion ymbellhau cymdeithasol. Er bod practisau bellach yn ôl i ryw 80% o'u capasiti cyn Covid, mae ôl-groniad mewn gwasanaethau o hyd er bod y sefyllfa'n gwella. Mae gan BIPCTM saith optometrydd sy'n Bresgripsiynwyr Annibynnol ac sydd wedi darparu'r gwasanaethau gofal llygaid brys. Rhyngddynt maent wedi gweld mwy na 600 o gleifion yn ystod y flwyddyn a fuasai fel arall wedi'u cyfeirio at glinigau llygaid ysbytai a phractisau meddygon teulu.

Drwy gydol y pandemig mae'r **110 o fferyllfeydd yn y gymuned** wedi aros ar agor, gyda defnydd priodol o gyfarpar diogelu personol ac ymbellhau cymdeithasol. Maent yn parhau i ddarparu'r holl wasanaethau hanfodol a gomisiynir gan y GIG yn ogystal â nifer o wasanaethau uwch a gwell a gomisiynir gydag addasiadau i alluogi ymgynghoriadau o bell ac maent wedi helpu cleifion i gael at wasanaethau'r GIG lle nad oedd y gwasanaeth y byddent fel arfer yn ei ddefnyddio ar gael. Gwelodd y gwasanaeth gynnydd digynsail yn y galw am weinyddu presgripsiynau yn ystod ton gyntaf y pandemig, a gafodd ei gymhlethu ymhellach gan brinder cadwyn gyflenwi meddyginiaethau tymor byr. Mewn ymateb, cyhoeddodd Llywodraeth Cymru ganllawiau i ganiatáu llai o oriau agor i gefnogi eu lles a helpu i reoli'r gofynion. Cefnogodd BIPCTM y newid hwn mewn gwasanaethau yn llawn ac mae rhai fferyllfeydd yn dal i gau yng nghanol y dydd.

Mae'r camau hyn wedi helpu i gynnal **gwasanaeth fferylliaeth gymunedol cynhwysfawr** ar draws BIPCTM ac roedd y weithdrefn uwchgyfeirio a'r broses fonitro newydd yn caniatáu i gamau cynnar gael eu gweithredu. Mae newidiadau o hyd i rai gwasanaethau a gomisiynir megis gwella'r gwasanaeth cyflenwi meddyginiaethau brys ac atal y gwasanaethau nad ydynt yn gritigol fel cyngor penodol i gartrefi gofal (mae cyngor cyffredinol ar gael o hyd), profi a thrin dolor gwddf a sgrinio firysau a gludir yn y gwaed. Ar ddiwedd mis Mawrth 2021 roedd gwasanaethau o'r fath yn cael eu hadolygu i'w hailgyflwyno.

Mae fferyllfeydd cymunedol yn parhau i brofi cynnydd sylweddol yn nifer y cleifion y mae angen **dosbarthu meddyginiaethau i'w cartref**; bodlonwyd yr angen hwn i ddechrau gan wasanaethau cyflenwi fferylliaeth gymunedol gyda chymorth gwasanaeth dosbarthu gwirfoddol Llywodraeth Cymru yn ystod ton gyntaf y pandemig. Mae gwasanaethau yn y dyfodol megis gweinyddu brechiadau Covid-19 yn cael eu cwmpasu ar hyn o bryd.

Un maes allweddol arall i'w gydnabod yw datblygiad cyflym **Canolfan Gofal Sylfaenol Brys** mewn gofal sylfaenol i helpu i brofi sut y gall modelau o'r fath helpu i reoli'r galw ar yr un diwrnod a fydd yn galluogi contractwyr annibynnol i sicrhau

ffocws ar reoli achosion ac adolygu rhai grwpiau cleifion mwy agored i niwed nad ydynt wedi cael eu hadolygu mor aml yn ystod y pandemig. Ceir adborth cenedlaethol da hyd yma ar fodel BIPCTM sydd â chysylltiad helaeth â gwaith clwstwr meddygon teulu.

Yn rhan o'i hymgyrch **Helpwch Ni i'ch Helpu Chi**, cyhoeddodd Llywodraeth Cymru astudiaeth YouGov newydd i'r ffordd y bu pobl mewn gwahanol ardaloedd yng Nghymru yn defnyddio gwasanaethau'r GIG ers dechrau'r argyfwng. Cynlluniwyd hyn i addysgu pobl sut i gael y gofal iechyd mwyaf priodol ar gyfer eu hanghenion. Nod yr ymchwil yw deall lefelau ymwybyddiaeth ar draws gwahanol ranbarthau o wasanaethau'r GIG sydd ar gael i gleifion, er mwyn sicrhau y gellir eu gweld a'u trin yn gyflymach ac yn well a bod y canfyddiadau'n cael eu defnyddio i lywio ein cynlluniau cyfathrebu.

Ers hydref 2020, gweithredwyd gwasanaeth **GIG 111** ar draws BIPCTM ar ôl bod ar gael i drigolion Pen-y-bont ar Ogwr i ddechrau. Mae yna hefyd holiadur symptomau GIG 111 ar-lein sy'n helpu pobl i ddeall pa wasanaeth GIG i'w ddefnyddio ar gyfer gwahanol bryderon iechyd nad ydynt yn rhai brys. Mae'n hanfodol bod y cyhoedd yn gwybod sut i **gael at y gwasanaethau cywir** ac mae gan BIPCTM ymgyrch gyfathrebu barhaus wedi'i chynllunio drwy gydol y flwyddyn gyda hyn mewn golwg.

Cynllunio a Gweithredu Profion ac Imiwneiddio ar gyfer Covid-19

Cyflwynodd BIPCTM gynlluniau rhagarweiniol i Lywodraeth Cymru ym mis Medi 2020 yn seiliedig ar y tybiaethau cynllunio cychwynnol, ac mae wedi ystwytho cynlluniau wrth i ragdybiaethau cynllunio ac argaeledd y brechlyn newid. Mae cynlluniau'n defnyddio **model cyflenwi cyfunol o raglen frechu Covid-19** yn BIPCTM, gan gynnwys canolfannau brechu cymunedol, gwasanaethau allgymorth a gofal sylfaenol. Tri nod y rhaglen frechu hon yw:

- Datblygu a chynnig rhaglen frechu Covid-19 i'r holl breswylwyr cymwys sy'n rhoi caniatâd a gweithwyr y sector iechyd a gofal yn BIPCTM.
- Lleihau'r anghydraddoldeb o ran dosbarthiad clefydau y gellir eu hatal yn BIPCTM drwy gynyddu'r nifer sy'n manteisio ar frechiadau mewn ardaloedd difreintiedig a phoblogaethau sy'n agored i niwed.
- Cynllunio rhaglen frechu Covid-19 lle mae'r gallu i gyflenwi'n cydreddeg yn uniongyrchol â'r cyflenwad brechu.

Rhoddwyd rhaglen waith ffurfiol ar waith i baratoi a chreu rhaglen frechu Covid-19 gynaliadwy, a model gweithlu a chyflenwi sy'n gallu bodloni'r gofyniad i frechu ein poblogaeth yn seiliedig ar ganllawiau ac amserlenni'r Cyd-bwyllgor ar Imiwneiddio a Brechu (JCVI) a amlinellwyd gan Lywodraeth Cymru. Mae'r rhaglen waith hon yn cael ei **darparu mewn partneriaeth agos** â phartneriaid awdurdodau lleol, gofal sylfaenol a meddygfeydd teulu, sefydliadau milwrol a'r trydydd sector.

Datblygwyd strwythur y rhaglen gydag arweinydd yr Uwch Swyddogion Cyfrifol Gweithredol, Cyfarwyddwr y Rhaglen, arweinwyr Clinigol ac Iechyd y Cyhoedd a swyddfa raglen ehangach i sicrhau llywodraethu effeithiol a chaniatáu i ni ddatblygu cynlluniau a'u defnyddio'n gyflym. Llwyddodd BIPCTM i gyflwyno cam 1 ei raglen frechu Covid-19 i gynnig apwyntiadau dos cyntaf i'r holl bobl gymwys hynny yng

ngwrpiau 1-4 canllawiau JCVI, gan gwrdd â'r dyddiad targed a bennwyd gan Lywodraeth Cymru. Yn dilyn hyn cynhaliwyd **adolygiad cyflym o wersi a ddysgwyd** gyda phartneriaid i sicrhau rhaglen frechu hygyrch ac addas ar gyfer cam 2 ymlaen. Mae lleoliadau canolfannau brechu cymunedol wedi cael eu hadolygu a'u cynyddu ar draws ardaloedd ein hawdurdodau lleol i gynyddu hygyrchedd. Rydym hefyd wedi ffurfio partneriaeth ag Age Connects Morgannwg sy'n gweithio gyda Gwasanaeth Tân ac Achub De Cymru i ddarparu gwasanaeth trafndiaeth i'r rhai sydd angen help i gyrraedd canolfannau brechu cymunedol.

Erys cryn ansicrwydd ar ôl gweithredu cam tri ynghylch gweddill y boblogaeth o ran gwaith dilynol **dosau atgyfnerthu**, amllder ac unrhyw amrywiolion Covid-19 pellach y gallai fod angen ymyrraeth frechu bellach arnynt. Mae hyn yn ei gwneud yn anodd cynllunio ac mae rhagdybiaethau cynllunio ar gyfer y cyfnod hyd at fis Mawrth 2022 yn cael eu hystyried.

Data Lleol ar gyfer Brechu Covid-19 - Ar draws BIPCTM ac Ardaloedd Awdurdodau Lleol

Ar 11 Mawrth 2021 rhoddwyd 171,299 o frechiadau fel rhan o'r rhaglen (141,220 dos cyntaf a 30,079 ail ddos). Y dadansoddiad fesul awdurdod lleol yw:

Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr	49,599
Rhondda Cynon Taf	84,745
Cyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful	22,034
Cyngor Bwrdeistref Sirol arall* <i>*staff Iechyd a Gofal Cymdeithasol sy'n byw y tu allan i CTM yw'r rhain yn bennaf</i>	14,921

Brechiadau Ffliw

Tymor gaeaf 2020/2021 yw'r tro cyntaf i BIPCTM gyrraedd y targed o frechu mwy na 75% o bobl dros 65 oed, ac mae hyn yn adlewyrchu galw uwch gan y cyhoedd am frechu y tymor hwn.

Targedau ffliw a pherfformiad gwirioneddol yn 2020/21

Targedau Llywodraeth Cymru ar gyfer y ffliw	Targed	CTM	Cymru
65 oed a hŷn	75%	75.4%	76.5%
6 mis i 64 oed mewn grwpiau risg clinigol	75%	46.3%	51.0%
Gweithwyr gofal iechyd sy'n darparu gofal uniongyrchol	75%	66.5%	65.2%

Parhaodd y ffigurau brechu staff ar gyfer staff rheng flaen ar y **llwybr tuag i fyny** o 50% yn 2018/19 i 63% y tymor diwethaf i 66.5% eleni, a hyn yn uwch na chyfartaledd Cymru.

Cafodd y rhaglen ysgolion ei heriau ei hun eleni, gyda grwpiau blwyddyn neu ddosbarthiadau ar goll i rai pan ymwelodd nyrsys ysgol oherwydd polisïau Covid-19. Roedd hyn yn gwneud y rhaglen yn fwy heriol i'w chyflawni. Er gwaethaf yr anawsterau hyn, llwyddodd y tîm nyrsys ysgol i **frechu 25,859 o blant** (71.6% o'r holl blant yn yr ysgol rhwng pedair a deng mlwydd oed) ac mae hyn i'w ganmol.

Cafodd y rhaglen feithrin hynod lwyddiannus ar gyfer plant tair oed anawsterau eleni hefyd, gyda rhai ysgolion yn gwrthod caniatáu i rieni a gwarcheidwaid aros gyda'u plant ar safle'r ysgol tra bod y chwistrell trwyn yn cael ei rhoi, oherwydd cyfyngiadau COVID-19. Roedd hyn yn cyfyngu ar ddosbarthiad y chwistrell trwyn drwy feithrinfeydd. Er gwaethaf hyn, cafodd 56% o'r holl blant tair oed a gofrestrwyd mewn meithrinfa eu brechu fel hyn. Dangoswyd bod y model yn cynyddu'r nifer sy'n manteisio arno ac felly caiff ei fabwysiadu ledled BIPCTM yn 2021/22.

Y ffocws ar gyfer y tymor ffliw nesaf fydd y rhai rhwng 6 mis a 65 oed mewn grwpiau risg clinigol. Mae atebion yn cael sylw ar gyfer y flwyddyn nesaf mewn ymgais at **hybu'r nifer sy'n manteisio** yn y grŵp hwn gan gynnwys:

- Gwella cyfathrebu am frechiadau i'r grwpiau risg clinigol hyn
- Gwella argaeledd mewn fferyllfeydd cymunedol ar gyfer y grwpiau risg clinigol hyn
- Sicrhau'r argaeledd gorau posibl i'r grwpiau risg clinigol hyn mewn apwyntiadau rheolaidd
- Dod i ddeall pam nad yw pobl yn dod i gael brechiadau ac yna defnyddio'r ddealltwriaeth hon i fynd i'r afael â'r materion y maent yn eu codi.

Ailgynllunio Gwasanaethau Aciwt i ddarparu Gofal Covid-19/Gofal Heblaw Covid-19

Wrth i her Covid-19 dyfu'n fwy, daeth yn amlwg y byddai'n rhaid gwneud newidiadau i BIPCTM er mwyn parhau i wahanu a diogelu cleifion a staff. Roedd **maint y newidiadau'n ddigynsail** gyda chapasiti ychwanegol yn cael ei greu fel newidiadau i gynlluniau i helpu gyda phellter cymdeithasol. Bu mesurau atal a rheoli heintiau yn ganolog i'n holl benderfyniadau yn hyn o beth, ac mae mwy am hyn ar dudalen 16.

Ysbytai Cyffredinol Dosbarth:

- Ehangwyd ardaloedd gofal critigol trwy symud i ardaloedd eraill fel rhai gwella wedi theatr, unedau cardiaidd a wardiau eraill. Dangosodd y staff **gryn broffesiynoldeb** yn eu parodrwydd i gael eu hadleoli, ac aeth staff clinigol ac anghlinigol i rolau newydd ac weithiau anghyfarwydd. Darparwyd hyfforddiant yn gynnar iawn yn y broses i sicrhau diogelwch.
- Trosglwyddwyd y rhan fwyaf o glinigau cleifion allanol i safleoedd eraill.
- Ad-drefnwyd wardiau'n sylweddol gan gynnwys ychwanegu cuddyglau at wardiau.
- Crëwyd ardal ward Covid-19 mewn Uned Iechyd Meddwl.
- Cafodd ystafelloedd hyfforddi eu troi'n ganolfan frechu Covid-19 i staff.
- Symudwyd rhai gwasanaethau clinigol oddi ar safleoedd dros dro i ddarparu mwy o le ar gyfer gwasanaethau hanfodol.
- Sefydlwyd theatr werdd, gyda chyfleusterau gwella, yn rhan o'n cynlluniau i alluogi ailgychwyn dewisol â blaenoriaeth.
- Gosodwyd 'sgriniau gwahanu' desgiau ac ardaloedd eistedd i wahanol ardaloedd.

Sefydlu Ysbytai Maes

Ym mis Mawrth 2020, sefydlodd BIPCTM Ysbyty Maes ar y cyd â chydweithwyr milwrol, a hwnnw i ddechrau ar safle Undeb Rygbi Cymru yng Ngwesty'r Vale yn Hensol. Datgomisiynwyd hwn yn haf 2020 a chafodd llawer o'r seilwaith (gan gynnwys y llawr cyfan) ei aildefnyddio yn **Ysbyty'r Seren** ym Mhen-y-bont ar Ogwr a oedd â'r fantais o fod yn **safle ysbyty maes mwy o faint** a gynigiai fwy o hyblygrwydd. Gyda gweithwyr gofal iechyd ychwanegol yn cael eu recriwtio, staff

mewn ysbytai presennol yn symud canolfan i weithio yno, a nifer o uwch staff nyrsio yn cael eu symud o'u rolau arferol i ddarparu gofal rheng flaen i gleifion, roedd yn bosibl agor y cyfleuster newydd hwn ym mis Hydref 2020. Cyflawnwyd hyn drwy gydweithio â'n hawdurdodau lleol, a darparodd le i gleifion wella'n ddiogel yn ogystal â chapasiti ychwanegol i gleifion yng nghyfnod aciwt eu salwch, a gwnaeth gyfraniad sylweddol at lif cleifion o safleoedd ysbytai eraill.

Marsh House, Merthyr Tudful ac Abergarw House, Pen-y-bont ar Ogwr

Agorodd Marsh House ym mis Mai 2020, gyda'r nod o **ryddhau'n ddiogel ac amserol gleifion yn aros am ofal pellach** mewn lleoliadau preswyl a nyrsio iechyd meddwl a chyffredinol, gan ryddhau gwelyau yr oedd mawr eu hangen mewn safleoedd ysbytai. Menter ar y cyd oedd hon a oedd yn cynnwys yr awdurdod lleol ac Age Connect ac fe dorrodd dir newydd o ran yr hyn y gellid ei gyflawni mewn byr amser. Caeodd y cyfleuster i gleifion ym mis Mehefin 2020, ac ers hynny mae wedi cael ei ddefnyddio pan fydd angen capasiti ychwanegol. Yn y cyfnod cyn Nadolig 2020 fe'i defnyddiwyd ar gyfer nyrsys a ddaeth i ymuno â BIPCTM o Kerala, India gan roi llety iddynt ynysu gyda'i gilydd nes y gallent ymuno â'n gweithlu presennol i ddarparu gofal.

Roedd datblygu gwasanaeth yn Abergarw House yn fenter ar y cyd â'r awdurdod lleol ar gyfer cleifion yn disgwyl asesiad neu drosglwyddiad i leoliadau gofal preswyl/nyrsio neu'n disgwyl pecynnau gofal cymunedol lleol. Agorodd i ddechrau ym mis Ebrill 2020 a darparodd **adnodd amhrisiadwy** i ganiatáu gwell llif o fewn ein safleoedd ysbytai aciwt.

Ailosod BIPCTM

Mae'r cynllun hwn wedi darparu'r fframwaith drwy gydol 2020/2021 i BIPCTM gydbwysu ei ymateb i Covid-19 â'i ymrwymiad i **ddarparu gofal brys** yn ogystal â gwasanaethau **gofal iechyd hanfodol** i'n poblogaeth; gan ddiogelu iechyd a lles staff drwy'r amser.

Roedd y gwaith a wnaed yn chwarter 1 yn canolbwyntio ar fodelu helaeth o'r galw a'r capasiti ar gyfer gwasanaethau Covid-19 a gwasanaethau heblaw rhai Covid-19, gan gynllunio i ehangu'r gwasanaethau a ddarperir a chreu amgylcheddau diogel.

Yn ystod chwarter 2, cynlluniwyd a darparwyd ystod ehangach o wasanaethau gan gynnwys mewn 'ynysoedd gwyrdd' yn ysbytai BIPCTM. Tua diwedd chwarter 2, ehangodd yr ysbytai eu capasiti gwyrdd, gan greu 'ynysoedd coch' i reoli'r nifer is o gleifion Covid-19. Tua dechrau chwarter 3, a nifer cynyddol o achosion o Covid-19, dychwelodd safleoedd ysbytai i greu 'ynysoedd gwyrdd' i ddiogelu'r gwasanaethau hanfodol hynny yr oedd angen eu darparu ar y safle a pharhau i fanteisio ar y cyfle i ddefnyddio cyfleusterau oddi ar y safle i bobl eraill, lle roedd hynny'n briodol yn glinigol a lle nad oedd angen gwasanaethau gofal critigol. Parhaodd hyn i chwarter 4 wrth i BIPCTM ymateb i ymchwydd pellach mewn achosion pandemig Covid-19.

Cynllunio a Darparu Gwasanaethau Diogel, Effeithiol ac o Ansawdd ar gyfer Gofal heblaw Gofal Covid-19

Camau a Gymerwyd i Osgoi Gorlethu Gwasanaethau

Rhoddwyd camau gweithredu ar waith i **osgoi gorlethu'r system ofal** er

enghraifft:

- Oedi clinigau cleifion allanol a chlinigau llawdrin heb argyfwng.
- Ar anterth y pandemig, cyhoeddwyd gohebiaeth ddyddiol i boblogaeth BIPCTM gan roi'r wybodaeth ddiweddaraf am y sefyllfa, cyngor i unigolion gadw eu hunain yn ddiogel, ac ati.
- Ad-drefnu gwasanaethau mewn Adrannau Achosion Brys a wardiau i adlewyrchu'r angen am lwybrau Covid-19 positif (coch) a llwybrau Covid-19 heb fod yn bositif (llwybrau gwyrdd).
- Ad-drefnu ardaloedd yn darparu gwasanaethau gofal critigol, gyda nifer y gwelyau wedi dyblu'n fras – a'r gwasanaethau hanfodol hyn yn cael eu darparu mewn ardaloedd heb eu defnyddio fel arfer – gan gynnwys wardiau ychwanegol ac ardaloedd gwella mewn theatrau.
- Newidiadau o fewn theatrau er mwyn parhau llawdriniaeth frys a thrawma – ac yn ddiweddarach ar gyfer achosion 'gwyrdd' hefyd.
- Adleoli nifer fawr o staff o'u meysydd gwaith arferol.
- Defnyddio ffyrdd newydd o weithio fel defnyddio offer radioleg cludadwy i wardiau a phrynu dyfeisiau monitro cardiopwlmonari i gleifion eu defnyddio gartref y gall staff yr ysbyty eu monitro. Mae'r dysgu a'r manteision sy'n deillio o newidiadau o'r fath mewn modelau gwaith yn cael eu hystyried a bydd hynny'n parhau.
- Gwnaed nifer o newidiadau i ffabrig adeiladau i hwyluso newidiadau mewn arferion gwaith.
- Gwnaeth meddygfeydd teullu a Nyrsys Ardal newidiadau sylweddol i'r ffordd yr oeddent yn gweithredu – gan newid y ffordd yr oedd cleifion yn cael gofal gan weithio'n galed yr un pryd i sicrhau bod cleifion yn parhau i gael gofal.
- Parhaodd y Gwasanaethau Iechyd Meddwl er bod angen cynyddu lefelau gweithgarwch ffôn yn hytrach na gweithgarwch wyneb yn wyneb.
- Datblygu cynlluniau ar y cyd ag awdurdodau lleol ar gyfer marwolaethau ychwanegol a darparu cyfleusterau corffdy ychwanegol. Sefydlwyd y cyfleuster 'SW01' gan Fforwm Lleol Cymru Gydnerth y De ym Mae Caerdydd i ddarparu hyd at 1000 o leoedd ar gyfer marwolaethau ychwanegol i'r Byrddau Iechyd yn Ne Cymru.
- Newidiadau mewn gwasanaethau mamolaeth i gefnogi mamau a chyfyngu ar fynediad i alluogi ymbellhau cymdeithasol.
- Parhaodd atgyfeiriadau a gwasanaethau brys clinigol gyda rhith-ymgyngoriadau (Mynychu Unrhyw Le) ac ymgynghoriadau dros y ffôn yn cael eu gweithredu lle roedd hyn yn briodol. Lle nad oedd yn bosibl, diwygiwyd systemau apwyntiadau i gyfyngu ar nifer y cleifion mewn adran neu ward gan alluogi ymbellhau cymdeithasol. Unwaith eto, byddwn yn ehangu'r defnydd o dechnoleg o'r fath fel rhan o'n llwybrau gwasanaeth newydd.
- Newidiadau i'r ffordd y cafodd ein fframweithiau llywodraethu a gweithredol eu cyflawni gan gynnwys rhoi'r gorau i gyfarfodydd busnes anhanfodol a chyfarfodydd Pwyllgorau Bwrdd am gyfnodau dros dro, newid cyfarfodydd Bwrdd a gynhelir yn gyhoeddus fel arfer i ddarllediadau byw a chyflwyno cyfarfodydd Gorchymyn Aur, Arian ac Efydd.

Gofal o Ansawdd sy'n Canolbwyntio ar y Claf

Drwy gydol y pandemig, ymdrechodd BIPCTM i sicrhau bod ansawdd y gofal a roir

yn parhau'n uchel a'i fod yn unol ag argymhellion a wnaed gan y Colegau Brenhinol a sefydliadau partner eraill. Roedd **cynnal ansawdd** yn dibynnu'n fawr ar drefniadau lleol a **gwaith caled staff**, ond ar lefel fwy ffurfiol, cyflawnwyd hyn drwy sefydlu system waith gorchymyn a rheoli Aur, Arian ac Efydd. Roedd hyn yn golygu y gellid ystyried pob penderfyniad yn briodol gyda'r lefel gywir o graffu ar y pryd, a throsolwg ar lefel uwch. Cofnodwyd y cyfan yn ffurfiol hefyd i sicrhau trywydd archwilio. Lle'r oedd yr amgylchedd sy'n symud yn gyflym yn golygu bod hyn yn amrywio, roedd asesiad ychwanegol yn cael ei gynnal.

Dyma enghreifftiau o'r ffyrdd y mae BIPCTM wedi **parhau i ganolbwyntio ar ansawdd** yn ystod y pandemig:

- Cynhaliwyd cyfarfodydd y Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch a darparodd y Grwpiau Ardal Integredig adroddiadau i'r Pwyllgor yn tynnu sylw at unrhyw feysydd a oedd yn peri pryder.
- Cydlynwyd addasiadau i'r llwybrau drwy Swyddfa'r Cyfarwyddwr Meddygol, gan gynnwys gofal canser brys, terfyniadau cynnar a gofal diwedd oes.
- Cofnodwyd addasiadau polisi ar gronfa ddata a gedwir gan y Cyfarwyddwr Nyrsio, Bydwreigiaeth a Gofal Cleifion, gydag enghreifftiau o'r polisi ymweld, polisi iwnifform a gofal diwedd oes.
- Mae Asesiadau o'r Effaith ar Ansawdd wedi'u cynnal, eu hadrodd a'u hadolygu yn ôl y gofyn drwy'r Gorchymyn Aur, gydag enghreifftiau'n cynnwys cynyddu capasiti gwelyau, diddymu gwasanaethau'n gyffredinol, gofal canser brys, gofal diwedd oes, terfynu beichiogrwydd a newid yn y theatr ar gyfer torasgwrn gwddf y forddwyd.
- Parhawyd i fesur dangosyddion ansawdd a metrigau gan ddefnyddio'r un systemau ag a oedd ar waith cyn y pandemig o ystyried bod BIPCTM yn parhau'n atebol am ddarparu'r safon uchel o ofal a mesurau diogelwch. Mae'r dangosyddion hyn yn adlewyrchu metrigau y cytunwyd arnynt gan y Bwrdd ar ystod eang o'i wasanaethau iechyd, targedau a dangosyddion perfformiad. Adroddir ar hyn bob yn ail fis i'r Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch drwy ddangosfwrdd ansawdd; gan ddarparu adroddiad graffigol a naratif ar ddata, dangos patrymau tueddiadau a'r berthynas rhwng newidynnau er mwyn rhoi sicrwydd, cyflwyno her a chefnogi datblygiad a gwelliant gwasanaethau. Mae enghreifftiau lle codir pryderon gyda staff, digwyddiadau, canmoliaeth ac adborth gan gleifion, teuluoedd a gofalcwyr i'r Cyngor Iechyd Cymuned yn parhau i roi cyfle i BIPCTM wella ac adeiladu ar y gwasanaethau a ddarparwn i'r gymuned.
- Fel ffordd o geisio gwella'r ffordd y mae gwybodaeth ar gael i ddefnyddwyr gwasanaeth, mae staff wedi datblygu nifer o daflenni gwybodaeth ac wedi cyflwyno llinellau cymorth pwrpasol. Mae enghreifftiau'n cynnwys y daflen sy'n rhoi trosolwg o gyngor i gleifion mewnol a chyngor am ryddhau cleifion yn ystod Covid-19 mewn ymateb i ymholiadau gan y cyhoedd am frigiadau o achosion yn ein hysbytai, ac yn cyfeirio ymholiadau brechu.
- Roedd cyfyngiadau ar ymweld ag ysbytai drwy gydol y pandemig yn gyfle i BIPCTM ddatblygu 'rhith-ddulliau' sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn o gadw cysylltiad hanfodol â theuluoedd i gleifion sy'n defnyddio llechi a ffonau electronig, a llawer ohonynt yn rhoddion i'r BIPCTM yn ystod y pandemig. Hefyd, mae ein rhaglen rhith-ymweld wrthi'n recriwtio mwy o staff i gefnogi'r gweithredu ac mae safleoedd pilot yn weithredol yn Ysbyty'r Seren ac Ysbyty

Tywysoges Cymru. Bydd llwyddiant rhith-ymweliadau yn parhau y tu hwnt i'r pandemig er mwyn sicrhau y gellir cynnal y cyfathrebu rhwng cleifion a'u hanwyliaid.

- Roedd ein hegwyddorion Diwedd Oes yn sicrhau bod cyfyngiadau'r pandemig mewn perthynas ag ymweld yn cael eu gweinyddu'n sensitif ac na fu neb farw heb ofal a sylw anwyliaid a staff gofal iechyd. Roedd y rhain hefyd yn helpu staff i geisio sicrhau bod gofal o safon gyson uchel, a bod anghenion unigolion a theuluoedd wrth wraidd unrhyw benderfyniadau.
- Crëwyd *prosiect ysgrifennu creadigol er lles* yn Ysbyty'r Seren wedi'i ariannu gan Gyngor Celfyddydau Cymru. Nod y prosiect yw hyrwyddo straeon a lleisiau cleifion, staff a'r gymuned drwy ysgrifennu creadigol.
- Mae'r adran Caplaniaeth a Gofal Ysbrydol yn parhau i weithio ar draws pob safle gan gynnig rhith-wasanaeth 24/7 sy'n cynnig gofal ysbrydol, bugeiliol a chrefyddol i gleifion, eu gofalwyr a staff.
- Mae ein gwasanaeth diogelu ac amddiffyn y cyhoedd wedi parhau i sicrhau ffocws cryf ar sicrhau gwyliadwriaeth gyda chydabyddiaeth ac ymateb i gamdriniaeth ac esgeulustod yn ystod y pandemig. Cynhyrchwyd canllawiau diogelu arbenigol i gefnogi cydweithwyr yn ystod 2020 sydd bellach wedi'u rhannu â chyrrff iechyd eraill yng Nghymru ar gyfer dysgu ac arfer da. Newidiodd natur a nifer yr atgyfeiriadau diogelu yn ystod y pandemig, gydag effaith y cyfyngiadau symud yn peri ymchwydd mewn atgyfeiriadau cam-drin domestig, gostyngiad mewn pryderon amddiffyn plant a chynnydd mewn hunanladdiad a gwblhawyd ar gyfer pob grŵp oedran. Mewn ymgais i fynd i'r afael â hyn, mae camau lliniaru wedi'u rhoi ar waith i sicrhau bod pobl sy'n agored i niwed yn cael eu gweld a'u hamddiffyn rhag niwed.
- Mae BIPCTM wrthi'n adolygu ein proses adolygu marwolaethau sy'n ymwneud â phob marwolaeth nid yn unig y rhai sy'n gysylltiedig â Covid-19. Mae'r broses hon yn ei gwneud yn bosibl i wneud adolygiad cychwynnol gydag unrhyw bryderon yn cael eu nodi ar gyfer adolygiad manylach, ac unrhyw themâu'n cael eu rhannu at ddibenion dysgu gwersi ar draws y sefydliad. Os bydd angen, arweinir gwaith craffu pellach gan y Cyfarwyddwr Meddygol Cynorthwyol. Mae adolygiadau marwolaethau Covid-19 mewn cartrefi gofal hefyd yn parhau.
- Mae BIPCTM wrthi'n mabwysiadu system sy'n rheoli llyfrgell o ganllawiau clinigol a rhybuddion i ganiatáu i'r sefydliad adolygu ei gydymffurfiaeth yn erbyn y materion hynny. Bydd felly'n helpu i gadw rheolaeth gaeth ar safonau gofal a darpariaeth, gyda'r fantais yn y pen draw o wella gofal cleifion. BIPCTM fydd y cyntaf yng Nghymru i ddefnyddio'r system hon.
- Mae system ar waith i adolygu cleifion sy'n dirywio'n ddifrifol ac yn ystod 2020 ailwampwyd y dull o wella'r modd y darperir gofal ymhellach.
- Ar ddechrau'r pandemig roedd pryder dyls, a dealladwy, y gallai'r gwasanaeth gael ei lethu gan achosion Covid-19 ac felly sefydlwyd Pwyllgor Moeseg BIPCTM i gefnogi'r broses o wneud penderfyniadau. Ymunodd uwch dîm meddygol ar alwad â rota i lywio trafodaethau ynghylch gofal cleifion. Diolch byth, nid oedd cymaint o angen am hyn â'r disgwyl, ond roedd nifer o achosion yr oedd angen eu trafod yn ehangach. Nid oedd y Pwyllgor yn anghytuno ag unrhyw benderfyniadau gofal a wnaed.
- Gan weithio ar y cyd ag Iechyd Cyhoeddus Cymru, awdurdodau lleol ac Iechyd yr Amgylchedd, mae BIPCTM wedi cefnogi cartrefi gofal drwy gydol y flwyddyn, gan roi cyngor ac arweiniad gyda phob mater sy'n ymwneud â Covid-19, gan gynnwys cael at gyfarpar diogelu personol a'i ddefnyddio. Cyflwynwyd rhaglen

brofi rymus hefyd ar gyfer staff a phreswylwyr er mwyn sicrhau canfod ac amddiffyn rhag Covid-19 yn gynnar, ac yn fwy diweddar mae wedi newid i ddarparu'r rhaglen frechu ar gyfer staff a phreswylwyr pob cartref gofal. Yn ogystal, gan gydnabod bod y sector wedi wynebu heriau na welwyd mo'u tebyg o'r blaen, darparwyd cymorth ariannol hefyd drwy'r cyllid caledi a ddefnyddiwyd i helpu gyda phwysau cost a gwagleoedd mewn cartrefi gofal. Mae BIPCTM yn parhau i weithio gyda'r sector ac mae'n gweithredu'r gwersi a ddysgwyd yn ystod y pandemig, gan ailadeiladu, cryfhau ac ail-lunio gwasanaethau a thargedu cymorth ar y cyd â'r Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol a Fframwaith Cartrefi Gofal Cymru gyfan.

Safonau Iechyd a Gofal

Daeth y Safonau Iechyd a Gofal i rym o 1 Ebrill 2015 ac maent yn ymgorffori adolygiad o 'Gwneud yn Dda, Gwneud yn Well: Safonau ar gyfer Gwasanaethau Iechyd yng Nghymru' (2010) a 'Safonau Hanfodion Gofal' (2003). Mae'r Safonau'n darparu fframwaith cyson sy'n galluogi gwasanaethau iechyd i edrych ar draws ystod eu gwasanaethau mewn ffordd integredig i sicrhau bod popeth a wnânt o'r ansawdd uchaf a'u bod yn gwneud y peth iawn, yn y ffordd gywir, yn y lle iawn ar yr adeg gywir a chyda'r staff cywir. Cyfrifoldeb holl sefydliadau'r GIG yw dangos bod y safonau'n cael eu defnyddio a'u bodloni'n barhaus.

Yn dilyn lansio'r Safonau Iechyd a Gofal, gwnaethom sefydlu trefniadau fframwaith ar gyfer cynnal hunanasesiadau a chymryd camau i weithredu gwelliannau a newidiadau sydd eu hangen i alluogi'r sefydliad i ddarparu gwasanaethau o'r ansawdd uchaf i bobl Cymru. Mae BIPCTM yn defnyddio system electronig o'r enw'r System Monitro Iechyd a Gofal (HCMS), i gofnodi ac asesu ei chydymffurfiaeth yn erbyn y safonau.

Oherwydd effaith COVID 19 a'r gofyniad i adleoli staff, ail-ffurfweddu ardaloedd clinigol a'r ymateb cyffredinol i'r pandemig, cytunodd y Cyfarwyddwr Nyrsio Gweithredol y byddai archwiliad blynyddol 2019/2020 yn cael ei ohirio tan fis Mawrth 2021. Adeg ysgrifennu'r adroddiad hwn, mae'r archwiliad wedi'i gynnal ac mae'r camau perthnasol yn cael eu cymryd i helpu i lywio cydymffurfiaeth gyffredinol BIPCTM er mwyn poblogi'r Adroddiad Safonau Iechyd a Gofal.

Bydd yr adroddiad Safonau Iechyd a Gofal sy'n dangos y sefyllfa gydymffurfio ledled BIPCTM, gan nodi themâu cyson, arfer gorau a gwersi a ddysgwyd, yn cael ei adrodd i'r Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch ym mis Gorffennaf 2021 ac i'r Bwrdd wedi hynny ar 29 Gorffennaf 2021.

Mewn perthynas â'r Safon Llywodraethu, Atebolrwydd ac Arweinyddiaeth, ystyria BIPCTM fod hunanasesiad yn erbyn y meini prawf wedi'i gynnal drwy'r adolygiadau a'r archwiliadau amrywiol yn ystod 2020/2021, gan gynnwys Cydadolygiad AGIC ac Archwilio Cymru y cyfeiriwyd ato'n gynharach yn y datganiad llywodraethu hwn, yr asesiad o gydymffurfiaeth â'r Cod Llywodraethu Corfforaethol, yr Asesiad Blynyddol o Effeithiolrwydd y Bwrdd a'r gwaith gyda Deloitte mewn perthynas â Datblygu'r Bwrdd.

Cyfathrebu Effeithiol

Fel sefydliad iechyd cyhoeddus mewn argyfwng iechyd byd-eang, trodd staff, cleifion

a chymunedau at BIPCTM fel **ffynhonnell ddibynadwy o wybodaeth** am y pandemig drwy gydol 2020 ac mae hyn yn parhau i 2021.

Datblygwyd gohebiaeth fewnol drwy gael neges ddyddiol i staff yn cyfleu gwybodaeth allweddol ac yn tynnu sylw at ddatblygiadau pwysig a oedd yn datblygu'n gyflym. Lansiwyd tudalen Facebook i'r staff i'w gwneud yn haws cael gwybod y diweddariadau pwysig, gan ddenu mwy nag 8,000 o aelodau BIPCTM, ac mae'n parhau i fod yn llwyfan diddorol i staff gysylltu â'i gilydd ar draws y sefydliad.

Roedd gweithredu Microsoft Teams yn galluogi sesiynau holi ac ateb byw i staff yn rheolaidd, a'r rheini wedi'u cynnal yn fisol yn fodd o **gadw mewn cysylltiad** ar draws y sefydliad cyfan a hwyluso trafodaeth ddwy ffordd.

Cyhoeddwyd gwybodaeth sy'n wynebu cleifion a'r cyhoedd ar wefan BIPCTM a sianelau cyfryngau cymdeithasol a oedd hefyd yn cynnwys rhannu cynnwys gan Iechyd Cyhoeddus Cymru a Llywodraeth Cymru i atgyfnerthu'r **negeseuon hollbwysig ar gyfer diogelwch y cyhoedd**. Mae gweithgarwch y wefan wedi ffrwydro o ryw 80k o ymweliadau (Ionawr 2019) i 143k (Ionawr 2020) i 400k (Ionawr 2021). Datblygwyd tudalennau gwe pwrpasol yn gysylltiedig â Covid-19 i adlewyrchu ymateb a threfniadau gweithredol BIPCTM a oedd ar waith, gan newid ac ailddechrau wrth i'r pandemig esblygu, gan gynnwys profi ac yn fwy diweddar rhaglen frechu Covid-19.

O gychwyn cyntaf y pandemig, sefydlwyd trefniant gweithio agosach rhwng tîm cyfathrebu BIPCTM ei hun a'r rhai yn yr awdurdodau lleol a alluogodd ymdrechion **cydlynol a chydgyssylltiedig** a oedd yn adlewyrchu materion lleol wrth gynnal y negeseuon diogelwch cyhoeddus canolog. Datblygwyd hyn ymhellach pan gomisiynwyd asiantaeth allanol sy'n arbenigo mewn gwyddor ymddygiad gan BIPCTM ar gyfer y Bwrdd Iechyd a thri awdurdod lleol Pen-y-bont ar Ogwr, RhCT a Merthyr Tudful. Roedd y gwaith hwn yn cynnwys ymchwil, cynllunio a chyflenwi ymgyrch ddigidol i staff a'r cyhoedd i dorri drwy 'sŵn cymdeithasol' enfawr Covid-19 pan ddaeth blinder negeseua cysylltiedig â Covid-19 i'r amlwg.

Roedd cyfathrebu ac ymgysylltu â rhanddeiliaid gwleidyddol yn elfen allweddol o ddull cyfathrebu BIPCTM a sefydlwyd sesiwn frifio wythnosol i randdeiliaid er mwyn sicrhau negeseuon **clir a chyson** ar gyfer cynrychiolwyr cymunedol a rhanbarthol. Ategwyd hyn gan sesiynau brifio wythnosol rhwng Prif Swyddog Gweithredol a Chadeirydd BIPCTM ac Arweinwyr a Phrif Swyddogion Gweithredol y tri awdurdod lleol, Aelodau Seneddol ac Aelodau'r Senedd.

Roedd **tryloywder** yn allweddol drwy gydol y cyfnod hwn ac unwaith eto roedd y dechnoleg yn galluogi Cyfarfodydd Bwrdd i ddigwydd ar ffurf darlledu rhith-gyfarfodydd yn fyw i'r cyhoedd, gan gynnwys Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol BIPCTM ym mis Medi 2020. Caiff holl gyfarfodydd y Bwrdd Cyhoeddus eu recordio a'u cyhoeddi fel mater o drefn ar wefan BIPCTM.

Bu gweithgarwch y cyfryngau yn rhan allweddol o'r gymysgedd gyfathrebu drwy gydol y flwyddyn ddiwethaf, er mwyn atgyfnerthu negeseuon cyhoeddus allweddol yn ogystal ag **esbonio heriau a materion sy'n benodol i BIPCTM**. Roedd hyn yn arbennig o bwysig yn ystod brigiadau o achosion Covid-19 yr hydref ar safleoedd

ysbytai a'r 'ail don' lle cyhoeddwyd diweddariadau sefyllfa dyddiol i'r cyfryngau yn ogystal â chyfweiliadau helaeth yn y cyfryngau a ddarparwyd ar draws cyfryngau print a darlledu yng Nghymru ac yn genedlaethol. Gwnaed ymdrechion sylweddol i gyflwyno cynrychiolaeth eang o lefarwyr BIPCTM.

Heriwyd camwybodaeth yn unol ag arfer cyfathrebu moesegol, a'r mwyaf arwyddocaol oedd diwrnod y cyfryngau a gynhaliwyd yn y tri safle ysbyty BIPCTM aciwt i roi mynediad unigryw i adrannau achosion brys yn dilyn honiadau gan ddamcaniaethwr cynllwyn mai myth oedd Covid-19 a bod ysbytai'n wag.

Gan gyflawni rhwymedigaethau 'rhybuddio a hysbysu' o dan ddyletswyddau'r Ddeddf Argyfyngau Sifil Posibl, mae dull cyfathrebu tosturiol ond awdurdodol wedi gwella **ymddiriedaeth a hyder** rhwng BIPCTM, ei staff, cleifion, cymunedau a rhanddeiliaid fel y dangosir yn y naws a'r teimlad a fynegir wrth ymgysylltu'n barhaus.

Darparu Gwasanaethau Hanfodol

Er bod gweithgaredd Covid-19 wedi llyncu rhan helaeth o gapasiti BIPCTM, yn enwedig yn ystod y don gyntaf a'r ail don, mae'n bwysig o hyd cynnal gwasanaethau hanfodol nad ydynt yn rhai Covid-19.

Ar 6 Mai 2020, cyhoeddodd Llywodraeth Cymru Fframwaith Gweithredu Covid-19 a oedd yn cydnabod yr angen parhaus i ymateb i Covid-19 ochr yn ochr â gwasanaethau hanfodol. Mae'r Fframwaith Gweithredu yn adlewyrchu'r angen i ystyried y pedwar math o niwed a allai godi o Covid-19 (a nodir ar dudalen 14), ac i fynd i'r afael â phob un ohonynt mewn ffordd gytbwys. Roedd y Fframwaith yn ceisio rhoi cymorth i benderfyniadau clinigol mewn perthynas ag asesu a thrin cleifion unigol; gyda'r nod yn y pen draw o sicrhau bod niwed yn cael ei leihau o ostyngiad mewn gweithgarwch nad yw'n ymwneud â Covid-19. Nododd y Fframwaith ".....dylai gwasanaethau hanfodol barhau i fod ar gael ar draws GIG Cymru yn ystod y brigiad o achosion. Fodd bynnag, nid oedd yn gorchymyn bod rhaid darparu ymyriadau penodol i bob claf, lle nad yw hynny er eu lles cyffredinol.

O ganlyniad, diffiniwyd gwasanaethau y bernir eu bod yn hanfodol yn fras fel gwasanaethau sy'n achub bywydau neu'n effeithio ar fywyd h.y. lle byddai niwed yn sylweddol ac yn ddi-droi'n-ôl heb ymyrraeth amserol.

Mae BIPCTM, fel bob amser, yn ymwybodol iawn o'r flaenoriaeth weinidogol a roddir i fynediad amserol. Bu'n sbardun defnyddiol i sicrhau bod ymdrech rheolwyr wedi canolbwyntio ar y maes hwn wrth i oblygiadau'r pandemig leihau. Yn benodol, mae'r angen i weld nifer sylweddol o gleifion wedi annog cynnal arferion newydd a ddatblygwyd yn y pandemig gan gynnwys adolygu nodiadau yn rhithiol, dilysu rhestrau aros yn weinyddol, amrywiaeth o gynlluniau contractio allan, newidiadau i'r ffordd rydym yn gofalu am gleifion yr Adran Achosion Brys drwy ymgyrch Cysylltu Ymlaen Llaw a newidiadau yn y ffordd y defnyddir staff meddygol aciwt yn y gymuned i ddatblygu llwybrau gwell i gleifion.

Cleifion allanol

Ar ddechrau'r pandemig, symudwyd y rhan fwyaf o glinigau cleifion allanol o

safleoedd ysbytai aciwt i leoliadau cymunedol er mwyn ailddefnyddio'r ardaloedd lle'r oedd y clinigau yn cael eu cynnal fel arfer. Cafwyd pethau cadarnhaol o'r cam hwn ac mae rhai clinigau wedi aros yn y gymuned. Cymerwyd camau i newid y ffordd y trefnwyd y system apwyntiadau gyda llawer o gleifion yn cael asesiadau ffôn ac yn cwblhau holiaduron Covid-19 dros y ffôn. Helpodd hyn i'n galluogi i **gynnal gwasanaethau diagnostig hanfodol** megis endosgopi brys o fis Ebrill 2020.

Roedd y newid hwn mewn ffyrdd o weithio yn fodd o roi gwybod i gleifion am y rhagofalon ychwanegol angenrheidiol y byddai eu hangen ar eu hapwyntiad a'r cyfle i gleifion geisio unrhyw gymorth pellach a allai fod yn ofynnol arnynt a gynlluniwyd yn ei dro i leihau lefelau pryder a mynd i'r afael ag unrhyw gwestiynau neu bryderon. Mae'r rhan fwyaf o glinigau cleifion allanol bellach yn ôl yn eu safleoedd ysbyty gwreiddiol.

Cleifion Cancer

Mae atgyfeiriadau ar gyfer cleifion cancer hysbys a chleifion lle amheuir cancer wedi parhau i gael blaenoriaeth ar gyfer adolygu a thrin a, lle bynnag y bu modd, **mae cleifion wedi parhau i gael at wasanaethau cancer** fel un o'r garfan o wasanaethau hanfodol y mae BIPCTM wedi'i chynnal. Gwelodd rhai arbenigeddau ostyngiad mewn cyfraddau atgyfeirio yn ystod y pandemig tra gwelodd rhai meysydd **gynnydd dramatig mewn atgyfeiriadau** i'w harbenigedd penodol oherwydd natur cyflwyniad clinigol cleifion a hefyd eu hanghenion cymorth parhaus. Ehangwyd profion pwynt gofal er mwyn cynnal mwy o brofion lleol i gleifion ac mae 'labordai poeth' hefyd wedi caniatáu profion cyflym ar y safle ar gleifion sy'n mynychu safleoedd ysbytai er mwyn gallu datblygu eu gofal yn gyflym.

Er y bu modd rhoi rhai trefniadau ar waith ar gyfer llawdriniaeth lai cymhleth drwy ddefnyddio capasiti a oedd ar gael mewn gofal iechyd preifat, nid oedd hyn yn opsiwn ar gyfer llawdriniaeth fwy cymhleth gan nad oedd ganddynt yr ystod o gyfleusterau yr oedd eu hangen ar ôl y driniaeth. Yn yr un modd, nid yw pob claf cancer wedi gallu cael ei ddiagnosteg lawn drwy gyfleuster gofal iechyd preifat.

Gwasanaethau Gofal Llygaid

Roedd gofal llygaid brys ar gael o hyd yn ystod y pandemig gydag ymyriadau achub golwg yn cael eu cynnal, ond gyda llai o gapasiti oherwydd gofynion ymbellhau cymdeithasol. Fodd bynnag, mae'r ôl-groniad o apwyntiadau dilynol wedi tyfu'n sylweddol yn ystod y pandemig. Mae cynlluniau ar y gweill i leihau'r ôl-groniad hwn drwy ailgynllunio llwybrau, gwneud y defnydd gorau posibl o wasanaethau gofal sylfaenol, ehangu capasiti mewn ysbytai a defnyddio capasiti allanol lle y bo ar gael. Mae angen ffocws sylweddol i ddatrys yr ôl-groniad hwn wrth symud ymlaen.

Gwasanaethau Iechyd Meddwl

Arhosodd y gwasanaethau hyn ar agor dros y flwyddyn ddiwethaf ond **bu'n rhaid eu cyflenwi'n wahanol**. Mewn ymateb i'r pryderon lleol a cenedlaethol am les meddyliol ein poblogaeth, gwnaed buddsoddiad sylweddol i helpu pobl â heriau economaidd-gymdeithasol a fyddai, heb roi sylw iddynt, yn effeithio ar eu hiechyd meddwl a gwasanaethau BIPCTM o bosibl. Hyd yma, mae'n ymddangos y bu hwn yn ddull effeithiol fel rhan o nifer o newidiadau; mae rhai meysydd o ôl-groniad sydd o ganlyniad uniongyrchol i'r pandemig ond nid cymaint â'r disgwyl ar hyn o bryd. Mae meysydd allweddol o bwysau yn cynnwys aros am ddiagnosis dementia, asesiad a diagnosis awtistiaeth, ymyriadau seicolegol dwysedd uchel. Mae pob un wedi dangos

gwell sefyllfa yn y misoedd tua diwedd y flwyddyn ariannol.

Mae'r mesurau canlynol yn amlinellu sut y cafodd y gwasanaeth ei ddarparu'n wahanol dros y flwyddyn ddiwethaf:

- Mae Grwpiau Gwasanaeth Clinigol wedi cadw asesiad manwl o feysydd sy'n peri pryder arbennig fel bod cofnod o'r galw ar gael a fyddai'n helpu pan fyddai'r gwasanaethau yn ail-ddechrau.
- Mae BIPCTM wedi cael cymorth gan y trydydd sector – a lwyddodd i gynnal gwasanaethau i raddau helaeth yn ystod y pandemig.
- Lle bu'n bosibl, cynhaliwyd cyswllt wyneb yn wyneb yn ogystal â gwaith Grŵp – lle gostyngwyd y niferoedd yn unol â chanllawiau ymbellhau cymdeithasol. Ni fu hyn yn bosibl bob amser ond mae cyswllt dros y ffôn a fideo wedi cael ei ddefnyddio'n dda fel gydag arbenigeddau eraill.
- Mae gwaith sylweddol yn mynd rhagddo ar y cynlluniau adfer ar gyfer pob maes Iechyd Meddwl;
- O ran gofal cleifion mewnol, sefydlwyd ward ar wahân yn yr Uned Iechyd Meddwl yn Ysbyty Brenhinol Morgannwg i ofalu am y cleifion hyn.
- Gan edrych i'r dyfodol o ran mynd i'r afael â chanlyniad y pandemig o ran mwy o atgyfeiriadau a galw cyffredinol, mae cynlluniau'n cael eu datblygu i gynyddu capasiti lle bynnag y bo modd.

Opsiynau Darpariaeth Amgen

Mewn ymgais i helpu cleifion ar restrau aros mae BIPCTM wedi dechrau edrych ar **ymyriadau amgen** megis meddygaeth ffordd o fyw ac ymyriadau iechyd y boblogaeth yn ogystal â dilysu cleifion yn glinigol ar restrau i benderfynu a oes llwybrau gofal amgen yn bodoli, p'un a yw cyflyrau bellach ddim yn bodloni'r gofynion ar gyfer llawdriniaeth. Mae adolygiadau o gleifion yn y categori lle mae gofyn sylw dilynol ond nad ydynt wedi cael apwyntiad eto hefyd yn parhau. Mae gwaith gyda'r Grŵp Cynghori Clinigol ar y gweill i ganfod yr effaith debygol ar lefel arbenigedd. Rhoddir ystyriaeth hefyd i gynnal mân lawdriniaeth ym maes gofal sylfaenol, ynghyd ag arbenigedd gofal eilaidd i ofal sylfaenol i helpu i feithrin gallu a chapasiti.

Pennu Lefel Risg Coleg Brenhinol y Llawfeddygon

Mae pob Coleg Brenhinol wedi darparu canllawiau ar lwybrau amgen, er enghraifft, mae **Proses Pennu Lefel Risg** Coleg Brenhinol y Llawfeddygon yn nodi pedwar maes blaenoriaeth, o P1 (Triniaeth Frys i'w chyflawni mewn llai na 2 awr) i P4 (Triniaeth i'w chyflawni mewn >3 mis). Mae'r ddogfen fanwl hon yn rhestru, yn ôl arbenigedd, driniaethau penodol a sut y dylid eu rheoli'n glinigol. Defnyddiwyd hwn gan BIPCTM i frysbenno ac asesu cleifion llawfeddygol yn ôl yr angen ac fe'i hystyrir yn llawn wrth ddyrannu amser theatr.

Cynhyrchwyd dogfennau pennu lefel tebyg gan y Coleg Meddygaeth Brenhinol a Choleg Brenhinol y Gastroenterolegwyr.

Cleifion sy'n cael eu trin yn seiliedig ar Angen Clinigol

Gwneir pob penderfyniad ar sail angen clinigol gan ddefnyddio'r canllawiau priodol. Mae'r dull hwn yn llywio'r holl gamau yn y broses o drin cleifion. I gleifion sydd â chyflyrau sy'n dirywio mae'n bwysig eu bod yn ceisio cyngor gan eu **meddyg teulu a all ail-gategoreiddio telerau eu hatgyfeirio**. Mae darpariaethau amgen yn

cynnwys:

- Presgripsiynu cymdeithasol – lle caiff cleifion eu hatgyfeirio i amrywiaeth o wasanaethau lleol, anghlinigol.
- Defnyddio canolfannau lles a ffordd o fyw.

Trin Pobl fel Unigolion

Mae BIPCTM wedi ymrwymo i ddiwallu anghenion a phrofiad cyffredinol cleifion â dementia, nam gwybyddol neu golled synhwyrdd. Cymerir gofal mawr bob amser a chafodd y lefel hon o ofal ei chynnal yn ystod y pandemig, gydag addasiadau i reoli elfen ddiogelwch eu triniaeth. Mewn rhai achosion, roedd atal gwasanaethau o fewn y lleoliad aciwt yn golygu bod meddygon teulu a gwasanaethau gofal sylfaenol eraill wedi camu i'r adwy. Mewn achosion eraill, cafwyd **ymgynggori o bell** gyda chymorth priodol. Lle mae gwasanaethau wedi cau (er enghraifft, gofal dydd i gleifion dementia sy'n agored i niwed), mae gan bob claf gynllun cymorth personol clir gan y gwasanaeth.

Bydd y newidiadau hyn wedi amrywio o'r naill glaf i'r llall, ond mae'r anghenion sylfaenol a'r ymateb iddynt bob amser yn hollbwysig.

Rheoli Gofal gydag Urddas a Gofal Diwedd Oes

Ymgwymerodd BIPCTM â'r mesurau canlynol i sicrhau ei fod yn **darparu gofal gydag urddas a gofal diwedd oes** yn effeithiol, er enghraifft:

- Cyngor gan y Prif Swyddog Meddygol am yr angen am eglurder a thrafodaeth brydlon gyda chleifion a / neu deuluoedd ynghylch 'DNAR'.
- Arweiniad ar y dull gorau o bresgripsiynu.
- Arweinyddiaeth glinigol gref "ar lawr gwlad" ar lefel ward ar adeg anodd iawn.
- Caredigrwydd a gofal sylfaenol o ansawdd uchel i gleifion.
- Cynnal cyfathrebu cryf â theuluoedd a'r perthynas agosaf.

Risgiau, Heriau, Camau Lliniaru a Gwersi a Ddysgwyd

O ran rhai o'r risgiau a'r heriau a wynebwyd dros y flwyddyn ddiwethaf, bu'r rhain yn niferus ac felly roedd yn hanfodol ein bod yn rhoi camau lliniaru ar waith i geisio lleihau lefel y risg a gyflwynwyd.

Er mwyn mynd i'r afael â risgiau amrywiol sy'n gysylltiedig ag ansawdd, sefydlodd BIPCTM system gorchymyn a rheoli gref gan ddefnyddio Aur, Arian ac Efydd a oedd i gyd yn cyfarfod yn rheolaidd gyda phresenoldeb priodol a chofnodion o gyfarfodydd yn cael eu cadw. Cyflwynodd BIPCTM hefyd ofyniad ar gyfer Asesiadau o'r Effaith ar Ansawdd a ystyriwyd ar lefel y Gorchymyn Aur. Cynhaliwyd cyfarfodydd Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch y Bwrdd drwy gydol y flwyddyn (ochr yn ochr â chyfarfodydd y Pwyllgor Archwilio a Risg) i ddarparu dull o ystyried materion yn ymwneud â'r pedwar niwed sy'n deillio o Covid-19.

Cymerodd BIPCTM gyngor a gweithredodd ganllawiau ynghylch yr angen i rai staff gael eu gwarchod, a gweithredodd ofyniad i gwblhau asesiad risg Covid-19 bob chwe mis neu pe byddai amgylchiadau person yn newid. Sefydlwyd **cyfleusterau Gorffwys a Myfyrio** i staff yn gweithio ar y rheng flaen i gael seibiant yn ôl yr angen. Datblygwyd **Strategaeth Llesiant** hefyd a gwnaed darpariaeth i staff gael at **gymorth, cyngor a chwnsela**. Ategwyd hyn i gyd gan Fframwaith Gwerthoedd ac Ymddygiadau BIPCTM.

Ar adegau roedd lefel o bryder ynghylch argaeledd Cyfarpar Diogelu Personol.

Rhoddwyd systemau ar waith i roi rhybuddion ar lefelau stoc lleol a chyhoeddwyd canllawiau i helpu i reoli mater cyfarpar diogelu personol a'r defnydd ohono. Roedd trefniadau cadarn ar waith ar lefel Cymru gyfan i reoli'r gwaith o ddarparu cyflenwadau cyfarpar diogelu personol. Yn gysylltiedig â hyn mae mater atal a rheoli heintiau a oedd yn allweddol bwysig, ac sy'n parhau felly. Mae mwy am hyn ar dudalen 16.

Bu'r ymateb i frigiadau o achosion o haint Covid-19 yn amgylchedd yr ysbytai yn **eithriadol o heriol**. Nodwyd y brigiad cyntaf yn Ysbyty Brenhinol Morgannwg ym mis Medi 2020 gyda brigiadau dilynol ym mhob ysbyty cyffredinol a phedwar ysbyty cymunedol. Nododd y Tîm Rheoli Brigiadau cychwynnol **Gynllun 15 Pwynt** i'w weithredu i ffrwyno ac atal trosglwyddo pellach. Wrth i frigiadau ddod i'r amlwg mewn ysbytai eraill, daeth y Tîm Rheoli Brigiadau yn un cyffredinol i gymhwyso'r dull cyson drwy'r Cynllun 15 Pwynt a rhannu'r gwersi a ddysgwyd. Roedd cydweithio agos iawn rhwng timau Atal a Rheoli Heintiau, Grwpiau Ardal Integredig ac Iechyd Cyhoeddus Cymru mewn ymateb i'r brigiadau. Gyda chyfraddau heintio cymunedol cynyddol drwy gydol yr hydref roedd y brigiadau'n fwyfwy anodd eu ffrwyno, yn enwedig gan fod ysbytai'n gweithredu hyd eithaf eu gallu, a salwch staff, yn aml gyda Covid-19, hefyd yn ffactor cyfyngol. Er gwaethaf hyn ac wrth i gyfraddau heintio cymunedol leihau yn dilyn y cyfnod clo cenedlaethol ar 20 Rhagfyr 2020, **daethpwyd â brigiadau dan reolaeth yn raddol** a datganwyd eu bod ar ben, a dim ond un yn weddill yn Ysbyty'r Tywysog Siarl ddiwedd mis Mawrth 2021.

Mae'r anawsterau wrth weithredu'r Cynllun 15 Pwynt wedi'u cofnodi a byddant yn rhan o waith pellach. Er gwaethaf yr heriau, diolch i waith caled staff a chefnogaeth ein cydweithwyr ym maes iechyd y cyhoedd, datganwyd bod pob brigiad ar ben.

Roedd cyfathrebu da yn agwedd allweddol ar ymateb BIPCTM i'r pandemig, ac mae'n parhau felly. Datblygodd Tîm Cyfathrebu ac Ymgysylltu BIPCTM **ddiweddariadau mynych i staff a'r cyhoedd** mewn ymgais i gynnal ffrydiau gwybodaeth. Mae mwy am hyn ar dudalen 25.

Yn gysylltiedig â'r angen am ymgysylltu a chyfathrebu effeithiol mae presenoldeb gweladwy **arweinwyr clinigol a rheolaethol**, ac felly rhoddwyd trefniadau ar waith i gefnogi hyn a darparu mynediad hawdd fel y gellid datrys unrhyw faterion yn gyflym ac mewn ffordd symlach yn ystod y dydd a'r tu allan i oriau. Lle'r oedd materion o natur foesegol, rhoddwyd system ar waith hefyd i helpu i wneud penderfyniadau anodd. Mae'r Prif Weithredwr ynghyd ag aelodau eraill o'r Tîm Gweithredol hefyd yn cynnal sesiynau holi ac ateb rheolaidd drwy Teams fel y gall unrhyw aelod o staff ofyn am eglurder ar faterion.

Roedd hefyd yn hanfodol bod **trefniadau partneriaeth yn gweithio'n gynhyrchol** ac yn gyflym yn ystod yr argyfwng yn lleol gydag awdurdodau lleol a'r trydydd sector. Fodd bynnag, roedd y gofyniad hwn yr un mor berthnasol i **grwpiau Cymru gyfan**, ac mae'n parhau felly. Un enghraifft o hyn fyddai'r cyfarfodydd Sgrym Diogelwch a fynychwyd gan gynrychiolwyr Byrddau Iechyd o bob rhan o Gymru, Ymddiriedolaeth Gwasanaethau Ambiwlans Cymru a Llywodraeth Cymru. Roedd cyfarfodydd o'r fath yn monitro'n ofalus y galw ar wasanaethau fel y gellid cymryd camau i ddarparu cymorth ac ymyriadau yn ôl yr angen.

Wrth gydnabod **pwysigrwydd dysgu ar y cyd** sefydlodd BIPCTM Fforwm Gwranddo

a Dysgu ar y Cyd sy'n gallu bwydo materion perthnasol ledled Cymru fel sy'n briodol. Yn anochel roedd gofyniad i gadw mewn cysylltiad agos â chynrychiolwyr Llywodraeth Cymru yn ystod y pandemig yn enwedig ar anterth ymchwyddiadau'r pandemig. Mae Llywodraeth Cymru hefyd wedi rhoi cymorth i gynorthwyo'r sefydliad gyda'r effaith ariannol a wynebwr yn sgil pandemig Covid-19.

Dechreuodd gwaith ym mis Mai 2020 i ystyried sut y byddai'r sefydliad yn ailsefydlu gwasanaethau, ac mae wedi parhau'n gyflym ar ôl diwedd ail atgyfodiad y feirws.

Cyflawni yn erbyn Targedau Cenedlaethol

Am gyfnodau yn ystod 2020/2021, o ganlyniad i bandemig Covid-19, ataliwyd adrodd am dargedau cyflawni cenedlaethol. Cefnogodd BIPCTM y trefniadau diwygiedig hyn rhwng mis Ebrill 2020 a mis Mehefin 2020, ac mae adrodd rheolaidd bellach wedi ailddechrau.

Yn ystod 2020/2021, gwnaed pob ymdrech ar draws BIPCTM i gydbwysu ymateb gwasanaeth Covid-19 â darparu gwasanaethau ehangach nad ydynt yn wasanaethau Covid-19. Er gwaethaf hyn, mae gweithgarwch nad yw'n weithgarwch Covid-19 drwy gydol y flwyddyn wedi lleihau.

Mae'r tabl isod yn nodi'r **lefelau gweithgarwch a gyflenwyd yn ystod 2020/2021** o gymharu â'r flwyddyn lawn flaenorol. Mae'r gostyngiad sylweddol mewn gweithgarwch, ynghyd â system lle'r oedd capasiti eisoes wedi'i gyfyngu mewn sawl ardal, wedi cael effaith sylweddol ar yr ôl-groniad o gleifion sydd bellach angen gofal.

Cam y llwybr	Cleifion wedi'u trin	
	2019/20	2020/21
Claf allanol newydd	84,876	38,604
Claf allanol dilynol	138,204	65,436
Triniaeth	21,312	3,492

Mae'r **gostyngiad mewn gweithgarwch dewisol** yn ein hatgoffa'n ddifrifol o'r effaith ddinistriol a gafodd y pandemig ar wasanaethau a ddarperir i gleifion. Mae hyn yn arbennig o wir am driniaeth a roir mewn theatrau. Ni chafwyd cymaint o ostyngiad mewn gwasanaethau cleifion allanol, gyda'r defnydd cynyddol o ffyrdd digidol o weithio yn helpu i gynnal lefel uwch o ymgynghoriadau cleifion allanol nag a fyddai wedi digwydd fel arall.

Cynyddodd ymgynghoriadau digidol ar gyfer atgyfeiriadau newydd dros 100% yn 2020/2021 o gymharu â'r flwyddyn flaenorol, gyda chynnydd o 88% mewn ymgynghoriadau o'r fath ar gyfer ymgynghoriadau dilynol. Roedd hyn yn cyfateb i fwy nag 8000 o ymgynghoriadau digidol newydd a 1400 o rai dilynol yn ystod 2020/21, gyda chynlluniau uchelgeisiol i gynyddu ymhellach yn 2021/2022 a'r tu

hwnt. Mae BIPCTM yn gweithio gyda phartneriaid mewn Awdurdodau Lleol i hyrwyddo gwell mynediad a gallu ar ran ein poblogaeth dalgylch, gan nodi bod rhai cymunedau o hyd ledled Cymru gyfan nad ydynt yn y sefyllfa orau i allu ymateb i gyfleoedd digidol o'r fath.

Yn anochel mae gostyngiad gweithgarwch dewisol wedi cynyddu **cyfanswm y cleifion sy'n aros am driniaeth** a'r amser y gallant ddisgwyl aros cyn cael eu triniaeth. Bu cyfanswm y cleifion a oedd yn aros yn sefydlog tua 62,000 cyn dechrau'r pandemig, ond roedd y cyfanswm hwn wedi cynyddu i dros 92,000 erbyn diwedd mis Mawrth 2021. Bu ychydig o dan 49,000 o gleifion yn aros mwy na'r targed o 26 wythnos, sy'n cyfateb i 47%, ymhell islaw'r lefelau a gyflawnwyd cyn y pandemig, a oedd fel arfer yn uwch nag 85%.

Ar gyfer cleifion yn aros dros 26 wythnos, mae bron i 58% yn y chwe arbenigedd canlynol:

Arbenigedd	Llwybrau Agored	% o fewn 26 Wythnos	Cyfanswm dros 26 wythnos
Llawdriniaeth Gyffredinol	12413	46.1%	6691
Dermatoleg	7029	34.4%	4608
Orthopaedeg	6395	30.5%	4442
Offthalmoleg	6719	36.6%	4261
Gynaecoleg	7447	45.1%	4088
Trawma ac orthopaedeg	5544	26.5%	4075

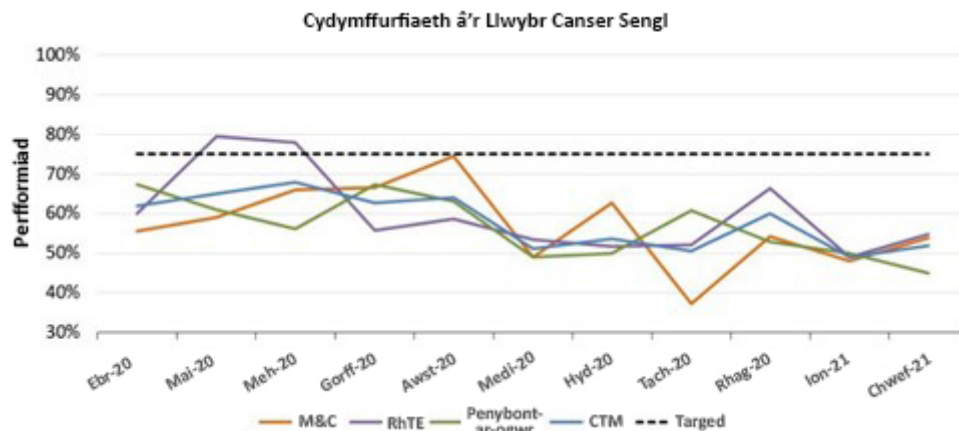
Ar gyfer profion diagnostig, cafwyd hefyd **gynnydd yn nifer y cleifion sy'n aros** mwy nag 8 wythnos, targed a gyflenwir fel arfer gan BIPCTM ac eithrio ym maes endosgopi. Mae bron i 86% o'r cleifion sy'n aros dros y targed mewn chwe dull diagnostig:

Dull Diagnostig	Llwybrau Agored	% o fewn 8 Wythnos	Cyfanswm dros 8 wythnos
Uwchsain nad yw'n Obstetrig	9523	36.6%	6036
Ecocardiogram	2419	39.6%	1460
Gastrosgopi	1897	26.8%	1389
Sigmoidoscopi Hyblyg	1248	24.5%	942
Recordio Rhythm y Galon	1238	45.4%	676
Colonoscopi	904	36.1%	578

Ni chafwyd cymaint o **effaith ar amseroedd aros am wasanaethau therapi**, a dim ond awdioleg (306) a dieteteg (175) sydd â mwy na 60 o gleifion yn aros dros 14 wythnos am wasanaeth o'r fath.

Lansiwyd targed y Llwybr Cancer Sengl yn swyddogol yn ail hanner y flwyddyn, gyda'r targedau 31 a 62 diwrnod blaenorol yn cael eu tynnu'n ôl yn swyddogol yn y chwarter olaf. Erbyn hyn mae targed o 75% o'r holl llwybrau cancer yn cael eu trin o fewn 62 diwrnod o'r pwynt amheuaeth. Gostyngodd y gydymffurfiaeth gyffredinol

yn raddol drwy gydol 2020/21 fel y dangosir hyd at ddiwedd mis Chwefror 2021 yn y siart canlynol:

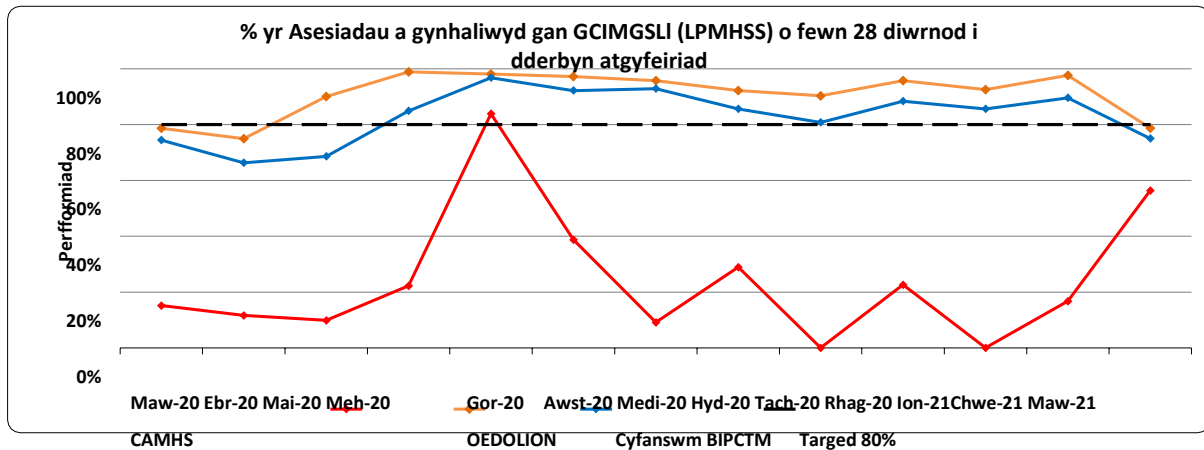

Er bu'r lefelau cydymffurfio cyffredinol yn gostwng yn raddol eleni, maent wedi **sefydlogi yn ystod y misoedd diwethaf**, gyda'r ôl-groniad o driniaethau gofynnol yn parhau i leihau. Roedd cynnal gwasanaethau hanfodol yn gynnar yn y pandemig yn heriol, gyda BIPCTM yn ymrwymo i gytundebau gyda'r sector preifat i roi hwb i'r capasiti cyfyngedig oedd ar gael ym mhob ysbyty oherwydd y pandemig.

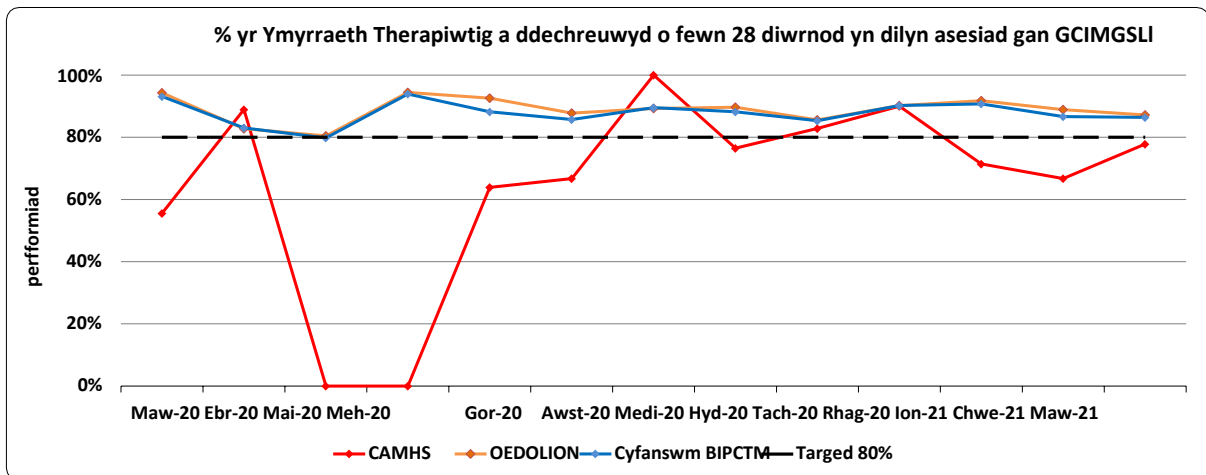
Fe gasglodd ôl-groniad o driniaethau felly yn hanner cyntaf y flwyddyn, gan achosi'r gostyngiad graddol mewn cydymffurfiaeth wrth i nifer y triniaethau o'r fath gynyddu'n araf. Mae'r tri Grŵp Ardal Integredig i gyd wedi **lleihau'n sylweddol yr ôl-groniad mewn triniaethau**, gan roi man cychwyn llawer gwell iddynt ar gyfer y flwyddyn i ddod o ran cyflawni a chynnal cydymffurfiaeth yn erbyn y targed.

Gan fod yr ôl-groniad o gleifion sy'n aros am driniaeth bellach yn gostwng, mae lefelau cydymffurfio wedi sefydlogi, gyda **chynlluniau uchelgeisiol i gyflawni'r targed mewn ffordd gynaliadwy** i lawer o'r safleoedd tiwmor, gyda chanserau wroleg, gastro-berfeddol a gynaecolegol yn arbennig yn rhoi'r her fwyaf o ran cyrraedd targedau yn y dyfodol agos.

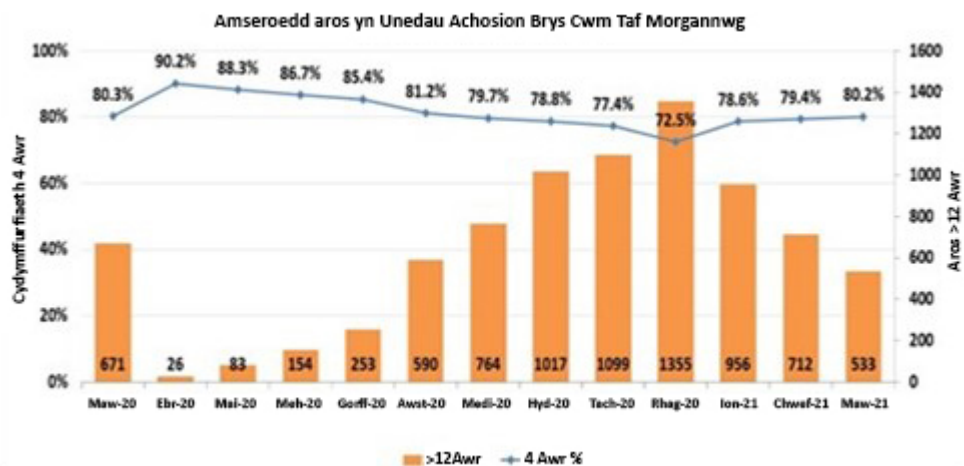
Mae Rhan Un o'r Mesur Iechyd Meddwl yn ymwneud ag asesu a thrin gofal sylfaenol ac mae ganddo darged o asesu 80% o atgyfeiriadau o fewn 28 diwrnod, gydag 80% o unrhyw ymyriad therapiwtig dilynol sy'n ofynnol hefyd â tharged o 28 diwrnod. Ar y cyfan mae'r targedau hyn wedi'u **cyflawni a'u cynnal**, er bod cydymffurfiaeth y Gwasanaethau Iechyd Meddwl Plant a'r Glasod (CAMHS) yn sylweddol is nag ar gyfer gwasanaethau oedolion.

Er bod y lefel gyffredinol wedi gostwng yn is nag 80% ym mis Mawrth 2021, yn galonogol cynyddodd lefel CAMHS i dros 50%. Mae cydymffurfiaeth yn erbyn targed Rhan Un ar gyfer ymyrryd wedi bod yn fwy sefydlog yn ail hanner y flwyddyn.

Gyda dyfodiad Covid-19, cafwyd gostyngiad amlwg mewn presenoldeb mewn Adrannau Damweiniau ac Achosion Brys, gyda lefelau presenoldeb mis Ebrill 2020 ar draws yr holl Adrannau Achosion Brys yn dod i gyfanswm o 8075, llai na 50% o'r hyn a welwyd ym mis Ebrill 2019. Bu cynnydd cyson o'r man hwnnw, ond mae lefel mis Mawrth 2021 o 13768 yn parhau i fod yn is na lefelau cyn Covid-19.

Yn galonogol, mae nifer y cleifion sy'n treulio mwy na 12 awr yn yr Adran Achosion Brys wedi **gostwng yn raddol yn ystod y misoedd diwethaf**, gyda sylfeini cadarn ar waith i gynnal a gwella hyn yn ystod 2021/2022.

Dylid trosglwyddo gofal cleifion o griw ambiwlans i staff ysbytai o fewn 15 munud. Bu sefyllfa amrywiol mewn perthynas ag amseroedd trosglwyddo yn ystod 2020/2021 ar draws y tair ardal. Bydd y targed yn parhau i gael ei fonitro drwy'r Dangosfwrdd Perfformiad Integredig yn ystod 2021/2022.

Ar gyfer cyfnod 2021/2022, mae Llywodraeth Cymru yn ei gwneud yn ofynnol i Fyrddau Iechyd lunio cynlluniau blynyddol am un flwyddyn yn unig. Adeg ysgrifennu'r adroddiad hwn, mae BIPCTM wrthi'n cwblhau ei Gynllun Blynyddol a'r bwriad yw cwblhau'r broses hon erbyn diwedd mis Mehefin 2021. Y Cynllun Blynyddol hwn yw'r cam cyntaf yn ein huchelgais i adfer ein gwasanaethau wrth gynnal ein hymateb parhaus i Covid-19, cydbwyso angen clinigol â'r capasiti sydd ar gael, a chanolbwyntio ar anghydraddoldebau a hybu iechyd da.

Ceir trosolwg o ddangosfwrdd perfformiad integredig presennol BIPCTM ym mhob cyfarfod Bwrdd ac mae'r sefyllfa ym mis Mawrth 2021 ar gael [yma](#).

Gweithio i Wella

Perfformiad a Chydymffurfiaeth

Mae'r tabl isod yn rhoi gwybod am **gwynion a geiriau o ganmoliaeth** newydd ar gyfer cyfnod 2020-2021:

Cwynion Newydd	Chw 1	Chw 2	Chw 3	Chw 4	Cyfanswm
Cyfanswm nifer y cwynion newydd a gafwyd gan y sefydliad yn ystod y chwarter [y rheini i'w rheoli drwy reoliadau Gweithio i Wella a thrwy Ddatrys yn Gynnar]	406	637	624	564	2231
O gyfanswm y cwynion newydd a gafwyd gan y sefydliad yn ystod y chwarter, faint a wnaed gan neu ar ran rhywun a oedd yn dymuno cyfathrebu yn y Gymraeg	2	0	1	1	4
Geiriau o Ganmoliaeth Newydd	Chw 1	Chw 2	Chw 3	Chw 4	Cyfanswm
Cyfanswm y ganmoliaeth <u>ysgrifenedig</u> a gafwyd yn y chwarter	228	161	263	180	832

Mae'r tablau isod yn rhoi gwybod am gwynion a gaewyd yn ystod y cyfnod:

Cwynion a Gaewyd		Chw 1	Chw 2	Chw 3	Chw 4	Cyfanswm
Cwynion a Gaewyd yn ystod y Chwarter: O gyfanswm y Cwynion a Gaewyd gan y sefydliad yn ystod y chwarter, faint a gafodd eu categoraiddio fel a ganlyn:	Cwynion a reolwyd drwy Reoliadau Gweithio i Wella					
	Cwynion a Reolwyd fel Cwynion FFURFIOL	134	166	212	191	703
	Cwynion a Reolwyd fel Cwynion ANFFURFIOL	89	133	150	159	531
	CYFANSWM Y Cwynion A Reolwyd drwy Reoliadau Gweithio i Wella	223	299	362	350	1234
	Cwynion a Reolwyd drwy Ddatrys yn Gynnar	161	272	274	192	899
	Cyfanswm y Cwynion a Gaewyd yn ystod y chwarter	384	571	636	542	2133

Cwynion a Gaewyd		Chw 1	Chw 2	Chw 3	Chw 4	Cyfanswm
Cwynion Rheoliad 24 O gyfanswm y Cwynion a reolwyd drwy Reoliadau Gweithio i Wella a gaewyd yn ystod y chwarter, faint o Gwynion oedd wedi cael ateb terfynol (o dan Reoliad 24):						
	Hyd at a chan gynnwys 30 diwrnod gwaith o'r dyddiad y cafodd y sefydliad y Gwyn gyntaf	117	179	182	136	614
	Ar ôl 30 diwrnod gwaith a hyd at a chan gynnwys 127 diwrnod gwaith (6 mis) o'r dyddiad y cafodd y sefydliad y Gwyn gyntaf	80	101	84	104	369
	Ar ôl 127 diwrnod gwaith (6 mis) o'r dyddiad y cafodd y sefydliad y Gwyn gyntaf	16	6	17	5	44
	Cyfanswm y Cwynion Rheoliad 24 a setlwyd ac a gafodd ateb terfynol yn ystod y chwarter	213	286	283	245	1027
Cwynion a Gaewyd		Chw 1	Chw 2	Chw 3	Chw 4	Cyfanswm
Cwynion Rheoliad 26 O gyfanswm y Cwynion						
	Hyd at a chan gynnwys 30 diwrnod gwaith o'r dyddiad y cafodd y sefydliad y Gwyn gyntaf	2	5	1	0	8

a reolwyd drwy Reoliadau Gweithio i Wella a gaewyd yn ystod y chwarter, faint o Gwynion oedd wedi cael ateb interim (o dan Reoliad 26):	Ar ôl 30 diwrnod gwaith a hyd at a chan gynnwys 127 diwrnod gwaith (6 mis) o'r dyddiad y cafodd y sefydliad y Gwyn gyntaf	5	6	6	10	27
	Ar ôl 127 diwrnod gwaith (6 mis) a hyd at a chan gynnwys 253 diwrnod gwaith (1 flwyddyn) o'r dyddiad y cafodd y sefydliad y Gwyn gyntaf	2	1	1	2	6
	Ar ôl 253 diwrnod gwaith (12 mis) o'r dyddiad y cafodd y sefydliad y Gwyn gyntaf	0	0	3	1	4
	Cyfanswm y Cwynion Rheoliad 26 yr ymchwiliwyd iddynt ac a gafodd ateb interim yn ystod y chwarter	9	12	11	13	45

Cwynion a Gaewyd		Chw 1	Chw 2	Chw 3	Chw 4	Cyfanswm
<u>Cwynion Rheoliad 31</u> O gyfanswm y Cwynion a reolwyd drwy'r Rheoliadau Gweithio i Wella a gaewyd yn ystod y chwarter, faint o Gwynion oedd wedi cael ateb interim (o dan Reoliad 31):	Hyd at a chan gynnwys 30 diwrnod gwaith o'r dyddiad y cafodd y sefydliad y Gwyn gyntaf	0	0	0	0	0
	Ar ôl 30 diwrnod gwaith a hyd at a chan gynnwys 127 diwrnod gwaith (6 mis) o'r dyddiad y cafodd y sefydliad y Gwyn gyntaf	0	0	0	0	0
	Ar ôl 127 diwrnod gwaith (6 mis) a hyd at a chan gynnwys 253 diwrnod gwaith (1 flwyddyn) o'r dyddiad y cafodd y sefydliad y Gwyn gyntaf	0	0	0	0	0
	Ar ôl 253 diwrnod gwaith (12 mis) o'r dyddiad y cafodd y sefydliad y Gwyn gyntaf	0	0	0	0	0
	Cyfanswm yr ymatebion i Gwynion Rheoliad 31 neu 33 a ddarparwyd yn ystod y chwarter	0	0	0	0	0

Cwynion a Gaewyd		Chw 1	Chw 2	Chw 3	Chw 4	Cyfanswm
Cwynion Rheoliad 33 O gyfanswm y Cwynion a reolwyd drwy'r Rheoliadau Gweithio i Wella a gaewyd yn ystod y chwarter, faint o Gwynion oedd wedi cael ateb interim (o dan Reoliad 33):	Hyd at a chan gynnwys 30 diwrnod gwaith o'r dyddiad y cafodd y sefydliad y Gwyn gyntaf	0	1	0	0	1
	Ar ôl 30 diwrnod gwaith a hyd at a chan gynnwys 127 diwrnod gwaith (6 mis) o'r dyddiad y cafodd y sefydliad y Gwyn gyntaf	0	0	1	0	1
	Ar ôl 127 diwrnod gwaith (6 mis) a hyd at a chan gynnwys 253 diwrnod gwaith (1 flwyddyn) o'r dyddiad y cafodd y sefydliad y Gwyn gyntaf	0	0	0	0	0
	Ar ôl 253 diwrnod gwaith (12 mis) o'r dyddiad y cafodd y sefydliad y Gwyn gyntaf	1	0	0	0	1
	Cyfanswm yr ymatebion i Gwynion Rheoliad 31 neu 33 a ddarparwyd yn ystod y chwarter	1	1	1	0	3

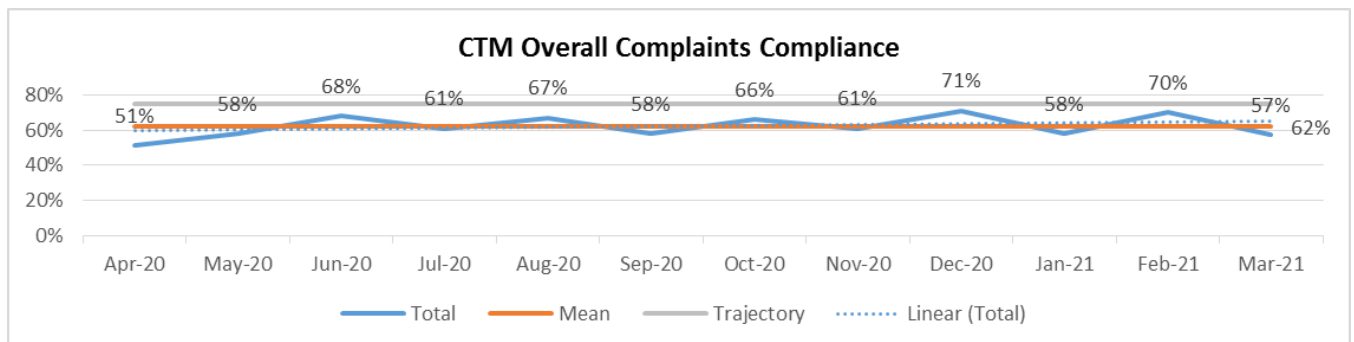
Cwynion a Gaewyd		Chw 1	Chw 2	Chw 3	Chw 4	Cyfanswm
Cwynion a Gaewyd gydag YMCHWILIAD DIGWYDDIAD DIFRIFOL O'r Cwynion a reolwyd drwy'r Rheoliadau Gweithio i Wella a gaewyd yn ystod y chwarter, ar gyfer faint y cynhaliwyd Ymchwiliad Digwyddiad Difrifol yr hysbyswyd Llywodraeth Cymru yn ei gylch O'r Cwynion Ffurfiol a Gaewyd yn ystod y chwarter, faint o'r Cwynion ffurfiol oedd â gradd derfynol fel a ganlyn:	Nifer yr Ymchwiliadau Digwyddiad Difrifol	6	0	1	1	8

--	--	--	--	--	--	--

Cwynion a Gaewyd yn ôl Gradd*		Chw 1	Chw 2	Chw 3	Chw 4	Cyfanswm
Cwynion a Gaewyd yn ôl GRADD O'r Cwynion a reolwyd drwy'r Rheoliadau Gweithio i Wella a gaewyd yn ystod y chwarter, faint o Gwynion ffurfiol oedd â gradd derfynol fel a ganlyn:	Gradd 5 (niwed parhaol)	0	2	0	1	3
	Gradd 4 (niwed difrifol)	7	4	7	7	25
	Gradd 3 (niwed cymedrol)	45	32	51	57	185
	Gradd 2 (niwed isel)	76	109	133	136	454
	Gradd 1 (dim niwed)	95	152	171	149	567

Mae BIPCTM wedi parhau ar daith i ymgysylltu â'r cymunedau y mae'n eu gwasanaethu i sicrhau bod **gwersi'n cael eu dysgu** o'r pryderon a godwyd. Ymdrechodd o hyd hefyd i **ymateb i gleifion, teuluoedd a gofawyr a'u cefnogi** fel ei gilydd wrth ymateb i bryderon o fewn Canllawiau 'Gweithio i Wella'.

Mae'r graff canlynol yn nodi cyfraddau cydymffurfio ag ymateb misol BIPCTM:

Yn dilyn adolygiad o strwythurau llywodraethu mewnol BIPCTM, mae creu Grwpiau Ardal Integredig wedi galluogi'r sefydliad i **reoli a meddu ar bryderon yn agosach** ar lefel leol, gan greu felly mwy o ddiwylliant dysgu a'r gallu i greu newidiadau ar lefel leol er budd cleifion a staff. Rydym hefyd wedi ymgysylltu â'r Ombwdsmon sydd wedi darparu hyfforddiant ar ymateb i bryderon, dysgu, gwasanaeth cwsmeriaid ac ati i barhau'r diwylliant dysgu y mae'r sefydliad yn parhau i'w feithrin. Hefyd ar y cyd â'r Gwasanaethau Cyfreithiol a Risg a Chronfa Risg Cymru.

Mae'r rhan fwyaf o bryderon BIPCTM yn ymwneud â gwasanaethau ar draws y tri safle ysbyty aciwt sef Ysbyty Tywysoges Cymru, Ysbyty Brenhinol Morgannwg ac Ysbyty'r Tywysog Siarl. Wrth archwilio'r materion a godwyd, gellir rhannu hyn ymhellach o fewn y tri chategori:

Math o Gwyn Ffurfiol yn ôl Chwarter Ariannol	Ch1 20/21	Ch2 20/21	Ch3 20/21	Ch4 20/21	Cyfanswm
Cyfathrebiad	60	125	111	131	427
Oediadau	52	80	70	81	283
Gwall Triniaeth	58	54	61	71	244

Grŵp Ardal Integredig Pen-y-bont ar Ogwr

Mae prif thema pryderon yn ystod y flwyddyn ddiwethaf wedi ymwneud â **chyfathrebu** yn ystod pandemig COVID-19. Roedd ein poblogaeth yn pryderu am y posibilrwydd o atal y clinigau 'Mynychu Unrhyw Le', cyswllt teuluol a gwasanaethau golchi dillad. Fodd bynnag, mewn ymateb i'r pandemig cynyddwyd y gwasanaethau hyn. Bu rhith-ymweld a defnyddio staff gwarchod i gefnogi cyfathrebu rhwng wardiau, cleifion a pherthnasau i gyd yn allweddol i leihau nifer y pryderon oedd yn dod drwodd, ac fe'u gwerthuswyd yn dda iawn gyda staff, cleifion a gofalfwyr.

Sefydlodd yr adran Iechyd Meddwl hefyd **Encilfa Les** fel prosiect peilot i gefnogi cleifion mewn argyfwng ac mae hyn yn amlwg wedi lleihau nifer y cyflwyniadau i'n hadran Damweiniau ac Achosion Brys. Fe'i gwerthuswyd yn gadarnhaol iawn ac mae'n rhywbeth y dymunai'r Grŵp Ardal Integredig barhau ag ef.

Grŵp Ardal Integredig Merthyr a Cynon

Mae maes dysgu o bryderon, a fu'n ffocws yn y Grŵp Ardal Integredig hwn, yn ymwneud â **chyfathrebu â theuluoedd** o ystyried yr ymweliadau cyfyngedig oherwydd y pandemig. Mewn ymateb i hyn maent wedi gweithredu cynlluniau cyfathrebu mynychu unrhyw le gyda'r holl gleifion a'u teuluoedd adeg eu derbyn er mwyn rheoli disgwyliadau teuluoedd. O ganlyniad, nododd y Grŵp Ardal Integredig ostyngiad sylweddol yn y pryderon datrys cynnar o ran cyfathrebu.

Grŵp Ardal Integredig Rhondda Taf Elái

Unwaith eto, y maes dysgu o bryderon yn y Grŵp Ardal Integredig hwn yw **cyfathrebu â theuluoedd** o ystyried yr ymweliadau cyfyngedig oherwydd y pandemig. Gwaethygydd hyn i ddechrau gan y seilwaith technoleg gwybodaeth a oedd yn effeithio ar signalau Wifi a ffonau symudol. Mewn ymateb, mae cyfnerthyddion signal cellog yn cael eu gosod yn Ysbyty Brenhinol Morgannwg er mwyn gwella'r gwasanaeth ffôn symudol yn yr ysbyty. Mae BIPCTM hefyd wedi cynnal trafodaethau gyda dau o'r prif ddarparwyr yn yr ardal, mewn ymgais i wella cryfder signalau i holl leoliadau BIPCTM.

Trosolwg o 2020-2021 mewn perthynas â Phryderon

Roedd pandemig Covid-19, a'r angen i roi'r gorau i ymweliadau ysbyty yn ystod y cyfnod hwn, yn effeithio'n fawr ar allu BIPCTM i gyfathrebu â theuluoedd am eu hanwyliaid, yn enwedig yn yr ysbytai aciwt. Archwiliodd BIPCTM nifer o lwybrau i liniaru hyn gan gynnwys '**rhith-ymweld**', **taflenni** cleifion mewnol/cleifion allanol, **gwasanaethau gollwng dillad golch** a **chymorth mewn profedigaeth**.

Fel y nodir drwy'r adroddiad cyfan hwn, mae momentwm ac effaith Covid-19 wedi amharu'n sylweddol ar y ffordd y caiff gofal y gwasanaeth iechyd ei gynllunio a'i ddarparu. Oedwyd gwasanaethau nad oeddent yn rhai brys, a defnyddiwyd staff i flaenoriaethu gweithgarwch aciwt sy'n wynebu cleifion. Bu heriau o ran cynnal a

datblygu'r agenda ansawdd a diogelwch yn ystod y cyfnod hwn a chroesawyd cyfarwydddeb Llywodraeth Cymru i leihau baich gofynion Gweithio i Wella ac adrodd am ddigwyddiadau dros dro.

Mae BIPCTM yn parhau i fesur **metrigau a dangosyddion ansawdd** ac mae'n atebol am ddarparu'r un safon uchel o fesurau darparu gofal a diogelwch. Mae llawer i'w wneud i adfer, ailosod ac ailddechrau busnes arferol BIPCTM. Yn ogystal, mae'r broses o adlewyrchu'n gywir brofiadau cydweithwyr a'r rhai sy'n defnyddio ac yn dibynnu ar ein gwasanaethau, er mwyn triongli gwybodaeth galed a meddal, yn cael ei gohirio gan y pandemig, ond hefyd gan y diffyg methodoleg gyson, soffistigedig a hyblyg i grynhoi'r persbectif cyfannol hwn.

Disgwylir yn eiddgar am System Rheoli Risg 'Unwaith i Gymru' a'r modiwl adborth defnyddwyr ar gwmwl, gan y bydd hyn yn cefnogi ymhellach grynhoi profiadau'r rhai sy'n cysylltu â'n gwasanaethau, hyd yn oed yn ystod cyfnodau o argyfwng. Yn y cyfamser, mae BIPCTM yn parhau i archwilio gwahanol ffyrdd o ddirnad profiad cleifion wrth drafod y cyfyngiadau y mae pandemig Covid-19 yn eu gosod ar hyn. Mae '**cardiau dweud eich dweud**', pryderon, digwyddiadau, adborth gan gleifion, teuluoedd a gofawyr i'r Cyngor Iechyd Cymuned, yn parhau i roi cyfle i BIPCTM wella ac adeiladu ar y gwasanaethau a ddarparwn i'r gymuned.

O dudalen 24 yr adroddiad hwn ymlaen rydym wedi rhannu llawer o enghreifftiau o'r ffyrdd y mae BIPCTM wedi **parhau i ganolbwyntio ar ansawdd** i wella profiadau ein cleifion a'r rhai sy'n defnyddio ein gwasanaethau.

Profiad Cleifion

Mae system adborth newydd am brofiad cleifion yn cael ei gweithredu ar hyn o bryd a bydd yn galluogi BIPCTM i ddirnad yn well y gwasanaethau a ddarparwn. Ceir isod drosolwg o'r gwasanaethau a ddefnyddir i gefnogi profiad cleifion:-

Gofalwyr

Oherwydd pandemig Covid-19, bu 2020/2021 yn flwyddyn heriol. Er mwyn i wasanaethau barhau i ddiwallu anghenion gofawyr, bu'n rhaid i sefydliadau addasu eu harferion gwaith, fodd bynnag, a oedd yn gofyn am barhau â'r cydweithio â'n hawdurdodau lleol i **wella cymorth, gwybodaeth a chydabyddiaeth i ofalwyr**, wrth wneud y defnydd gorau o ystod eang o wasanaethau gwybodaeth, arbenigedd a chymorth.

Darperir gwasanaethau cyfredol i ofalwyr yn BIPCTM gan amrywiaeth o sefydliadau yn y sector statudol a'r trydydd sector. Yn ogystal â chael at wasanaethau gofal sylfaenol sydd ar gael i bawb, fel y meddyg teulu, mae gwasanaethau penodol hefyd i gefnogi gofawyr, gan gynnwys gofawyr ifanc ac oedolion ifanc sy'n ofalwyr. Mae'r rhain yn cynnwys:

- Prosiect cymorth i ofalwyr a weithredir gan CBSRhCT.
- Gwasanaethau a gomisiynwyd o'r trydydd sector gan gynnwys Gweithredu dros Blant, Barnardos ac Age Connects Morgannwg.
- Rhwydwaith o Hyrwyddwyr Gofalwyr mewn lleoliadau ar draws y sector iechyd.
- Ym Merthyr Tudful, comisiynwyd gwasanaethau i gefnogi Gofalwyr gan sefydliadau'r trydydd sector a phenodwyd Cydgysylltydd Gofalwyr gan yr

awdurdod lleol.

- Mae Ymddiriedolaeth Gofalwyr De-ddwyrain Cymru yn darparu Gwybodaeth a Chyngor i Ofalwyr ledled Pen-y-bont ar Ogwr.
- Prosiect Rhyddhau o'r Ysbyty i Ofalwyr ledled ardal BIPCTM.

I gydnabod eu hymrwymiad a'u cefnogaeth barhaus, bydd nifer o brosiectau a gynhelir yn 2021/2022 yn cael eu dwyn ymlaen i gefnogi ymgeiswyr llwyddiannus o 2020/2021.

Caplaniaeth a Gofal Ysbrydol

Addaswyd arfer gweithredol yr Adran Caplaniaeth a Gofal Ysbrydol yn ystod y flwyddyn ddiwethaf hon gyda dyfodiad Covid-19. Nid oedd y gofal ysbrydol a bugeiliol arferol, o'r un gwely i'r llall, a gynigiwyd i gleifion yn briodol a newidiodd yn unol â hynny. Cynigiodd Caplaniaid **glust i wrando, gan gefnogi lles** fel presenoldeb corfforol ar wardiau ac mewn unedau ac adrannau. Lleihaodd nifer yr aelodau tîm sy'n gallu gweithio ar safleoedd a **gwirfoddolodd tîm o arweinwyr ffydd fel Caplaniaid Anrhydeddus** i helpu i reoli'r baich gwaith cynyddol. Cynhaliwyd rota ar alwad 24/7 drwy gydol y flwyddyn gyda rhai ceisiadau'n cael eu bodloni'n rhithwir neu dros y ffôn.

- Cafodd dros 770 o gleifion ofal ysbrydol/bugeiliol sylweddol.
- Cafodd dros 130 o berthnasau ofal ysbrydol/bugeiliol sylweddol.
- Cafodd dros 2000 o aelodau staff ofal ysbrydol/bugeiliol sylweddol.
- Perfformiwyd dros 600 o ddefodau crefyddol.
- Ymatebwyd i 60 o geisiadau diwedd oes y tu allan i oriau ar alwad.

Darparwyd gofal ysbrydol, bugeiliol a chrefyddol rheolaidd yn Ysbyty'r Seren ac mewn safleoedd eraill a ddefnyddiwyd yn ystod ton gyntaf Covid-19, fel Marsh House ym Merthyr Tudful. Cafwyd hefyd **gydweithio agos â Thîm Profedigaeth Cyswilt Teulu'r Uned Gofal Dwys**. Cynhyrchwyd rhith-wasanaethau ar gyfer llwyfannau cyfryngau cymdeithasol Sharepoint a BIPCTM, ac yn eu plith Ddiwrnod y Cofio, Diwrnod Diolchgarwch BIPCTM, Nadolig 2020 a Diwrnod Cofio Cenedlaethol Covid-19.

O fewn cyfyngiadau Covid-19 mae'r Gaplaniaeth wedi parhau i addysgu nyrsys graddedig a myfyrwyr nyrsio, a gweithwyr cymorth gofal iechyd; mae'r pynciau wedi cynnwys gofal ysbrydol a bugeiliol i gleifion a staff yn y GIG, gofal ysbrydol a lles i chi'ch hun, arferion aml-ffydd a gofal crefyddol i gleifion mewn galar a phrofedigaeth.

Rhoddwyd **Bagiau Ffydd** i BIPCTM gan grŵp aml-ffydd yng Nghaerdydd i gleifion er mwyn iddynt ymarfer eu ffydd wrth iddynt fod yn yr ysbyty. Gwerthfawrogwyd y bagiau a seliwyd yn unigol yn fawr iawn. Parhaodd y Gaplaniaeth hefyd i ddosbarthu llyfrau profedigaeth a roddwyd yn garedig gan aelod o'r cyhoedd – "*When You Lose Someone You Love*".

Ym mis Ionawr 2021, dechreuodd y Gaplaniaeth weithio gyda Chydlynnydd Iechyd yn y Celfyddydau BIPCTM, **gan gynnig cymorth mewn profedigaeth drwy gelf**. Mae'r prosiect hwn yn cael ei dreialu ar hyn o bryd gyda staff ac un o'n gwirfoddolwyr. Y bwriad yw cynnal gweithdy 6 wythnos sy'n edrych ar alar,

profedigaeth a cholled drwy'r celfyddydau creadigol, ac i ddechrau bydd yn cael ei gynnig i'n gweithwyr. Wrth i gyfyngiadau Covid-19 ganiatáu, bydd y gweithdy yn llwybr i BIPCTM roi cymorth mewn profedigaeth i'r rhai sy'n byw yn ein cymuned.

Gwasanaeth Gwirfoddolwyr

Oherwydd pandemig Covid-19, tynnwyd ein gwirfoddolwyr ysbyty (tua 330) oddi ar ddyletswydd ym mis Mawrth 2020, er mwyn lleihau nifer yr ymwelwyr ar safleoedd ysbytai aciwt a'u cadw'n ddiogel, yn unol â chanllawiau Covid-19. Fodd bynnag, dros yr wythnosau a'r misoedd cychwynnol cafodd gwirfoddolwyr eu hatgyfeirio a'u cyfeirio at eu canolfannau gwirfoddoli cymunedol lleol i helpu gyda siopa, casglu presgripsiynau a llinellau sgwrsio. Yn ogystal, anogwyd gwirfoddolwyr BIPCTM i gofrestru eu diddordeb ar dudalen we Covid-19 Gwirfoddolwyr Cymru gyfan yn canolbwyntio ar **gefnogi'r rhai mwyaf anghenus a'r rhai wedi'u hynysu'n gymdeithasol**.

Yn ystod y cyfnod hwnnw, roedd yn hollbwysig bod ein gwirfoddolwyr BIPCTM yn cael eu hysbysu a'u hysgogi, felly buom yn archwilio dulliau amgen o ymgysylltu drwy lwyfannau digidol/rhithwir. Mae'r canlynol yn enghreifftiau o'r mentrau, y gweithgareddau a'r prosiectau a gefnogwyd gan wirfoddolwyr ynghyd â'r gwaith a wnaed gan y gwasanaeth gwirfoddolwyr dros y cyfnod rhwng mis Ebrill 2020 a mis Mawrth 2021:

- Cyfarfod (rhithwir) yn rheolaidd â Rhwydwaith Rheolwyr Gwirfoddol Cymru gyfan yn trafod gwybodaeth ddiweddar, diweddariadau a rhannu arfer gorau ar weithgarwch gwirfoddolwyr cyfredol.
- Parhau i gefnogi ein gwirfoddolwyr cofrestredig i fod yn ddigidol weithgar drwy gynnal sesiynau dal i fyny/gwybodaeth.
- Mae dros 80 o wirfoddolwyr yn ymuno â'n sesiynau byw wythnosol o bryd i'w gilydd yn cwmpasu amrywiaeth o bynciau o les, celf, crefftau, cyfathrebu a cherddoriaeth.
- Parhau i weithio mewn partneriaeth â Chymunedau Digidol Cymru sydd wedi darparu nifer o sesiynau hyfforddi i'n tîm a'r gwirfoddolwyr ar nifer o bynciau gan gynnwys Cadw'n Heini, TEAMS, Padlets, Cadw mewn Cysylltiad a Chyfathrebu.
- Defnyddio ein Gwirfoddolwyr BIPCTM a datblygu Tîm Cymorth Gwirfoddoli Cwrdd a Chyfarch Rhithwir yn cynorthwyo ein timau Rhaglenni Addysg i Gleifion, Dieteteg a Maeth. Gyda chysiau cleifion yn cael eu cynnig drwy ddulliau digidol ar hyn o bryd, mae ein gwirfoddolwyr wedi:
 - Gweithredu fel cleifion 'ffug' i'r timau brofi eu fersiynau ar-lein o'r cyrsiau.
 - Cefnogi'r cleifion/cyfranogwyr hynny (dros y ffôn) sydd angen cymorth i gael at gyrsiau. Mae'r gwirfoddolwyr yn cynorthwyo cyfranogwyr drwy esbonio sut i 'ymuno' â'r sesiynau, beth i'w ddisgwyl, tawelu meddyliau a rhoi awgrymiadau sylfaenol ar y rheolaethau, diogelwch a chysur ac ati.
 - Darparu gwybodaeth a hyfforddiant ychwanegol sy'n canolbwyntio ar y mesurau diogelwch ychwanegol yn unol â chysiau rhithwir ar-lein.
- Mae'r Gwasanaeth Gwirfoddolwyr wedi cynnal ymarfer ail-gofrestru gwirfoddolwyr i sicrhau bod gennym yr wybodaeth ddiweddaraf a chywir (yn unol â GDPR) ynghyd â Hunanasesiad COVID (ffurflen Llywodraeth Cymru) i fapio system goleuadau traffig o sgoriau risg gwirfoddolwyr unigol. Bydd hyn yn helpu pan ddaw rolau'n weithredol yn raddol.

- Ar hyn o bryd rydym yn ymwneud (ynghyd â chynrychiolaeth gan wirfoddolwyr) â gwreiddio gwaith Rhith-ymweliadau sy'n canolbwyntio ar y Claf sy'n cael ei wneud gan Arweinydd y Tîm Gwella.
- Gan weithio gyda'r Cydgysylltwyr Bwydo Babanod a'r Nyrs Ymchwil i gefnogi Treial Newydd, yn seiliedig ar Fwydo ar y Fron, rydym wedi ymrestru a chofrestru 5 gwirfoddolwr cymorth cymheiriaid i ymuno â'r prosiect hwn.
- Mae gwirfoddolwr Caplaniaeth yn cefnogi Tîm Caplaniaeth yn Ysbyty Seren gan ddarparu gweithgareddau a symbyliad i gleifion.
- Mae gwirfoddolwyr yn cymryd rhan weithredol mewn celf a chreffft ac maent wedi creu'r canlynol er mwyn codi morâl a chefnogi cleifion a staff ar draws BIPCTM.
 - Myffiau Ffidlan, Tedis wedi'u Gwau, CDs wedi'u Peintio, Tedis Trawma, Hetiau Babanod ar gyfer adrannau mamolaeth, cofroddion glas y gors a phili-pala.
- Sesiynau hyfforddi a gyflwynwyd i'n gwirfoddolwyr gan ein Cydlynnydd Iechyd yn y Celfyddydau.
- Gwirfoddolwyr BIPCTM yn cefnogi Cam 1 a 2 y rhaglen frechu ac yn cefnogi staff / cleifion ar draws canolfannau yn croesawu miloedd o bobl drwy'r drysau ac yn darparu cymorth Cwrdd a Chyfarch a marsialu.
- Dros y cyfnod hwn, mae'r gwasanaeth gwirfoddolwyr wedi recriwtio'n rhithwir 92 o wirfoddolwyr newydd eraill i ymuno â'r tîm sy'n ehangu'n gynyddol.

Cyflenwi mewn Partneriaeth

Mae BIPCTM yn gweithio gydag ystod eang o bartneriaid mewn amrywiaeth o alluoedd gan gynnwys cyrff iechyd eraill, awdurdodau lleol, Gwasanaeth Ambiwylans Cymru, yr Heddlu, gwasanaethau Tân ac Achub a'r sector gwirfoddol/elusennol. Deilliodd cyflawniadau sylweddol o weithio'n agosach mewn partneriaeth o ganlyniad i'r pandemig, a hynny'n hynod bwysig i waith 'system gyfan'.

Grŵp Cydgysylltu Strategol a Fforwm Lleol Cymru Gydnerth y De (GCSFfLICGD/SWLRFSCG)

Bu BIPCTM hefyd yn gweithio'n agos gyda Fforwm Lleol Cymru Gydnerth y De (FfLICGD), gyda chynrychiolwyr o'n timau Iechyd Cyhoeddus a Chynllunio yn mynychu'r Grŵp Cydgysylltu Strategol wythnosol a'r Grŵp Cydgysylltu Tactegol yn ystod y pandemig. Golygai hyn fod modd darparu **diweddariadau ar nifer yr achosion o Covid-19** yn ein cymunedau ac o fewn ein hysbytai a gweithredu ein Rhaglen Profi, Olrhain a Diogelu ac, yn fwy diweddar, datblygu a chyflwyno ein rhaglen frechu. Mae ein presenoldeb yn y cyfarfodydd hyn wedi sicrhau'r budd mwyaf posibl o weithio'n agos mewn partneriaeth ar draws ein cymunedau, yn enwedig yng nghyd-destun cynllunio at argyfwng ac argyfyngau sifil posibl. Sefydlwyd cyfleuster 'SW01' gan Fforwm Lleol Cymru Gydnerth y De ym Mae Caerdydd i ddarparu hyd at 1,000 o leoedd ar gyfer marwolaethau ychwanegol yn ardal De Cymru.

Sefydlwyd y Grŵp Cydgysylltu Strategol ar ddau achlysur ers dechrau'r pandemig ac roedd yn parhau i weithredu ym mis Mawrth 2021. Er nad oes unrhyw drefniadau atebolrwydd uniongyrchol rhwng y rhaglen Profi, Olrhain a Diogelu a GCSFfLICGD/SWLRFSCG, gan fod y ddau'n drefniadau partneriaeth, mae rhywfaint o orgyffwrdd defnyddiol mewn aelodaeth sy'n helpu i gydweithio'n agosach, gan gynnwys

aelodaeth Cyfarwyddwr Iechyd y Cyhoedd ar y ddau grŵp. Darperir diweddariadau epidemiolegol a Phrofi, Orlhain a Diogelu rheolaidd yn holl gyfarfodydd y Grŵp Cydgysylltu Strategol er mwyn sicrhau bod pawb yn ymwybodol ac yn cael gwybod am y sefyllfa ddiweddaraf, sydd hefyd yn helpu i osod y **cyd-destun ar gyfer unrhyw gamau angenrheidiol**. Yn yr un modd, mae Cadeirydd y Grŵp Cydgysylltu Strategol a Chadeirydd y Rhaglen Profi, Orlhain a Diogelu yn trafod unrhyw faterion allweddol pwysig lle gall fod angen iddynt gefnogi ei gilydd.

Panel Partneriaeth BIPCTM

Ym mis Medi 2020, gofynnodd BIPCTM am ddatganiadau o ddiddordeb gan bobl yn ardal Rhondda Cynon Taf i ymuno â **Phanel Partneriaeth** newydd. Cyfle yw'r Panel i BIPCTM a'r gymuned leol ddod at ei gilydd i edrych ar fodelau gofal ar gyfer gwasanaethau brys, mân anafiadau a salwch yn yr ardal a helpu i leihau gorddibyniaeth ar yr adran achosion brys yn Ysbyty Brenhinol Morgannwg. Ei ffocws fydd ystyried sut y gallwn gydweithio mewn ffordd adeiladol i feddwl am syniadau ac atebion i'r heriau sy'n wynebu'r gwasanaethau hyn. Rydym hefyd am ddatblygu syniadau newydd am gyfathrebu ac ymgysylltu â phobl ar ddewis a chyfrifoldeb personol yn y ffordd y defnyddir y gwasanaethau hyn. Bydd aelodau'r panel yn gyfrifol am rannu gwybodaeth o'r gymuned, gan dynnu sylw at unrhyw faterion lleol ynglŷn â'r ffordd y maent yn defnyddio gwasanaethau brys a mân anafiadau a salwch ar hyn o bryd, gan rannu awgrymiadau a phrofiadau a syniadau ar gyfer cefnogi newid ymddygiad er mwyn osgoi mynychu yn amhriodol.

Cyflenwi'r Rhaglen Orlhain, Profi, Diogelu

Roedd y Cynllun Ymateb Diogelu Iechyd y Cyhoedd a ddatblygwyd gan Iechyd Cyhoeddus Cymru ar ran Llywodraeth Cymru yn cynnwys tair elfen allweddol:

- atal Covid-19 rhag lledu drwy olrhain cysylltiadau a rheoli achosion
- samplu a phrofi a
- chadw gwyliadwriaeth ar y boblogaeth.

Roedd llythyrau a chanllawiau dilynol gan Lywodraeth Cymru ac Iechyd Cyhoeddus Cymru yn 2020 yn nodi y dylai gweithredu system Profi, Orlhain, Diogelu genedlaethol a lleol integredig yn effeithiol fod yn seiliedig ar chwe egwyddor fel a ganlyn:

- Y prif gyfrifoldeb yw gwneud y cyhoedd yn ddiogel.
- Adeiladu ar arbenigedd iechyd cyhoeddus a defnyddio dull systemau.
- Bod yn agored gyda data a mewnwleidiad fel y gall pawb ddiogelu ei hun ac eraill.
- Creu consensws rhwng y rhai sy'n gwneud penderfyniadau i sicrhau ymddiriedaeth, hyder a chydysyniad.
- Dilyn egwyddorion rheoli argyfwng a rheoli clefyd sydd wedi ennill eu plwyf ac y gellir eu cyfathrebu.
- Ystyried effeithiau cydraddoldeb, a rhai economaidd a chymdeithasol a rhai ar iechyd wrth wneud penderfyniadau.

O ganlyniad, datblygwyd ein gwasanaeth Profi, Orlhain, Diogelu a chynhyrchwyd **Cynllun Atal ac Ymateb Covid-19 ar gyfer 2020-2021** gan y Grŵp Goruchwyllo Strategol Rhanbarthol. Cymeradwywyd hwn yn lleol ac yna fe'i cyflwynwyd i Iechyd Cyhoeddus Cymru a Llywodraeth Cymru ym mis Awst 2020. Yn sgil gweithredu'r cynllun yn ystod 2020/2021, cyflawnwyd nifer o bethau sylweddol, a ddatblygwyd

gyda sefydliadau partner yn aml o fewn amserlenni byr iawn, gan gynnwys:

- Sefydlu gwasanaeth profi a samplu PCR (Adwaith Cadwynol Polymerasau) Covid-19.
- Sefydlu gwasanaeth olrhain cysylltiadau.
- Gwell gwasanaethau gorfodi gan gynnwys trefniant tîm Gorfodi ar y cyd â Heddlu De Cymru.
- Gwasanaeth Diogelu sy'n cefnogi ein cymunedau sy'n gorfod hunanynysu, gan gynnwys llinell gymorth ffôn.
- Cynllun peilot cymunedol ar gyfer profion dyfais llif unffordd (LFD) a'i gyflwyno fesul dipyn wedyn yn y gymuned ym mis Mawrth 2021 wedi'i dargedu.
- Mae cynllun cyflenwi a strategol ar gyfer brechu ar gyfer Covid-19 ar y trywydd cywir i imiwneiddio grwpiau blaenoriaeth.
- System wylidwriaeth sylfaenol sydd â thargedau a sbardunau lle bo angen, at ddibenion uwchgyfeirio ac isgyfeirio
- Fframwaith cyfathrebu ac ymgysylltu â'r gymuned sy'n cefnogi'r rhaglen gyfan o ran atal ac ymateb i'r pandemig presennol.

Y Fforwm Partneriaeth Lleol

Mae'r Fforwm Partneriaeth Lleol yn un o'r **tri grŵp cynghori** sy'n bodoli ym mhob Bwrdd Iechyd yng Nghymru ac mae'n bartneriaeth unigryw rhwng rheolwyr a chydweithwyr undebau llafur, gan gydweithio â'r rheolwyr gweithredol a'r uwch reolwyr ar draws y sefydliad.

Bu'n rhaid i'r Fforwm addasu ei ffordd o weithio yn ystod y pandemig, drwy gyfarfod yn amlach, ar-lein neu drwy delegynhadledd, er mwyn rhannu gwybodaeth allweddol a chymau gweithredu prydlon, yn ôl yr angen. Dros y 12 mis diwethaf, mae trefniadau wedi'u gwneud i'r graddau a oedd yn rhesymol bosibl, i roi amser i gynrychiolwyr undebau llafur, gan gynnwys cynrychiolwyr iechyd a diogelwch, gyfranogi yn ein strwythurau cynllunio ar gyfer argyfyngau ac ymateb i Covid-19.

Grŵp Cyfeirio Rhanddeiliaid

Ail grŵp cynghori BIPCTM yw'r Grŵp Cyfeirio Rhanddeiliaid. Nid oedd yn bosibl iddo gwrdd ar ddechrau'r flwyddyn oherwydd cyfyngiadau Covid-19. Ers mis Hydref 2020, mae'r cyfarfodydd wedi'u hailgychwyn yn rhithwir gan ddefnyddio Teams. Yng nghyfarfod mis Hydref 2020 cafwyd cyflwyniadau ar Les staff yn ystod Covid-19, Model Gweithredu newydd BIPCTM, y Datganiad Ansawdd Blynyddol a chynnydd ar ddatblygiadau cyfalaf. Ym mis Rhagfyr 2020, cafodd y Grŵp gyflwyniadau ynghylch gweithredu'r gwasanaeth 111 a Chysylltu Ymlaen Llaw ynghyd â'r wybodaeth ddiweddaraf am gynlluniau i ailosod cynlluniau gwasanaeth ar gyfer Chwarter 3/Chwarter 4 a gweithredu rhith-ymgyngoriadau. Yn fwyaf diweddar ym mis Chwefror 2021, cyflwynwyd fformat newydd i'r cyfarfod, gyda sesiwn â ffocws ar ymatebion i Adroddiad y Comisiynydd Pobl Hŷn 'Gadael Neb ar Ôl' yn ogystal â chyfle i'r grŵp ofyn cwestiynau'n uniongyrchol i'r Prif Weithredwr.

Fforwm Gweithwyr Gofal Iechyd Proffesiynol

Yng ngoleuni effaith pandemig Covid-19, daeth y Fforwm hwn oddi ar ddyletswydd yn ystod 2020-2021.

Yn ystod y pandemig, gweithredodd BIPCTM yn unol â'r Fframwaith Gweithredu Covid-19 a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru a oedd yn cydnabod bod angen parhau i ymateb i Covid-19 ochr yn ochr â gwasanaethau hanfodol. Mae'r Fframwaith Gweithredu yn adlewyrchu'r angen i ystyried y pedwar math o niwed a allai godi o Covid-19 a mynd i'r afael â phob un ohonynt mewn ffordd gytbwys. Roedd y Fframwaith yn ceisio rhoi cymorth i benderfyniadau clinigol mewn perthynas ag asesu a thrin cleifion unigol; gyda'r nod yn y pen draw o gwtogi ar y niwed yn sgil lleihau gweithgarwch nad yw'n ymwneud â Covid-19.

Cyn adfer y Fforwm, cynhaliwyd adolygiad ac, o ganlyniad, cynigir dull diwygiedig i'w weithredu yn ystod 2021-2022, lle bydd y Fforwm yn cael ei alw'n Fwrdd Cynghori Clinigol.

Lles a Rheoli'r Gweithlu

Staffio Diogel

O ran Deddf Lefelau Staff Nyrsio (Cymru) 2016, mae BIPCTM yn parhau i gydymffurfio â'r Ddeddf, gan asesu wardiau perthnasol yn ddyddiol. Os oes problemau staffio, caiff cydweithwyr eu hadleoli o ardaloedd neu defnyddiwyd staff banc/asiantaeth i helpu i lenwi'r bylchau. Gweithiodd staff yn agos gyda'n cydweithwyr yn yr undebau llafur yn ystod yr amseroedd hyn i helpu i liniaru'r risgiau a dod o hyd i atebion i heriau'r gweithlu. Bu asesiadau risg yn rhan bwysig a chyson o drefniadau drwy gydol y pandemig i sicrhau bod staff yn gweithio mor ddiogel â phosibl.

Nid staff nyrsio yw'r unig rai sydd wedi'u hadleoli yn ystod 2020/21 oherwydd y pwysau a achoswyd gan Covid-19. Cafodd llawer o wahanol grwpiau staff hyfforddiant i'w galluogi i weithio mewn rolau gwahanol. Dros y flwyddyn ddiwethaf, **recriwtiwyd 1,160 o bobl, gan gynnwys myfyrwyr nyrsio a meddygol, i'r banc staff** i gefnogi nifer o rolau, gan gynnwys capasiti ymchwydd, staffio mwy diogel, sefydlu ein hysbyty maes ac yn fwy diweddar ein canolfannau brechu. Ailgydiodd y myfyrwyr nyrsio a meddygol yn eu rhaglenni astudio a gynlluniwyd pan wellodd y pwysau ar y gwasanaethau.

Ym mis Hydref 2020 estynnwyd croeso cynnes Cymreig i 33 o **nyrsys tramor** eraill yn ogystal â'r 27 o nyrsys a ymunodd â BIPCTM ym mis Medi 2020. Ymgartrefodd y staff newydd yn eu rolau gofal cleifion ar ôl cwblhau cyfnod cwarantîn. Mae'r nyrsys ychwanegol hyn yn rhan o garfan o fwy na 146 o gydweithwyr sydd wedi ymuno â BIPCTM dros y 12 mis diwethaf, yn bennaf o India, gyda 69 arall a gyrhaeddodd ym mis Rhagfyr 2020. Mae'r nyrsys eisoes yn **gymwys i safon uchel cyn iddynt gyrraedd**, ond mae gofyn iddynt sefyll asesiad ymarferol (Archwiliad Clinigol Strwythuredig Gwrthrychol) i gyflawni cofrestriad y Cyngor Nyrsio a Bydwreigiaeth a gweithio ar ein wardiau fel nyrsys cofrestredig. Daethant yma wrth i staff rheng flaen ar draws BIPCTM wynebu cynnydd mewn achosion Covid-19 a dechrau pwysau'r gaeaf.

Cydnabod Staff

Eleni, yn lle'r seremoni wobrwyo staff flynyddol draddodiadol, cafwyd rhith-ddigwyddiad ar-lein i Ddiolch i Staff a oedd yn ffordd wych o **gydnabod ein holl**

staff am eu hymdrechion eithriadol yn ystod y flwyddyn ddiwethaf a chydabod cyfraniad pob aelod o 'Dîm CTM'.

Isod ceir rhai enghreifftiau o staff a gafodd eu cydnabod am y cyfraniad eithriadol a wnaethant yn ystod anterth y pandemig:-

- Ym mis Tachwedd 2020 cydnabu Coleg Brenhinol y Meddygon y cyfraniad a wnaed gan ffisiolegwyr anadlol yn gweithio mewn gwahanol ffyrdd yn ystod pandemig Covid-19 i wella'r modd y darperir gofal i gleifion. Mae gwyddonwyr a ffisiolegwyr gofal iechyd anadlol fel arfer yn gweithio yn y lleoliad cleifion allanol, ond yn ystod y pandemig, roeddent yn cefnogi cleifion a staff ar wardiau gan gynorthwyo gyda chymorth anadlu mecanyddol mewn unedau therapi heb fod yn ddwys. Wrth wneud hyn defnyddiwyd eu sgiliau cymorth anadlu anfewnwithiol i gefnogi cleifion Covid-19. Yn ddiweddar, mae'r tîm wedi symud i adran newydd sbon o'r radd flaenaf a fydd yn eu helpu i drin y cynnydd yn nifer y cleifion a ddisgwyllir mewn atgyfeiriadau ar ôl Covid-19 gyda chlefyd anadlol sylfaenol a fydd yn cynyddu'r galw am y gwasanaeth cleifion allanol o ddydd i ddydd.
- Ym mis Rhagfyr 2020, gwelwyd dau o feddygon tîm canser arbenigol y pen a'r gwddf BIPCTM yn cipio dwy o bum gwobr mewn digwyddiad Cymru gyfan, gyda'u gwahanol brosiectau i wella canlyniadau a phrofiad cleifion. Bu Ymgynghorydd y Clustiau, y Trwyn a'r Gwddf, Mouli Doddi, a Chofrestrydd y Genau a'r Wyneb, John Wells, yn dathlu buddugoliaeth yn Hac Iechyd Cymru. Yn y ddau achos, yr heriau a achoswyd gan bandemig Covid-19 a greodd y lle i fyfyrion a meddwl yn wahanol, gan eu galluogi yn eu tro i gyflwyno eu syniadau i ddatblygu llwybrau arloesol er budd eu cleifion.

Yn ogystal, yn dilyn lansio Gwerthoedd BIPCTM ym mis Hydref 2020, sefydlwyd ymgyrch nodi cymheiriaid i gydweithwyr nodi unigolion neu dimau sy'n defnyddio'r grŵp Facebook i staff ar-lein. Bu hyn yn boblogaidd dros ben, ac mae'n ffordd o amlygu gwerthoedd ar waith; mae hefyd wedi **hybu morâl** oherwydd y lefel eithriadol o ddiddordeb a grewyd gan yr hysbysiadau hyn.

Lles Staff

Cyflwynwyd y Gwasanaeth Lles yn 2020, ac mae'n cynnig **ymagwedd gofal fesul cam** at les unigol, gan ddarparu amrywiaeth o wasanaethau o fewn hierarchaeth o ymyriadau o ymyriadau dwysedd isel, hunanofal, hunangymorth, i ymyriadau dwysedd uchel, sy'n cyfateb i lefel angen yr unigolyn. Crynhoir y rhain isod yn y diagram canlynol:

Sut allwn i fod yn teimlo?	Beth allai fy helpu i?
Rwy'n teimlo'n iawn ac eisiau cadw'n iach yn emosiynol	- Ystafelloedd gorffwys - Sesiynau ymwybyddiaeth ofalgar unigol ar gael drwy CTM.WellbeingService@wales.nhs.uk - Blogiau llesiant ar cwmrtfmorgannwg.wales/staffwellbeing - Gweithdai hunanofal llesiant ar gael drwy CTM.WellbeingService@wales.nhs.uk
Rwy'n dechrau cael trafferth gyda'm llesiant emosiynol	- Llyfrau hunangymorth ac adnoddau ar www.vivup.co.uk - Llinell gymorth 24/7 Vivup – 03303 800 658 - Adnoddau ar-lein rhad ac am ddim www.cwmrtfmorgannwg.wales/staffwellbeing - Llyfrau hunangymorth Darllen yn Well (Reading Well) drwy wasanaeth llyfrgell CTM a llyfrgelloedd cyhoeddus - Cyrsiau seico-addysgol – Rheoli Gorbryder, Hwyliau isel/iselder, Straen a Thrawma. Ar gael drwy CTM.WellbeingService@wales.nhs.uk
Rwy'n cael trafferth gyda'm llesiant emosiynol	- Hunanatgyfeirio/Atgyfeiriad gan Reolwr i wasanaeth cwnsela Vivup ar www.vivup.co.uk neu 03303 800 658 - Cwrs byw yn seiliedig ar ymwybyddiaeth ofalgar – Hunanatgyfeirio drwy CTM.Wellbeing@wales.nhs.uk - Ar gyfer Trawma Seicolegol – llinell gymorth iechyd i Weithwyr Iechyd Proffesiynol Cymru (9am-5pm, dydd Llun i ddydd Gwener) – ffôn: 0800 058 2738 - Ewch i www.hhpwales.nhs.wales am fwy o wybodaeth
Rwy'n cael trafferth mawr gyda'm llesiant emosiynol	Siaradwch â'ch Meddyg Teulu

Mewn ymateb i Covid-19, neilltuwyd lle i greu 'ystafelloedd magu nerth' i staff ar draws y tri safle ysbyty cyffredinol dosbarth, lle gallent orffwys a chael eu nerth yn ôl yn ystod y diwrnod gwaith i **gefnogi eu gwydnwch emosiynol** yn ystod y cyfnod heriol hwn. Mae'r cyfleusterau hyn ar waith o hyd ac yn cael eu gwella ymhellach, oherwydd ateb dros dro oedd yr ystafelloedd gwreiddiol a neilltuwyd.

Fel y disgrifiwyd, cafwyd cynnydd sylweddol o ran lansio Gwerthoedd ac Ymddygiadau BIPCTM a bydd gwaith yn awr yn canolbwyntio ar ymgorffori'r rhain yn niwylliant ehangach y gweithle ym mhob cam o daith y cyflogai er mwyn gwneud BIPCTM yn 'lle gwych i weithio'. Sefydlwyd grwpiau prosiect i gyflawni canlyniadau penodol, mesuradwy i wella profiad staff a bydd cynlluniau a ffrydiau gwaith y dyfodol yn parhau i gael eu datblygu yn ystod 2021/22.

Hyfforddiant Staff

Yn ystod y pandemig mae BIPCTM wedi cadw mewn cysylltiad rheolaidd â staff gofal iechyd proffesiynol sydd wedi ymddeol, i'w gwneud yn ymwybodol o gyfleoedd yn ymwneud â'r banc staff a chontractau cyfnod penodol, i'w hannog i ymgeisio am swyddi gwag a swyddi dros dro newydd gyda'r bwriad o gefnogi ein hymateb i'r pandemig. Yn sgil y fenter hon, dychwelodd nifer o weithwyr gofal iechyd proffesiynol cofrestredig i'r gwaith, ar gontractau tymor byr, yn ein hysbytai presennol, ein hysbytai maes ac, yn fwy diweddar, mewn canolfannau brechu cymunedol.

Yn unol â gofynion llywodraethu, bu'n ofynnol i'r holl staff sydd wedi ymddeol sy'n dychwelyd gael **hyfforddiant ar-lein ac wyneb yn wyneb** ac asesiadau

cymhwysedd, cyn cael eu neilltuo i swydd. Mae'r dull hwn yn sicrhau bod y recriwtiaid hyn yn gallu perfformio i'r safon ddisgwyliedig a darparu gofal diogel ac effeithiol i gleifion.

Mae Covid-19 hefyd wedi cynnig cyfleoedd i gyflwyno rolau newydd a defnyddio sgiliau gweithwyr gofal iechyd proffesiynol, mewn gwahanol leoliadau. Roedd sefydlu chwe Chanolfan Frechu COVID-19 BIPCTM yn heriau penodol oherwydd nifer y swyddi gwag i nyrsys cofrestredig a fodolai eisoes ar draws y sefydliad a'r gofyniad i ail-osod gwasanaethau yn dilyn ton gyntaf ac ail don y pandemig wrth i dderbyniadau cysylltiedig â Covid-19 i'r ysbyty leihau.

Er mwyn osgoi gorddibyniaeth ar nyrsys cofrestredig a Gweithwyr Cymorth Gofal Iechyd lefel 3 profiadol at ddibenion gweinyddu'r brechlynnau yn y Canolfannau Brechu Covid-19, croesawodd BIPCTM Brothocol Brechu newydd GIG Cymru. Gan ddefnyddio'r Protocol hwn, mae BIPCTM wedi gallu gweithio mewn partneriaeth â'r awdurdodau lleol a'r gwasanaethau tân ac achub, i ddefnyddio nifer o'u personél nad ydynt yn rhai gofal iechyd i gael eu hyfforddi i weinyddu'r brechlyn, o dan **oruchwyliaeth glinigol broffesiynol**. Bu'n ofynnol i'r unigolion hyn gwblhau modiwlau hyfforddi gorfodol yn foddhaol. Ar ôl eu lleoli ac asesu eu bod yn gymwys i weinyddu'r brechlyn, mae'r unigolion hyn yn ffurfio tîm o un nyrs gofrestrredig i ddau frechwr sy'n sicrhau eu bod yn cael goruchwyliaeth a chymorth bob amser.

Mae BIPCTM hefyd wedi **recriwtio nifer o wirfoddolwyr** i weinyddu'r brechlynnau yn ein Canolfannau Brechu Covid-19, ac yn eu plith ffisiotherapyddion, fferyllwyr a therapyddion galwedigaethol. Wrth i'r cyfnod clo diweddaraf leihau, cydnabyddir y bydd angen i staff a ddefnyddiwyd ddychwelyd i'w swyddi parhaol ac y bydd niferoedd staff sydd wedi ymddeol a gwirfoddolwyr yn lleihau. Felly, un o'r heriau allweddol i'n Canolfannau Brechu Covid-19 dros wanwyn/haf 2021 fydd cynnal gweithlu sefydlog, diogel a phrofiadol, er mwyn brechu poblogaeth BIPCTM.

Trefniadau Asesu Risg a Gwarchod Cyflogaion

O fis Mawrth 2020, daeth **effaith anghymesur Covid-19** ar bobl Dduon, Asiaidd a lleiafrifoedd ethnig (BAME) yn amlwg. Nodwyd ffactorau a oedd yn cynyddu'r risg o ddal y feirws yn ogystal â chanlyniadau gwaeth i unigolion BAME wedi'u heintio. Mewn ymateb, cysylltodd BIPCTM â'n cydweithwyr BAME i siarad â hwy i ddeall eu hanghenion a'r cymorth ychwanegol y credent fod ei angen arnynt yn ystod y pandemig. Arweiniodd y broses ymgysylltu at sefydlu Rhith-rwydwaith BAME yn ystod mis Gorffennaf 2020 a'i rôl fu helpu i hybu ymwybyddiaeth am faterion BAME, datblygu canllawiau a dylanwadu ar bolisi, nid yn unig mewn perthynas â Covid-19 ond hefyd materion sefydliadol ehangach.

Mae'r Rhwydwaith wedi annog ein gweithlu BAME i gymryd mwy o ran mewn gweithgareddau fel **hyrwyddo Asesiadau Risg Covid-19**, cymryd rhan yn **Ymchwiliad Hil y Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol** a phenodi aelodau newydd ein Tîm Gweithredol.

Pan sefydlwyd y Rhwydwaith am y tro cyntaf y llynedd, ymaelododd tua 15% o'n gweithlu BAME. Mae'r nifer hwn wedi parhau i godi'n gyson dros y 12 mis diwethaf, wrth i hyder gynyddu yng ngallu'r Rhwydwaith i gyfrannu at newidiadau cynaliadwy, tymor hwy a fydd yn dwyn buddion pendant i'n Gweithlu BAME.

O fis Mai 2020 cyflwynwyd Asesiad Risg Gweithlu Covid-19 GIG Cymru ac erbyn diwedd mis Awst 2020, cwblhaodd 83.5% o staff BAME asesiad risg yn amlygu bod tua 7% yn perthyn i'r categori 'risg uchel'. Cefnogwyd y staff hyn i warchod eu hunain a gweithio o gartref os oedd modd. O'r 16.5% arall o staff, nid oedd rhai o'r rhain am gynnal asesiad risg gan eu bod eisoes yn gwarchod gartref ac roedd eraill i ffwrdd o'r gwaith oherwydd salwch neu absenoldeb mamolaeth. Dim ond 1% o staff BAME a wrthododd gwblhau asesiad risg.

O fis Medi 2020, daeth asesiad risg Covid-19 yn orfodol i holl staff GIG Cymru, heb ystyried unrhyw nodweddion gwarchodedig. Erbyn mis Rhagfyr 2020, roedd 72% o'n gweithlu wedi cwblhau'r asesiad risg ar-lein newydd y mae'n rhaid iddynt ei ddiweddarau bob chwe mis neu'n gynharach pe bai eu hamgylchiadau'n newid.

Bu **cynnal a diogelu iechyd, diogelwch a lles** ein gweithlu yn hanfodol i BIPCTM yn ystod Covid-19. Yn ystod mis Ebrill 2020, cadarnhaodd y Llywodraeth y trefniadau gwarchod ar gyfer staff wedi'u categorio fel staff 'eithriadol o agored i niwed'. Mae BIPCTM wedi cymryd pob cam rhesymol, gan ddefnyddio dull asesu risg, i gefnogi staff a nodwyd sy'n cael eu gwarchod lle roedd modd, naill ai i aros mewn gwaith mewn rôl nad yw'n wynebu cleifion, neu i weithio gartref. Lle na fu'r opsiynau hyn ar gael i aelod o staff sy'n cael ei warchod, oherwydd natur ei rôl, mae wedi cael cymorth i warchod o gartref ar gyflog llawn.

Yn ystod y cyfnod gwarchod cyntaf, o fis Ebrill i fis Awst 2020, roedd yn ofynnol i 397 o staff BIPCTM warchod eu hunain. Ar ddiwedd y cyfnod gwarchod, aseswyd bod 259 o staff yn gallu dychwelyd i'r gwaith naill ai yn y gweithle neu o gartref.

Yn ystod yr ail gyfnod gwarchod, rhwng mis Rhagfyr 2020 a mis Mawrth 2021, newidiodd y meini prawf i staff 'sy'n agored iawn i niwed yn glinigol'. Yn ystod y cyfnod hwn, aseswyd bod angen gwarchod 138 o staff. O'r staff hyn, bu 47 yn gallu gweithio gartref gyda'r 91 arall yn cael cymorth i warchod eu hunain gartref ar gyflog llawn. Bydd y staff hyn yn destun asesiad risg i nodi a allant ddychwelyd i'w rôl barhaol yn y gweithle, pan ddaw'r cyfnod gwarchod presennol i ben.

Gwneud Penderfyniadau a Llywodraethu

Mewn ymateb i'r **pwysau digynsail a chynyddol** wrth gynllunio a darparu gwasanaethau i ddiwallu anghenion pobl y mae **Covid-19** yn effeithio arnynt, mae'r sefydliad cyfan wedi gorfod gweithio'n wahanol iawn yn fewnol a chyda'n staff, ein partneriaid a'n rhanddeiliaid a bu'n rhaid **adolygu'r ffordd y mae'r fframwaith llywodraethu a gweithredol yn cael ei gyflawni**.

Ar gyfer y rhan fwyaf o 2020-2021 cychwynnwyd ein strwythur gorchymyn argyfwng er mwyn goruchwyllo'r ymateb Covid-19. Yr amcanion strategol sydd wedi llywio'r ymateb fu:

- Atal marwolaethau sy'n gysylltiedig â Covid-19;
- Diogelu iechyd a lles staff yn ein gwasanaethau cyhoeddus; a

- Diogelu iechyd pobl yn ein cymuned.

Roedd y strwythur gorchymyn yn sicrhau ymateb strategol cydgysylltiedig o fewn BIPCTM a chyda'n partneriaid. Roedd yr ymateb yn ystyried y camau gweithredu gofynnol i ymateb i'r sefyllfa ddiweddaraf, wedi'u llywio gan ddata a gwybodaeth gadarn, a allai ymgorffori ail-ddarparu gwasanaethau a modelau gweithio a gyflwynwyd i gefnogi'r ymateb cychwynnol i'r pandemig ond a addaswyd neu a dynnwyd yn ôl ers hynny. Roedd yn cynnwys capasiti ychwanegol wardiau aciwt a gofal critigol, safle Ysbyty'r Seren, cyfleusterau gofal canolraddol a'r ystod lawn o wasanaethau sylfaenol a chymunedol, ystyried atebion newydd gofynnol am fod y sefyllfa'n esblygu'n gyflym.

Cafodd y strwythur Gorchymyn ei "roi ar waith a'i dynnu'n ôl" fel a ganlyn yn ystod 2020-2021:

Covid-19 - Ton 1

Sefydlu Grŵp Cydgysylltu Covid-19 Tactegol – 3 Chwefror 2020

Rhoi Aur / Arian / Efydd ar waith yn ffurfiol – 13 Mawrth 2020

Tynnu Aur / Arian / Efydd yn ôl yn ffurfiol – 21 Mai 2020

Covid-19 - Ton 2

Ffurfio Cyn-Aur – 7 Medi 2020

Rhoi Aur / Arian / Efydd ar waith yn ffurfiol – 14 Medi 2020

Tynnu Aur / Arian / Efydd yn ôl yn ffurfiol – 24 Chwefror 2021

Cymeradwyodd y Bwrdd fatrics penderfyniadau a Chynllun Dirprwyo ar gyfer gorchymyn Aur.

Cofnodwyd pob penderfyniad allweddol ar y ffurflen penderfyniad ac roeddent yn destun asesiad risg a phroses Sicrhau'r Effaith ar Ansawdd. Sefydlwyd cofnod penderfyniad cynhwysfawr gan gynnwys effeithiau ariannol ac effeithiau ansawdd / diogelwch. Er mwyn sicrhau cysondeb o ran y wybodaeth a gasglwyd, mae'r cofnod wedi'i gadw gan Swyddfa Rheoli'r Rhaglen o dan arweinyddiaeth y Cyfarwyddwr Cynllunio ar gyfer y penderfyniadau a wnaed yn ystod cyfarfodydd gorchymyn Aur, Arian ac Efydd. Cyflwynwyd templed profforma penderfyniadau i sicrhau bod ceisiadau am benderfyniadau'n cael eu gwneud i gyfarfodydd y Gorchymyn Aur mewn fformat safonol. Yn ogystal, cadwyd llinell amser Ymateb Brys Covid-19 drwy gydol yr ail don i gofnodi o wythnos i wythnos gyd-destun y sefyllfa y gwnaed penderfyniadau ynddo.

Adolygwyd y newid interim i'n fframwaith llywodraethu a gweithrediad ein Bwrdd a'n Pwyllgorau gan y tîm Archwilio Mewnol ac fe'i gwelir ar dudalen 88 o'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol.

Os bydd sefyllfa Covid-19 yn datblygu ymhellach, bydd y strwythur gorchymyn hwn yn cael ei ail-weithredu.

Crynodeb Cyllid 2020-2021

Dangosir sefyllfa ariannol BIPCTM ar 31 Mawrth 2021 yn adran gyfrifon yr adroddiad hwn ar dudalen 151.

Adroddodd BIPCTM warged o £0.1m yn 2020/2021 ac mae wedi cyflawni'r ddyletswydd ariannol i adennill costau yn erbyn ei Derfyn Adnoddau Refeniw dros y 3 blynedd 2018/2019 i 2020/2021 gyda gwarged cronol o £1.0m. Fodd bynnag, mae sefyllfa diffyg rheolaidd sylfaenol BIPCTM wedi cynyddu dros y lefel arfaethedig yn ystod 2020/21 ac, ar 31 Mawrth 2021, mae hyn bellach yn £33.9m. Mae'r dirywiad hwn yn deillio'n bennaf o ddiffygion o ran sicrhau arbedion oherwydd ffocws ar yr ymateb i Covid-19:

	£m
Diffyg rheolaidd wedi'i gynllunio ar 31.3.21	13.4
Rhagolwg o'r diffyg o ran cyflawni arbedion yn rheolaidd	16.2
Pwysau cylchol eraill 20-21	4.3
Rhagolwg o'r diffyg rheolaidd ar 31.3.21	33.9

Yn ystod 2020/2021 cafodd BIPCTM £101.7m o gyllid Refeniw Llywodraeth Cymru ac £11.1m o gyllid cyfalaf i ddelio ag effaith Covid-19. Roedd cyfanswm cyllid refeniw o £128.6m ar gael i BIPCTM ond nid oedd modd defnyddio £26.9m, yn bennaf oherwydd cyfyngiadau ar argaeledd y gweithlu, ac felly fe'i dychwelwyd i Lywodraeth Cymru. Roedd y prif feysydd cyllid o fewn y £101.7m fel a ganlyn:

	£m
Cyllid cynaliadwyedd a chostau cyflog chwarter 1	37.2
Ysbyty Maes - costau sefydlu a datgomisiynu	6.0
Cyfarpar Diogelu Personol	6.0
Profi, Orlhain a Diogelu	10.2
Brechu	3.0
Croniad gwylliau blynyddol - cynnydd oherwydd Covid	13.4
Taliad bonws i staff	13.5
Gofal brys ac argyfwng	4.7
Cymorth i ddarparwyr gofal cymdeithasol i oedolion	3.4
Arall	4.3
Cyfanswm	101.7

Roedd cynllun ariannol BIPCTM ar gyfer 2020/2021 yn cynnwys datganiad mantolen wedi'i chynllunio o £4.3m. Rhyddhawyd £15.8m ychwanegol o'r fantolen yn 2020/2021 a defnyddiwyd hwn yn bennaf yn y tri maes canlynol:

	£m
Dileu'r cais am gyllid pontio Llywodraeth Cymru wedi'i gynnwys yng nghynllun ariannol 2020/21	5.0
Ad-dalu cynnar a gohirio cyllid Buddsoddi i Arbed	2.8
Mentrau gwariant anghylchol eraill	8.0
Cyfanswm	15.8

Casgliad a Rhagolwg

Fel y mae'r adroddiad hwn wedi dangos, bu'r 12 mis diwethaf yn gyfnod sydd wedi gadael ei farc ar ein Bwrdd Iechyd. Rydym wedi gweld pandemig COVID-19 yn rheoli ein gwaith fel gwasanaeth iechyd, a heriwyd ein staff a'n cymunedau mewn ffyrdd na allem fyth fod wedi'u dychmygu. Bu'r golled a achoswyd gan y feirws yn drasig, a bydd yr effaith ar ein cymunedau a'n staff yn cael ei theimlo am gryn amser.

Mae'r flwyddyn ddiwethaf hefyd wedi dangos **pa mor ymroddedig yw ein staff** i'w gwaith a bu lefel y gwydnwch a welwyd ar draws BIPCTM yn ddim llai nag ysbrydoledig. Hoffem fanteisio ar y cyfle hwn i ddiolch iddynt hwy, ein cymunedau a'n partneriaid unwaith eto am eu cefnogaeth.

Yn ogystal â chydabod y **golled sylweddol a gawsom**, mae'n bwysig ein bod hefyd yn **cydnabod cyflawniadau a chynnydd** sydd wedi'u gwneud yn ystod y cyfnod hwn. Er gwaethaf heriau'r Pandemig, mae'r adroddiad blynyddol hwn wedi amlygu sut rydym wedi cyflawni gwelliannau mewn gwasanaethau, wedi datblygu ffyrdd newydd o weithio, wedi bod yn arloesol yn ein ffordd o feddwl ac wedi croesawu technoleg newydd – sydd i gyd wedi cyfrannu at wella ansawdd, diogelwch a chynaliadwyedd gwasanaethau, a bydd yn llywio ein syniadau ar gyfer y dyfodol.

Wrth inni ddechrau ystyried sut mae adfer wedi'r Pandemig, rydym wedi ymrwymo o hyd i sicrhau bod pobl, **ansawdd a diogelwch wrth wraidd popeth a wnawn**. Wrth ddatblygu ein strategaeth hirdymor, mae cyfleoedd clir i ni ganolbwyntio ar y ffordd orau o ddarparu gwasanaethau amserol a hygyrch ond hefyd mynd i'r afael â'r anghydraddoldebau hirsefydlog a ffactorau iechyd a ffordd o fyw sydd wedi cyfrannu at effaith sylweddol Covid-19 ar ein cymunedau. Drwy gydol y gwaith hwn byddwn yn parhau i adeiladu ar y gwaith partneriaeth ar draws gofal sylfaenol ac eilaidd a chyda'n partneriaid a'n cymunedau i sicrhau y cydweithiwn oll i ddarparu'r gwasanaethau a'r cymorth sy'n diwallu anghenion ac yn gwella iechyd ein poblogaeth.

Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 – Datganiad Lles ac Adroddiadau Blynyddol

Cafodd amcanion strategol BIPCTM eu cyd-gynhyrchu â chleifion a staff i helpu i lywio cyfeiriad y sefydliad yn y dyfodol ac amlinellir y rhain isod:

Cenhadaeth	Adeiladu Cymunedau Iachach Gyda'n Gilydd
Gweledigaeth	Ym mhob cymuned mae pobl yn dechrau, byw a gorffen bywyd yn dda, gan deimlo eu bod yn cymryd rhan yn eu dewisiadau iechyd a gofal.
Amcanion Lles Strategol	- Gweithio gyda chymunedau a phartneriaid i leihau anghydraddoldeb, hyrwyddo lles ac atal afiechyd. - Darparu gofal hygyrch o ansawdd uchel sy'n seiliedig ar dystiolaeth. - Sicrhau cynaliadwyedd ym mhopeth a wnawn, yn economaidd, yn amgylcheddol ac yn gymdeithasol. - Cyd-greu diwylliant dysgu a thyfu gyda staff a phartneriaid.

Wrth ddatblygu'r amcanion lles hyn, cymhwyswyd Egwyddor Datblygu Cynaliadwy Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 ac mae'n sail i gynllunio a chyflawni ar draws BIPCTM. Bydd yr amcanion lles strategol hyn yn ein galluogi i gadw ffocws ar y **saith Nod Llesiant** a chyfrannu cymaint â phosibl atynt. Mae Cynllun Tymor Canolig Integredig (2020-2023) BIPCTM yn amlinellu cyflawniadau allweddol sy'n dangos sut y cyflawnir hyn dros y tair blynedd nesaf.

Mae BIPCTM wedi cyhoeddi ei amcanion strategol/llesiant ar ei [wefan](#).

• Gweithio gyda Chymunedau a Phartneriaid i Leihau Anghydraddoldeb, Hyrwyddo Lles ac Atal Afiechyd

Drwy weithio gyda chymunedau i **fynd i'r afael ag anghydraddoldebau mewn iechyd meddwl a chorfforol** drwy gydol oes ac anghydraddoldebau o ran penderfynyddion iechyd gwael a chyflyrau cronig, creir poblogaeth iachach ond hefyd cyfrannir at ddatblygu cymunedau mwy llewyrchus; lle nad yw afiechyd yn cyfyngu ar symudedd cymdeithasol a lles ariannol pobl. Yn awr, yn fwy nag erioed, bydd yn hanfodol adeiladu cymunedau cydlynol a gwydn sy'n gallu gwneud y mwyaf o'u potensial, er mwyn adfer wedi effaith pandemig Covid a hefyd i greu'r amodau diogelu iechyd ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol. Bydd gweithio mewn partneriaeth â Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus a'r Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol yn allweddol i gyflawni hyn.

• Darparu Gofal Hygyrch o Ansawdd Uchel sy'n Seiliedig ar Dystiolaeth

Drwy ddatblygu **ymagwedd system gyfan at lesiant** sy'n cynnwys llwybrau clir sydd wedi'u gwreiddio mewn atal, gan ddarparu gofal o safon ar yr adeg gywir ac yn y lle cywir, yn gymesur â'r angen, sicrhau system gofal iechyd gynaliadwy a hygyrch i bawb, gan gyfrannu at Gymru iachach a mwy cyfartal. Mae sicrhau y gall pobl gael gafael ar wasanaethau yn ogystal â chymryd rhan yn y broses o gyflenwi

gwasanaethau a'u llunio, trwy gyfrwng y Gymraeg, yn cefnogi dealltwriaeth o'r cymunedau rydym yn eu gwasanaethu, yn hyrwyddo treftadaeth ddiwylliannol ac yn gwella lles cymunedol.

Drwy **gynnal a chadw ac annog ecosystemau iach**, a rheoli bioamrywiaeth a chyfleusterau cynaliadwy yn well, cwtogir ar niwed amgylcheddol ac adeiladir gwydnwch ecolegol ond hefyd arbedir arian drwy fuddsoddi mewn dulliau ynni effeithlon ac arbed dŵr, megis inswleiddio da, goleuadau a reolir gan synwryddion symud a thoiledau fflysio isel gan arwain at gostau rhedeg is. Gan barhau â'n hymrwymiad sefydliadol i ddatgarboneiddio a bioamrywiaeth, byddwn yn cynnal ac yn adeiladu ar lwyddiant presennol gan gwtogi'r naill flwyddyn ar ôl y llall ar allyriadau ynni a charbon. Cymerir cyfleoedd drwy'r rhaglen Twf Gwyrdd i gwtogi ymhellach ar yr ynni a ddefnyddir, ac adolygu cyfleoedd ynni adnewyddadwy.

Gan adeiladu ar elfennau'r **polisi amgylcheddol** sydd eisoes ar waith, bydd BIPCTM yn parhau i chwilio am ffyrdd arloesol o gefnogi a gwneud cynnydd pellach gyda chynaliadwyedd amgylcheddol a'n cyfraniad at Gymru sy'n gyfrifol yn fyd-eang. Bydd hyn i gyd yn seiliedig ar yr ethos o ddefnyddio adnoddau'n effeithlon a chyflawni o fewn amlen ariannol sy'n cynnig gwerth am arian ac yn fforddiadwy.

- **Cyd-greu Diwylliant Dysgu a Thyfu gyda Staff a Phartneriaid**

Gan barhau gwaith a ddechreuwyd eisoes yn **ymgysylltu â'r cyhoedd a'u cynnwys** mewn sgysiau ynghylch datblygu a darparu gwasanaethau, ein gweledigaeth fel sefydliad yw darparu cyfleoedd yn rhagweithiol ac yn rheolaidd i bawb gymryd rhan yn ein gwaith. Drwy ddatblygu ein gweithlu sydd eisoes yn fedrus ac yn wybodus a rhannu'r arbenigedd hwn ledled Cymru a chyda gwledydd eraill drwy'r Bartneriaeth Iechyd Rhyngwladol, byddwn yn cyfrannu ymhellach at ein gwneud yn sefydliad cyfrifol sydd wedi'i gysylltu'n fyd-eang. Wrth symud ymlaen bydd y sefydliad hefyd yn gweithio i sefydlu swyddogaeth wella gadarn a all hwyluso a chefnogi gwella gwasanaethau ac ansawdd ym mhob rhan o BIPCTM, gan wella effeithlonrwydd, perfformiad a chynaliadwyedd y sefydliad gan barhau i ganolbwyntio ar ein nod o wella canlyniadau iechyd y boblogaeth yn y pen draw.

Bu 2020-2021 yn flwyddyn o newid sylweddol i'r sefydliad, ynghyd â'r her o ymateb i bandemig Covid-19 yn ystod chwarter olaf y flwyddyn, ac mae'r cynnydd tuag at amcanion wedi arafu. Fodd bynnag, bu meysydd lle mae cynnydd wedi parhau, gan gynnwys camau gweithredu mewn ymateb i'r pandemig sydd wedi cyflymu gweithio sy'n unol â'r Ddeddf. Mae hyn yn arbennig o wir am integreiddio gwasanaethau ac ymgysylltu â chymunedau er mwyn ymateb i Covid-19 a'i atal. Fel sefydliad rydym am gynnal ac adeiladu ar y cynnydd hwn wrth i ni adfer fel sefydliad ac wrth i ni gefnogi ein cymunedau i wella.

Amlinellir ar y tudalennau canlynol rai astudiaethau achos sy'n adlewyrchu sut mae BIPCTM yn ymgorffori Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol o fewn y gwasanaeth:

Astudiaethau Achos

Cam/Gweithgaredd	Sut mae'r gwaith hwn yn dangos y 5 ffordd o weithio a beth fu manteision gweithio fel hyn?	Pa amcanion llesiant strategol y mae'r cam/gweithgaredd hwn yn ein helpu i'w cyflawni?	Sut mae'r cam hwn yn cyfrannu at y nodau llesiant cenedlaethol?
Presgripsiynu Cymdeithasol yn Ysbyty Maes Ysbyty'r Seren Mae Ysbyty'r Seren ar Stad Ddiwydiannol Pen-y-bont ar Ogwr yn gyfleuster adsefydlu i gleifion sy'n gwella o Covid-19. Mae digon o welyau ar gyfer 217 o bobl, a'r gallu i ehangu i 400 os oes angen. Mae'r rhan fwyaf o gleifion rhwng 70 a 90+ oed ac maent wedi'u trosglwyddo o Ysbyty Calon y Ddraig (DHH) ar draws ôl troed BIPCTM. Ymatebodd y Ganolfan Ymchwil, Arloesi, Gwella a Chyfathrebu (RIIC) i gais am gymorth gan yr arweinydd meddygol yn Ysbyty'r Seren, Ysbyty Maes BIPCTM rhwng mis Mehefin 2020 a mis Mawrth 2021. Mae RIIC yn cydlynu'r Tîm Lles Cleifion – tîm amlddisgyblaethol o 15 o ymarferwyr lles. Mae model arloesol o bresgripsiynu cymdeithasol o fewn cyfleuster gofal eilaidd yn cael ei dreialu. Mae presgripsiynu cymdeithasol yn "galluogi meddygon teulu, nyrsys a gweithwyr gofal sylfaenol proffesiynol eraill i gyfeirio pobl at amrywiaeth o wasanaethau lleol, anghlinigol i gefnogi eu hiechyd a'u lles" (Cronfa Kings, 2020) Bydd atgyfeiriad i Rwydweithwyr/Cydgysylltwyr Cymunedol lleol yn cyd-daro â rhyddhau i barhau â phresgripsiwn cymdeithasol gartref.	Cydweithio, integreiddio, hirdymor, cynnwys, atal Roedd Ymchwil, Arloesi, Gwella a Chyfathrebu (RIIC) yn blaenoriaethu sefydliadau a all barhau â gweithgarwch presgripsiynu cymdeithasol yn y tymor hir gydag unigolion o'r ysbyty yn ôl i'r gymuned. Mae sefydliadau'r Trydydd Sector (Mental Health Matters ac Age Connects Morgannwg) wedi'u hintegreiddio'n llawn â staff Caplaniaeth, artistiaid llawrydd ac ymarferwyr cyffwrdd/symud. Ceir ystafell les bwrpasol, ac mae ymarferwyr yn gweithio wrth ochr y gwely. Caiff yr holl waith lles ei fonitro a'i werthuso, ac anfonir adroddiadau at staff Clinigol rheoli. Mae RIIC yn gweithio'n agos gyda Chydlynnydd Celfyddydau ac Iechyd BIPCTM i ymgorffori artistiaid ac ymarferwyr creadigol yn y tîm lles, ac i gydweithio ag Amgueddfa Genedlaethol Cymru ar lwybr celf o fewn yr Ysbyty. Mae RIIC wedi sicrhau rhoddion o gelfi gardd plastig wedi'u hailgylchu gan fusnesau lleol, ac mae gardd les yn cael ei datblygu ar gyfer cleifion, staff ac ymwelwyr. Nid yw Ysbyty'r Seren yn ysbyty parhaol, ac yn yr hir dymor, y bwriad yw adleoli celfi gardd a gwaith celf i safleoedd eraill.	Gweithio gyda chymunedau a phartneriaid i leihau anghydraddoldeb, hyrwyddo lles ac atal afiechyd. Sicrhau cynaliadwyedd ym mhopeth a wnawn, yn economaidd, yn amgylcheddol ac yn gymdeithasol. Cyd-greu diwylliant dysgu a thyfu gyda staff a phartneriaid.	Cymru iachach Gwelwyd tystiolaeth bod presgripsiynu cymdeithasol o weithgareddau lles yn cefnogi gwydnwch meddyliol a chorfforol ym maes gofal sylfaenol. Bwriad presgripsiynu cymdeithasol yn yr ysbyty dros dro ac oddi mewn iddo mewn cydweithrediad â sefydliadau partner yw adlewyrchu'r canlyniad llwyddiannus hwn. Nod yr holl weithgarwch lles yw cefnogi iechyd a lles cleifion. Cymru fwy cyfartal Bydd cleifion Ysbyty'r Seren yn dod o bob rhan o BIPCTM, a bwriedir cael mynediad cyfartal i'r holl wasanaethau ar draws yr ardal. Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu Mae'r gosodiadau celf a ddewiswyd ar gyfer y llwybr yn gynrychiolaethau BIPCTM lleol ac yn atgyfnerthu gwerth Cymru â diwylliant bywiog. Mae gwaith celf wedi'i labelu'n ddwyieithog. Cymru sy'n gyfrifol yn fyd-eang: Mae meinciau, cadeiriau a phlanwyr o blastig wedi'i ailgylchu yn atgyfnerthu cynaliadwyedd a chyfrifoldeb byd-eang.

Lles Tîm Iechyd Cyhoeddus Lleol BIPCTM Yn dilyn cyfnod hir o weithio gartref, ym mis Mehefin 2020, datblygwyd arolwg tîm i gynnwys y tîm wrth lunio'r dull o gyfathrebu ac ymgysylltu â'r tîm ynghylch iechyd a lles a deall effeithiau cadarnhaol a negyddol gweithio gartref. Arweiniodd hyn at lunio Cynllun Gweithredu Lles Tîm a chreu Grŵp Gweithredu Lles Tîm gyda'r nod o fynd ar drywydd argymhellion yr arolwg. Cafwyd darn dilynol o waith yn ddiweddar drwy gyfrwng ail arolwg tîm i ddeall effeithiau iechyd parhau i weithio gartref ac i gael awgrymiadau gan y tîm am y newid arfaethedig o weithio gartref i weithio ystwyth.	Bydd cymryd camau nawr i ddeall y darlun presennol o iechyd y gweithle yn Nhîm Iechyd Cyhoeddus Lleol BIPCTM yn lleihau'r risg o ddatblygu canlyniadau iechyd gwael ac yn helpu i hyrwyddo ymddygiad iach. Bydd hefyd yn helpu tuag at unrhyw gyflyrau sy'n gwaethygu o effeithiau cyfnod hir gweithio ar wahân a gweithfannau dros dro. Mae cydweithio ag Iechyd Cyhoeddus Cymru yn ein galluogi i gynnwys y tîm mewn mwy o weithgareddau i ddeall anghenion iechyd ac amgylchiadau unigol. Mae cysylltu ag Arweinydd Lles Staff ICC a'r Tîm Pobl a Sefydliad yn gyfle inni gynyddu ein hadnoddau a chael mwy o gymorth wrth gynllunio ymyriadau lleol. Bydd cynnwys y tîm yn rhoi gwell dealltwriaeth o'r prif effeithiau er mwyn i dimau ac unigolion feithrin dull sy'n hyrwyddo iechyd, lles a thegwch i alluogi profiadau gweithio cartref a gweithio hyblyg effeithiol, cynhyrchiol a chadarnhaol.	Gweithio gyda'r tîm i leihau anghydraddoldeb, hyrwyddo lles ac atal afiechyd. Cyd-greu gyda staff a phartneriaid.	Cymru sy'n gyfrifol yn fyd-eang: • Lleihau llygredd aer oherwydd llai o gymudwyr • Lefelau uwch o deithio llesol ar gyfer gollwng/casglu o'r ysgol • Defnyddio llai o bapur yn rhan o weithio ystwyth Cymru gydnherth: • Mwy o ymreolaeth dros gydbwysedd rhwng bywyd a gwaith • Defnyddio llai o geir, gan arwain at gyd-fanteision i'r amgylchedd • Pobl hŷn yn cael cyfle i aros mewn gwaith yn hirach gyda gweithio mwy ystwyth Cymru iachach: • Gwell cydbwysedd rhwng bywyd a gwaith • Llai tebygol o fod â chanlyniadau/ymddygiadau iechyd gwael o ganlyniad i arferion gwaith anghefnogol • Gwell iechyd a lles Cymru fwy cyfartal: • Cryfhau polisiau gweithio hyblyg • Amgylcheddau gwaith cefnogol • Polisiau ac arferion gwaith cynhwysol Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu: • Llai o gymudo, mwy o amser ac egni ar gyfer chwaraeon, hamdden • Llai o gymudo, mwy o amser ac egni i ddysgu sgil newydd • Mwy o amser i gymryd rhan mewn gweithgareddau hamdden eraill
---	--	---	--

Cam/Gweithgaredd	Sut mae'r gwaith hwn yn dangos y 5 ffordd o weithio a beth fu manteision gweithio fel hyn?	Pa amcanion llesiant strategol y mae'r cam/gweithgaredd hwn yn ein helpu i'w cyflawni?	Sut mae'r cam hwn yn cyfrannu at y nodau llesiant cenedlaethol?
Ailgylchu yn theatrau llawdriniaeth a labordai patholeg BIPCTM Nod y prosiect yw gwella ailgylchu ac ymddygiad staff mewn theatrau llawdriniaeth a labordai patholeg. Byddwn yn canolbwyntio ar sicrhau defnydd parhaus o blastig diogel, glân y gellir ei ailgylchu'n hawdd, gan hybu cynhyrchiant gan staff yn eu hymddygiad yn ogystal ag economi gylchol ac mewn atal unrhyw darfu ar ein cleifion neu bartneriaid yn y diwydiant.	Cydweithio: Mae tîm y Ganolfan Ymchwil, Arloesi, Gwella a Chyfathrebu (RIIC) yn arwain y gwaith o gydlynw'r prosiect hwn a defnyddio ei gysylltiadau a'i berthynas gref i greu partneriaethau rhwng BIPCTM, y Rhaglen Cyflymu a chwmnïau diwydiant lleol, er mwyn darparu ffordd well o ailgylchu yn y Theatrau Llawdriniaeth a'r Labordai Patholeg yn BIPCTM. Gweithio gyda chyflenwyr allweddol i ddylanwadu ar ddefnydd deunydd pacio i ffurfiau haws eu hailgylchu a fydd yn galluogi newidiadau i'r gadwyn gyflenwi ac ailgylchu. Cyfranogiad: Rydym yn bwriadu darparu fforwm i staff y BIP sydd â diddordeb fynychu a darganfod mwy, cyfleu a disgrifio prosiectau unigol yn barhaus a rhoi cyhoeddusrwydd i'r rhain. Integreiddio: Mae manteision gweithio fel hyn eisoes wedi dangos yr angen clir i weithio o dan yr egwyddor datblygu cynaliadwy er mwyn gwneud penderfyniadau gwell, cynnwys y bobl iawn a pheidio â pharhau i ddilyn hen lwybrau. Mae'r pandemig wedi rhoi terfyn ar lawer o gynnydd. Fodd bynnag, gyda brwdfrydedd staff a phartneriaid bu ymwybyddiaeth gynyddol o'r mater o fewn BIPCTM ac mae staff mewn sawl prosiect Gwella Ansawdd a ffrydiau arloesi wedi dechrau ystyried hyn fwy a mwy.	Sicrhau cynaliadwyedd ym mhopeth a wnawn, yn economaidd, yn amgylcheddol ac yn gymdeithasol. Cyd-greu diwylliant dysgu a thyfu gyda staff a phartneriaid.	Cynyddu ymwybyddiaeth o effaith ailgylchu gwastraff a'i lleihau - Cymru sy'n gyfrifol yn fyd-eang. Mae gweithio gyda'r holl randdeiliaid o bob sector yn annog datblygiad cymunedau cydlynus tosturiol. Mae targedu'r adrannau hyn, gan eu bod yn gynhyrchwyr gwastraff mawr, yn helpu ac mae addysgu staff yn ein helpu i greu Cymru fwy cydnerth a chyfartal. Mae hybu cynhyrchiant a sicrhau bod gweithdrefnau ailgylchu cywir yn digwydd a rhannu arfer gorau hefyd yn ein galluogi i wella nodau lles i ddatblygu Cymru fwy ffyniannus.

	Os bydd yn llwyddiannus, gallai fod yn esiampl o sut i wella ailgylchu drwy adrannau eraill a rhannu arfer gorau gyda byrddau iechyd eraill. Integreiddio ac Atal: Gweithio gyda'n partneriaid diwydiannol i archwilio llwybrau posibl ar gyfer gwastraff i gynhyrchion newydd, gan greu economi gylchol drwy newid deunydd pacio plastig na ellir ei ailgylchu, osgoi tirlenwi a lleihau'r gost i BIPCTM. Hirdymor: Ymgysylltu â staff adrannau i fesur effaith ymddygiadau ailgylchu ac addysg.		
--	--	--	--

Cam/Gweithgaredd	Sut mae'r gwaith hwn yn dangos y 5 ffordd o weithio a beth fu manteision gweithio fel hyn?	Pa amcanion llesiant strategol y mae'r cam/gweithgaredd hwn yn ein helpu i'w cyflawni?	Sut mae'r cam hwn yn cyfrannu at y nodau llesiant cenedlaethol?
Carfan Tai Arloesi (Cymunedau Arloesi'r Economi Gylchol) Prosiect cydweithredol arloesol gyda Chanolfan RIIC ac Ysgol Reoli Phrifysgol Abertawe yw Carfan Tai Arloesi. Hefyd, mae Canolfan RIIC yn cysylltu ag IBM fel partner posibl yn y diwydiant. Nod un o raglenni Prifysgol Abertawe, Cymunedau Arloesi'r Economi Gylchol (CEIC), yw cefnogi rheolwyr gwasanaethau cyhoeddus i ddatblygu atebion gwasanaeth newydd i wella cynhyrchiant a sicrhau manteision i'r Economi Gylchol. Mae'n ddeg mis o raglen wedi'i hariannu'n llawn gan WEFO. Gwahoddir cyfranogwyr yn y Rhaglen i weld heriau bob dydd yn eu sefydliad drwy lens economi gylchol: sut y gallwn weithredu atebion sy'n effeithlon o ran adnoddau, yn wydn ac yn garbon isel drwy ddylunio? Bydd y sector cyhoeddus yn gweithio'n effeithiol gyda'i gilydd i ailfeddlw sut y caiff adnoddau eu rheoli o fewn prosiectau a gwasanaethau newydd a phresennol, fel y gallant sicrhau'r manteision ariannol, amgylcheddol a chymdeithasol mwyaf posibl o fewn eu sefydliad. Mae'r rhaglen gydweithredol yn cyflwyno'r syniad ar gyfer carfan Tai ac adfywio cymunedol wrth ymrwymo i gyflawni nodau Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol a mynd i'r afael â her fwyaf ein cenedlaeth ni. Mae IBM yn chwarae rhan werthfawr gan eu bod yn ymwneud â datblygu technoleg sy'n datblygu o amgylch adeiladau a thai CAMPUS, gan gysylltu â gofal iechyd ac ymchwil prifysgol er mwyn gwella bywyd bob dydd drwy ddefnyddio'r technolegau hyn yn y dyfodol. Bydd y garfan gyntaf yng Nghymru yn canolbwyntio ar heriau sy'n ymwneud â datgarboneiddio Tai Cymdeithasol.	Cydweithio: Nododd canolfan RIIC a Phrifysgol Abertawe y cyfle i gydweithio ar hyn gan fod gan ganolfan RIIC lawer o gysylltiadau yn BIPCTM, awdurdodau lleol a thrwy'r sector tai cymdeithasol, a sefydliadau'r trydydd sector. Integreiddio a chynnwys: Drwy gydweithio â sefydliadau eraill rydym wedi sylweddoli ein bod i gyd yn gweithio gyda'r un nodau mewn golwg. Eisoed cafwyd trafodaeth faith ynghylch creu 'cymuned arloesol' a Chanolfan RIIC yn hawlio hyn ar y cyd â CHC (Cartrefi Cymunedol Cymru). "... a minnau'n arweinydd arloesi yn CHC, ystyriaf fod hwn yn gyfle gwych i'r sector ac rwy'n awyddus i beidio ag ailddyfeisio'r olwyn. Gallai cynrychiolwyr y gymdeithas dai sy'n llwyddiannus ar gyfer y rhaglen hon fod yn rhan o gymuned arloesi ein sector, gan rannu'r dysgu ymhellach fyth gyda'n cymorth a'n cefnogaeth ni." – Edwina O'Hart, Cyfarwyddwr Cynorthwyol Gwasanaethau Aelodau ac Arweinydd Arloesi ar gyfer CHC Hirdymor: Dylai'r Rhaglen gynyddu manteision yr economi gylchol, gan adeiladu tuag at ddyfodol diwastraff drwy gynyddu dealltwriaeth o'r economi gylchol. Gellir cyd-gynhyrchu Rhwydweithiau Arloesi wrth greu cymunedau ymarfer i chwalu seilos ac annog cyfathrebu. Atal: Cael at wybodaeth wrth greu carfan o weithredwyr yn y sector cyhoeddus yng Nghymru i ddatblygu sgiliau ac offer gweithredol wrth greu gweledigaeth gynaliadwy ar gyfer y dyfodol.	Gweithio gyda'r tîm i leihau anghydraddoldeb, hyrwyddo lles ac atal afiechyd Sicrhau cynaliadwyedd ym mhopeth a wnawn, yn economaidd, yn amgylcheddol ac yn gymdeithasol. Cyd-greu diwylliant dysgu a thyfu gyda staff a phartneriaid	Mae CEIC yn mynd i'r afael â nifer o egwyddorion a amlinellir yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol. Yn gyntaf, mae'r prosiect yn gwneud cyfraniad sylweddol at 'Gymru Lewyrchus' drwy greu swyddi gwyrdd, creu mwy o effeithlonrwydd adnoddau yn yr economi, a darparu cyfleoedd ar gyfer arloesi, sgiliau a datblygu cymwysterau. Yn ail, bydd CEIC yn cyfrannu at 'Gymru Gydnerth' drwy helpu i leihau neu wrthdroi colli bioamrywiaeth drwy leihau'r defnydd o adnoddau naturiol ac allyriadau carbon sy'n seiliedig ar ddefnydd a chynhesu byd-eang cysylltiedig, ac felly lleihau colli cynefinoedd canlyniadol. Mae'r Economi Gylchol hefyd yn helpu busnesau i ddod yn wydnach drwy fod yn fwy effeithlon o ran adnoddau a sicrhau cyflenwad mwy dibynadwy o ddeunyddiau crai fforddiadwy. Yn drydydd, mae CEIC yn hwyluso 'Cymru Iachach', gan ddiogelu a gwella iechyd drwy leihau allyriadau sy'n gysylltiedig â gwastraff a'i reoli, a thrwy ddarparu cyflogaeth. At hynny, mae'r prosiect yn cyfrannu at 'Gymru Fwy Cyfartal' drwy ddarparu hyfforddiant, sgiliau a swyddi newydd o bosibl (drwy dwf y trydydd sector) ar draws y boblogaeth. Bydd sgiliau o'r fath yn helpu i greu 'Cymru o Gymunedau Cydlynus' drwy gynnwys cymunedau mewn rheoli gwastraff yn gynaliadwy, gan gynnwys ailgylchu, aildddefnyddio ac ailddosbarthu bwyd dros ben. Yn olaf, mae'r prosiect yn cyfrannu at 'Gymru sy'n Gyfrifol yn Fyd-eang', gan gyfrannu at nod defnyddio adnoddau un blaned Llywodraeth Cymru a helpu i leihau neu wrthdroi colled bioamrywiaeth fyd-eang drwy fanteisio llai ar adnoddau naturiol drwy wneud y defnydd o adnoddau yn fwy effeithiol, effeithlon a chylchol.

Cam/Gweithgaredd	Sut mae'r gwaith hwn yn dangos y 5 ffordd o weithio a beth fu manteision gweithio fel hyn?	Pa amcanion llesiant strategol y mae'r cam/gweithgaredd hwn yn ein helpu i'w cyflawni?	Sut mae'r cam hwn yn cyfrannu at y nodau llesiant cenedlaethol?
<u>Ail-ddychmygu Ysbyty Eglwys Glanrhyd</u> Ysbyty iechyd meddwl ger Pen-y-bont ar Ogwr yw Ysbyty Glanrhyd. Yng nghanol safle'r ysbyty mae hen eglwys; prin iawn y'i defnyddir at ddibenion crefyddol, ac mae mewn cyflwr gwael ac yn dirywio. Rydym am gynnwys amrywiaeth o bobl o'r ardal leol i ymuno â'n gweithdy i helpu i ddatblygu'r prosiect cymunedol hwn. Yn y gweithdy ar-lein hwn byddwn yn cyflwyno rhai o'r syniadau y bwriadwn ganolbwyntio arnynt wrth ailddatblygu'r eglwys. Byddwn yn anelu at gael adborth gan y rhai sy'n byw yn yr ardal, i weld sut maen nhw'n teimlo am y syniadau, a beth fyddai'n ei olygu iddyn nhw.	Cydweithio: Mae amrywiaeth o sefydliadau sy'n gweithio yn rhanbarth Pen-y-bont ar Ogwr yn cydweithio i lunio cynllun i ail-ddychmygu'r safle hardd hwn. Y rhain yw: - Grŵp Ardal Integredig Pen-y-bont ar Ogwr (ILG) yn BIPCTM - Y Ganolfan Ymchwil, Gwella, Arloesi a Chydgyssylltu (RIIC), sy'n gweithio ar ran Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol CTM - Y Rhaglen Cyflymu ym Mhrifysgol Caerdydd - Mental Health Matters - Cymdeithas Mudiadau Gwirfoddol Pen-y-bont ar Ogwr (BAVO) Rydym yn ceisio barn y gymuned leol i sicrhau y bydd y cyfleuster cymunedol newydd hwn yn diwallu eu hanghenion. Am y rheswm hwnnw yr hoffem eu cynnwys o'r cychwyn cyntaf a gwrando ar eu barn am yr hyn a ddylai ddigwydd i'r Eglwys. Integreiddio a Chynnwys: Datblygu dull integredig a chydweithredol a rennir i wella gwybodaeth, cyngor a chymorth mewn lleoliadau cymunedol. Drwy ddefnyddio dull sy'n seiliedig ar asedau gallwn ddefnyddio ein cryfderau ein gilydd i greu cynllun datblygedig wedi'i gyd-gynhyrchu'n wirioneddol. Atal: Adeiladu ar gydweithio ymysg partneriaid i wireddu potensial presgripsiynu cymdeithasol, gan alluogi dinasyddion i feithrin neu ailadeiladu cyfeillgarwch, cysylltiadau cymunedol ac ymdeimlad o berthyn i leihau unigedd a gwella lles. Fel rhan o'n hadferiad wedi Covid mae angen i ni ragweld anghenion y boblogaeth, y grwpiau a'r rhanbarthau sy'n cael eu hergydio galetaf. Hirdymor: Rhagwelir dull cydgynhyrchiol, sy'n cynnwys ffocws cymunedol a safbwynt dylunio cynaliadwy. Bydd hyn yn helpu i greu lle sy'n cyfateb i anghenion darpar ddefnyddwyr ac	Gweithio gyda'r tîm i leihau anghydraddoldeb, hyrwyddo lles ac atal afiechyd Sicrhau cynaliadwyedd ym mhopeth a wnawn, yn economaidd, yn amgylcheddol ac yn gymdeithasol. Cyd-greu diwylliant dysgu a thyfu gyda staff a phartneriaid.	Bydd gweithio gyda rhanddeiliaid allweddol o bob sector yn rhanbarth Pen-y-bont ar Ogwr yn annog datblygu cymunedau cydlynus sydd wedi'u cysylltu'n dda. Drwy gefnogi aelodau o'r gymuned mewn sgwrs 'beth sy'n bwysig i chi' a'u cefnogi yn eu cymuned leol drwy gyfleuster cymunedol, gall pobl gymryd mwy o reolaeth dros eu hiechyd a'u lles eu hunain gan arwain at Gymru iachach, fwy cydnerth. Bydd cefnogi aelodau mwyaf bregus ein cymunedau, sy'n aml yn ei chael yn anodd cael gafael ar wasanaethau prif ffrwd, a buddsoddi yn eu dyfodol, yn cefnogi Cymru fwy cydnerth, cyfartal a llewyrchus. Mae archwilio'r modd o ôl-osod yr adeilad yn cynorthwyo Cymru sy'n fwy cyfrifol yn fyd-eang.

	yn defnyddio dull amgylcheddol gynaliadwy er mwyn pwysleisio'r potensial ar gyfer gwell effeithlonrwydd, lleihau ôl troed carbon ac felly lleihau costau rhedeg. Mae Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol yn rhoi'r uchelgais, y caniatâd a'r rhwymedigaeth gyfreithiol i ni wella ein lles cymdeithasol, diwylliannol, amgylcheddol ac economaidd. Gall Eglwys Glanrhyd fod yn lle i wella lles, dathlu'r lleoliad, gwella ymgysylltiad â'n cymunedau a bod yn enghraifft o adeilad ynni cadarnhaol.		
Cam/Gweithgaredd	Sut mae'r gwaith hwn yn dangos y 5 ffordd o weithio a beth fu manteision gweithio fel hyn?	Pa amcanion llesiant strategol y mae'r cam/gweithgaredd hwn yn ein helpu i'w cyflawni?	Sut mae'r cam hwn yn cyfrannu at y nodau llesiant cenedlaethol?
Cydweithio â phartneriaid a chymunedau ar ddatblygu brand a gwefan Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol BIPCTM.	Integreiddio, cynnwys a chydweithredu Mae Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol CTM yn bodoli i wella lles pobl sy'n byw yn RhCT, Pen-y-bont ar Ogwr a Merthyr Tudful. Mae BIPCTM yn bartner i'r Bwrdd hwn, ac mae ganddo gynrychiolaeth arno. Mae'r Bwrdd hefyd yn cynnwys cynrychiolwyr o Awdurdodau Lleol, y trydydd sector, addysg, tai a'r sector preifat. Gyda chynifer o randdeiliaid, partneriaid a grwpiau cymunedol i lywio a chymryd rhan yn ei waith, mae'n bwysig bod gan y Bwrdd hunaniaeth brand glir a hefyd llwyfan i rannu gwybodaeth a straeon cadarnhaol. Gan fod y Bwrdd yn bartneriaeth, mae'n bwysig bod y broses hon wedi'i chynnal ar y cyd. Sefydlodd Swyddog Cyfathrebu ac Ymgysylltu'r Bwrdd weithgor brand a gwefan yn cynnwys cynrychiolwyr o awdurdodau iechyd, awdurdodau lleol a'r trydydd sector. Er mwyn cynnwys y grwpiau blaenoriaeth a nodwyd gan 'Asesiad Anghenion Poblogaeth' y Bwrdd, sefydlwyd wyth gweithdy ar-lein i archwilio'r ystyron y tu ôl i'r themâu a nodir yng ngweledigaeth y Bwrdd. Mae'r ddau weithgaredd hyn yn helpu'r Bwrdd i sicrhau bod yr iaith a'r delweddau ar	Gweithio gyda chymunedau a phartneriaid i leihau anghydraddoldeb, hyrwyddo lles ac atal afiechyd Cyd-greu diwylliant dysgu a thyfu gyda staff a phartneriaid	Bydd y wefan yn cynyddu ymwybyddiaeth o brosiectau sy'n cefnogi cymunedau. Bydd hefyd yn dangos i bobl sut y gallant gyfrannu at wella a chreu gwasanaethau newydd, gan arwain at Gymru iachach. Mae gweithio gyda'r holl randdeiliaid o bob sector yn annog datblygiad cymunedau cydlynus. Mae cynrychioli barn grwpiau blaenoriaeth a chreu llwyfan hygyrch, yn sicrhau y gwrandewir ar leisiau'r gymuned a bod pawb yn cael cyfle cyfartal i gymryd rhan yng ngwaith y Bwrdd. Gallai hyn arwain at Gymru fwy cydnerth a chyfartal.

	wefan a deunyddiau cyfathrebu newydd y Bwrdd yn ddiddorol ac yn hygyrch. Gyda'i gilydd: Bu 90 o gyfranogwyr yn cymryd rhan, gan gynnwys 21 o sefydliadau ar draws BIPCTM. Mae'r brand a'r wefan yn adlewyrchu adborth o'r gweithdai hyn, ac mae ffilm hefyd wedi'i datblygu gan gynnwys pobl o'r gymuned, a rhai o'r ymadroddion a ddefnyddiwyd yn y gweithdai.		
--	--	--	--

Y Gymraeg

Ers diwedd mis Mai 2019 bu gan BIPCTM ddyletswydd statudol i gydymffurfio â Safonau'r Gymraeg sy'n anelu at roi eglurder ar ddyletswyddau'r sefydliad, yr hyn y gall siaradwyr Cymraeg ddisgwyl ei gael o ran gwasanaethau yn Gymraeg, a helpu i sicrhau cysondeb pellach a gwella ansawdd yn gyffredinol. Mae pob aelod o staff BIPCTM yn gyfrifol am gydymffurfio â Safonau'r Gymraeg gan fod yr holl staff yn cyfrannu ar ryw ffurf at ddarparu gwasanaethau.

Isod ceir rhai enghreifftiau o **sut rydym yn cyflawni ein rhwymedigaethau**. Cyhoeddir manylion pellach yn rhan o adroddiad blynyddol ar y mater hwn a gyhoeddir erbyn 30 Medi 2021 ac a fydd ar gael drwy ein [gwefan](#).

- Mae gwaith i gyfieithu llythyrau apwyntiadau cleifion wedi parhau gan ddefnyddio'r dechnoleg a'r arferion gorau diweddaraf.
- Mewn partneriaeth â Choleg Merthyr rydym yn parhau i gofrestru staff ar gwrs sgiliau derbyn achrededig 'Agored Cymru' a pharhawyd i gynnig cyrsiau Cymraeg am ddim i'r holl staff.
- Rydym hefyd yn parhau â'n gwaith i sicrhau bod yr holl daflenni gwybodaeth i gleifion ar gael yn ddwyieithog.
- Cynhaliwyd rhaglen helaeth o gyfieithu cynnwys gwefan BIPCTM yn ystod haf 2020.
- Gweithiodd y tîm Cymraeg ar y cyd â Gwasanaeth Gwybodeg GIG Cymru, staff Ymchwil a Datblygu ac IBM i ddatblygu bot sgwrsio coronafeirws dwyieithog newydd (ar gael drwy: <https://cwmtafmorgannwg.wales/ask-ceri/>.) Dyma'r tro cyntaf y defnyddiwyd Deallusrwydd Artiffisial ar gyfer gwybodaeth i gleifion yng Nghymru a bydd yn darparu llwyfan ar gyfer botiau sgwrsio gofal iechyd tebyg yn y dyfodol.

CERI English NHS 111 Wales
Symptom Checker

The information I can provide you with is guidance from The Welsh Government and Public Health Wales.

Below are the most questioned topics

What is COVID-19? What are the symptoms? What is the treatment? Can I go out?

To better enhance your experience, are you staff?

Yes No

What are the symptoms?

Do not leave your home if you have coronavirus symptoms
Do not leave your home if you have either:
a high temperature – this means you feel hot to touch on your chest or back (you do not need to measure your temperature)
a new, continuous cough – this means coughing a lot for more than an hour, or 3 or more coughing episodes in 24 hours (if you usually have a cough, it may be worse than usual)
a loss or change to your sense of smell or taste – this means you've noticed you cannot smell or taste anything, or things smell or taste different to normal

To protect others, do not go to places like a GP surgery, pharmacy or hospital if you have any of these symptoms. Get a test to check if you have coronavirus and stay at home until you get your result.

Use the 111 online coronavirus service to find out what to do.
Only call 111 if you cannot get help online.
For more information on this topic, please visit the NHS website.

Is there anything else I can help you with?

Write your question here... Send

- Yn rhan o'n cydymffurfio â Safonau'r Gymraeg, mae'n ofynnol i BIPCTM lunio Adroddiad Blynyddol erbyn 30 Medi. Bydd hwn yn cael ei gyhoeddi ar ein gwefan.

Cynaliadwyedd Amgylcheddol

Mae BIPCTM yn ei gwneud yn ofynnol i'r holl staff, gan gynnwys staff o sefydliadau eraill GIG Cymru ac yn arbennig yr holl reolwyr, ar bob lefel o'r sefydliad, fod yn ymwybodol o'n **cyfrifoldebau amgylcheddol**.

Yn benodol, byddwn yn:

- Sicrhau bod pob cyflogai, gan gynnwys staff o sefydliadau eraill GIG Cymru a chontractwyr, yn gyfrifol am weithio mewn modd sy'n diogelu'r amgylchedd;
- Integreiddio rheolaeth amgylcheddol mewn gweithdrefnau gweithredu er mwyn sicrhau bod materion amgylcheddol hirdymor a thymor byr yn cael eu hystyried;
- Diogelu'r amgylchedd drwy atal llygredd ac ymrwymo i ddefnyddio adnoddau'n gynaliadwy, lliniaru ac addasu newid yn yr hinsawdd, a diogelu bioamrywiaeth ac ecosystemau;
- Sicrhau cydymffurfiaeth â'r holl ddeddfwriaeth a rhwymedigaethau amgylcheddol perthnasol, Safonau Gofal Iechyd Cymru a Chyfarwydddebau Llywodraeth Cymru;
- Archwilio System Rheoli Amgylcheddol ISO 14001:2015 yn rheolaidd er mwyn nodi cryfderau a meysydd i'w gwella;
- Adolygu'r Polisi Amgylcheddol yn rheolaidd er mwyn sicrhau ei fod yn cael ei gynnal fel gwybodaeth ddogfennol, ei fod yn cael ei gyfleu o fewn y sefydliad a'i fod ar gael i bawb sydd â diddordeb;
- Parhau i fod yn ymrwymedig i welliant parhaus.

Yn benodol, rydym yn bwriadu lleihau ein heffaith amgylcheddol drwy:

- Leihau'r defnydd o adnoddau cyfyngedig a lleihau ein gwastraff lle bynnag y bo modd;
- Cefnogi targedau Cenedlaethol a Llywodraeth Cymru o gwtogi 80% ar CO₂ erbyn 2050 a datgarboneiddio erbyn 2030, gan bennu amcanion o flwyddyn i flwyddyn i leihau ein hallyriadau carbon, a, lle y bo'n bosibl, prynu neu gynhyrchu cyfran o'n gofynion ynni o ffynonellau adnewyddadwy;
- Hyrwyddo lleihau gwastraff a gynhyrchir drwy weithgareddau BIPCTM a lleihau effaith amgylcheddol gwaredu gwastraff drwy ddargyfeirio o safleoedd tirlenwi ac ailgylchu;
- Mabwysiadu cynlluniau teithio ar y safle gan annog newid modd o deithio fesul un mewn ceir i ddulliau mwy cynaliadwy, megis trafndiaeth gyhoeddus, rhannu ceir, teithio llesol a gweithio hyblyg;
- Integreiddio datblygu cynaliadwy a defnyddio adnoddau'n gynaliadwy mewn penderfyniadau prynu pob dydd;
- Mabwysiadu dulliau lliniaru ac addasu newid yn yr hinsawdd, a diogelu bioamrywiaeth ac ecosystemau.

Mae BIPCTM yn ei gwneud yn ofynnol i'r holl staff ac yn arbennig yr holl reolwyr ar bob lefel o'r sefydliad fod yn ymwybodol o'n cyfrifoldebau i gynaliadwyedd, ac yn gwbl gefnogol iddynt, yn unol â'n cydymffurfiaeth ag ardystiad amgylcheddol ISO14001:2015.

Mae pandemig Covid-19 wedi cael effaith andwyol ar ein cynlluniau drwy ohirio rhai

prosiectau / mentrau amgylcheddol a chyfyngu'r prosesau monitro o fewn ein System Rheoli Amgylcheddol yn ystod y flwyddyn 2020-21, oherwydd bod rhaid trosglwyddo cyfyngiadau a blaenoriaethau safleoedd i reoli'r pandemig.

Cafodd y pandemig **effaith gadarnhaol annisgwyl** hefyd gan ei fod wedi gorfodi rhai mentrau a oedd i fod i gael eu gweithredu yn y tymor hir, i gael eu cyflwyno'n gynharach, megis MS Teams a gweithio o bell, a all wella'r gwasanaeth i staff, cleifion, rhoddwyr ac ymwelwyr, drwy arallgyfeirio'r ffordd y caiff ei redeg yn ogystal â gwella ein heffaith ar yr amgylchedd ar yr un pryd drwy leihau teithio diangen. Rydym wedi gweithredu prosiectau / mentrau a monitro lle y bo'n bosibl yn ystod y pandemig drwy waith ar-lein o bellter cymdeithasol wedi'i nodi yn y dyddiadur gydag arweinwyr gwasanaethau. Ar gyfer y prosiectau hynny y bu'n rhaid eu gohirio, y cynllun yw ailddechrau gweithredu'r rhain fel rhan o'n cynlluniau adfer, pan fo'n ymarferol gwneud hynny.

Cyflawniadau Cydymffurfio ag ISO 14001:2015

Yn dilyn asesiad archwilio gwyliadwriaeth ym mis Gorffennaf 2020, llwyddom i gadw ardystiad ISO 14001:2015 ar gyfer pob un o adeiladau stad BIPCTM. Mae cynllun graddol ar waith i gynnwys gweddill safleoedd cymunedol Pen-y-bont ar Ogwr o fewn cwrdd ISO 14001:2015.

Monitro Gwybodaeth:

Ar hyn o bryd rydym yn monitro ac yn adrodd ar y perfformiad rheoli amgylcheddol canlynol, gydag adroddiadau ar gael ar y meysydd gwaith canlynol:

- Defnyddio ynni;
- Defnyddio dŵr;
- Allyriadau carbon ac aer;
- Rheoli gwastraff o ran cydymffurfio â gwastraff clinigol, targedau ailgylchu a pherfformiad;
- Adolygiad Strategol Lleihau Milltiroedd Busnes Staff;
- Milltiroedd, allyriadau carbon a chost-effeithiolrwydd teithio cyfun, bysiau gwennol a fflyd;
- Arolwg trafndiaeth a theithio;
- Cynllun Gwobr y Faner Werdd.

Archwilir y perfformiad hwn fel rhan o ardystiad ISO 14001:2015 a chan archwilwyr mewnol y GIG yn flynyddol.

Allyriadau Carbon ac Aer

Ar gyfer 2020–21, parhaodd BIPCTM i brynu trydan a gefnogir gan REGO gan gynnwys ar gyfer y cyflenwad trydan a gaffaelir ar wahân yn Ysbyty'r Tywysog Siarl. Mae'r penderfyniad i brynu trydan ardystiedig REGO wedi cwtdogi'n helaeth ar allyriadau carbon BIPCTM.

Dangosodd adolygiad yr Ymddiriedolaeth Garbon y gallai fod potensial sylweddol i leihau'r defnydd o ynni.

Cafodd targed o 3% flwyddyn ar ôl blwyddyn ei gyfarwyddo gan Lywodraeth Cymru yn 2011, er mwyn cyrraedd y targed lleihau carbon. Mae'r targed hwn ar gyfer

lleihau CO₂ ac nid ynni yn unig. Mae hefyd yn berthnasol i wastraff a theithio / trafndiaeth. Adolygir allyriadau CO₂ bob blwyddyn i benderfynu a yw'r targed wedi'i gyflawni ac a ystyrir bod angen ymestyn y targed ymhellach i leihau unrhyw gostau ynni cynyddol.

Rheoli Ynni

Mae'r sefydliad yn cydnabod bod angen defnyddio ynni a dŵr er mwyn darparu gwasanaethau gofal iechyd, cydymffurfio â deddfwriaeth fel diogelwch dŵr ac ati a darparu amgylchedd cyfforddus i gleifion, staff ac ymwelwyr, ond bod ganddo gyfrifoldeb hefyd i ddefnyddio **ynni ac adnoddau'n effeithlon** drwy leihau'r defnydd diangen o ynni.

Mae BIPCTM wedi llunio strategaeth ynni mewn partneriaeth â Thwf Gwyrdd Cymru, yr Ymddiriedolaeth Garbon a Gwasanaeth Ynni Llywodraeth Cymru, i ddatblygu nifer o **fentrau sydd â'r nod o gwtogi ar ddefnydd ynni, allyriadau carbon a chost**. Bydd defnyddio llai o ynni yn sicrhau'r manteision canlynol:

- Lleihau refeniw a fydd yn caniatáu buddsoddi'n ôl i ofal iechyd;
- Lleihau'r effaith ar yr amgylchedd.

Yn 2020-21, parhaodd BIPCTM i elwa ar y dechnoleg **goleuadau LED** y buddsoddodd ynddi drwy waith cyfalaf ailwampio ardaloedd, adeiladau newydd, refeniw diwedd blwyddyn a refeniw stadau, lle mae goleuadau LED wedi disodli goleuadau a fethodd. Mae defnyddio technoleg goleuadau LED yn ategu'r buddsoddiad mewn blynyddoedd blaenorol gyda thechnolegau LZC (Di-garbon Isel), megis boeleri biomas, paneli solar ar do adeilad yr Israddedigion ym Mharc Iechyd Kier Hardie, Taith Newydd, Tŷ Llidiard, Meddygfa Newydd Pencoed, Canolfan Gofal Sylfaenol Porthcawl a'r Bwthyn yn Ysbyty Brenhinol Morgannwg, ynghyd â phympiau gwres ffynhonnell aer hefyd ym Mharc Iechyd Kier Hardie. Mae'r rhain yn helpu o hyd i reoli ynni yn BIPCTM ar lwybr tuag at sefydliad nad yw'n allyrru dim carbon, yn unol â thargedau lleihau allyriadau carbon Llywodraeth Cymru.

Cafwyd manteision hefyd o **ddisodli'r boeleri nwy** yn Pinewood House ac atgyweirio'r Pymptau Gwres Ffynhonnell Aer ym Mharc Iechyd Kier Hardie.

Rheoli Teithio a Thrafnidiaeth

Mae gan BIPCTM gynrychiolaeth ar Grŵp Trafnidiaeth a Theithio Cymru gyfan, sy'n edrych ar Gynlluniau Teithio a Newid Gwasanaethau'r GIG yn rhan o brosiect Ysbyty Iach a ariennir gan Lywodraeth Cymru ac mewn ymateb i geisiadau gan Fyrddau Iechyd, i drafod sut y gall cynllunio teithio helpu i fynd i'r afael â'r materion a'r heriau trafndiaeth sylweddol a wynebir yn sgil datblygu newidiadau i wasanaethau.

Mae gan BIPCTM **Gynlluniau Teithio a Thrafnidiaeth Gynaliadwy** sy'n hirdymor, yn strategol ac yn gynyddrannol. Mae gwaith ailwampio a gwaith adeiladu cyfalaf newydd sylweddol yn cael ei wneud yn Ysbyty Brenhinol Morgannwg ac Ysbyty'r Tywysog Siarl, ac mae arolygon teithio wedi'u cynnal ar gyfer y safleoedd hyn fel y gellir diweddarau'r cynlluniau teithio presennol. Cynhaliwyd arolygon hefyd ar safleoedd Tywysoges Cymru, Maesteg a Glanrhyd. Bydd y cynlluniau hyn bellach ar gael ar wefan BIPCTM, i'w defnyddio gan staff, ymwelwyr a chleifion fel cyfeiriad ynghyd â Traveline Cymru, Trainline a Sustrans (e.e. beicio i'r gwaith).

Cyflawniadau Nodedig:

- Gyda chymeradwyaeth gan reolwyr llinell, **nodwyd staff i weithio gartref** gan defnyddio mynediad TG diogel o bell. Mae'r fenter hon wedi dangos cynnydd, ac mae mwy a mwy yn ei defnyddio, ac mae'n cael ei hannog. Un o'r agweddau annisgwyl a chadarnhaol ar bandemig Covid-19 fu'r cynnydd mawr yn nifer y staff sy'n gweithio gartref, gyda 2,594 o ddefnyddwyr yn 2020-21 o gymharu â 769 o ddefnyddwyr yn 2018-19. Mae'r adroddiad hwn yn llwyr gefnogi gweithio gartref gan ddefnyddio mynediad TG diogel o bell, a bydd yn hyrwyddo ei ddefnydd parhaus.
- Darperir **hysbysfyrddau gwybodaeth am drafnidiaeth a theithio** bellach ym mhrif fynedfeydd yr ysbytai, a byddant yn darparu gwybodaeth am drafnidiaeth gwasanaeth cyhoeddus, gwirfoddolwyr a BIPCTM i'r cyhoedd a'r staff. Mae'r rhain wedi'u diweddarau i gynnwys logo BIPCTM ac maent yn cael eu sefydlu yn nhair safle ysbytai BIPCTM ym Mhen-y-bont ar Ogwr.
- Yn rhan o'r **rhaglen fawr i ailwampio'r ysbyty** yn Ysbyty'r Tywysog Siarl, cafodd arolwg teithio a maes parcio ei gynnal gan y tîm Cyfalaf a Stadau ac mae gwaith i lywio'r datblygiad bellach ar y gweill i wella'r cyfleusterau parcio.
- Yn dilyn newid defnydd safle, mae **arolygon teithio** wedi'u cynnal yn ddiweddar ym Mharc Iechyd Dewi Sant ym Mhontypridd, ac wrth weithio'n agos gyda'r awdurdod lleol mae'r rhain wedi ein galluogi i fynd i'r afael â threfniadau trafnidiaeth, teithio a pharcio ceir, a'u cynllunio. O ganlyniad, rydym wedi sicrhau trefniant parcio ceir a rennir gyda'r awdurdod lleol i ddefnyddio cyfleuster parcio ceir cyhoeddus Sardis Road gerllaw drwy gynllun trwyddedau parcio am bris gostyngol. Yn ogystal â'r mesurau hyn, rydym hefyd wedi sicrhau cytundeb gyda chydweithwyr mewn awdurdodau lleol i greu lleoedd parcio ychwanegol ar ochr y cwrw yn syth y tu allan i brif fynedfa'r ysbyty.

Rheoli Gwastraff

Ers yr adroddiad diwethaf, mae BIPCTM wedi parhau i ddatblygu'r camau gweithredu yn y Cynllun Amcanion a Thargedau Amgylcheddol sy'n ymwneud â rheoli gwastraff. **Mae casgliadau gwastraff bwyd yn parhau** yn safle Ysbyty'r Tywysog Siarl, Ysbyty Brenhinol Morgannwg, Ysbyty Cwm Rhondda, Ysbyty Cwm Cynon, a safle Ysbyty Tywysoges Cymru. Mae casgliadau gwastraff bwyd ar waith yn llawn ym Mharc Iechyd Keir Hardie ac Ysbytai Glanrhyd a Maesteg erbyn hyn.

Mae gennym gynllun gweithredu targed gwastraff ar waith a fydd yn sicrhau y parheir i wahanu gwastraff hylendid annymunol ar safle aciwt Ysbyty Tywysoges Cymru yn 2021-2022, gan gynyddu ffigurau tunelli a ailgylchir a gostwng costau llosgi. Gosodwyd targed o 30% ar gyfer cyfnod 2021-22 yn seiliedig ar y perfformiad uchod, a bydd yn cynyddu 5% y naill flwyddyn ar ôl y llall.

Rheoli Dŵr

Yn ystod 2020-21 parhawyd i archwilio gyda Dŵr Cymru a Technology, darparwyr y **cofnodyddion defnydd dŵr**, i ymestyn y gwasanaeth ar draws y stad o bosibl, yn enwedig y safleoedd mwy lle na sylwir efallai fel arall ar ollyngiad dŵr bach. Erbyn hyn, mae mesuryddion dŵr confensiynol wedi'u gosod ar safleoedd llai â lefelau isel

o ddefnydd, fel canolfannau iechyd a chlinigau.

Bioamrywiaeth

Mae BIPCTM yn ei gwneud yn ofynnol i'r holl staff, ac yn arbennig yr holl reolwyr ar bob lefel o'r sefydliad, fod yn ymwybodol o'n cyfrifoldebau o ran bioamrywiaeth a gwydnwch ecosystemau, a bod yn gwbl gefnogol iddynt. Bydd BIPCTM yn sicrhau bod y cyfrifoldeb am fioamrywiaeth a gwydnwch ecosystemau wedi'i ddiffinio'n glir a bod llinellau atebolrwydd clir ar draws y sefydliad sy'n arwain at y Bwrdd.

Ar hyn o bryd mae 'Cynllun Bioamrywiaeth a Chadernid Ecosystemau BIPCTM' wedi'i ddrafftio a'i gymeradwyo gan Grŵp Llywio Rheoli Amgylcheddol BIPCTM. Y cam nesaf fydd sicrhau bod y Bwrdd yn cymeradwyo'r cynllun.

Bydd BIPCTM yn sicrhau bod risgiau sy'n gysylltiedig ag effaith BIPCTM ar fioamrywiaeth a chadernid ecosystemau yn cael eu rheoli'n effeithiol yn y sefydliad. Un enghraifft o'r gwaith rheoli hwn yw 'Cynllun Rheoli Tiroedd Ysbyty Glanrhyd' BIPCTM, a gyflwynir ar gyfer **Gwobr y Faner Werdd** bob blwyddyn. Mae cynllun Gwobr y Faner Werdd yn cydnabod ac yn gwobrwyo parciau a mannau gwyrdd a reolir yn dda, gan osod y safon feincnodi ar gyfer rheoli mannau awyr agored ar gyfer hamdden ledled y Deyrnas Unedig a ledled y byd.

Addasu i'r Newid yn yr Hinsawdd

Rhaid i BIPCTM fod yn gadarn rhag bygythiadau hinsawdd sy'n newid, a rhaid inni addasu'n awr. Mae angen i ni gymryd camau priodol i atal neu leihau'r difrod yn sgil tymheredd cynyddol a digwyddiadau tywydd eithafol ar draws ein stad er mwyn cadw ein staff a'n cleifion yn ddiogel a pharhau i ddarparu ein gwasanaethau. Ein nod yn 2020-21 ac ar gyfer y blynyddoedd dilynol yw sicrhau bod ein sefydliad cyfan, gan gynnwys rheolwyr corfforaethol, yn barod i ddelio ag effeithiau newid yn yr hinsawdd, yn enwedig digwyddiadau tywydd eithafol, a pharhau i fuddsoddi mewn mesurau addasu a lliniaru.

Yn ystod 2020-21 cafodd rhai o'r mesurau uchod eu cynnwys yn rhan o ddogfen **'Blaengynllun Cadernid Ecosystemau a Bioamrywiaeth'** y sefydliad, yn ogystal â'r ddogfen 'Cynllun Rheoli Tiroedd Ysbytai Glanrhyd', a gyflwynwyd ar gyfer Gwobr y Faner Werdd.

Adroddiad Perfformiad 2020-2021

Llofnod:

Paul Mears

Prif Weithredwr a Swyddog Atebol

Dyddiad: 9 Mehefin 2021

Pennod 2

Adroddiad Atebolrwydd

Cyflwyniad i'r Adroddiad Atebolrwydd

Yr Adroddiad Atebolrwydd yw un o'r tri adroddiad sy'n ffurfio Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon BIPCTM. Pwrpas adran atebolrwydd yr adroddiad blynyddol yw bodloni gofynion atebolrwydd allweddol Llywodraeth Cymru. Mae gofynion yr Adroddiad Atebolrwydd yn seiliedig ar y materion y mae'n ofynnol ymdrin â hwy mewn Adroddiad Cyfarwyddwyr, fel y nodir ym Mhennod 5 o Ran 15 o Ddeddf Cwmnïau 2006 ac Atodlen 7 o O.S. 2008 Rhif 410, ac mewn Adroddiad Tâl Cydnabyddiaeth, fel y nodir ym Mhennod 6 o Ddeddf Cwmnïau 2006 ac Atodlen 8 o O.S. 2008 Rhif 410.

Gan nad yw holl ofynion y Ddeddf Cwmnïau yn berthnasol i gyrff y GIG, mae'r strwythur a fabwysiadwyd fel y'i disgrifir yn Llawlyfr Adroddiadau Ariannol Llywodraeth Trysorlys EM ac fel y'i nodir yn Llawlyfr Cyfrifon GIG Cymru 2020-2021, a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru.

Mae tair prif ran i'r Adroddiad Atebolrwydd sef:

- Rhan 1 - Yr **Adroddiad Llywodraethu Corfforaethol**: Mae'r adroddiad hwn yn esbonio cyfansoddiad a threfniadaeth BIPCTM a strwythurau llywodraethu a sut y maent yn cefnogi cyflawni amcanion BIPCTM. Mae tair prif ran i'r Adroddiad Llywodraethu Corfforaethol ei hun, sef Adroddiad y Cyfarwyddwyr, y Datganiad o Gyfrifoldebau'r Swyddog Cyfrifyddu a'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol.
- Rhan 2 - Yr **Adroddiad Tâl Cydnabyddiaeth a Staff**: Mae'r Adroddiad Tâl Cydnabyddiaeth a Staff yn cynnwys gwybodaeth am gydnabyddiaeth ariannol uwch reolwyr ac Aelodau Annibynnol. Bydd yn manylu ar gyflogau a thaliadau eraill, polisi BIPCTM ar gydnabyddiaeth ariannol uwch reolwyr, ac a oedd unrhyw daliadau ymadael neu ddyfarniadau sylweddol eraill i uwch reolwyr presennol neu gyn-uwch reolwyr. Yn ogystal, mae'r Adroddiad Tâl Cydnabyddiaeth a Staff yn nodi aelodaeth Pwyllgor Tâl Cydnabyddiaeth BIPCTM, a gwybodaeth staff o ran niferoedd, cyfansoddiad ac absenoldeb oherwydd salwch, ynghyd â gwariant ar wasanaeth ymgynghori a gwariant oddi ar y gyflogres.
- Rhan 3 - **Adroddiad Atebolrwydd ac Archwilio Cynulliad Cenedlaethol Cymru**: Mae Adroddiad Atebolrwydd ac Archwilio Cynulliad Cenedlaethol Cymru yn rhoi gwybodaeth am faterion fel rheoleidd-dra gwariant, ffioedd a thaliadau, a thystysgrif ac adroddiad archwilio Archwilydd Cyffredinol Cymru.

Rhan 1 - Adroddiad Llywodraethu Corfforaethol

- 2.1 Mae'r Adroddiad Llywodraethu Corfforaethol yn rhoi trosolwg o'r trefniadau a'r strwythurau llywodraethu a oedd ar waith ar draws BIPCTM yn ystod 2020-2021.
- 2.2 Mae'n cynnwys:
- **Adroddiad y Cyfarwyddwyr:** Mae hwn yn rhoi manylion y Bwrdd a'r Tîm Gweithredol sydd ag awdurdod neu gyfrifoldeb dros gyfarwyddo a rheoli prif weithgareddau BIPCTM yn ystod y flwyddyn. Darperir rhywfaint o'r wybodaeth a fyddai fel arfer yn cael ei dangos yma mewn rhannau eraill o'r Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon a thynnir sylw at hyn lle bo hynny'n berthnasol.
 - **Y Datganiad o Gyfrifoldebau'r Swyddog Cyfrifyddu a'r Datganiad o Gyfrifoldebau Cyfarwyddwyr:** Mae hyn yn ei gwneud yn ofynnol i'r Swyddog Atebol, y Cadeirydd a'r Cyfarwyddwr Cyllid Gweithredol gadarnhau eu cyfrifoldebau wrth baratoi'r datganiadau ariannol a bod yr Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon, yn gyffredinol, yn deg, yn gytbwys ac yn ddealladwy.
 - **Y Datganiad Llywodraethu Blynyddol:** Hon yw'r brif ddogfen yn yr Adroddiad Llywodraethu Corfforaethol. Mae'n esbonio'r trefniadau a'r strwythurau llywodraethu yn BIPCTM ac yn dwyn ynghyd sut mae'r sefydliad yn rheoli llywodraethu, risg a rheolaeth.

Adroddiad y Cyfarwyddwyr:

Mae Adroddiad y Cyfarwyddwyr yn rhoi manylion am BIPCTM gan gynnwys yr Aelodau Annibynnol a'r Cyfarwyddwyr Gweithredol, strwythur y bwrdd a chydannau ei strwythur llywodraethu a rheoli risg.

1. CYFANSODDIAD Y BWRDD AC AELODAETH

Mae'r Bwrdd yn cynnwys Aelodau Annibynnol a benodir gan y Gweinidog dros Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol drwy'r broses penodiadau cyhoeddus a Chyfarwyddwyr Gweithredol sy'n gyflogaion BIPCTM.

Amlinellir Aelodau Presennol y Bwrdd ac aelodau eraill o'r Tîm Arwain Gweithredol isod gan nodi'r newidiadau canlynol yn ystod y flwyddyn, yn fwyaf nodedig:

Newidiadau i'r Tîm Gweithredol yn 2020/2021:

- Ymddeoliad Sharon Hopkins, Prif Weithredwr Dros Dro, Alan Lawrie, Cyfarwyddwr Gweithredol Gweithrediadau a Liz Wilkinson, Cyfarwyddwr Gweithredol Therapiau a Gwyddorau Iechyd.
- Penodi Paul Mears yn Brif Weithredwr, Nick Lyons yn Ddirprwy Brif Weithredwr, Hywel Daniel yn barhaol yn Gyfarwyddwr Gweithredol Pobl a Georgina Galletly yn barhaol yn Gyfarwyddwr Llywodraethu Corfforaethol.
- Penodi Gareth Robinson yn Brif Swyddog Gweithredu Dros Dro, Fiona Jenkins yn Gyfarwyddwr Gweithredol Dros Dro Therapiau a Gwyddorau Iechyd.

- Ar 17 Chwefror 2021 ymddeolodd Steve Webster, Cyfarwyddwr Cyllid, o dan ddarpariaethau Cynllun Pensiwn y GIG 1995 er mwyn cael at ei bensiwn. Dychwelodd Mr Webster i'r Bwrdd Iechyd yn yr un swydd ar 19 Chwefror 2021 i roi sefydlogrwydd i'r sefydliad yn ystod y pandemig tra cafodd y broses recriwtio ei chynnal i benodi ei olynydd. Mae Mr Webster yn bwriadu gadael y Bwrdd Iechyd ym mis Gorffennaf 2021. Datgelir hyn hefyd yn yr Adroddiad Tâl Cydnabyddiaeth a Staff ar dudalen 113.

Diwygiadau i Benodiadau Cyhoeddus yn 2020/2021:

Ail-benodiadau:

Yn ystod 2020/2021, cadarnhaodd Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol Llywodraeth Cymru ail-benodiadau canlynol Aelodau Annibynnol y Bwrdd:

- James Hehir tan fis Medi 2023
- Nicola Milligan tan fis Awst 2024
- Mel Jehu tan fis Mawrth 2024
- Jayne Sadgrove tan fis Mawrth 2024*
- Ian Wells tan fis Mai 2025.

*Er bod tymor wyth mlynedd yr Is-gadeirydd Maria Thomas fel Aelod Annibynnol i fod i ddod i ben ar 30 Medi 2020, oherwydd y pandemig cadarnhaodd Llywodraeth Cymru y byddai hwn yn cael ei ymestyn nes ei bod yn bosibl penodi Is-gadeirydd newydd. Ym mis Mawrth 2021, cadarnhaodd y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol benodiad Jayne Sadgrove yn Is-gadeirydd i wasanaethu am dymor o fis Mehefin 2021 tan fis Mawrth 2024.

Penodiadau Newydd:

Ar 1 Mawrth 2021, penodwyd Patsy Roseblade yn arweinydd Aelodau Annibynnol dros Gyllid, gan ddisodli Paul Griffiths y daeth ei dymor i ben ddiwedd mis Rhagfyr 2020.

Aelodau Annibynnol y Bwrdd ar 31 Mawrth 2021

Cadeirydd BIPCTM

Penodwyd Marcus Longley yn Gadeirydd ym mis Hydref 2017. Cefnogir yr Athro Longley gan 10 Aelod Annibynnol arall a nodir isod:

Is-gadeirydd BIPCTM - Penodwyd Maria Thomas yn Is-gadeirydd ym mis Ionawr 2018 ar ôl bod yn Aelod Annibynnol ers 2012.

- Cadeirydd - Pwyllgor Monitro'r Ddeddf Iechyd Meddwl.
- Aelod - Y Pwyllgor Archwilio a Risg
- Aelod - Y Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch
- Aelod - Pwyllgor Iechyd y Boblogaeth a Phartneriaethau
- Aelod/Is-gadeirydd - Y Pwyllgor Tâl Cydnabyddiaeth a Thelerau Gwasanaeth

Aelodau Annibynnol

Penodwyd Jayne Sadgrove yn Aelod Annibynnol ym mis Ebrill 2016.

- Cadeirydd - Y Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch
- Cadeirydd - Y Pwyllgor Pobl a Diwylliant
- Aelod - Y Pwyllgor Archwilio a Risg

- Aelod – Y Pwyllgor Digidol a Data
- Aelod - Y Pwyllgor Tâl Cydnabyddiaeth a Thelerau Gwasanaeth

Penodwyd Mel Jehu ym mis Ebrill 2016.

- Cadeirydd - Y Pwyllgor Cyllid, Perfformiad a'r Gweithlu
- Aelod – Y Pwyllgor Pobl a Diwylliant
- Aelod - Pwyllgor Monitro'r Ddeddf Iechyd Meddwl,
- Aelod – Y Pwyllgor Cronfeydd Elusennol,
- Aelod - Y Pwyllgor Tâl Cydnabyddiaeth a Thelerau Gwasanaeth.

Penodwyd James Hehir yn Aelod Annibynnol ym mis Hydref 2017.

- Aelod – Y Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch
- Aelod - Y Pwyllgor Digidol a Data
- Is-gadeirydd/Aelod - Pwyllgor Monitro'r Ddeddf Iechyd Meddwl
- Aelod – Y Pwyllgor Cronfeydd Elusennol
- Aelod - Y Pwyllgor Tâl Cydnabyddiaeth a Thelerau Gwasanaeth.

Penodwyd Dilys Jouvenat yn Aelod Annibynnol ym mis Awst 2018.

- Is-gadeirydd/Aelod - Y Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch
- Aelod - Y Pwyllgor Pobl a Diwylliant
- Aelod – Y Pwyllgor Cronfeydd Elusennol
- Aelod - Y Pwyllgor Tâl Cydnabyddiaeth a Thelerau Gwasanaeth

Penodwyd y Cynghorydd Phillip White ym mis Tachwedd 2019 ar ôl bod yn Aelod Cyswllt o'r Bwrdd yn flaenorol.

- Cadeirydd – Pwyllgor Iechyd y Boblogaeth a Phartneriaethau
- Aelod – Y Pwyllgor Cynllunio, Perfformiad a Chyllid
- Aelod - Pwyllgor Monitro'r Ddeddf Iechyd Meddwl
- Aelod - Y Pwyllgor Tâl Cydnabyddiaeth a Thelerau Gwasanaeth.

Penodwyd Nicola Milligan yn Aelod Annibynnol ym mis Awst 2018.

- Aelod - Y Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch
- Is-gadeirydd/Aelod – Y Pwyllgor Pobl a Diwylliant
- Aelod – Y Pwyllgor Cronfeydd Elusennol
- Aelod – Y Pwyllgor Cynllunio, Perfformiad a Chyllid
- Aelod - Y Pwyllgor Tâl Cydnabyddiaeth a Thelerau Gwasanaeth.

Penodwyd Kieron Montague yn Aelod Annibynnol ym mis Hydref 2017 ar ôl bod yn Aelod Cyswllt o'r Bwrdd yn 2017 ac yn Aelod Annibynnol rhwng 2016/2017.

- Cadeirydd – Aelod o'r Pwyllgor Cronfeydd Elusennol – Y Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch.
- Is-gadeirydd/Aelod – Pwyllgor Iechyd y Boblogaeth a Phartneriaethau
- Aelod – Y Pwyllgor Pobl a Diwylliant
- Aelod – Y Pwyllgor Tâl Cydnabyddiaeth a Thelerau Gwasanaeth.

Penodwyd Ian Wells yn Aelod Annibynnol ym mis Mai 2019.

- Cadeirydd – Y Pwyllgor Digidol a Data
- Is-gadeirydd/Aelod – Y Pwyllgor Archwilio a Risg

- Aelod – Y Pwyllgor Cynllunio, Perfformiad a Chyllid
- Aelod - Y Pwyllgor Tâl Cydnabyddiaeth a Thelerau Gwasanaeth.

Daeth cyfnod swydd Paul Griffiths, Aelod Annibynnol i ben ym mis Rhagfyr 2020 a chafodd ei olynu gan Patsy Roseblade a benodwyd yn Aelod Annibynnol ym mis Mawrth 2021. Patsy Roseblade sy'n dal y swyddi canlynol fel olynydd i Paul Griffiths.

- Cadeirydd - Y Pwyllgor Archwilio a Risg
- Is-gadeirydd/Aelod – Y Pwyllgor Cronfeydd Elusennol
- Aelod – Y Pwyllgor Cynllunio, Perfformiad a Chyllid
- Aelod – Y Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch
- Aelod - Y Pwyllgor Tâl Cydnabyddiaeth a Thelerau Gwasanaeth.

Aelodau Bwrdd sy'n Gyfarwyddwyr Gweithredol

Aelodau Pleidleisio'r Bwrdd yn ystod 2020-2021

- Sharon Hopkins, Prif Weithredwr Dros Dro (Tan fis Awst 2020)/ Paul Mears, Prif Weithredwr (o fis Medi 2020)
- Nick Lyons, Cyfarwyddwr Meddygol Gweithredol (a Dirprwy Brif Weithredwr o fis Awst 2020)
- Steve Webster, Cyfarwyddwr Gweithredol Cyllid⁸
- Greg Dix, Cyfarwyddwr Gweithredol Nyrsio, Bydwreigiaeth a Gofal Cleifion
- Alan Lawrie, Cyfarwyddwr Gweithredol Gweithrediadau (tan fis Ionawr 2021)/Gareth Robinson, Prif Swyddog Gweithredu Dros Dro (o fis Ionawr 2021)
- Hywel Daniel, Cyfarwyddwr Gweithredol Dros Dro, Gweithlu a Datblygu Sefydliadol (o fis Mawrth 2020) ac yna'r Cyfarwyddwr Gweithredol dros Bobl (o fis Chwefror 2021)
- Kelechi Nnoaham, Cyfarwyddwr Gweithredol Iechyd y Cyhoedd
- Clare Williams, Cyfarwyddwr Gweithredol Dros Dro Cynllunio a Pherfformiad
- Liz Wilkinson, Cyfarwyddwr Gweithredol Therapiau a Gwyddor Iechyd (Tan fis Hydref 2020)/ Fiona Jenkins, Cyfarwyddwr Gweithredol Dros Dro Therapiau a Gwyddor Iechyd (O fis Tachwedd 2020 – Penodiad ar y cyd â Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro)

Aelodau Cyswilt y Bwrdd

- Giovanni Isingrini, (Tan fis Ionawr 2021). Penodwyd Lisa Curtis-Jones i'r rôl hon a bydd yn dechrau yn ei swydd o 1 Mehefin 2021.
- Sharon Richards, Cadeirydd, Grŵp Cyfeirio Rhanddeiliaid BIPCTM (o fis Chwefror 2020)
- Suzanne Scott-Thomas, Cyfarwyddwr Clinigol / Pennaeth Rheoli Meddyginiaethau, Cadeirydd Fforwm Gweithwyr Gofal Iechyd Proffesiynol BIPCTM (Tan fis Hydref 2020). Mae'r swydd hon yn wag ar hyn o bryd.

⁸Ar 17 Chwefror 2021 ymddeolodd Steve Webster, Cyfarwyddwr Cyllid, o dan ddarpariaethau Cynllun Pensiwn y GIG 1995 er mwyn cael at ei bensiwn. Dychwelodd Mr Webster i'r Bwrdd Iechyd yn yr un swydd ar 19 Chwefror 2021 i roi sefydlogrwydd i'r sefydliad yn ystod y pandemig tra cafodd y broses recriwtio ei chynnal i benodi ei olynydd. Mae Mr Webster yn bwriadu gadael y Bwrdd Iechyd ym mis Gorffennaf 2021". Datgelir hyn hefyd yn yr Adroddiad Tâl Cydnabyddiaeth a Staff ar dudalen 113.

Cyfarwyddwyr Bwrdd Eraill

- Georgina Galletly, Cyfarwyddwr Llywodraethu Corfforaethol/Ysgrifennydd y Bwrdd / Cyfarwyddwr Llywodraethu Corfforaethol (a benodwyd yn barhaol o fis Gorffennaf 2020)
- John Palmer, Prif Swyddog Gweithredu (tan fis Mai 2020)

2. DATGANIAD BUDD Y CYHOEDD

Mae pob Aelod o Fwrdd BIPCTM wedi datgan yn ysgrifenedig ei fod wedi cymryd yr holl gamau y dylai fod wedi'u cymryd fel Cyfarwyddwr i adrodd am ddatganiadau budd y cyhoedd ar gyfer y flwyddyn adrodd. Mae holl Aelodau'r Bwrdd ac Uwch Reolwyr ac aelodau agos o'u teulu (gan gynnwys Cyfarwyddwyr pob Sefydliad a Gynhelir) wedi datgan unrhyw fuddiannau ariannol a swyddi awdurdod a allai arwain at wrthdaro â'u cyfrifoldebau. **Nid oes unrhyw fuddiannau perthnasol wedi'u datgan** yn ystod 2020-2021. Mae cofrestr lawn o fuddiannau ar gyfer 2020-2021 ar gael ar gais gan y Cyfarwyddwr Llywodraethu Corfforaethol neu drwy bapurau'r Pwyllgor Archwilio a Risg sydd ar gael [yma](#).

3. DATGANIADAU DATGELU

Digwyddiadau Sy'n Gysylltiedig â Data Personol

Mae gan y Bwrdd **gyfrifoldebau llym i sicrhau bod data a gwybodaeth bersonol yn cael eu cadw'n ddiogel**. Mae'r holl ddigwyddiadau sy'n ymwneud â llywodraethu gwybodaeth yn destun ymchwiliad ac adolygiad gan y Grŵp Llywodraethu Gwybodaeth.

Yn ystod y cyfnod rhwng mis Ebrill 2020 a mis Mawrth 2021 roedd naw **digwyddiad diogelwch data personol** yr oedd angen rhoi gwybod i Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth amdanynt. Roedd pedwar o'r rhain yn ymwneud ag achosion o dorri cyfrinachedd ar bapur, a phedwar oherwydd mynediad diawdurdod electronig, ac un gan brosesydd data. Er bod Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth wedi cau wyth o'r naw digwyddiad a gofnodwyd heb fod angen cymryd camau pellach, mae wedi gwneud argymhellion yr ydym naill ai wedi'u gweithredu neu wrthi'n gwneud hynny fel rhan o'n rhaglen barhaus i gynyddu ymwybyddiaeth staff:

- Atgoffa'r holl staff o'u rhwymedigaethau o dan y Rheoliad Cyffredinol ar Ddiogelu Data (GDPR).
- Adolygu cynnwys a chyflenwad hyfforddiant diogelu data. Dylid darparu hyfforddiant diweddarar ar ddiogelu data yn flynyddol neu o leiaf bob dwy flynedd.
- Gweithredu dull gwersi a ddysgwyd er mwyn i staff fod yn wiliadwrs.
- Adolygu mesurau ataliol a sicrhau bod y gweithdrefnau sydd gennych ar waith i atal achosion o'r math hwn yn cael eu dilyn fel mater o drefn ac yn gyson ym mhob rhan o'ch sefydliad.
- Asesu a ellir rhoi polisi ar waith i leihau faint o ddata personol sy'n gadael safle eich sefydliad. Os yw'r wybodaeth wedi'i golygu neu os yw'n ddiennw, mae'r risgiau posibl i wrthrychau'r data yn debygol o fod yn llai.
- Hyfforddi staff i adnabod achos o fynediad diawdurdod at ddata personol a

gwybod beth yw'r broses gywir ar gyfer cyfeirio hyn at y tîm Llywodraethu Gwybodaeth cyn gynted â phosibl.

- Parhau i adolygu'r gweithdrefnau a'r trefniadau diogelwch gydag unrhyw brosesau newydd yn adlewyrchu hyfforddiant parhaus.
- Parhau i ymchwilio i achosion digwyddiadau gyda'r nod o ddarganfod sut a pham y digwyddodd hynny, a pha gamau y mae angen eu cymryd i atal hyn rhag digwydd eto.

Mae enghreifftiau o'r cynnydd a wnaed o ran hybu ymwybyddiaeth ar draws y sefydliad a chyfathrebu â staff yn cynnwys datblygu a gweithredu system fewnol newydd ar gyfer **Cofrestr Asedau Gwybodaeth** y sefydliad a sicrhau arferion Llywodraethu Gwybodaeth da gan **gynyddu'r ymwybyddiaeth a'r gofynion ar gyfer cwblhau hyfforddiant gorfodol** drwy becyn e-ddysgu. Rydym yn parhau i ymdrechu i gynyddu lefel y gydymffurfiaeth â hyfforddiant Llywodraethu Gwybodaeth fel gofyniad craidd. Ar 31 Mawrth 2021, roedd hyfforddiant Llywodraethu Gwybodaeth wedi'i gwblhau gan 74.07% o'r staff gyda 9399 allan o 12,690 o gymwyseddau wedi'u cael.

Canolbwyntiwyd ar feysydd allweddol sy'n cael yr effaith fwyaf o ran cydymffurfio gyda'r meysydd allweddol canlynol yn cael eu datblygu:

- Rhybuddion, briffiadau, cydymffurfiaeth ac argymhellion a roddir yn rheolaidd i reolwyr a staff i fonitro perfformiad a mynd i'r afael â meysydd sy'n peri pryder.
- Cytundebau rhannu gwybodaeth i helpu i reoli rhannu data gyda phartneriaid allanol mewn pandemig.
- Gweithdrefn newydd i Gymru gyfan ar gyfer Mynediad Diawdurdod at Ddata Personol a fydd yn galluogi cydymffurfiaeth â'r gofyniad i roi gwybod am achosion o fynediad diawdurdod at ddata o fewn 72 awr.
- Proses ddiwygiedig ar gyfer Gweithdrefn Asesu Effaith Diogelu Data (DPIA) i fynd i'r afael â gofyniad i sicrhau dull "preifatrwydd drwy ddylunio" a gofynion atebolrwydd.

Yn ogystal, mae cyngor a chymorth ar gael i broffesiynau contractwyr, sy'n cadw cyfrifoldeb cyfreithiol am y data personol adnabyddadwy sydd ganddynt. O ran y Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth, cafwyd 478 o geisiadau Rhyddid Gwybodaeth yn 2020/21 (er i 50 gael eu tynnu'n ôl wedyn oherwydd Covid-19). Prosesodd BIPCTM 89% o'r ceisiadau sy'n weddill o fewn yr 20 diwrnod gwaith gofynnol.

Cod Llywodraethu Corfforaethol

Cyfeirir at hwn yn ein Datganiad Llywodraethu Blynyddol ar dudalen 88.

Cynlluniau Cyflawni ar gyfer Lleihau Carbon

Mae gan Lywodraeth Cymru uchelgais i'r sector cyhoeddus fod yn garbon niwtral erbyn 2030. Mae'r uchelgais hwn yn cyd-fynd â Deddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016 a Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 fel sbardunau deddfwriaethol ar gyfer datgarboneiddio'r Sector Cyhoeddus yng Nghymru. Rydym wedi cynnal asesiadau risg ac mae Cynlluniau Cyflawni ar gyfer Lleihau Carbon ar waith yn unol â pharatoi ar gyfer argyfwng a gofynion ar gyfer argyfyngau posibl fel sy'n seiliedig ar amcanestyniadau tywydd UKCIP 2009 i sicrhau y cydymffurfir â rhwymedigaeth y

sefydliad o dan y Ddeddf Newid yn yr Hinsawdd a'r gofynion Adrodd ar Ymaddasu.

Cynllun Pensiwn y GIG

Fel cyflogwr â staff sy'n gallu hawlio bod yn aelod o Gynllun Pensiwn y GIG, mae mesurau rheoli ar waith i sicrhau y cydymffurfir â'r holl rwymedigaethau cyflogwyr a gynhwysir yn rheoliadau'r Cynllun. Mae hyn yn cynnwys sicrhau bod didyniadau o gyflog, cyfraniadau a thaliadau cyflogwr i mewn i'r Cynllun yn digwydd yn unol â rheolau'r Cynllun, a bod cofnodion Cynllun Pensiwn yr aelodau yn cael eu diweddarau'n gywir yn unol â'r amserlenni a nodir yn y Rheoliadau.

Materion Amgylcheddol, Cymdeithasol a Chymunedol

Fel yr amlinellir yn yr adran Cynaliadwyedd Amgylcheddol ar dudalen 70, mae BIPCTM yn parhau i weithio'n galed i leihau ei effaith ar yr amgylchedd, i annog staff i wneud dewisiadau iach o ran ffordd o fyw, ac i gryfhau ein perthynas a'n hymgysylltiad â chymunedau lleol.

Mae ein dull strategol o ymdrin â chynaliadwyedd yn sicrhau ein bod yn ystyried ffyrdd o leihau costau sefydlog fel ynni, dŵr a gwastraff, ond hefyd yn ymgorffori egwyddorion effeithlonrwydd yn ein prosesau ar gyfer caffael nwyddau a gwasanaethau.

Mae'r astudiaethau achos a gasglwyd gennym o dan adran Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol ar dudalen 57 yn amlygu sut mae'r camau a gymerwyd gennym yn dangos ein hymrwymiad i'r pum *Ffordd o Weithio* a'r **Nodau Llesiant Cenedlaethol** megis Cymru Iachach, Cymru sy'n gyfrifol yn fyd-eang, Cymru gydnerth ac ati.

Datganiad o Gyfrifoldebau'r Prif Weithredwr fel Swyddog Atebol ar gyfer BIPCTM

Mae Gweinidogion Cymru wedi cyfarwyddo mai'r Prif Weithredwr ddylai fod y Swyddog Atebol i Fwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg.

Nodir cyfrifoldebau perthnasol Swyddogion Atebol, gan gynnwys eu cyfrifoldeb am briodoldeb a rheoleidd-dra'r arian cyhoeddus y maent yn atebol amdano, ac am gadw cofnodion cywir, ym Memorandwm y Swyddog Atebol a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru.

Mae'n ofynnol i'r Swyddog Atebol gadarnhau nad oes unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol nad yw archwilwyr yr endid yn ymwybodol ohoni, hyd y gŵyr ef neu hi, a bod y Swyddog Atebol wedi cymryd yr holl gamau y dylai fod wedi'u cymryd i wneud ei hun yn ymwybodol o unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol a chadarnhau bod archwilwyr yr endid yn ymwybodol o'r wybodaeth honno.

Mae'n ofynnol i'r Swyddog Atebol gadarnhau bod yr adroddiad blynyddol a'r cyfrifon yn gyffredinol yn deg, yn gytbwys ac yn ddealladwy a'i fod yn cymryd cyfrifoldeb personol am yr adroddiad blynyddol a'r cyfrifon a'r dyfarniadau sydd eu hangen i benderfynu eu bod yn deg, yn gytbwys ac yn ddealladwy.

Hyd y gwn i, rwyf wedi cyflawni'n briodol y cyfrifoldebau a nodir yn fy llythyr penodi yn Swyddog Atebol.

Llofnodi:

	Paul Mears Prif Weithredwr a Swyddog Atebol	Dyddiad: 9 Mehefin 2021
---	---	----------------------------

Datganiad o Gyfrifoldebau'r Cyfarwyddwyr mewn Perthynas â'r Cyfrifon

Mae'n ofynnol i'r Cyfarwyddwyr o dan Ddeddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Cymru) 2006 baratoi cyfrifon ar gyfer pob blwyddyn ariannol. Mae Gweinidogion Cymru, gyda chymeradwyaeth y Trysorlys, yn cyfarwyddo bod y cyfrifon hyn yn rhoi darlun cywir a theg o sefyllfa Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg ac o incwm a gwariant Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg am y cyfnod hwnnw.

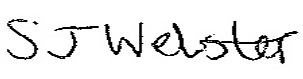
Wrth baratoi'r cyfrifon, mae'n ofynnol i'r Cyfarwyddwyr:

- Gymhwyso'n gyson egwyddorion cyfrifyddu a bennir gan Weinidogion Cymru gyda chymeradwyaeth y Trysorlys.
- Llunio barn ac amcangyfrifon sy'n gyfrifol ac yn ddarbodus.
- Nodi a ddilynydd safonau cyfrifyddu perthnasol, yn amodol ar unrhyw wyriadau perthnasol a ddatgelwyd ac a esboniwyd yn y cyfrif.

Mae'r Cyfarwyddwyr yn cadarnhau eu bod wedi cydymffurfio â'r gofynion uchod wrth baratoi'r cyfrifon.

Mae'r Cyfarwyddwyr yn gyfrifol am gadw cofnodion cyfrifyddu priodol sy'n datgelu'n rhesymol o gywir sefyllfa ariannol yr awdurdod ar unrhyw adeg ac i'w galluogi i sicrhau bod y cyfrifon yn cydymffurfio â'r gofynion a amlinellir yn y cyfarwyddyd a grybwyllir uchod gan Weinidogion Cymru.

Yn ôl Gorchymyn y Bwrdd: Llofnodwyd:

	Marcus Longley Cadeirydd	Dyddiad: 9 Mehefin 2021
	Paul Mears Prif Weithredwr a Swyddog Atebol	Dyddiad: 9 Mehefin 2021
	Steve Webster Cyfarwyddwr Cyllid Gweithredol	Dyddiad: 9 Mehefin 2021

Datganiad Llywodraethu Blynyddol

Cwmpas Cyfrifoldeb

Mae'r Bwrdd yn atebol am Lywodraethu, Rheoli Risg a Rheolaeth Fewnol tra bod y Prif Weithredwr yn gyfrifol am gynnal strwythurau a gweithdrefnau llywodraethu priodol yn ogystal â system gadarn o reolaeth fewnol. Mae'r Prif Weithredwr yn atebol i'r Bwrdd am sicrhau bod gwasanaethau gofal iechyd a lles y sefydliad yn effeithiol a bod gwaith y Bwrdd yn cael ei reoli mewn modd effeithlon. Y Prif Weithredwr hefyd yw'r **prif gynghorwr** ar gyflawni swyddogaethau'r Bwrdd ac mae'n darparu **arweinyddiaeth weithredol** i sicrhau bod nodau ac amcanion y Bwrdd yn cael eu cyflawni ynghyd â'i swyddogaethau a'i dargedau. Cyflawnir y cyfrifoldebau hyn yn unol â'r cyfrifoldebau a ddyrennir gan Swyddog Atebol GIG Cymru.

Mae'r Tîm Gweithredol yn cynorthwyo'r Prif Weithredwr i gyflawni eu hatebolrwydd ac maent yn cwrdd yn wythnosol am **drafodaeth ffurfiannol a chymorth a gwneud penderfyniadau**. Mae'r Bwrdd Gweithredol yn cyfarfod yn fwy ffurfiol â'r grŵp rheoli arweinyddiaeth ehangach drwy gyfarfodydd misol y Bwrdd Rheoli sy'n fforwm trafod, datblygu, rheoli perfformiad a gwneud penderfyniadau gweithredol. Mae ganddo gysylltiadau cryf â'r holl fforymau llywodraethu perthnasol y tu mewn a'r tu allan i BIPCTM. Cefnogir gwaith y sefydliad drwy gyflawni'r polisïau, y nodau a'r amcanion. Cyflawnir y rhain gan wybod bod angen diogelu arian cyhoeddus ac asedau'r sefydliad y mae Aelodau'r Bwrdd yn bersonol gyfrifol amdanynt.

Mae'r Adroddiad Blynyddol yn amlinellu'r gwahanol ffyrdd y bu'n rhaid i BIPCTM weithio'n fewnol a chyda phartneriaid mewn ymateb i'r **pwysau digynsail wrth gynllunio a darparu gwasanaethau**. Eglura drefniadau ar gyfer sicrhau bod safonau llywodraethu'n cael eu cynnal, bod risgiau'n cael eu nodi a'u lliniaru a bod sicrwydd wedi'i geisio a'i ddarparu. Lle bo angen, darperir gwybodaeth ychwanegol yn y Datganiad Llywodraethu Blynyddol, ond y bwriad fu lleihau dyblygu lle y bo'n bosibl. Felly, mae angen adolygu adrannau eraill yn yr Adroddiad Blynyddol ochr yn ochr â'r Datganiad hwn.

Ein Fframwaith Llywodraethu

Mae'r Bwrdd yn atebol am lywodraethu, rheoli risg a rheolaeth fewnol ac mae'n canolbwyntio ar strategaeth, perfformiad ac ymddygiad. Aelodau'r Bwrdd sy'n gyfrifol am y cyfeiriad strategol a rhoi arweiniad a chyfeiriad i'r sefydliad, gan sicrhau bod **trefniadau llywodraethu cadarn** ar waith. Mae'r Bwrdd hefyd yn gyfrifol am annog diwylliant agored gyda'r nod o sicrhau safonau uchel.

Mae Aelodau'r Bwrdd yn **rhannu cyfrifoldeb corfforaethol** am bob penderfyniad ac yn chwarae rhan allweddol wrth fonitro perfformiad y sefydliad ac ar gyfer sicrhau ei fod yn ymateb i anghenion ei gymunedau. Yn aml, bydd gan Aelodau Annibynnol faes diddordeb neu ffocws dynodedig a gellir eu dyrannu hefyd i 'hyrwyddo' mater penodol. Cefnogir Aelodau Annibynnol gan drafodaeth arfarnu datblygiad flynyddol gyda'r Cadeirydd.

Asesir Perfformiad y Cadeirydd gan y Gweinidog dros Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol tra bydd perfformiad y Prif Weithredwr yn cael ei asesu gan y Cadeirydd gyda mewnbwn gan y Cyfarwyddwr Cyffredinol Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol/Prif Weithredwr GIG Cymru, Llywodraeth Cymru.

Mae **monitro ansawdd a gwybodaeth am berfformiad** yn digwydd ar bob lefel o'r sefydliad i ddarparu adroddiadau 'Cymunedol/Ward i'r Bwrdd'. Ceir adroddiadau perfformiad, risg a digwyddiadau ym mhob Bwrdd Rheoli sy'n goruchwyllo'r ffaith bod BIPCTM yn cyrraedd targedau mewnol ac allanol ar gyfer ansawdd a pherfformiad.

Mae Sefydliadau a Gynhelir (Pwyllgor Gwasanaethau Iechyd Arbenigol Cymru, y Pwyllgor Gwasanaethau Ambiwlans Brys a'r Academi Delweddu Genedlaethol) yn darparu Datganiad Llywodraethu Blynyddol i gefnogi'r Prif Weithredwr i lofnodi Datganiad Llywodraethu Blynyddol BIPCTM. Mae'r rhain ar gael ar gais gan y Cyfarwyddwr Llywodraethu Corfforaethol/Ysgrifennydd y Bwrdd neu drwy bapurau Pwyllgor Archwilio a Risg BIPCTM ar gyfer 9 Mehefin 2021, sydd ar gael [yma](#).

Mae BIPCTM yn parhau i **weithio'n agos gyda phartneriaid awdurdodau lleol**, a'r **trydydd sector**, ac mae hynny wedi cryfhau ymhellach yn ystod yr ymateb cydweithredol i COVID-19. Mae gan BIPCTM statws 'Bwrdd Iechyd Prifysgol' sy'n parhau i helpu'r ymgyrch barhaus i ddarparu gofal a gwasanaethau ymatebol o ansawdd uchel i'r cymunedau mewn cydweithrediad cryfach â'n partneriaid academiaidd.

Cyfarfodydd y Bwrdd

Mae'r Bwrdd **yn cyfarfod yn gyhoeddus** chwe gwaith y flwyddyn o leiaf, ond mae adegau pan fydd cyfarfodydd bwrdd arbennig yn cael eu cynnal, er enghraifft ym mis Mai 2020 i gytuno ar y chyfrifon blynyddol. Mae pob cyfarfod rheolaidd bellach yn dechrau gyda stori claf/staff, gan nodi profiad personol rhywun sydd wedi defnyddio un o wasanaethau BIPCTM. Mae hyn yn ffordd amserol o ddysgu gwersi a helpu i wella a chynllunio gwasanaethau ar gyfer y dyfodol. Roedd y pynciau a drafodwyd yn ystod 2020-2021 yn cynnwys:

- Cerdd gan glaf am ei fyfyrddodau a gymerwyd o'r "Prosiect Lleisiau" mewn partneriaeth â BIPCTM a'i Raglen Celfyddydau mewn Iechyd.
- Cafwyd stori gan glaf a oedd yn nodi profiad claf sy'n dioddef o ddementia dan ofal BIPCTM.
- Cafwyd Stori Profiad Staff a oedd yn amlinellu'r cynnydd a wnaed yn y Gwasanaethau Mamolaeth yn dilyn yr adolygiad a gynhaliwyd gan Goleg Brenhinol yr Obstetryddion a'r Gynaecolegwyr/Coleg Brenhinol y Bydwagedd ym mis Rhagfyr 2019.

Oherwydd pandemig Covid-19, gwnaed newidiadau i'r ffordd y cynhaliwyd cyfarfodydd y Bwrdd yn ystod 2020-2021, er mwyn cydymffurfio â chanllawiau ymbellhau cymdeithasol. Er mwyn sicrhau diogelwch y cyhoedd a staff, **cynhaliwyd rhith-gyfarfodydd** drwy blatfform Microsoft Teams. Yna cafodd y sesiwn gyhoeddus ei ffrydio'n fyw i alluogi aelodau'r cyhoedd i arsylwi'n ddiogel, a bydd yr opsiwn hwn yn cael ei gynnal os bydd/pan fydd y Bwrdd yn gallu cyfarfod

yn gorfforol eto yn y dyfodol.

Roedd holl gyfarfodydd y Bwrdd yn ystod 2020-2021 wedi'u **cyfansoddi'n briodol ac yn creu cworwm**. Mae papurau cyfarfodydd y Bwrdd a recordiadau o gyfarfodydd y Bwrdd Cyhoeddus ar gael [yma](#).

Dim ond drwy eithriad y caiff cyfarfodydd Bwrdd preifat (yn y pwyllgor) eu cynnull. Mae amgylchiadau o'r fath yn ymwneud â'r materion hynny y gellir eu cyfiawnhau o dan Gynllun Cyhoeddi Rhyddid Gwybodaeth BIPCTM yn dilyn cyngor gan y Cyfarwyddwr Llywodraethu Corfforaethol. Pan **gynhelir cyfarfodydd Bwrdd yn breifat** bydd y rhain, lle bo modd, yn **digwydd wedi'r cyfarfod a gynhaliwyd yn gyhoeddus**. Er mwyn cefnogi tryloywder, adroddir cofnodion y cyfarfod preifat i'r cyfarfod cyhoeddus dilynol, yn hytrach na'u cadw i'w cymeradwyo yn y cyfarfod preifat dilynol.

Mewn ymateb i statws uwchgyfeirio BIPCTM yn cael ei **osod mewn Mesurau Arbennig ac Ymyrraeth wedi'i Thargeddu**, ymgwymerodd BIPCTM â'r rhaglen ganlynol o Ddatblygu'r Bwrdd yn ystod y flwyddyn a gyflwynwyd gan Deloitte gyda phresenoldeb rhagorol gan holl Aelodau'r Bwrdd:

- Cemeg Busnes (Mehefin 2020), sy'n ymdrin ag arfer da ym maes llywodraethu bwrdd ac yn adlewyrchu sut mae'r Bwrdd wedi datblygu dros y 12 mis diwethaf (Rhagfyr 2020);
- Ailadrodd holiadur gwerthuso'r Bwrdd a oedd 12 mis ynghynt;
- Sylwadau o gyfarfodydd y Bwrdd a'r Pwyllgorau (Hydref-Tachwedd 2020) a
- Sesiwn i Aelodau Annibynnol ar Gadeirio, Sicrwydd a Chraffu (Mawrth 2021).

Ym mis Medi 2020, cafodd y Bwrdd sesiwn hefyd yn canolbwyntio ar **reoli risg** a diffiniodd ei barodrwydd i dderbyn risg a'i brif risgiau ynghyd â sesiwn loywi ar ymwybyddiaeth rheoli risg.

Bu hefyd yn fuddiol i'r Bwrdd gael sesiynau briffio ar faterion penodol er mwyn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i aelodau am bynciau penodol, ac mae BIPCTM yn trefnu Briffiadau i'r Bwrdd yn ystod y flwyddyn ar adegau priodol.

Pwyllgorau'r Bwrdd

Mae gan Bwyllgorau'r Bwrdd rôl allweddol o ran **craffu a sicrwydd** mewn perthynas â chyflawni blaenoriaethau strategol y Bwrdd, cydymffurfio â deddfwriaeth, darparu gwasanaethau diogel ac effeithiol, dysgu gwersi, rhannu arfer da a chyflawni targedau allweddol eraill a nodwyd yn y Cynllun Tymor Canolig Integredig. Y Pwyllgorau hyn yw'r:

- Pwyllgor Archwilio a Risg
- Y Pwyllgor Cronfeydd Elusennol
- Y Pwyllgor Digidol a Data
- Pwyllgor Monitro'r Ddeddf Iechyd Meddwl
- Y Pwyllgor Pobl a Diwylliant
- Y Pwyllgor Cynllunio, Perfformiad a Chyllid
- Pwyllgor Iechyd y Boblogaeth a Phartneriaethau (*newidiodd y cyfarfod hwn yn ystod y flwyddyn ac fe'i gelwid gynt yn Bwyllgor Sylfaenol, Cymunedol, Iechyd*

y Boblogaeth a Phartneriaethau).

- Y Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch
- Y Pwyllgor Tâl Cydnabyddiaeth a Thelerau Gwasanaeth

Is-bwyllgor(au)

- Yr Is-bwyllgor Iechyd, Diogelwch a Thân (*Is-bwyllgor i'r Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch*).

Manylion y cylch gwaith, yr awdurdod a'r cyfrifoldeb a ddirprwywyd i bob un o'r Pwyllgorau hyn drwy eu cylch gorchwyl fel rhan o'n Rheolau Sefydlog.

Ceir strwythur llywodraethu Pwyllgorau Bwrdd a Grwpiau Cyngori'r Bwrdd yn Atodiad 3 i'r Adroddiad Atebolrwydd.

Cytunir ar [Reolau Sefydlog](#) gan sefydliadau'r GIG yng Nghymru ar gyfer rheoleiddio trafodion a busnes ac fe'u cynlluniwyd i drosi'r gofynion statudol yn **ymarfer gweithredu o ddydd i ddydd**, ac, ynghyd â mabwysiadu cynllun o faterion a gadwyd yn ôl i'r Bwrdd, mae cynllun dirprwyo a Chyfarwyddiadau Ariannol Sefydlog yn darparu'r **fframwaith rheoleiddio** am **ymddygiad busnes**. Cefnogir hyn ymhellach gan ddatganiadau o fuddiant a geisir cyn dechrau holl gyfarfodydd y Bwrdd a'r Pwyllgorau. Mae'r rhain ynghyd â'r ystod o bolisiâu corfforaethol yn ffurfio Fframwaith Llywodraethu'r sefydliad.

Caiff Pwyllgorau'r Bwrdd eu **cadeirio gan Aelodau Annibynnol** ac maent yn cyfarfod yn rheolaidd â thrawsgynrychiolaeth rhwng Pwyllgorau'r Bwrdd i gefnogi cysylltiad busnes pwyllgorau a hefyd i geisio integreiddio adroddiadau sicrwydd. Ceir manylion aelodaeth a lefelau presenoldeb yn y Bwrdd a'r Pwyllgorau hyn yn Atodiad 1 ar dudalen 109.

Caiff y Bwrdd **adroddiad amlygu** gan bob Pwyllgor yn ei gyfarfodydd a gynhelir yn gyhoeddus. Mae adroddiadau o'r fath yn darparu **strwythur effeithiol** gyda llifoedd gwybodaeth diffiniedig ar gyfer **monitro perfformiad**, cael **sicrwydd** a nodi unrhyw danberfformiad a phryderon y mae angen eu huwchgyfeirio.

Mae pob Cadeirydd Pwyllgor hefyd yn gyfrifol am ddarparu adroddiad blynyddol o'i weithgareddau i'r Bwrdd, gan gynnal hunanasesiad i adolygu sut y gallai wella ei weithrediad a hefyd adolygu ei gylch gorchwyl unwaith bob 12 mis. Mae rhagor o fanylion ar gael [yma](#).

Yn ogystal ag adrodd i'r Bwrdd, mae Pwyllgorau'n gweithio gyda'i gilydd ar ran y Bwrdd i sicrhau, lle bo angen, bod traws-adrodd ac ystyried yn digwydd a **sicrwydd a chynghor** yn cael eu darparu i'r Bwrdd a'r sefydliad ehangach.

Mae gan bob un o Bwyllgorau'r Bwrdd arweinydd Cyfarwyddwr Gweithredol sy'n gweithio'n agos gyda Chadeirydd pob Pwyllgor yn **gosod agenda, cynllunio cylch busnes** a chefnogi trosglwyddo gwybodaeth amserol o ansawdd da i'r Pwyllgor.

Er bod holl Bwyllgorau'r Bwrdd yn darparu ffynonellau sicrwydd pwysig i'r Bwrdd, mae gan ein **Pwyllgor Archwilio a Risg** rôl benodol mewn perthynas ag adolygu

effeithiolrwydd ein systemau Rheoli Risg a Fframwaith Sicrwydd y Bwrdd sy'n rhoi sicrwydd i'r Bwrdd ar gyflawni ei amcanion fel yr amlinellir yn ei Gynllun Tymor Canolig Integredig tair blynedd. Cynhelir cyfarfod y Pwyllgor Archwilio a Risg mewn dwy ran; mae rhan un yn ymwneud â materion sy'n ymwneud â BIPCTM ac mae rhan dau ar gyfer materion sy'n ymwneud â'r sefydliadau a gynhelir.

Mae'r Pwyllgor Archwilio a Risg yn **ffynhonnell allweddol o sicrwydd** i'r Bwrdd fod gan y sefydliad reolaethau effeithiol ar waith i reoli'r risgiau sylweddol i gyflawni ei amcanion strategol. Yn ystod 2020-2021, roedd agweddau allweddol ar weithgarwch busnes BIPCTM a ddirprwywyd i'r Pwyllgor Archwilio a Risg yn cynnwys:

- Goruchwyllo systemau rheolaeth fewnol
- Adolygu a chadarnhau ar gyfer Cymeradwyaeth y Bwrdd yr Adroddiad Atebolrwydd a Chyfrifon Blynyddol i'w cyflwyno ymlaen i Lywodraeth Cymru
- Cytuno ar y Cynlluniau Archwilio Mewnol ac Allanol ar gyfer y flwyddyn
- Cael Adroddiadau Archwilio Mewnol ac Allanol ac wedyn monitro eu cynnydd yn erbyn Cynlluniau Gweithredu Archwilio
- Monitro'r broses o weithredu argymhellion archwilio y cytunwyd arnynt
- Cael a nodi Barn ac Adroddiad Blynyddol 2019/2020 y Pennaeth Archwilio Mewnol
- Cytuno ar y Cynllun Atal Twyll Blynyddol a monitro gweithgareddau gwrth-dwyll
- Monitro datblygiad a chynnwys drafft Adroddiad Atebolrwydd BIPCTM
- Monitro Trefniadau Llywodraethu ar draws y sefydliad, gan gynnwys cyrff a gynhelir
- Darparu goruchwyliaeth a chraffu i gyrff a gynhelir, sef Pwyllgor Gwasanaethau Iechyd Arbenigol Cymru (WHSSC) a'r Pwyllgor Gwasanaethau Ambiwlans Brys (EASC)
- Cadarnhau Cymeradwyo'r Strategaeth Rheoli Risg
- Cadarnhau cymeradwyo unrhyw ddiwygiadau a wnaed mewn perthynas â'r Rheolau Sefydlog a'r Cynllun Dirprwyo Ariannol.

Cyhoeddir papurau cyfarfod Pwyllgor y Bwrdd a ddosberthir yn 'gyhoeddus' ar wefan BIPCTM cyn pob cyfarfod er mwyn bod yn agored ac yn dryloyw.

Mae gan y Bwrdd dri Grŵp Cynghori hefyd, ac mae'r grwpiau hyn yn adrodd ac yn amlygu unrhyw faterion arwyddocaol i'r Bwrdd:

- [Grŵp Cyfeirio Rhanddeiliaid](#) (SRG)
Ffurfiwyd y Grŵp o amrywiaeth o sefydliadau partner o bob rhan o ardal BIPCTM ac mae'n ymwneud â chyfeiriad strategol BIPCTM ac yn cymryd rhan ynddo, yn cynghori ar gynigion gwella gwasanaethau ac yn rhoi adborth i'r Bwrdd ar effaith ei weithrediadau ar y cymunedau y mae'n eu gwasanaethu.
- [Fforwm Gweithio mewn Partneriaeth](#) (WIPF) – a elwir bellach yn Fforwm Partneriaeth Lleol (LPF)
Mae'r Bwrdd yn cydnabod pwysigrwydd ymgysylltu â sefydliadau staff ar faterion allweddol sy'n wynebu'r sefydliad. WIPF yw'r fforwm lle mae rhanddeiliaid allweddol yn ymgysylltu â'i gilydd i hysbysu dadl a cheisio cytuno ar

flaenoriaethau lleol ar faterion yn ymwneud â'r gweithlu a'r gwasanaeth iechyd.

- [Fforwm Gweithwyr Gofal Iechyd Proffesiynol](#) (HPF) Mae'r Fforwm yn cynnwys cynrychiolwyr o amrywiaeth o broffesiynau clinigol a gofal iechyd yn ein hysbytai ac ar draws gofal sylfaenol ac mae'n rhoi cyngor i'r Bwrdd ar yr holl faterion proffesiynol a chlinigol sy'n briodol yn ei farn ef.

Newidiadau Dros Dro i'n Fframwaith Llywodraethu Oherwydd Covid-19

Wrth reoli'r ymateb i'r pandemig, cydnabyddir bod cyfyngiadau ar allu Byrddau a Phwyllgorau i gyfarfod yn gorfforol lle nad oes angen hyn ac y gellir ei gyflawni drwy ddulliau eraill. Yn unol â Deddf Cyrff Cyhoeddus (Derbyn i Gyfarfodydd) 1960 mae'n ofynnol i'r sefydliad gyfarfod yn gyhoeddus. O ganlyniad i'r risg i iechyd y cyhoedd sy'n gysylltiedig â'r pandemig bu cyfyngiadau ar gynulliadau cyhoeddus ac **felly ni fu'n bosibl caniatáu i'r cyhoedd fynychu cyfarfodydd ein bwrdd a'n pwyllgorau o fis Mawrth 2020.**

At hynny, fel yr adroddwyd yn Natganiad Llywodraethu Blynyddol 2019-2020, ym mis Mawrth 2020, cytunodd y Bwrdd i wneud diwygiadau i Reolau Sefydlog BIPCTM i alluogi swyddogion i ganolbwyntio ar y pwysau gweithredol oedd yn deillio o ymateb BIPCTM i Covid-19 i **leihau busnes nad yw'n hanfodol** yn BIPCTM, gan gynnwys cyfarfodydd busnes nad ydynt yn hanfodol dros dro. Cymerwyd y penderfyniad hwn eto ym mis Rhagfyr 2020 o ystyried twf esbonyddol cyfraddau heintio yn BIPCTM.

Roedd y penderfyniadau hyn yn hanfodol er mwyn caniatáu i Swyddogion unwaith eto **ganolbwyntio ar yr ymateb i'r gofynion a roddwyd ar wasanaethau gweithredol gan Covid-19** a sicrhau nad oes pwysau diangen yn cael ei roi ar y Weithrediaeth na'r Swyddogion tra byddant yn ymateb i'r pandemig.

Wrth gymeradwyo'r penderfyniadau hyn, cytunodd y Bwrdd i'r camau gweithredu canlynol:

- **Parhau i gynnal holl gyfarfodydd y Bwrdd drwy Teams**, gyda darllediadau byw ar gyfer cyfarfodydd y Bwrdd yn cael eu cynnal yn gyhoeddus. Nid yw BIPCTM yn cydymffurfio'n llawn â'r Ddeddf Cyrff Cyhoeddus (Derbyn i Gyfarfodydd) ar hyn o bryd gan nad yw Pwyllgorau'r Bwrdd ar agor ar hyn o bryd gyda'r cyhoedd yn mynychu/ymuno drwy ddarlledu byw. Fodd bynnag, cyhoeddir agendâu a phapurau ar wefan BIPCTM cyn cyfarfodydd y Pwyllgor. Mae BIPCTM wedi asesu risg ei gydymffurfiaeth â'r Ddeddf hon.
- Cadw'r gallu i gymryd **Camau Gweithredu Brys y Cadeirydd mewn amgylchiadau eithriadol yn unig**.
- Cynllunio agendâu i sicrhau yr ymdrinnir â **busnes hanfodol yn unig** i leihau'r baich ar Weithredwyr a staff Gweithredol sy'n ysgrifennu papurau.
- Parhau i **ddefnyddio 'Agenda Cydsynio'** ar gyfer holl gyfarfodydd y Bwrdd a'i ddefnyddio cymaint â phosibl lle bynnag y bo modd.
- **Nodwyd 3ydd a 4ydd Dirprwy Gadeiryddion** i gefnogi cynlluniau wrth gefn ar gyfer y Cadeirydd a'r Is-gadeirydd, ac yn yr un modd gyda'r Prif Swyddog Gweithredol.
- Cafodd pob **cyfarfod Pwyllgor ei dynnu'n ôl** ac eithrio'r Pwyllgor Archwilio a

Risg a'r Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch sydd â rolau hanfodol yn ystod argyfyngau iechyd y cyhoedd wrth graffu ar benderfyniadau i sicrhau bod camau gweithredu yn destun asesiad ansawdd a risg a bod sefydliadau'n gweithredu er budd pennaf y cyhoedd a'r staff.

Wrth i'r gwahanol Bwyllgorau Bwrdd gael eu tynnu'n ôl, roedd Cadeirydd y Pwyllgor, y Weithrediaeth berthnasol a'r Cyfarwyddwr Llywodraethu Corfforaethol yn **adolygu rhaglenni gwaith, yn ail-flaenoriaethu materion a, lle bo'n briodol, yn mynd ag adroddiadau'n uniongyrchol i'r Bwrdd**. Yn ystod cyfnod gwanwyn 2020 cynhaliwyd cyfarfodydd y Bwrdd yn amlach i sicrhau bod unrhyw faterion busnes hollbwysig yn cael sylw. Roedd y gostyngiad yng nghyfarfodydd Pwyllgorau'r Bwrdd i ddechrau yn berthnasol i bob un o Bwyllgorau'r Bwrdd ac eithrio'r Pwyllgor Archwilio a Risg a'r Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch, gan y teimlid bod gan y rhain rôl hollbwysig o ran craffu ar benderfyniadau i sicrhau bod camau gweithredu yn ymwneud â'r pandemig yn destun asesiad ansawdd a risg. Fodd bynnag, ailddechreuodd y Pwyllgor Cynllunio, Perfformiad a Chyllid ei gyfarfodydd i ddechrau ym mis Mai 2020, i adolygu penderfyniadau ariannol yn ymwneud ag ymateb BIPCTM i Covid-19.

Dros gyfnod haf a hydref 2020, gwnaeth gweddill Pwyllgorau'r Bwrdd **ddechrau cyfarfod eto** wrth i lefelau Covid-19 ostwng. Mewn ymateb i ymchwydd yng nghyfradd heintio Covid-19 ym mis Rhagfyr 2020, penderfynwyd diddymu'r rhan fwyaf o Bwyllgorau'r Bwrdd unwaith eto yn ystod mis Ionawr a mis Chwefror 2021. Fel o'r blaen, parhaodd y Pwyllgor Archwilio a Risg a'r Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch i gyfarfod yn ystod y cyfnod hwnnw a chafwyd cyfarfod hefyd o'r Pwyllgor Cynllunio, Perfformiad a Chyllid ym mis Chwefror 2021 i ystyried materion busnes hollbwysig yn ymwneud â chyllid a datblygu Cynlluniau Tymor Canolig Integredig BIPCTM. Nodir crynodeb o'r gwahanol gyfarfodydd a gafodd eu dileu ar dudalen 114.

Cafodd y **Pwyllgorau a gafodd eu dileu eu hadfer** o 1 Mawrth 2021. Roedd y trefniadau a roddwyd ar waith i gefnogi ymateb BIPCTM i'r pandemig yn destun archwiliad mewnol a rhoddwyd gwybod i'r Pwyllgor Archwilio a Risg am sicrwydd dilynol.

Hunanasesiad Blynyddol y Bwrdd o'i Effeithiolrwydd - gan gynnwys y Cod Llywodraethu Corfforaethol

Yn ystod 2020/2021 mae BIPCTM wedi cynnal a/neu gymryd rhan mewn nifer o asesiadau a fyddai'n darparu ffynonellau sicrwydd mewnol ac allanol i gefnogi'r Bwrdd i gynnal ei asesiad effeithiolrwydd blynyddol. Amlinellir y rhain isod: Ffynonellau Sicrwydd Mewnol:

- Cwblhawyd asesiad mewn perthynas â **Llywodraethu Corfforaethol mewn Adrannau Llywodraethu Canolog: Cod Arfer Da 2017** gan ddefnyddio'r dull "Cydydffurfio" neu "Esbonio". Er nad yw'n ofynnol cydydffurfio â phob elfen o'r Cod Llywodraethu Corfforaethol ar gyfer Adrannau Llywodraeth Ganolog, cafodd asesiad ei gynnal ym mis Mawrth 2021 yn erbyn y prif egwyddorion fel y maent yn berthnasol i sefydliad sector cyhoeddus y GIG yng Nghymru. Mae BIPCTM yn fodlon ei fod yn cydydffurfio â phrif egwyddorion y Cod ac yn cynnal ei fusnes mewn modd agored a thryloyw yn unol â'r Cod. Ni nodwyd unrhyw wyriadau o'r

Cod Llywodraethu Corfforaethol yn ystod y flwyddyn, ac eithrio'r rhai lle'r oedd amrywiadau i'r Rheolau Sefydlog yn ystod 2020-2021 mewn ymateb i bandemig Covid-19 a gwyro oddi wrth y Ddeddf Cyrff Cyhoeddus (Derbyn i Gyfarfodydd) gan nad yw Pwyllgorau'r Bwrdd yn cael eu darlledu'n fyw nac yn agored i'r cyhoedd eu mynychu ar hyn o bryd. Mae BIPCTM wedi cynnal asesiad risg mewn perthynas â'i gydymffurfiaeth â'r Ddeddf.

- **Effeithiolrwydd Pwyllgorau'r Bwrdd** – Mae rhaglen wedi'i sefydlu i sicrhau bod Pwyllgorau'r Bwrdd yn adolygu'r gweithgaredd canlynol yn flynyddol.
 - Cylch Gorchwyl a Threfniadau Gweithredu
 - Arolygon Blynyddol Effeithiolrwydd Pwyllgorau
 - Cylch Busnes y Pwyllgor
 - Adroddiadau Blynyddol y Pwyllgor ar Weithgarwch i'r Bwrdd

Ffynonellau Sicrwydd Allanol:

• Asesiad Strwythuredig Archwilio Cymru 2020

Cafodd y Bwrdd ganlyniadau ei Asesiad Strwythuredig 2020 gan Archwilio Cymru ym mis Rhagfyr 2020. Gweler y negeseuon allweddol o'r asesiad ar dudalen 106.

• Rhaglen Datblygu'r Bwrdd Deloitte

Rhestrir themâu'r rhaglen ddatblygu ar dudalen 87.

- **Adroddiad Archwilio Mewnol ar Reoli Risg** – Bu Adolygiad Archwilio Mewnol a gynhaliwyd gan Wasanaethau Archwilio a Sicrwydd PCGC ym mis Tachwedd a mis Rhagfyr 2020 yn adolygu'r broses a'r systemau Rheoli Risg, a chwblhaodd y gwaith o asesu *Sicrwydd Rhesymol*.

- **Statws Cyd-drefniadau Uwchgyfeirio ac Ymyrryd** – mae Cyd-drefniadau Uwchgyfeirio ac Ymyrryd, Llywodraeth Cymru yn cwrdd ag Archwilio Cymru ac Arolygiaeth Gofal Iechyd Cymru ddwywaith y flwyddyn i drafod asesiad cyffredinol pob Bwrdd Iechyd ac Ymddiriedolaeth o ran y trefniadau.

Ar ôl ystyried y ffynonellau sicrwydd a dogfennau ategol yn briodol, gofynnwyd i'r Bwrdd ystyried lefel gyffredinol o aeddfedrwydd o ran llywodraethu ac effeithiolrwydd y bwrdd, yn seiliedig ar y meini prawf canlynol:

Lefel Matrics Asesu	Lefel 1	Lefel 2	Lefel 3	Lefel 4	Lefel 5
	Nid oes gennym eto ddealltwriaeth glir, gytûn o ble rydyn ni (neu sut rydyn yn gwneud) a beth / ble mae angen i ni wella.	Rydym yn ymwybodol o'r gwelliannau y mae angen eu gwneud ac wedi'u blaenoriaethu, ond nid ydym eto'n gallu dangos camau gweithredu ystyrion.	Rydym yn datblygu cynlluniau a phrosesau a gallwn ddangos cynnydd gyda rhai o'n meysydd allweddol i'w gwella.	Mae gennym gynlluniau a phrosesau datblygedig a gallwn arddangos gwelliant cynaliadwy drwy'r gwasanaeth i gyd.	Gallwn ddangos arferion da ac arloesedd parhaus a rennir drwy'r sefydliad cyfan ac y gall eraill ddysgu oddi wrthynt.

Cwblhaodd y Bwrdd ei sgôr aeddfedrwydd mewn perthynas ag Effeithiolrwydd / Llywodraethu, Arweinyddiaeth ac Atebolrwydd y Bwrdd sef "**Lefel 3**", a chymeradwywyd hyn yn ffurfiol gan y Bwrdd yn ei gyfarfod ar 25 Mawrth 2021.

Diben y System Rheolaeth Fewnol

Mae'r system rheolaeth fewnol **wedi'i chynllunio i reoli risg i lefel resymol** yn hytrach na dileu pob risg; felly dim ond sicrwydd rhesymol o effeithiolrwydd y gall ei roi ac nid sicrwydd absoliwt.

Mae'r system rheolaeth fewnol yn seiliedig ar broses barhaus a gynlluniwyd i nodi a blaenoriaethu'r risgiau i gyflawni'r polisiâu, y nodau a'r amcanion, gwerthuso'r tebygolrwydd y caiff y risgiau hynny eu gwireddu a'r effaith pe baent yn cael eu gwireddu, a'u rheoli'n effeithlon, yn effeithiol ac yn economaidd.

Bu'r system rheolaeth fewnol ar waith ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2021 a hyd at ddyddiad cymeradwyo'r adroddiad blynyddol a'r cyfrifon.

Mae'r Bwrdd yn atebol am **gynnal system gadarn o reolaeth fewnol** sy'n helpu i gyflawni amcanion y sefydliad. Fe'i cefnogwyd yn y rôl hon gan waith y prif Bwyllgorau, y mae pob un ohonynt yn darparu adroddiadau rheolaidd i'r Bwrdd, ar sail strwythur Pwyllgorau'r Bwrdd, fel yr amlinellir ar dudalen 115. Mae'r system rheolaeth fewnol yn seiliedig ar fframwaith o wybodaeth reoli reolaidd, gweithdrefnau gweinyddol gan gynnwys gwahanu dyletswyddau a system o ddirprwyo ac atebolrwydd.

Mae BIPCTM yn cydnabod bod **craffu'n chwarae rôl ganolog** wrth hyrwyddo gwelliant, effeithlonrwydd a chydweithio ar draws ystod gyfan ei weithgareddau ac wrth ddwyn y rhai sy'n gyfrifol am ddarparu gwasanaethau i gyfrif. Mae rôl craffu yn parhau'n hanfodol bwysig yn ystod pandemig COVID-19, tra bydd BIPCTM yn parhau i ymateb i her ei statws mesurau arbennig ac ymyrraeth wedi'i thargedu gan barhau hefyd i ddatblygu ei gynlluniau fel yr amlinellir yn y Cynllun Tymor Canolig Integredig.

Cymeradwyodd BIPCTM Strategaeth Rheoli Risg, Polisi Rheoli Risg a Gweithdrefn Asesu Risg ddiwygiedig ym mis Ionawr 2021 sy'n amlinellu dull BIPCTM o reoli risg a'r systemau a'r prosesau sy'n cefnogi dull rheoli risg cadarn o fewn y sefydliad.

Mae'r Strategaeth Rheoli Risg a'r Polisi Rheoli Risg ar gael ar [wefan](#) BIPCTM.

Y Gallu i Ymdrin â Risg

Strategaeth Rheoli Risg

Mae BIPCTM wedi ymrwymo i ddatblygu a gweithredu Strategaeth Rheoli Risg (a Fframwaith Sicrwydd y Bwrdd) a fydd yn nodi, dadansoddi, gwerthuso a rheoli'r risgiau sy'n bygwth cyflawni ei amcanion strategol a chyflawni yn erbyn ei Gynllun Tymor Canolig Integredig.

Ar hyn o bryd, mae Fframwaith Sicrwydd Bwrdd BIPCTM yn cael ei lywio gan y gwaith o adolygu a chraffu ar y Dangosfwrdd Perfformiad Integredig a'r Gofrestr Risg Sefydliadol sy'n cael eu hadrodd yn rheolaidd i gyfarfodydd y Bwrdd a'r Pwyllgorau. Defnyddir yr adroddiadau hyn sy'n ffurfio'r Fframwaith gan y Bwrdd i **adnabod, monitro a gwerthuso risgiau** sy'n effeithio ar amcanion strategol. Fe'i hystyrir ochr yn ochr ag offer rheoli allweddol eraill, megis y gweithlu, perfformiad, dangosfyrddau ansawdd ac adroddiadau ariannol, er mwyn rhoi darlun cynhwysfawr i'r Bwrdd o broffil risg y sefydliad.

Mae'r cynllun Gwella Rheoli Risg yn anelu at sefydlu Adroddiad Sicrwydd y Bwrdd; er nad yw wedi'i sefydlu eto amlinellir y dull arfaethedig o ddatblygu Adroddiad Sicrwydd y Bwrdd yng nghynlluniau gwella BIPCTM.

Cymeradwyodd BIPCTM Strategaeth Rheoli Risg ddiwygiedig yn ei gyfarfod Bwrdd ar 28 Ionawr 2021, ac fe'i hategir ymhellach gan Bolisi Rheoli Risg a Gweithdrefn Asesu Risg wedi'u diweddarau.

Parodrwydd i Dderbyn Risg

Mae'r Strategaeth Rheoli Risg yn amlinellu parodrwydd y sefydliad i dderbyn risg. O ystyried bod BIPCTM yn gweithredu fel rhan o system gofal iechyd a ariennir yn gyhoeddus yng Nghymru, mae'r Bwrdd wedi penderfynu y bydd parodrwydd cyffredinol BIPCTM i dderbyn risg yn **ofalus**. Penderfynwyd ar hyn mewn Sesiwn Datblygu'r Bwrdd ym mis Medi 2020 ac fe'i cymeradwywyd yn Strategaeth Rheoli Risg BIPCTM ym mis Ionawr 2021. Bydd adolygiad pellach o ddatganiad parodrwydd i dderbyn risg BIPCTM yn cael ei gynnal tua diwedd 2021.

Golyga hyn y bydd yn cynnwys risgiau i lefel isel gyffredinol er mwyn:

- Sicrhau parhad, ansawdd a hygyrchedd ei wasanaethau;
- Diogelu buddsoddiad cyhoeddus drwy reoli ei gyllid yn ofalus ac yn wyladwrs;
- Diogelu ei asedau, gan gynnwys stadau, cyfleusterau, offer a gwybodaeth;
- Diogelu a gwella ei enw da, ac
- Osgoi niwed i'r amgylchedd.

Er gwaethaf yr uchod, mewn dau faes allweddol bydd BIPCTM yn **amharod** i dderbyn risg sy'n golygu y bydd risgiau'n cael eu dileu neu eu lleihau i'r lefel ymarferol isaf pe baent yn cael effaith negyddol ar:

- Ansawdd a diogelwch (gan gynnwys niwed corfforol a/neu seicolegol) ei gleifion, ei weithlu a'r cyhoedd;
- Cydymffurfio â dyletswydd statudol, cydymffurfiaeth reoleiddiol, achredu.

Prif Risgiau

Mae BIPCTM hefyd wedi diffinio ei Brif Risgiau yn ystod 2020 sydd wedi'u cynnwys yn y tabl sy'n dilyn:

Amcanion Strategol	Darparu gofal hygyrch o ansawdd uchel sy'n seiliedig ar dystiolaeth	Gweithio gyda Chymunedau a phartneriaid i leihau anghydraddoldeb, hyrwyddo lles ac atal afiechyd	Sicrhau cynaliadwyedd ym mhopeth a wnawn, yn economaidd, yn amgylcheddol ac yn gymdeithasol	Cyd-greu diwylliant dysgu a thyfu gyda staff a phartneriaid
Bygythiadau i'r Amcanion Strategol	- Methu darparu gwasanaeth diogel ac effeithiol o ansawdd uchel sy'n gwella iechyd y boblogaeth. - Methu darparu gofal a gwasanaethau iechyd a lles amserol. - Methu darparu gwasanaeth sy'n canolbwyntio ar y defnyddiwr gwasanaeth a'r gofalwr.	- Methu ymgysylltu'n effeithiol â'n cymunedau i lywio, datblygu a darparu gwasanaeth effeithiol, diogel ac ymatebol sy'n diwallu anghenion iechyd ein cymunedau. - Methu ymgysylltu, gwrando a gweithredu ar faterion / adborth a fyddai'n helpu i leihau anghydraddoldebau, hybu lles ac atal afiechyd yn ein cymunedau.	- Methu gwneud penderfyniadau cadarn a gwybodus i'n cymunedau a'u gweithredu o fewn system Lywodraethu gadarn. - Methu cyflawni a chynnal cynaliadwyedd ariannol. - Methu addasu ac ymateb yn barhaus i amgylchedd sy'n newid. - Methu mabwysiadu technoleg ac arloesi newydd i alluogi newid a chynaliadwyedd.	- Methu gwrando, dysgu ac ymateb yn briodol i farn ein staff a'n partneriaid er mwyn gallu gwella ein gwasanaethau a'n diwylliant yn barhaus. - Methu ymgysylltu, gwrando a gweithredu ar adborth i lunio gwasanaethau a diwylliant. - Methu ymgysylltu'n adeiladol â phartneriaid a deall materion ein gilydd. - Methu cynnal gweithlu ymgysylltiedig ac effeithiol.
Prif Risgiau	Os: oes dirywiad sylweddol mewn safonau diogelwch cleifion a gofal a ddarperir gan y Bwrdd Iechyd. Wedyn: gallai fod cynnydd mewn digwyddiadau ar draws y Bwrdd Iechyd. Gan arwain at: Niwed a chanlyniadau clinigol gwael y gellid eu hosgoi o bosibl, lleihau ymddiriedaeth a hyder yn y gwasanaeth, a gweithredu rheoleiddiol ac ymyrryd.	Os: nad yw ymgysylltu a chydweithio â chymunedau'r Bwrdd Iechyd yn cyflawni'r canlyniadau gofynnol yn llawn. Wedyn: efallai ei fod wedi methu deall anghenion iechyd ei gymunedau'n effeithiol a'u hadlewyrchu yn ei wasanaethau. Gan arwain at: fethu lleihau anghydraddoldebau, hybu lles ac atal afiechyd yn ei gymunedau.	Os: nad yw strategaeth / amcanion ariannol y Bwrdd Iechyd yn cael eu cyflawni. Wedyn: bydd wedi methu cyflawni ei gynlluniau ariannol y cytunwyd arnynt. Gan arwain at: gymhwyso'r cyfrifon, camau rheoleiddio posibl, effaith andwyol ar gynaliadwyedd ariannol tymor hwy a llai o allu i fuddsoddi mewn gwelliant a chymryd risgiau ariannol cysylltiedig.	Os: nad yw'r Bwrdd Iechyd yn ymgorffori ei werthoedd a'i ymddygiad ac yn datblygu gweithlu brwd ac ymroddedig / cydweithio â'i bartneriaid. Wedyn: mae'n debygol y bydd dirywiad ym mhrofiad, lles a morâl cleifion, staff a phartneriaid. Gan arwain at: effaith andwyol ar ofal cleifion a recriwtio a chadw gweithlu brwd ac effeithiol.
	Os: bydd mwy o alw na gallu. Wedyn: gallai ansawdd gwasanaethau, diogelwch a pherfformiad waethygu. Gan arwain at: Niwed a chanlyniadau clinigol gwael y gellid eu hosgoi o bosibl, lleihau ymddiriedaeth y cyhoedd a hyder yn y gwasanaeth. Camau rheoleiddio ac ymyrraeth.		Os: nad yw'r Bwrdd Iechyd yn cydnabod ac yn mabwysiadu datblygiadau mewn technoleg ddigidol ac arloesi wrth gynllunio ei wasanaethau busnes a chlinigol. Wedyn: effeithir ar ei allu i barhau'n gystadleuol ac yn gynaliadwy. Gan arwain at: yr anallu i ddarparu gwasanaethau cynaliadwy diogel, effeithiol a chadarn o ansawdd uchel ar gyfer y dyfodol (Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol).	

Lefelau Goddef Risg

Mae'r Strategaeth Rheoli Risg ar gyfer BIPCTM yn nodi bod unrhyw **risg wedi'i sgorio'n 15 neu uwch yn cael ei uwchgyfeirio at y Gofrestr Risg Sefydliadol** i'w ystyried gan y Bwrdd. Yn ystod 2021, mae BIPCTM yn bwriadu diffinio ei lefelau goddef risg ymhellach.

Mae unrhyw risgiau a nodir ac a werthusir fel rhai sydd â sgôr risg islaw 15 yn cael eu rheoli'n lleol, a chyfleir hyn yn y llwybr uwchgyfeirio Gwasanaeth i'r Bwrdd a nodir yn Atodiad 3 y Strategaeth Rheoli Risg – "Gwasanaeth i'r Bwrdd", sydd ar gael [yma](#).

Risgiau Covid-19

Am fod Gorchymyn Aur wedi'i ailsefydlu ym mis Medi 2020 mewn ymateb i gynnydd yn y cyfraddau heintio yng nghymunedau BIPCTM, mae Cofnod Risg Gorchymyn Aur COVID-19 wedi'i **ddatblygu a'i fonitro'n wythnosol** yn seiliedig ar y risgiau i gyflawni Nodau Strategol COVID-19 BIPCTM:

- 1) Atal marwolaethau o COVID-19
- 2) Diogelu iechyd a phobl yng nghymunedau CTM
- 3) Diogelu iechyd a lles staff yn ein gwasanaeth cyhoeddus.

Cafodd y **cofnod risg ei reoli ar wahân i'r Gofrestr Risg Sefydliadol** oherwydd y sefyllfa sy'n esblygu. Diweddarwyd Cofnod Risg Covid-19 yn wythnosol yn dilyn cyfarfodydd Gorchymyn Aur ac fe'i rhannwyd gydag Aelodau'r Bwrdd drwy'r porth Admincontrol a'i drafod yn wythnosol yn y sesiynau briffio'r Aelodau Annibynnol a'r Prif Weithredwr. Wrth dynnu strwythur y Gorchymyn Aur yn ôl, trosglwyddwyd unrhyw risgiau etifeddol perthnasol i'r Gofrestr Risg Sefydliadol fel y bo'n briodol.

Uwchgyfeirio Risg Gwasanaeth i'r Bwrdd

Diffinnir y broses rheoli risg mewn perthynas ag uwchgyfeirio risgiau newydd yn Atodiad 3 i'r Strategaeth Rheoli Risg – "Gwasanaeth i'r Bwrdd".

Cofrestr Risg Sefydliadol

Mae'r fersiwn ddiweddaraf o'r Gofrestr Risg Sefydliadol ar gael ym mhapurau cyfarfod BIPCTM a gyhoeddir ar wefan BIPCTM. Mae'r Gofrestr Risg Sefydliadol a adolygwyd ac a gymeradwywyd gan y Bwrdd yn ei gyfarfod ar 25 Mawrth 2021 ar gael [yma](#). Mae'r adroddiad eglurhaol cysylltiedig **yn amlinellu'r risgiau newydd, y mesurau rheoli a'r camau a gymerwyd i liniaru risgiau**.

Yng nghyfarfod rhan dau'r Pwyllgor Archwilio a Risg, ceir cofrestri risg oddi wrth y sefydliadau a gynhelir, Pwyllgor Gwasanaethau Arbenigol Iechyd Cymru (WHSSC) a'r Pwyllgor Gwasanaethau Ambiwylans Brys (EASC). Mae'r Cyfarwyddwr Cynorthwyol Llywodraethu a Risg wedi gweithio ochr yn ochr ag arweinwyr o fewn y sefydliadau a gynhelir i'w halinio â'r Strategaeth Rheoli Risg ddiwygiedig a weithredwyd gan BIPCTM ym mis Ionawr 2021.

Mae effaith Covid-19 ar risgiau cyfredol yn amlwg o'r adolygiad o'r risgiau

presennol ar y Gofrestr Risg Sefydliadol mewn perthynas â chapasiti a darparu gwasanaethau.

Cyflwynir y Gofrestr Risg Sefydliadol lawn **ym mhob cyfarfod Bwrdd a phob cyfarfod y Pwyllgor Archwilio a Risg**. Pan fydd risgiau'n cael eu neilltuo i Bwyllgorau Bwrdd (fel y Pwyllgor sicrhau), caiff y risgiau hynny a neilltuwyd eu derbyn fel mater o drefn yng nghyfarfodydd y Pwyllgor perthnasol fel y bo'n briodol. Mae cydweithwyr yn y Cyngor Iechyd Cymuned yn bresennol yng nghyfarfodydd y Bwrdd lle mae'r gofrestr risg yn cael ei hadolygu.

Hyfforddiant Rheoli Risg

Parhaodd Hyfforddiant Rheoli Risg ar sail ad hoc yn ystod 2020 yn bennaf oherwydd effaith Covid-19, ac roedd yn **canolbwyntio'n bennaf** ar y Grwpiau Ardal Integredig a'r Grwpiau Gwasanaeth Clinigol.

O fis Ionawr 2021, trefnwyd sesiynau Hyfforddiant Risg misol gyda gwahoddiadau agored i'r Grwpiau Ardal Integredig a'r Grwpiau Gwasanaeth Clinigol fod yn bresennol. Yn ystod 2021, datblygir **dadansoddiad o anghenion hyfforddiant rheoli risg** i ddatblygu cynllun hyfforddi cadarn mewn perthynas â risg ar gyfer BIPCTM.

Cynllun Gwella Rheoli Risg

Mae BIPCTM yn cael diweddariadau rheolaidd mewn perthynas â'i gynllun Gwella Rheoli Risg ac yn monitro cynnydd i sicrhau bod meysydd o wendid a nodwyd yn cael sylw dilynol fel y bo'n briodol. Mae'r fersiwn ddiweddaraf o'r **Cynllun Gwella Rheoli Risg** ar gael ym mhapurau cyfarfod BIPCTM sydd ar gael [yma](#).

Adroddiad Archwilio Mewnol - Rheoli Risg

Cynhaliwyd Adolygiad Archwilio Mewnol o risg ar ddiwedd 2020 a ddaeth i'r casgliad "Gall y Bwrdd fod â **sicrwydd rhesymol** bod trefniadau i sicrhau llywodraethu, rheoli risg a rheolaeth fewnol, o fewn y meysydd hynny sy'n cael eu hadolygu, wedi'u cynllunio'n briodol a'u cymhwyso'n effeithiol. Mae gofyn i reolwyr roi sylw i rai materion wrth gynllunio rheolaeth neu gydymffurfio sy'n cael effaith isel i gymedrol ar amlygiad i risg gweddilliol hyd nes y byddant yn cael eu datrys."

Roedd yr adroddiad yn cydnabod y gwaith sylweddol sydd wedi'i wneud o fewn y flwyddyn ddiwethaf i **wella'r broses rheoli risg** yn BIPCTM er gwaethaf yr ymateb parhaus i bandemig Covid-19. Cyhoeddwyd yr adroddiad llawn ym mhapurau'r Pwyllgor Archwilio a Risg ym mis Chwefror 2021 sydd [ar gael yma](#).

Sicrhau a Gwella Ansawdd

Mae sicrhau ansawdd yn darparu dull systematig o gynnal lefelau uchel cyson o ansawdd drwy fesur ac adrodd parhaus ar ddiogelwch, effeithiolrwydd a phrofiad, nodi meysydd i'w gwella a galluogi rhannu arfer da.

Datblygwyd Fframwaith Llywodraethu Ansawdd a Diogelwch Cleifion newydd yn ystod 2020/21. Mae hwn wedi galluogi a sefydlu systemau a

phrosesau sy'n ymwneud â llywodraethu ansawdd a gwella'r dull o sicrhau ar draws y sefydliad. Mae'r fframwaith hwn felly yn **sylyfaen i'r dull gwella ansawdd** ar draws y sefydliad. Dyma ddatganiadau ansawdd cyffredinol BIPCTM ar gyfer 2020-23:

- Ffocws cryfach ar ansawdd cynllunio strategol;
- Mae lleisiau unigolion yn cael eu clywed yn well;
- Dysgu a rennir a gwella ansawdd yn barhaus;
- Risg wedi'i fynegi, ei rannu a'i liniaru'n well;
- Cryfhau 'pwynt darparu gwasanaethau' dwy ffordd i olwg y Bwrdd; ac
- Adolygu a gwella'n helaeth y ffordd y rheolir pryderon a digwyddiadau difrifol.

Bydd penodi Cyfarwyddwr Gwella yn sicrhau y bydd BIPCTM, dros y flwyddyn nesaf, yn sefydlu **rhaglen gwella ansawdd o'r gwaelod i'r brig** 'CTM Gwella'. Bydd hyn yn ychwanegu gwerth gyda phedwar nod allweddol: cydlynu a chyfleu gwelliant; nodi cyfleoedd gwella newydd; datblygu'r gallu i wella yn y system a'r gweithlu ac adeiladu a chydabod cymunedau ymarfer Gwella.

Bydd y Tîm Gwella yn goruchwyllo'r gwaith parhaus o weithredu **Gofal Iechyd seiliedig ar Werth**, gan ganolbwyntio ar gyflawni nodau cleifion, gwella'r ffordd y mae cleifion yn cymryd rhan yn y broses o wneud penderfyniadau, gan ddefnyddio'r dystiolaeth orau, osgoi amrywiadau diangen mewn gofal ac ystyried ymhle y caiff adnoddau eu gwario orau ar gyfer gwell canlyniadau, gyda ffocws mesuradwy a chanlyniadau tebyg, gan anelu at gyfateb i'r sefydliadau cymharol uchaf.

Mae BIPCTM yn datblygu'r agenda hon drwy nifer o brosiectau, gan ganolbwyntio ar **Fesurau Canlyniadau sy'n Gysylltiedig â Chleifion** (PROMS) drwy gymryd rhan mewn ystod eang o **archwiliadau clinigol cenedlaethol ac adolygiadau o ganlyniadau clinigol** a gweithredu DrDoctor ar draws pum arbenigedd yn ystod 2021-22. Cymhwysir y dull Gofal Iechyd Seiliedig ar Werth i nifer o brosiectau penodol gan gynnwys datblygu llwybrau syndrom coronaidd aciwt (ACS) a llwybrau methiant y galon a gwaith yn y dyfodol a gynlluniwyd mewn perthynas â chyn-ddiabetes ac Offthalmoleg.

Cynhaliodd Arolygiaeth Iechyd Cymru ac Archwilio Cymru adolygiad dilynol yn gynnar yn 2021, yn dilyn eu hadroddiad ym mis Tachwedd 2019. Ystyriodd yr adolygiad hwn y cynnydd a wnaed gan BIPCTM mewn perthynas â **threfniadau llywodraethu ansawdd a rheoli risg**. Adeg ysgrifennu'r adroddiad hwn, disgwyli'r cyhoeddi'r adroddiad yn derfynol, ond bydd yn dod i law'r Pwyllgorau priodol a'r Bwrdd maes o law a bydd ar gael ar wefan BIPCTM.

Parodrwydd ar gyfer Argyfwng

Mae BIPCTM yn **Ymatebydd Categori 1** o dan Ddeddf Argyfyngau Sifil Posibl 2004 a chynhyrchwyd adroddiad blynyddol yn rhoi trosolwg o sut mae'r sefydliad yn cyflawni yn erbyn ei ddyletswyddau o dan y Ddeddf.

Bu camau nodedig yn ystod 2020 yn seiliedig ar ddau brif beth, sef Covid-19 a Brexit. Roedd yr angen i gynllunio ac ymateb i'r pandemig yn cyflwyno nifer

o heriau a risgiau amrywiol newydd a rhai sy'n dod i'r amlwg. Bu graddfa ac effaith y pandemig yn ddigynsail, gan fynnu gweithredu sylweddol ar lefel genedlaethol a lleol i baratoi ac ymateb i'r effaith debygol ar y sefydliad a'r boblogaeth. Sefydlodd BIPCTM ei **Strwythur Gorchymyn a Rheoli** ar lefelau Strategol, Tactegol a Gweithredol yn dechrau ym mis Chwefror 2020 gyda Grŵp Cynllunio Tactegol cychwynnol. Roedd y gweithredu llawn ym mis Mawrth 2020 yn sicrhau bod gan y Grwpiau Ardal Integredig newydd synergedd â'r Amcanion Strategol ac ymateb cyffredinol BIPCTM drwy Grŵp Cydgysylltu Tactegol.

Gweithiodd BIPCTM mewn partneriaeth yn yr ymateb amlasiantaethol fel aelod allweddol o **Grwpiau Cydgysylltu Strategol a Thactegol Fforwm Lleol Cymru Gydnerth**. Mae BIPCTM wedi gweithio'n agos gyda'n partneriaid yn Iechyd Cyhoeddus Cymru, ac yn parhau i wneud hynny, ar weithredu'r Cynllun Clefydau Trosglwyddadwy (Cymru) ynghyd â Chynlluniau Rheoli Brigiadau, Cynlluniau Profi, Olrhain a Diogelu Torfol, Brechu Torfol a chreu capasiti ymchwydd ar ffurf Ysbytai Maes Dros Dro a chyfleusterau corffdy dros dro. Defnyddiodd y cynlluniau hyn y modelu a'r cyngor gan Iechyd Cyhoeddus Cymru, Llywodraeth Cymru a ffynonellau gwybodaeth achrededig eraill.

Bydd gwaith yn parhau i wella cynlluniau'r dyfodol ymhellach yn BIPCTM ac ystyried ymhellach ganlyniadau dysgu o ddigwyddiadau a sicrhau eu bod yn cyd-fynd â strwythur newydd y Grwpiau Ardal Integredig.

Elfennau Fframwaith Rheoli Eraill

Mae mesurau rheoli ar waith i sicrhau y cydymffurfir â holl rwymedigaethau'r sefydliad o dan ddeddfwriaeth cydraddoldeb, amrywiaeth a hawliau dynol.

Mae'r sefydliad wedi ymgymryd ag **asesiadau risg** ac mae cynlluniau cyflawni ar gyfer lleihau allyriadau carbon ar waith yn unol â pharatoi ar gyfer argyfwng a gofynion argyfyngau sifil posibl fel sy'n seiliedig ar amcanestyniadau tywydd UKCIP 2009 i sicrhau y cydymffurfir â rhwymedigaeth y sefydliad o dan y Ddeddf newid yn yr hinsawdd a'r gofynion Adrodd ar Ymaddasu.

Adolygiad o Effeithiolrwydd

Mae Llywodraeth Cymru wedi cyhoeddi offerynnau anstatudol a Chylchlythyrau Iechyd Cymru (WHC) ers 2014-15, ac mae rhestr o gylchlythyrau ar gyfer 2020-2021 i'w gweld ar wefan Llywodraeth Cymru. Mae Cylchlythyrau Iechyd Cymru wedi'u cofnodi'n ganolog ac mae Arweinydd Gweithredol wedi'i neilltuo iddynt.

Ni chafwyd unrhyw Gyfarwyddiadau Gweinidogol yn ystod 2020-2021.

Cylchlythyrau Iechyd Cymru (WHC)	Dyddiad/ Blwyddyn Mabwysiadu	Camau i ddangos gweithredu/ymateb
WHC 2020 (003) – Gofynion Data'r Rhaglen Gofal Iechyd yn Seiliedig ar Werth	Mawrth 2020	Mae BIPCTM yn cyflwyno data PROMS yn rheolaidd i Wasanaeth Gwybodeg GIG Cymru (NWIS)

WHC 2020 (004) - Rhestr o Gylchlythyron Iechyd Cymru 1 Awst 2019 - 31 Ionawr 2020	Mawrth 2020	Nid oes angen cymryd unrhyw gamau. Rhestr er gwybodaeth yn unig.
WHC 2020 (006) - Ymateb Covid-19 – Parhau Rhaglenni Imiwneiddio	Mawrth 2020	Canllawiau a ddosbarthwyd i staff Gofal Sylfaenol perthnasol.
WHC 2020 (008) - Canllawiau i Fyrddau Iechyd Lleol ac Ymddiriedolaethau'r GIG ar ailddefnyddio meddyginiaethau diwedd oes mewn hosbisau a chartrefi gofal	Ebrill 2020	Canllawiau wedi'u dosbarthu i fferyllywyr/meddygon teulu lleol
WHC 2020 (011) - Rheolau Sefydlog Enghreifftiol - BILL, Ymddiriedolaeth, PGAIC (WHSSC) a PGAB (EASC) - Gwelliannau Dros Dro Gorffennaf 2020	Gorffennaf 2020	Gwnaed diwygiadau a chymradwywyd y Rheolau Sefydlog diwygiedig gan BIPCTM ym mis Gorffennaf 2020 Roedd y diwygiadau hyn yn ddilys tan ddiwedd blwyddyn ariannol 2020-2021, ac felly diwygiwyd y Rheolau Sefydlog mewn perthynas â dileu'r trefniadau dros dro ym mis Mawrth 2021 ac fe'u cymeradwywyd gan y Bwrdd.
WHC 2020 (012) - Asesiad Clinigol o Covid-19 yn y Gymuned	Awst 2020	Dosbarthwyd i feddygon teulu/meddygon teulu y tu allan i oriau/Gwasanaethau Triniaeth Ddydd Ymddiriedolaeth Gwasanaethau Ambiwlans Cymru/111
WHC 2020 (013) - Rhaglen Genedlaethol Imiwneiddio Rhag y Ffliw 2020-21 Imiwneiddio Plant	Awst 2020	Dosbarthwyd i Ofal Sylfaenol/Meddygon Teulu/Cymuned
WHC 2020 (014) - Llwybr Cymunedol a Gofal Sylfaenol Rheoli Cwyr Clust	Mis Medi 2020	Cam gweithredu o fewn y Gymuned Gofal Sylfaenol i'w gwblhau erbyn mis Hydref 2021

WHC 2020 (005) - Cofnodi Codau READ Dementia	Mis Medi 2020	Cadarnhad gan arweinwyr priodol fod y gofynion yn y Cylchlythyr yn cael eu gweithredu ac y byddant yn cael eu hadrodd i Gyfarfod Bwrdd yn y dyfodol fel y bo'n briodol.
WHC 2020 (018) - Person Olaf yn Sefyll	Hydref 2020	Rhoddwyd cymorth parhaus ar gyfer eiddo Datblygwyr Trydydd Parti yng Nghymru, yn yr achosion hynny lle bu BIPCTM yn rhan o'r datblygiad o'r cychwyn cyntaf.
WHC 2020 (019) - Disgwyliadau ar gyfer Byrddau Iechyd ac Ymddiriedolaethau'r GIG i Sicrhau Iechyd a Lles y Gweithlu yn ystod Pandemig Covid-19	Hydref 2020	Pecyn cymorth llawn wedi'i ddatblygu ac yn parhau.
WHC 2020 (022) - Fframwaith Cynllunio Blynyddol GIG Cymru 2021- 22	Rhagfyr 2020	Nodwyd gan y Pwyllgor Cynllunio, Perfformiad a Chyllid fel rhan o'r Cynllun Tymor Canolig Integredig – Rhagfyr 2020.
WHC 2020 (024) - Asesiad Clinigol o Covid-19 yn y Gymuned	Rhagfyr 2020	Trafodwyd yng Nghyfarfod Gorchymyn Aur Covid-19 CTM ar 23 Rhagfyr 2020 ac mae wedi'i gwblhau.
WHC 2020 (025) - Dyraniadau Bwrdd Iechyd ac Ymddiriedolaeth GIG Iechyd Cyhoeddus Cymru 2021-22	Rhagfyr 2020	Yn cael ei ddefnyddio fel rhan o'r gwaith o gyflawni Cynlluniau BIPCTM ar gyfer 2021/2022
WHC 2021 (002) - Rolau Hyrwyddwyr y Bwrdd	Ionawr 2021	Dyrannwyd rolau hyrwyddwyr i aelodau Bwrdd BIPCTM a rhannwyd y rhestr ddyrannu derfynol ar 15 Mawrth 2021.

Deddf Caethwasiaeth Fodern 2015 – Tryloywder mewn Cadwyni Cyflenwi

Cyflwynwyd Cod Ymarfer Llywodraeth Cymru: Cyflogaeth Foesegol mewn Cadwyni Cyflenwi i amlygu bod angen sicrhau, ym mhob cam o'r gadwyn gyflenwi, fod arferion cyflogaeth da yn bodoli ar gyfer pob cyflogai, a hynny yn y Deyrnas Unedig a thramor.

Mae BIPCTM wedi parhau i ymgorffori egwyddorion a gofynion y Cod a Deddf Caethwasiaeth Fodern 2015. Wrth wneud hynny mae'n dangos ei **ymrwymiad parhaus** i chwarae ei rôl fel cyflogwr mawr yn y sector cyhoeddus, i **ddileu arferion cyflogaeth anghyfreithlon ac anfoesegol** er enghraifft:

- Cam-drin Hawliau Dynol a Chaethwasiaeth Fodern;
- Gweithredu rhestri gwaharddedig/ cosbrestri;
- Hunangyflogaeth ffug;
- Defnydd annheg o gynlluniau ymbarél a chontractau dim oriau; a
- Thalu'r Cyflog Byw.

Er mwyn hyrwyddo'r agenda hwn, bu BIPCTM yn **hybu ymwybyddiaeth** am y Cod gyda'n gweithlu yn ogystal â'n cyflenwyr a'n contractwyr. Mae hefyd wedi parhau i weithio mewn partneriaeth â staff recriwtio, prynu a chaffael Partneriaeth Cydwasanaethau GIG Cymru i sicrhau bod ymrwymïadau'r cod yn sail i'n gweithgareddau yn y meysydd hyn ac yn eu cefnogi.

Bu'n rhaid gohirio datblygu Cynllun Gweithredu Cyflogaeth Foesegol mewn Cadwyni Cyflenwi yn ystod 2020/2021 oherwydd gweithgarwch COVID-19. Bydd y gwaith hwn yn cael ei aildddechrau yn y flwyddyn ariannol newydd gyda'n rhanddeiliaid a'n partneriaid yn yr undebau llafur.

Yn ystod 2020 / 2021 parhaodd BIPCTM i gymryd y camau canlynol i gyflawni ymrwymïadau'r Cod;

- Cynhyrchodd Ddatganiad Cyflogaeth Foesegol, a oedd ar gael ar safleoedd SharePoint mewnol ac allanol BIPCTM
- Talodd gyfradd isafswm y cyflog byw ar ei raddfa gyflog isaf, sydd ar Fand 2 yr Agenda ar gyfer Newid;
- Mae ganddo Bolisi Codi Pryderon (Chwythu'r Chwiban), sy'n rhoi proses deg a thryloyw i'r gweithlu, i'w grymuso a'u galluogi i godi amheuan o unrhyw fath o gamarfer, naill ai gan ein staff neu gyflenwyr / contractwyr sy'n gweithio ar safle BIPCTM;
- Mae ganddo darged ar waith i dalu ein cyflenwyr o fewn 30 diwrnod i gael anfoneb ddilys;
- Mae ganddo brosesau IR35 cadarn, sy'n sicrhau nad oes defnydd annheg o weithwyr neu weithwyr hunangyflogedig ffug yn cael eu cyflogi o dan gynlluniau ymbarél. Mae'r prosesau hyn hefyd yn sicrhau cyflogaeth deg a phriodol yr holl weithwyr ac yn atal unigolion rhag osgoi talu cyfraniadau Treth ac Yswiriant Gwladol. Mae hefyd yn sicrhau nad oes unrhyw weithiwr dan anfantais ormodol o ran cyflog, hawliau neu gyfleoedd cyflogaeth barhaol.
- Nid yw'n cyflogi staff na gweithwyr ar Gontractau Dim Oriau;
- Mae ganddo Bolisi a Gweithdrefn Recriwtio a Dethol cadarn, sy'n sicrhau proses deg a thryloyw;
- Mae ganddo Bolisi Cydraddoldeb ac Amrywiaeth cadarn, sy'n sicrhau nad oes unrhyw ymgeisydd, cyflogai neu weithiwr posibl a gyflogir gan BIPCTM o dan anfantais ormodol mewn unrhyw ffordd, o ran cyflog, hawliau cyflogaeth, cyflogaeth, hyfforddiant a datblygiad na chyfleoedd gyrfa;

- Mae'n defnyddio'r broses dendro i gael sicrwydd nad yw cyflenwyr posibl yn defnyddio cosbrestri/rhestri gwaharddedig.
- Yn unol â'r Rheoliadau Trosglwyddo Ymgymeriadau (Diogelu Cyflogaeth) bydd unrhyw staff BIPCTM y gallai fod yn ofynnol iddynt drosglwyddo i sefydliad trydydd parti, yn cadw eu cyflog GIG a'r Telerau ac Amodau Gwasanaeth.
- Defnyddio'r adroddiad Tryloywder mewn Cadwyni Cyflenwi (TISC) - traciwr cydymffurfiaeth â'r Ddeddf Caethwasiaeth Fodern (2015) drwy gontractau a gaffaelwyd gan Wasanaethau Caffael PCGC ar ran BIPCTM.

Archwiliad Mewnol

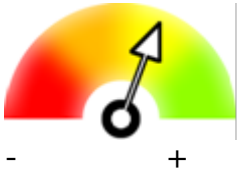
Mae archwiliad mewnol yn rhoi i'r Prif Weithredwr fel Swyddog Atebol a'r Bwrdd drwy'r Pwyllgor Archwilio a Risg **lif o sicrwydd** ar y system rheolaeth fewnol. Comisiynwyd rhaglen o waith archwilio a gyflawnwyd yn unol â safonau archwilio mewnol y sector cyhoeddus gan Bartneriaeth Cydwasanaethau GIG Cymru. Cytunir ar gwmpas y gwaith hwn gyda'r Pwyllgor Archwilio a Risg ac mae'n canolbwyntio ar **feysydd risg sylweddol a blaenoriaethau gwella lleol**.

Mae barn gyffredinol y Pennaeth Archwilio Mewnol ar lywodraethu, rheoli risg a rheoli yn un o swyddogaethau'r rhaglen archwilio hon sy'n seiliedig ar risg, ac mae'n cyfrannu at y **darlun o sicrwydd sydd ar gael i'r Bwrdd** wrth adolygu effeithiolrwydd a chefnogi ein hymgyrch i wella'n barhaus.

Effeithiodd yr angen i ymateb i bandemig Covid-19 ar y rhaglen, gyda rhai archwiliadau wedi'u gohirio, eu canslo neu eu cwtogi wrth i'r sefydliad ymateb i'r pandemig. Mae'r Pennaeth Archwilio Mewnol yn fodlon y bu digon o sylw archwilio mewnol yn ystod y cyfnod adrodd er mwyn darparu Barn Flynyddol y Pennaeth Archwilio Mewnol. Wrth lunio'r Farn, mae'r Pennaeth Archwilio Mewnol wedi ystyried effaith yr archwiliadau nad ydynt wedi'u cwblhau'n llawn.

Barn y Pennaeth Archwilio Mewnol:

Mae cwmpas barn y Pennaeth Archwilio Mewnol wedi'i gyfyngu i'r meysydd hynny a archwiliwyd yn y cynllun archwilio sy'n seiliedig ar risg y cytunwyd arno gydag uwch reolwyr ac a gymeradwywyd gan y Pwyllgor Archwilio a Risg. Dylid dehongli asesiad y Pennaeth Archwilio Mewnol yn y cyd-destun hwn wrth adolygu effeithiolrwydd y system rheolaeth fewnol a dylid ei ystyried yn sbardun mewnol ar gyfer gwelliant parhaus. Nodir barn y Pennaeth Archwilio Mewnol ar ddigonolrwydd ac effeithiolrwydd cyffredinol fframwaith llywodraethu, rheoli risg a rheolaeth y sefydliad isod:

Sicrwydd rhesymol		Gall y Bwrdd fod â sicrwydd rhesymol bod trefniadau i sicrhau llywodraethu, rheoli risg a rheolaeth fewnol, o fewn y meysydd hynny sy'n cael eu hadolygu, wedi'u cynllunio'n briodol a'u cymhwyso'n effeithiol. Mae angen rhoi sylw rheolwyr i rai materion wrth gynllunio rheolaeth neu gydymffurfio ag effaith isel i gymedrol ar amlygiad i risg gweddilliol hyd nes y bydd hyn wedi'i ddatrys.
-------------------	---	---

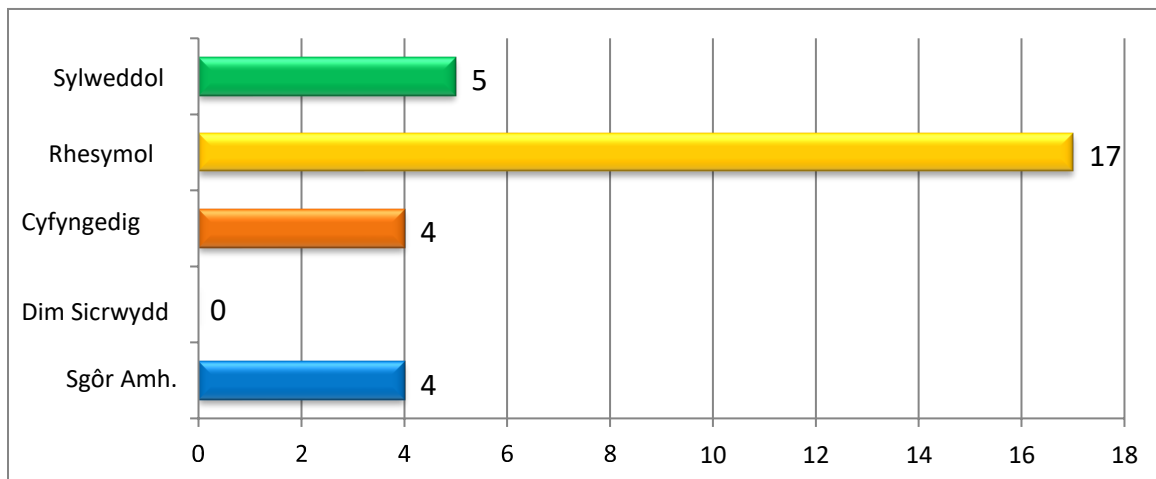
Mae'r sail dystiolaeth i ffurfio'r farn gyffredinol fel a ganlyn:

- Asesiad o'r ystod o safbwyntiau ac allbynnau unigol sy'n deillio o aseiniadau archwilio sy'n seiliedig ar risg a gynhwysir yn y cynllun Archwilio Mewnol a adroddwyd i'r Pwyllgor Archwilio a Risg drwy gydol y flwyddyn. Yn ogystal, a lle y bo'n briodol, ystyriwyd gwaith naill ai yn y cyfnod adroddiad drafft neu ar y gweill ond wedi'i gwblhau'n sylweddol, ac os felly caiff ei nodi yn yr adroddiad. Mae'r asesiad hwn wedi ystyried perthnasedd cymharol y meysydd hyn a chanlyniadau unrhyw archwiliadau dilynol wrth ddatblygu gwelliannau rheoli.
- Canlyniadau unrhyw waith archwilio sy'n gysylltiedig â'r Safonau Iechyd a Gofal gan gynnwys, os yw'n briodol, y dystiolaeth sydd ar gael i'r Bwrdd gyrraedd ei ddatganiad mewn perthynas â'r hunanasesiad ar gyfer y modiwl Llywodraethu, Arweinyddiaeth ac Atebolrwydd.
- Adolygiadau sicrwydd eraill sy'n effeithio ar farn y Pennaeth Archwilio Mewnol gan gynnwys gwaith archwilio a gyflawnwyd mewn sefydliadau eraill.
- Gwybodaeth arall y mae'r Pennaeth Archwilio Mewnol wedi'i chael yn ystod y flwyddyn gan gynnwys: gwybodaeth gronnol a gwybodaeth dros amser; arsylwi cyfarfodydd y Bwrdd a chyfarfodydd pwyllgorau allweddol eraill; cyfarfodydd gyda Chyfarwyddwyr Gweithredol, uwch reolwyr ac Aelodau Annibynnol; canlyniadau gwaith ad hoc a chymorth a roddwyd; cysylltu â darparwyr a rheoleiddwyr sicrwydd eraill, ac ymchwil. Gwybodaeth archwilio gronnol am y sefydliad y mae'r Pennaeth Archwilio Mewnol yn ei hystyried yn berthnasol i'r Farn ar gyfer eleni.

Cydgasglwyd y canlyniadau manwl hyn i greu darlun o sicrwydd ar draws BIPCTM.

Wrth ddod i'w barn ynghylch 2020/21, nododd yr adran archwilio mewnol fod y rhan fwyaf o'r adolygiadau yn ystod y flwyddyn wedi dod i ben yn gadarnhaol gyda threfniadau rheoli cadarn ar waith mewn rhai meysydd. Adroddwyd cyfanswm o 30 o adolygiadau archwilio yn ystod y flwyddyn. Mae Ffigur 1 isod yn cyflwyno'r sgorau sicrwydd a nifer yr archwiliadau sy'n deillio o bob un.

Ffigur 1 – Crynodeb o'r Sgorau Archwilio

Roedd y **pedwar adroddiad gyda sgôr sicrwydd cyfyngedig** yn gysylltiedig â'r meysydd canlynol:

- **Proses rheoli apwyntiadau llwybr cleifion** – cynnydd o ran gweithredu argymhellion blaenorol;
 - Cadarnhaodd yr Archwiliad Mewnol fod cryn dipyn o waith paratoi wedi'i wneud i fynd i'r afael â'r materion a nodwyd yn ei adroddiad archwilio gwreiddiol. Er bod y sylfeini wedi'u gosod, oherwydd oedi gwasanaethau o ganlyniad i'r pandemig a'r oedi wrth ddarparu hyfforddiant gloywi, prin yw'r camau a gymerwyd i fynd i'r afael â'r pwyntiau penodol a wnaed yn yr argymhellion gwreiddiol. Felly parhaodd y farn sicrwydd cyfyngedig.
- **Rheoli gwasanaethau Technoleg Gwybodaeth (TG);**
 - Nododd yr Archwiliad Mewnol dri maes blaenoriaeth uchel yn ymwneud â:
 - dim gweithdrefnau ar gyfer gweithredu'r ddesg wasanaeth a dim canllawiau i'r rhai sy'n trin galwadau ar gyfer cofnodi, dosbarthu a blaenoriaethu galwadau;
 - nid oedd galwadau a digwyddiadau'n cael eu cofnodi'n briodol o fewn system Service Point; ac
 - nid oedd canllawiau ar gyfer olrhain neu sicrhau bod gweithgarwch yn cael ei gynnal ar alwadau / digwyddiadau.

Yn ogystal, nodwyd saith argymhelliad blaenoriaeth ganolog a dau argymhelliad blaenoriaeth isel.

- **Grŵp Gwasanaeth Clinigol Gwasanaeth Iechyd Meddwl Plant a'r Glasoed (CAMHS) – trefniadau llywodraethu a rheoli risg;**
 - Cododd yr Archwiliad Mewnol dri chanfyddiad blaenoriaeth uchel a oedd yn ymwneud â threfniadau llywodraethu ar gyfer rhai o'r grwpiau a'r pwyllgorau yn y grŵp gwasanaeth clinigol. Er enghraifft, roedd angen

diweddarau cylch gorchwyl rhai grwpiau, ac roedd angen gwelliannau o ran cadw cofnodion y cyfarfodydd. Cododd yr Archwiliad Mewnol dri argymhelliad blaenoriaeth ganolig hefyd ac un argymhelliad blaenoriaeth isel. Er bod cofrestr risg y grŵp gwasanaeth clinigol sy'n casglu risgiau allweddol yn cael ei monitro a'i hadolygu, roedd angen monitro risgiau llai o faint yn well.

- **Grŵp Gwasanaeth Clinigol CAMHS – trefniadau rheoli'r gweithlu.**

- Cyhoeddodd yr Archwiliad Mewnol farn o sicrwydd cyfyngedig gan nodi tri chanfyddiad blaenoriaeth uchel mewn perthynas â chynllunio swyddi ymgynghorol, monitro absenoldeb oherwydd salwch, a chydymffurfiaeth adolygiadau datblygiad personol staff. Nodwyd un argymhelliad blaenoriaeth ganolig a dau argymhelliad blaenoriaeth isel hefyd.

Yn ogystal, mae'r Pennaeth Archwilio Mewnol wedi ystyried amlygiad i risg gweddilliol ar draws yr aseiniadau hynny lle adroddwyd am 'sicrwydd cyfyngedig'. At hynny, mae'r Pennaeth Archwilio Mewnol wedi ystyried yr effaith lle nad aeth aseiniadau archwilio a gynlluniwyd eleni ymlaen i archwiliadau llawn yn dilyn gwaith cynllunio rhagarweiniol, a'r rhain naill ai: wedi'u dileu o'r cynllun; wedi'u tynnu o'r cynllun a'u disodli gan archwiliad arall; neu eu gohirio tan flwyddyn archwilio yn y dyfodol. Cyflwynwyd y rhesymau dros newidiadau i'r cynllun archwilio i'r Pwyllgor Archwilio a Risg i'w hystyried a'u cymeradwyo. Er bod y farn wedi'i chyfyngu i'r meysydd hynny a oedd yn destun adolygiad archwilio, mae'r Pennaeth Archwilio Mewnol wedi **ystyried effaith newidiadau a wnaed i'r cynllun** wrth lunio ei farn gyffredinol.

Mae crynodeb o'r canfyddiadau ym mhob un o'r meysydd yn unol â strwythur y cynllun ar gyfer 2020/21, ar gael ym Marn y Pennaeth Archwilio Mewnol ac Adroddiad Blynyddol 2020/21 sydd ar gael [yma](#).

Lle adroddir am 'sicrwydd cyfyngedig', mae BIPCTM yn sicrhau bod y **canfyddiadau manwl yn cael eu hystyried gan y swyddog arweiniol** ar gyfer y swyddogaeth a bod yr adroddiad wedi'i dderbyn gan y Pwyllgor Archwilio a Risg, lle bydd y swyddog arweiniol yn bresennol. Bydd archwiliad dilynol hefyd yn cael ei gomisiynu gan y Pwyllgor Archwilio a Risg i'w gynnwys yn rhaglen archwilio 2021/22 fel y bo'n briodol.

Bydd yr ymateb rheoli i'r holl adroddiadau sicrwydd yn cael ei adolygu gan y Pwyllgor Archwilio a Risg drwy'r **broses Olrhain Archwilio**, a bydd cynnydd yn erbyn camau rheoli yn cael ei fonitro ym mhob cyfarfod hyd nes y bydd yr holl gamau gweithredu wedi'u cymryd yn briodol.

Cyhoeddir yr Adroddiadau Archwilio Mewnol sy'n amlinellu'r ymatebion rheoli a'r camau gweithredu manwl y cytunwyd arnynt i fynd i'r afael â'r gwendidau a nodwyd ym mhapurau'r Pwyllgor Archwilio a Risg sydd [ar gael yma](#).

Asesiad Strwythuredig Archwilio Cymru 2020

Cafodd y Bwrdd ei Asesiad Strwythuredig 2020 gan Archwilio Cymru ym mis Rhagfyr 2020. Y negeseuon allweddol oedd, yn gyffredinol:

- Bod y Bwrdd Iechyd wedi **cynnal trefniadau llywodraethu da yn ystod y pandemig**, gyda chymorth Bwrdd sefydlog a gwydn, ac wedi addasu trefniadau llywodraethu'n gyflym i gefnogi penderfyniadau ystwyth.
- Cafwyd ymrwymiad i **gynnal busnes mewn ffordd agored a thryloyw** a defnyddio dysgu i helpu i lywio trefniadau ar gyfer y dyfodol. Cydnabuwyd hefyd, er bod elfennau o system rheoli risg y Bwrdd Iechyd wedi'u datblygu ymhellach, fod yr angen i ymateb i'r pandemig wedi **arafu cynnydd**, a hynny'n ddealladwy.
- Mae'r Bwrdd Iechyd wedi **parhau i gynnal systemau i oruchwyllo ansawdd a diogelwch** gwasanaethau yn ystod y pandemig ac i fynd i'r afael ag argymhellion archwiliadau ac adolygiadau allanol.

Ansawdd Data

Mae BIPCTM yn gwneud pob ymdrech i sicrhau ansawdd a chadernid ei ddata, ac mae ganddo wiriadau rheolaidd ar waith i sicrhau cywirdeb yr wybodaeth y dibynnir arni. Fodd bynnag, mae lluosogrwydd systemau a phobl sy'n mewnbynnu data ar draws y sefydliad yn golygu bod potensial bob amser am amrywiadau ansawdd, ac felly bod lle i wella bob amser.

Mae Llywodraeth Cymru wedi cydnabod ansawdd y data a ddarparwyd gan bob Bwrdd Iechyd drwy gydol pandemig Covid-19, gan y bu'r data hwn yn allweddol wrth lunio'r ymateb cenedlaethol a lleol. Nawr yw'r amser i **atgyfnerthu'r hyn a gyflawnwyd hyd yma** ac i gryfhau ymhellach ein gallu i **wella gwasanaethau** i'n poblogaeth drwy ddefnyddio data o ansawdd i lywio datblygiad a thrawsnewid ein gwasanaethau er mwyn cael y gwerth a'r canlyniadau gorau posibl i'r rhai a wasanaethwn.

I'r perwyl hwnnw, datblygwyd **Fframwaith Sicrhau Ansawdd Data** gyda'r nod cyffredinol o sicrhau bod yr holl staff waeth beth fo'u rolau yn ymwybodol o:

- beth sydd ei angen i ddarparu data o ansawdd uchel
- pam mae hyn mor bwysig
- canlyniadau peidio â chyflawni
- y rôl sydd gan bob unigolyn i'w chwarae wrth sicrhau'r cyflawni

Ategir hyn gan fframwaith polisi sy'n cynnwys Ansawdd Data, Llywodraethu Gwybodaeth a Diogelwch Gwybodaeth, sy'n sail gadarn i wneud cynnydd cynaliadwy pellach. O ganlyniad, mae BIPCTM yn diweddarau ei gynllun gwella ansawdd data, sy'n asesu ansawdd ei ddata yn rheolaidd ar draws systemau clinigol allweddol, i adlewyrchu ein hymdrechion o'r newydd yn yr agwedd bwysig hon ar ein gwaith.

Casgliad y Prif Weithredwr

Fel y nodwyd drwy gydol y datganiad hwna'r Adroddiad Blynyddol mae'r

angen i gynllunio ac ymateb i bandemig Covid-19 wedi cael effaith sylweddol ar y sefydliad, y GIG ehangach a chymdeithas yn gyffredinol. Mae wedi mynnu **ymateb deinamig** sydd wedi cyflwyno nifer o gyfleoedd yn ogystal â'r risgiau. Bydd yr angen i ymateb ac **adfer o'r pandemig** gyda'r sefydliad a'r gymdeithas ehangach drwy gydol 2020/21 a thu hwnt. Byddaf yn sicrhau bod ein Fframwaith Llywodraethu yn ystyried yr angen hwn ac yn ymateb iddo.

Bu'r system rheolaeth fewnol ar waith ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2020 a hyd at ddyddiad cymeradwyo adroddiad blynyddol a chyfrifon 2020-2021.

Ni nodwyd unrhyw faterion llywodraethu sylweddol yn ystod y cyfnod hwn ac eithrio'r rhai y cyfeiriwyd atynt eisoes yn y ddogfen hon.

Datganiad Llywodraethu Blynyddol 2020-2021

Llofnod:

Paul Mears

Prif Weithredwr a Swyddog Atebol

Dyddiad: 9 Mehefin 2021

PRESENOLDEB AELODAU'R BWRDD (2020 / 2021) – Atodiad 1

AELOD BWRDD	SWYDD (MAES ARBENIGEDD)	BWRDD/ PWYLLGOR BWRDD	PRESENOLDEB AR Y BWRDD / PWYLLGOR BWRDD 2020/2021	RÔL HYRWYDDWR*
Marcus Longley	Cadeirydd	Y Bwrdd Y Pwyllgor Tâl Cydnabyddiaeth a Thelerau Gwasanaeth (Cadeirydd)	8/8 10/10	Amherthnasol
Maria Thomas	Is-gadeirydd	Y Bwrdd Y Pwyllgor Tâl Cydnabyddiaeth a Thelerau Gwasanaeth Y Pwyllgor Archwilio a Risg Y Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch Pwyllgor Monitro'r Ddeddf Iechyd Meddwl (Cadeirydd) Pwyllgor Iechyd y Boblogaeth a Phartneriaethau	8/8 10/10 6/6 7/8 4/4 2/2	Plant a Phobl Ifanc Gwasanaethau Iechyd Meddwl
Paul Griffiths (tan fis Rhagfyr 2020)	Aelod Annibynnol (Cyllid)	Y Bwrdd Y Pwyllgor Tâl Cydnabyddiaeth a Thelerau Gwasanaeth Y Pwyllgor Archwilio a Risg Y Pwyllgor Cynllunio, Perfformiad a Chyllid Y Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch	6/6 5/5 5/5 3/4 2/3	Amherthnasol
Patsy Roseblade (o fis Mawrth 2021)	Aelod Annibynnol (Cyllid)	Y Bwrdd Y Pwyllgor Tâl Cydnabyddiaeth a Thelerau Gwasanaeth Y Pwyllgor Archwilio a Risg (Cadeirydd) Y Pwyllgor Cynllunio, Perfformiad a Chyllid Y Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch	1/1 2/2 0/0 0/0 1/1	Amherthnasol
James Hehir	Aelod Annibynnol (Cyfreithiol)	Y Bwrdd Y Pwyllgor Tâl Cydnabyddiaeth a Thelerau Gwasanaeth Y Pwyllgor Archwilio a Risg Y Pwyllgor Digidol a Data Pwyllgor Monitro'r Ddeddf Iechyd Meddwl	7/8 9/10 5/8 3/3 4/4	Cydraddoldeb

AELOD BWRDD	SWYDD (MAES ARBENIGEDD)	BWRDD/ PWYLLGOR BWRDD	PRESENOLDEB AR Y BWRDD / PWYLLGOR BWRDD 2020/2021	RÔL HYRWYDDWR
Jayne Sadgrove	Aelod Annibynnol (Prifysgol)	Y Bwrdd Y Pwyllgor Tâl Cydnabyddiaeth a Thelerau Gwasanaeth Y Pwyllgor Archwilio a Risg Y Pwyllgor Digidol a Data Y Pwyllgor Pobl a Diwylliant (Cadeirydd) Y Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch (Cadeirydd)	7/8 7/8 7/7 3/3 2/2 6/6	Gweithio i Wella
Mel Jehu	Aelod Annibynnol (Cymuned)	Y Bwrdd Y Pwyllgor Tâl Cydnabyddiaeth a Thelerau Gwasanaeth Y Pwyllgor Cynllunio, Perfformiad a Chyllid (Cadeirydd) Pwyllgor Monitro'r Ddeddf Iechyd Meddwl Y Pwyllgor Pobl a Diwylliant	7/8 6/6 5/5 3/4 2/2	Cyn-filwyr a'r Lluoedd Arfog
Keiron Montague	Aelod Annibynnol (Cymuned)	Y Bwrdd Y Pwyllgor Tâl Cydnabyddiaeth a Thelerau Gwasanaeth Y Pwyllgor Pobl a Diwylliant Pwyllgor Iechyd y Boblogaeth a Phartneriaethau	5/8 7/10 2/2 1/2	Amherthnasol
Phil White	Aelod Annibynnol (Awdurdod Lleol)	Y Bwrdd Y Pwyllgor Tâl Cydnabyddiaeth a Thelerau Gwasanaeth Y Pwyllgor Cynllunio, Perfformiad a Chyllid Pwyllgor Iechyd y Boblogaeth a Phartneriaethau (Cadeirydd) Pwyllgor Monitro'r Ddeddf Iechyd Meddwl	5/8 4/10 3/5 1/1 3/3	Pobl Hŷn
Nicola Milligan	Aelod Annibynnol (Undeb Llafur)	Y Bwrdd Y Pwyllgor Tâl Cydnabyddiaeth a Thelerau Gwasanaeth Y Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch Y Pwyllgor Pobl a Diwylliant Y Pwyllgor Cynllunio, Perfformiad a Chyllid	8/8 6/6 5/8 2/2 5/5	Atal a Rheoli Heintiau

AELOD BWRDD	SWYDD (MAES ARBENIGEDD)	BWRDD/ PWYLLGOR BWRDD	PRESENOLDEB AR Y BWRDD / PWYLLGOR BWRDD 2020/2021	RÔL HYRWYDDWR
Dilys Jouvenat	Aelod Annibynnol (y Trydydd Sector)	Y Bwrdd Y Pwyllgor Tâl Cydnabyddiaeth a Thelerau Gwasanaeth Y Pwyllgor Pobl a Diwylliant Y Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch Y Pwyllgor Digidol a Data	8/8 9/10 1/2 2/3 8/8	Codi Pryderon
Ian Wells	Aelod Annibynnol (TGCh a Llywodraethu)	Y Bwrdd Y Pwyllgor Tâl Cydnabyddiaeth a Thelerau Gwasanaeth Y Pwyllgor Archwilio a Risg Y Pwyllgor Digidol a Data (Cadeirydd) Y Pwyllgor Cyllid, Perfformiad a Gweithlu	7/8 7/10 5/7 2/3 3/5	Amherthnasol
Gio Isingrini (Aelod Cyswllt tan fis Rhagfyr 2020)	Cynrychiolydd Awdurdod Lleol	Y Bwrdd	2/6	Amherthnasol
Sharon Richards (Aelod Cyswllt)	Cadeirydd, Grŵp Cyfeirio Rhanddeiliaid	Y Bwrdd	1/8	Amherthnasol
Suzanne Scott-Thomas (Aelod Cyswllt tan fis Hydref 2020)	Cadeirydd, Fforwm Gweithwyr Iechyd Proffesiynol	Y Bwrdd	0/4	Amherthnasol

AELOD BWRDD	SWYDD (MAES ARBENIGEDD)	BWRDD/ PWYLLGOR BWRDD	PRESENOLDEB AR Y BWRDD / PWYLLGOR BWRDD 2020/2021	RÔL HYRWYDDWR
Sharon Hopkins (tan fis Awst 2020)	Prif Weithredwr (Dros Dro)	Y Bwrdd; Y Pwyllgor Gwasanaethau Ambiwylans Brys Pwyllgor Gwasanaethau Iechyd Arbenigol Cymru Y Pwyllgor Tâl Cydnabyddiaeth a Thelerau Gwasanaeth (YM)	3/3 1/2* 1/2* 2/3	Amherthnasol
Paul Mears (o fis Medi 2020)	Prif Weithredwr	Y Bwrdd; Y Pwyllgor Gwasanaethau Ambiwylans Brys Pwyllgor Gwasanaethau Iechyd Arbenigol Cymru Y Pwyllgor Tâl Cydnabyddiaeth a Thelerau Gwasanaeth (YM)	5/5 2/5* 2/5* 7/7	Amherthnasol
Steve Webster	Cyfarwyddwr Cyllid	Y Bwrdd; Y Pwyllgor Archwilio a Risg (YM) Y Pwyllgor Cynllunio, Perfformiad a Chyllid (YM)	8/8 8/8 5/5	Amherthnasol
Kelechi Nnoaham	Cyfarwyddwr Iechyd y Cyhoedd	Y Bwrdd Y Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch (YM) Pwyllgor Iechyd y Boblogaeth a Phartneriaethau (YM)	7/8 4/5 1/1	Amherthnasol
Nick Lyons	Cyfarwyddwr Meddygol/ Dirprwy Brif Weithredwr	Y Bwrdd Y Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch (YM) Pwyllgor Iechyd y Boblogaeth a Phartneriaethau (YM) Y Pwyllgor Digidol a Data (YM)	7/8 4/6 0/1 0/3	Amherthnasol
Greg Dix	Cyfarwyddwr Nyrsio	Y Bwrdd Y Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch (YM)	6/8 5/6	Plant a Phobl Ifanc Gweithio i Wella
Clare Williams	Cyfarwyddwr Cynllunio a Pherfformiad (Dros Dro)	Y Bwrdd; Y Pwyllgor Cynllunio, Perfformiad a Gweithlu (YM) Pwyllgor Iechyd y Boblogaeth a Phartneriaethau (YM) Y Pwyllgor Digidol a Data (YM)	7/8 5/5 2/2 3/3	Amherthnasol
Hywel Daniel	Cyfarwyddwr Pobl	Y Bwrdd; Y Pwyllgor Pobl a Diwylliant (YM) Y Pwyllgor Tâl Cydnabyddiaeth a Thelerau Gwasanaeth (YM)	7/8 2/2 8/10	Diogelwch Tân Trais ac ymddygiad ymosodol Codi pryderon staff Y Gymraeg

Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg
Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon 2020-2021

AELOD BWRDD	SWYDD (MAES ARBENIGED D)	BWRDD/ PWYLLGOR BWRDD	PRESENOLDEB AR Y BWRDD / PWYLLGOR BWRDD 2020/2021	RÔL HYRWYDDWR
Alan Lawrie (tan 21 Ionawr)	Cyfarwyddwr Gweithrediadau	Y Bwrdd; Y Pwyllgor Cyllid, Perfformiad a Gweithlu (YM); Y Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch (YM); Pwyllgor Monitro'r Ddeddf Iechyd Meddwl (YM);	5/5 1/3 3/4 0/3 **	Amherthnasol
Gareth Robinson (o fis Ionawr 2021)	Prif Swyddog Gweithredu Dros Dro	Y Bwrdd; Y Pwyllgor Cynllunio, Perfformiad a Gweithlu (YM) Y Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch (YM) Pwyllgor Monitro'r Ddeddf Iechyd Meddwl (YM) Pwyllgor Iechyd y Boblogaeth a Phartneriaethau (YM)	2/2 1/1 1/2 ** **	Amherthnasol
Liz Wilkinson (tan fis Hydref 2020)	Cyfarwyddwr Therapiau a Gwyddorau Iechyd	Y Bwrdd Y Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch (YM)	1/4 1/3	Amherthnasol
Fiona Jenkins (o fis Tachwedd 2020)	Cyfarwyddwr Dros Dro Therapiau a Gwyddorau Iechyd	Y Bwrdd Y Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch (YM) Pwyllgor Iechyd y Boblogaeth a Phartneriaethau (YM)	2/3 1/3 1/1**	Amherthnasol

Nodiadau Esboniadol

- Mae YM yn sefyll am 'yn mynychu'. Pan benodir Aelod Bwrdd ran o'r ffordd drwy flwyddyn ariannol, dim ond cyfran o'r nifer llawn o gyfarfodydd a gynhaliwyd y byddent wedi gallu eu mynychu – os felly, mae lefel y presenoldebau mewn cyfarfodydd wedi'i gostwng yn unol â hynny. Gall ffigurau presenoldeb is hefyd adlewyrchu newidiadau i'r trefniadau aelodaeth yn ystod y flwyddyn.
- Cyhoeddwyd WHC 2021 (002) Rolau Hyrwyddwyr Bwrdd gan Lywodraeth Cymru ym mis Ionawr 2021 ac felly mae manylion Hyrwyddwyr Bwrdd yn adlewyrchu'r sefyllfa ar ôl cael y cylchlythyr hwnnw.
- Pan nodir bod Aelod Annibynnol yn Gadeirydd Pwyllgor Bwrdd – mae hyn yn cynrychioli'r sefyllfa ar 31 Mawrth 2021.
- *Enwebwyd dirprwy gan y Prif Swyddog Gweithredol lle nad oedd yn gallu mynychu cyfarfod WHSC/PGAB (EASC)
- ** Ni chynhaliwyd unrhyw gyfarfodydd o'r pwyllgor hwn yn ystod y cyfnod Ionawr – Mawrth 2021.
- Cynhaliwyd y Pwyllgor Cronfeydd Elusennol fel rhan o'r Pwyllgor Archwilio a Risg yn hytrach na chyfarfod ar wahân.

Atodiad 2 i'r Datganiad Llywodraethu Blynnyddol - Cyfarfodydd y Bwrdd a'r Pwyllgorau a gynhaliwyd yn ystod 2020-21

Bwrdd/Pwyllgor									
Cyfarfod y Bwrdd (a gynhaliwyd yn gyhoeddus)*	28/05/20	29/06/20	30/07/20	30/09/20	29/10/20	26/11/20	28/01/21	25/03/21	
Y Pwyllgor Archwilio a Risg	06/04/20	15/06/20	29/06/20	10/08/20	19/10/20	14/12/20	08/02/21		
Y Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch	12/05/20	14/06/20	08/09/20	18/11/20	19/01/21	16/03/21			
Y Pwyllgor Cynllunio, Perfformiad a Chyllid	19/05/20	21/07/20	20/10/20	21/12/20	25/02/21				
Y Pwyllgor Pobl a Diwylliant #	27/07/20 (cyfarfod sefydlu)	28/10/20							
Pwyllgor Iechyd y Boblogaeth a Phartneriaethau #	23/11/20								
Y Pwyllgor Digidol a Data #	24/09/20	15/11/20	11/03/21						
Pwyllgor Monitro'r Ddeddf Iechyd Meddwl #	17/08/20	04/11/20	10/12/20						
Y Pwyllgor Tâl Cydnabyddiaeth a Thelerau Gwasanaeth	29/06/20	30/07/20	27/08/20	30/09/20	26/11/20	10/12/20	11/01/21 a 28/01/21		04/03/2021 a 22/03/21

* Lle'r oedd angen cynnal Cyfarfod Bwrdd yn y pwyllgor, adroddwyd am natur hyn i Gyfarfod nesaf y Bwrdd a gynhaliwyd yn gyhoeddus. Cynhaliwyd Sesiynau Datblygu'r Bwrdd hefyd, a'r rheini'n gyffredinol yn y misoedd pan nad oedd cyfarfodydd y Bwrdd yn gyhoeddus wedi'u trefnu.

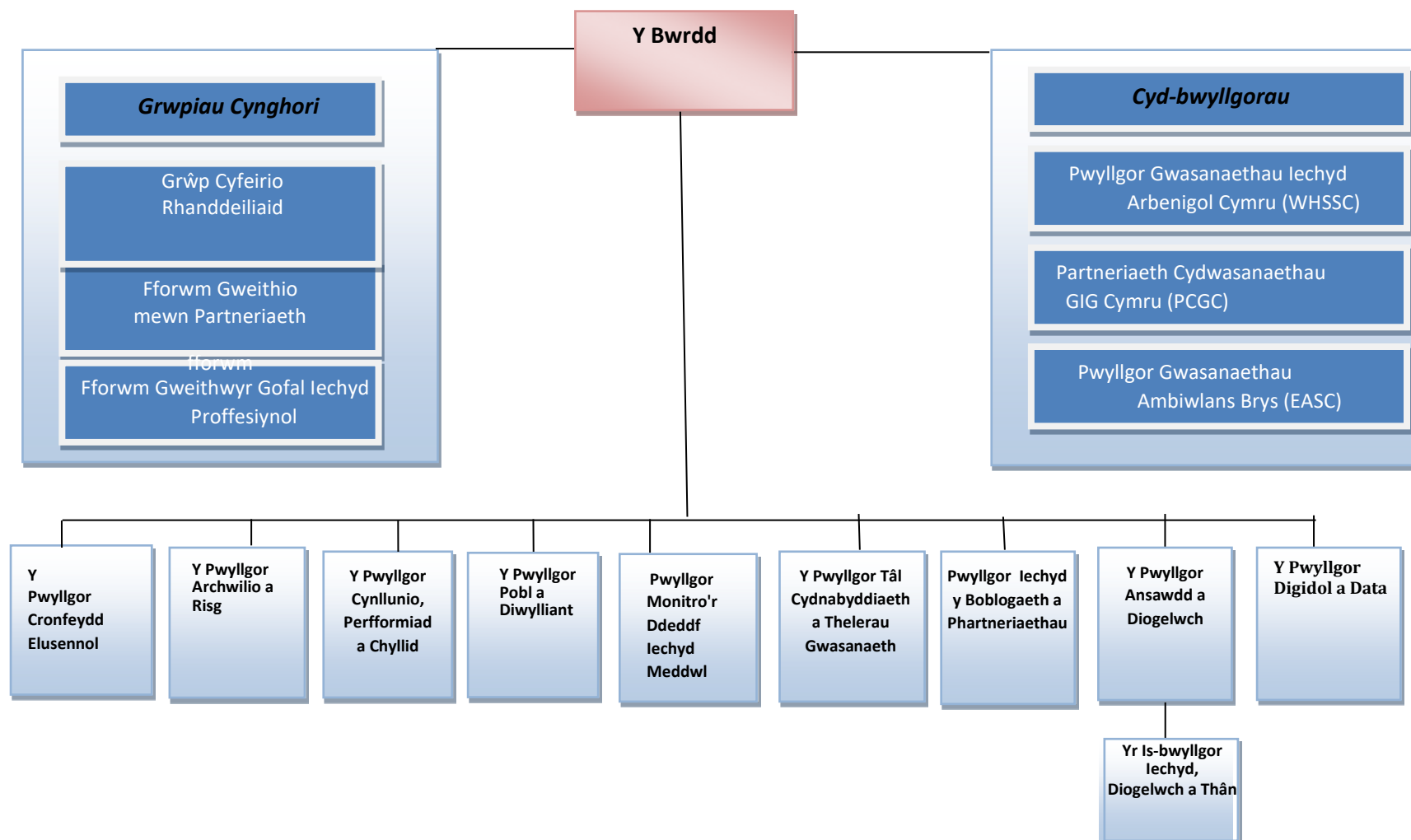
#Pwyllgor Iechyd y Boblogaeth a Phartneriaethau – roedd hwn i fod i gyfarfod ym mis Mehefin 2020 a mis Ionawr 2021 ond ni wnaeth o ganlyniad i'r pandemig.

#Roedd y Pwyllgor Pobl a Diwylliant i fod i gyfarfod ym mis Chwefror 2021 ond ni wnaeth o ganlyniad i'r pandemig.

#Roedd Pwyllgor Monitro'r Ddeddf Iechyd Meddwl i fod i gyfarfod ym mis Mehefin 2020 a mis Chwefror 2021 ond ni wnaeth o ganlyniad i'r pandemig.

#Roedd y Pwyllgor Digidol a Data i fod i gyfarfod ym mis Ebrill a mis Gorffennaf 2020 ond ni wnaeth o ganlyniad i'r pandemig.

Atodiad 3 - Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg - Strwythur y Bwrdd a'r Pwyllgorau

Rhan 2 – Adroddiad Tâl Cydnabyddiaeth a Staff

Mae'r Llawlyfr Adroddiadau Ariannol yn ei gwneud yn ofynnol i Adroddiad Tâl Cydnabyddiaeth gael ei baratoi gan gyrff y GIG gan roi gwybodaeth o dan y penawdau yn O.S. 2008 Rhif 41 <http://www.legislation.gov.uk/uksi/2008/410/contents/> wedi'u gwneud i'r graddau eu bod yn berthnasol.

Mae'r Adroddiad Tâl Cydnabyddiaeth a Staff hwn yn cynnwys gwybodaeth am gydnabyddiaeth ariannol uwch reolwyr. Y diffiniad o "Uwch Reolwyr" at y dibenion hyn yw:

"yr unigolion hynny mewn swyddi uwch sydd ag awdurdod neu gyfrifoldeb dros gyfarwyddo neu reoli prif weithgareddau corff y GIG. Mae hyn yn golygu'r rhai sy'n dylanwadu ar benderfyniadau'r endid yn ei gyfarwydd yn hytrach na phenderfyniadau cyfarwyddiaethau neu adrannau unigol.

Mae'n ofynnol i gyrff adrodd ddatgelu'r berthynas rhwng tâl y cyfarwyddwr â'r cyflog uchaf yn eu sefydliad a thâl canolrifol gweithlu'r sefydliad.

Band tâl y cyfarwyddwr â'r cyflog uchaf yn y BIL ym mlwyddyn ariannol 2020-21 oedd £200,000 - £205,000 (2019-20, £185,000-£190,000). Roedd hyn 6.5 gwaith (2019-20, 6.6) tâl canolrifol y gweithlu, sef £31,365 (2019-20, £28,481).

Yn 2020-21, cafodd 13 (2019-20, 22) o weithwyr gydnabyddiaeth ariannol yn uwch na'r cyfarwyddwr â'r cyflog uchaf. Roedd y tâl i staff yn amrywio o £200,000 i £365,000 (2019-20 £185,001 i £500,000).

Mae cyfanswm tâl cydnabyddiaeth yn cynnwys cyflog, tâl heb ei gyfuno sy'n gysylltiedig â pherfformiad, a buddion o fath arall. Nid yw'n cynnwys taliadau diswyddo, cyfraniadau pensiwn y cyflogwr a gwerth trosglwyddo pensiynau sy'n gyfwerth ag arian parod.

Wrth ganfod y Cyfarwyddwr (Prif Weithredwr) â'r cyflog uchaf, ystyriwyd y tâl cydnabyddiaeth ariannol a gafwyd gan Gyfarwyddwyr sydd â chyfrifoldebau clinigol ac fel cyfarwyddwr.

Llywodraeth Cymru sy'n pennu cyflogau a thelerau ac amodau cyflogaeth y Tîm Gweithredol a'r Rheolwyr Uchel Iawn sy'n cael eu talu ar raddfa gyflog y Rheolwyr Uchel Iawn ac mae BIPCTM yn talu yn unol â'r rheoliadau. Er eglurder, swyddi sy'n gweithredu ar lefel Bwrdd yw'r rhain ac sydd naill ai'n swyddi statudol neu anstatudol.

Yn unol â'r rheoliadau, gall y sefydliad ddyfarnu codiad cynyddrannol o fewn y raddfa gyflog ac os bydd cynnydd yn cael ei ystyried y tu allan i'r ystod, cyflwynir disgrifiad swydd i Lywodraeth Cymru ar gyfer gwerthuso swyddi. Mae canllawiau clir ar waith o ran dyfarnu cynyddrannau ychwanegol ac, yn ystod y flwyddyn ni chytunwyd ar unrhyw gynyddrannau ychwanegol.

Mae'r Pwyllgor Tâl Cydnabyddiaeth a Thelerau Gwasanaeth hefyd yn ystyried ac yn cymeradwyo ceisiadau sy'n ymwneud â'r Cynllun Rhyddhau Cynnar Gwirfoddol (VERS). Mae aelodau'r Pwyllgor i gyd yn Aelodau Bwrdd Annibynnol, gan gynnwys ei Gadeirydd sydd hefyd yn Gadeirydd BIPCTM. Nodir manylion yr aelodaeth ar dudalen 109 ymlaen. Cafodd pum cais VERS eu derbyn a'u cymeradwyo gan y Pwyllgor yn 2020-21, fodd bynnag, tynnwyd un cais yn ôl wedyn.

Mae trefniadau cyflog presennol y sector cyhoeddus yn berthnasol i'r holl staff eraill gan gynnwys aelodau o'r Tîm Gweithredol. Asesir perfformiad aelodau'r Tîm Gweithredol yn erbyn amcanion personol ac yn erbyn perfformiad cyffredinol BIPCTM. Mae gan bob Cyfarwyddwr Gweithredol yr opsiwn i gael car prydles, o dan delerau ein cytundeb ceir prydles.

Cyflogir y Prif Weithredwr a'r Cyfarwyddwyr Gweithredol ar gontractau parhaol, y gellir eu terfynu drwy roi rhybudd priodol, oni bai am resymau camymddwyn.

Mae cyfansoddiad BIPCTM yn cynnwys y Cadeirydd, y Prif Weithredwr, y Cyfarwyddwyr Gweithredol a'r Aelodau Annibynnol, y Prif Swyddog Gweithredu a'r Cyfarwyddwr Llywodraethu Corfforaethol / Ysgrifennydd y Bwrdd. Dangosir manylion llawn tâl cydnabyddiaeth uwch reolwyr yn ddiweddarach yn y tabl ar dudalen 121 ymlaen.

Gall y cyfansymiau yn rhai o'r tablau canlynol fod yn wahanol i'r rhai yn y Cyfrifon Blynyddol gan eu bod yn cynrychioli staff yn eu swyddi ar 31 Mawrth 2021, tra bo'r Cyfrifon Blynyddol yn dangos nifer cyfartalog y cyflogeion yn ystod y flwyddyn galendr. Mae nifer cyfartalog y cyflogeion sy'n destun archwiliad i'w gweld yn rhan 9.2 y cyfrifon.

Cyfansoddiad y Staff yn ôl Rhywedd

Mae'r ffigur hwn yn cynrychioli'r cyfansoddiad ar 31 Mawrth 2021.

Rhywedd Gweithwyr	Cyfrif pennau	Cywerth ag Amser Llawn	% o'r Cyfrif Pennau
Benyw	10,306	8,844.07	80.55%
Gwryw	2,489	2,366.20	19.45%
Cyfanswm	12,795	11,210.27	100.00%

Cyfansoddiad y Staff yn ôl Grŵp Staff

Yn ystod 2020-21, nifer gyfartalog y staff cyfwerth ag amser llawn (FTE) a gyflogwyd yn barhaol oedd 10,966.64. Cyfrifir nifer gyfartalog y cyflogeion fel nifer gyfwerth ag amser llawn o gyflogeion ym mhob wythnos o'r flwyddyn ariannol, wedi'i rhannu â nifer yr wythnosau yn y flwyddyn ariannol.

Grwpiau Staff ar 31 Mawrth 2021	Benyw		Gwryw		Cyfansymiau	
	Cyfrif pennau	FTE	Cyfrif pennau	FTE	Cyfrif pennau	FTE
Gwyddonol a Thechnegol Proffesiynol Ychwanegol	322	273.22	131	116.80	453	390.02
Gwasanaethau Clinigol Ychwanegol	2,132	1,815.64	355	337.61	2,487	2,153.25
Gweinyddol a Chlerigol	2,117	1,812.56	395	383.15	2,512	2,195.72
Gweithwyr Proffesiynol Perthynol i Iechyd	588	528.31	131	128.03	719	656.34
Stadau ac Ategol	976	666.55	474	446.47	1,450	1,113.02
Gwyddonwyr Gofal Iechyd	134	120.71	91	89.91	225	210.62
Meddygol a Deintyddol	407	367.42	574	541.26	981	908.68
Nyrsys a Bydwagedd Cofrestredig	3,542	3,170.61	329	313.96	3,871	3,484.58
Myfyrwyr	88	89.04	9	9.00	97	98.04
Cyfansymiau	10,306	8,844.07	2,489	2,366.20	12,795	11,210.27

Data Absenoldeb oherwydd Salwch

Cyfradd absenoldeb oherwydd salwch 2020-21 BIPCTM oedd 6.97% sy'n golygu na chyrhaeddodd ni darged Llywodraeth Cymru o 5% neu lai. Effeithiwyd o ddifrif ar absenoldeb oherwydd salwch yn ystod y flwyddyn ariannol gyfredol, oherwydd effaith COVID-19 ar iechyd a lles cyffredinol ein gweithlu.

Y prif resymau dros absenoldeb oherwydd salwch yw:

- Pryder/straen/afiechydon seiciatrig eraill sef 37.1%
- Problemau'r Frest ac Anadlol sef 12.8%
- Clefydau heintus sef 10.0%
- Problemau cyhyrysgerbydol eraill sef 7.4%

Mae rhaglen waith gynhwysfawr ar waith, sy'n cynnwys gweithio gyda phartneriaid undebau llafur i fynd i'r afael ag absenoldebau oherwydd salwch, sy'n cael eu rheoli yn unol â Rheoli Presenoldeb yn y Gwaith Cymru gyfan.

	2020/21	2019/20
Cyfanswm y Diwrnodau a Gollwyd (Tymor Hir):	208,668.03	179,886.46
Cyfanswm y Diwrnodau a Gollwyd (Tymor Byr):	69,887.15	56,657.47
Cyfanswm y Diwrnodau a Gollwyd:	278,555.18	236,543.93
Cyfanswm Blynyddoedd Staff a Gollwyd: (Cyfartaledd y Staff a Gyflogwyd yn y Cyfnod – Cyfwerth ag Amser Llawn)	10,966.64	10,420.05
Diwrnodau Gwaith Cyfartalog a Gollwyd:	11.32	14.18
Cyfanswm y Staff a Gyflogwyd yn y Cyfnod (Cyfrif Pennau):	12,795	12,719
Cyfanswm y Staff a Gyflogwyd yn y Cyfnod Heb Absenoldeb (Cyfrif Pennau)	4,453	4,307
Canran y Staff heb Absenoldeb oherwydd Salwch:	40%	37%

Absenoldeb	
Maw-21	Yn treiglo i 31.03.21
5.19%	6.98%

Polisiâu Staff

Yn ystod 2020/21, cafodd nifer o bolisiâu a gweithdrefnau staff eu hadolygu a'u hailgyhoeddi neu eu cymeradwyo fel dogfennau newydd. Mae'n ofynnol asesu effaith pob polisi yn erbyn y naw nodwedd warchodedig, er mwyn sicrhau nad ydynt yn gwahaniaethu yn erbyn pobl sy'n gwneud cais i weithio gyda ni neu sy'n cael eu cyflogi gennym ni.

Tablau Datgelu Cyflogau a Phensiwn (Archwiledig) – Cyfanswm Sengl y Tâl Cydnabyddiaeth

Mae'r Adroddiad Tâl Cydnabyddiaeth hwn yn cynnwys cyfanswm sengl o dâl cydnabyddiaeth. Cyfrifir swm y buddion pensiwn ar gyfer y flwyddyn sy'n cyfrannu at y cyfanswm sengl yn seiliedig ar ganllawiau a ddarparwyd gan Asiantaeth Bensiynau Awdurdod Gwasanaethau Busnes y GIG.

Mae'r swm a gynhwysir yn y tabl ar gyfer budd-dal pensiwn yn seiliedig ar y cynnydd mewn pensiwn cronedig a addaswyd ar gyfer chwyddiant. Yn gyffredinol, bydd hyn yn ystyried blwyddyn ychwanegol o wasanaeth ynghyd ag unrhyw newidiadau mewn tâl pensiynadwy. Nid swm mo hwn sydd wedi'i dalu i unigolyn yn ystod y flwyddyn; cyfrifiad ydyw sy'n defnyddio gwybodaeth o'r tabl buddion pensiwn. Gall llawer o ffactorau ddylanwadu ar y ffigurau hyn e.e. newidiadau yng nghyflog person, p'un a yw'n dewis gwneud cyfraniadau ychwanegol at y cynllun pensiwn o'i gyflog ai peidio, a ffactorau prisio eraill sy'n effeithio ar y cynllun pensiwn yn ei gyfanrwydd.

Mae'r datgeliadau cyflog a phensiwn yn adlewyrchu gwybodaeth yr uwch reolwyr. Mae'r uwch dîm rheoli yn cynnwys y Prif Weithredwr, y Cyfarwyddwyr Gweithredol a'r Aelodau Annibynnol, y Prif Swyddog Gweithredu, a'r Cyfarwyddwr Llywodraethu Corfforaethol.

Tablau Datgelu Cyflogau a Phensiwn

<i>Bwrdd Iechyd Lleol Prifysgol Cwm Taf Morgannwg</i>						
<i><u>Buddion Cyflog a Phensiwn Uwch Reolwyr</u></i>						
<i><u>Cyfanswm Sengl Tâl Cydnabyddiaeth 2020-21</u></i>	Cyflog	Buddion o fath arall (trethadwy)	Buddion pensiwn Cynllun 1995	Buddion pensiwn Cynllun 2008	Buddion pensiwn Cynllun 2015	Cyfanswm
	(bandiau o £5,000)	i'r £100 agosaf	i'r £1000 agosaf	i'r £1000 agosaf	i'r £1000 agosaf	(bandiau o £5,000)
<i><u>Cyfarwyddwyr Gweithredol</u></i>	£000	£00	£000	£000	£000	£000
Dr S Hopkins	80-85	0	Amh.	Amh.	Amh.	80-85
<i>Prif Weithredwr Dros Dro hyd at 31 Awst 2020 (Nodyn 1)</i>						
Mr P Mears	105-110	0	0	Amh.	28	135-140
<i>Prif Weithredwr o 14 Medi 2020</i>						
Mr S J Webster	180-185	0	Amh.	Amh.	Amh.	180-185
<i>Cyfarwyddwr Cyllid (Nodyn 1 a Nodyn 2)</i>						
Mr A Lawrie	100-105	0	152	Amh.	34	290-295
<i>Cyfarwyddwr Gweithrediadau'r Gwasanaeth Clinigol hyd at 10 Ionawr 2021 (Nodyn 3)</i>						
Mr N Lyons	190-195	0	Amh.	Amh.	Amh.	190-195
<i>Cyfarwyddwr Meddygol (Nodyn 1)</i>						
<i>Dirprwy Brif Weithredwr o 3 Awst 2020</i>						
<i>Prif Weithredwr Dros Dro rhwng 1 a 13 Medi 2020</i>						
Mr G Dix	130-135	0	166	Amh.	38	335-340
<i>Cyfarwyddwr Nyrsio, Bydwreigiaeth a Gofal Cleifion</i>						
Mrs Clare Williams	120-125	0	Amh	97	31	250-255
<i>Cyfarwyddwr Dros Dro Cynllunio a Pherfformiad</i>						
Mr H Daniel	120-125	0	134	Amh.	31	285-290
<i>Cyfarwyddwr Dros Dro y Gweithlu a Datblygu Sefydliadol hyd at 2 Chwefror 2021</i>						
<i>Cyfarwyddwr Pobl o 3 Chwefror 2021</i>						
Dr K Nnoaham	130-135	0	Amh.	1	34	165-170
<i>Cyfarwyddwr Iechyd y Cyhoedd</i>						
Miss E Wilkinson	65-70	0	117	Amh.	Amh.	185-190
<i>Cyfarwyddwr Therapiau a Gwyddorau Iechyd hyd at 14 Hydref 2020</i>						
Ms F Jenkins	25-30	0	115	Amh.	Amh.	140-145
<i>Cyfarwyddwr Dros Dro Therapiau a Gwyddorau Iechyd o 2 Tachwedd 2020 (Nodyn 4)</i>						
<i><u>Cyfarwyddwyr</u></i>						
Mr J Palmer	15-20	0	Amh.	3	50	65-70
<i>Prif Swyddog Gweithredu hyd at 17 Mai 2020</i>						
Mr G Robinson	30-35	0	0	Amh.	14	45-50
<i>Prif Swyddog Gweithredu Dros Dro o 11 Ionawr 2021</i>						
Mrs G Galletly	105-110	0	26	Amh.	27	160-165
<i>Cyfarwyddwr Dros Dro'r Gwasanaethau Corfforaethol a Llywodraethu/ Ysgrifennydd y Bwrdd hyd at 19 Gorffennaf 2020</i>						
<i>Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol a Llywodraethu/ Ysgrifennydd y Bwrdd o 20 Gorffennaf 2020</i>						
<i><u>Aelodau Annibynnol</u></i>						
Yr Athro M Longley	55-60	0				55-60
<i>Cadeirydd</i>						
Mrs M Thomas	45-50	0				45-50
<i>Is-gadeirydd</i>						
Mr P Griffiths	10-15	0				10-15
<i>Aelod Annibynnol (Cyllid) hyd at 31 Rhagfyr 2020</i>						

Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg
Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon 2020-2021

Ms Patsy Roseblade	0-5	0				0-5
<i>Aelod Annibynnol (Cyllid) o 1 Mawrth 2021</i>						
Mr J Hehir	10-15	0				10-15
<i>Aelod Annibynnol (Cyfreithiol)</i>						
Mr I Wells	10-15	0				10-15
<i>Aelod Annibynnol (TGCh)</i>						
Mr K Montague	10-15	0				10-15
<i>Aelod Annibynnol (Cymuned)</i>						
Y Cynghorydd P White	10-15	0				10-15
<i>Aelod Annibynnol (Cynrychiolydd Etholedig)</i>						
Mr M Jehu	10-15	0				10-15
<i>Aelod Annibynnol</i>						
Mrs J Sadgrove	10-15	0				10-15
<i>Aelod Annibynnol (Prifysgol)</i>						
Mrs N D Milligan	0	0				0
<i>Aelod Annibynnol (Staff) (Nodyn 5)</i>						
D Jouvenat	10-15	0				10-15
<i>Aelod Annibynnol (y Trydydd Sector)</i>						
Ni chafodd Mr G Isingrini (hyd at 13 Ionawr 2021), Ms S Scott-Thomas (hyd at 27 Hydref 2020) a Ms S Richards unrhyw dâl am eu rôl fel Aelodau Cyswilt.						
Nid yw Aelodau Annibynnol yn cael tâl pensiynadwy am eu haelodaeth o’r Bwrdd.						
Mae ffigurau cyflog yn ymwneud â thâl cydnabyddiaeth am y cyfnod fel Uwch Reolwr yn unig.						
Mae buddion pensiwn yn ymwneud â buddion a gronnwyd yn ystod y flwyddyn, nid dim ond y cyfnod sy'n ymwneud â'u gwasanaeth uwch reoli.						
Nid yw bonws cynllun cydnabyddiaeth ariannol y GIG a gofal cymdeithasol o £735 o daliad i wobrwyo staff cymwys y GIG wedi'i gynnwys yng nghyfrifiadau Adroddiad Tâl Cydnabyddiaeth y GIG. Nid taliad cytundebol yw'r taliad bonws hwn, ond taliad untro i wobrwyo staff cymwys am eu hymrwymiad a'u hymdrechion diflino o dan yr amgylchiadau mwyaf heriol.						
<u>Nodiadau</u>						
1 - Dewisodd Dr S Hopkins, Mr S Webster a Mr N Lyons beidio â chael eu cynnwys gan drefniadau pensiwn y GIG yn ystod 2020-21						
2 - Ymddeolodd Mr S Webster ar 17 Chwefror 2021 o dan ddarpariaethau Cynllun Pensiwn y GIG 1995 er mwyn cael at ei bensiwn. Dychwelodd i'r un swydd ar 19 Chwefror 2021. Yn ei gyflog mae £10,025 sy'n ymwneud â gwyliau blynyddol nas cymerwyd.						
3 - Parhaodd Mr A Lawrie i gael ei gyflogi gan y Bwrdd Iechyd rhwng 11 Ionawr a 31 Mawrth 2021 mewn swydd anweithredol.						
4 - Cyflogwyd Ms F Jenkins gan BIP Caerdydd a'r Fro ar gyfer 2020-21 gyda phenodiad ar y cyd â Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg am 0.5 cyfwerth ag amser llawn o 2 Tachwedd 2020.						
Mae'r buddion Pensiwn yn ymwneud â chyfanswm ei haelodaeth o Gynllun Pensiwn y GIG.						
5 - Mae Mrs N.D. Milligan yn gyflogai amser llawn â thâl i'r sefydliad ac nid yw'n cael unrhyw dâl ychwanegol fel Aelod Annibynnol.						

<u>Cyfanswm Sengl Cydnabyddiaeth Ariannol 2019-20</u>	Cyflog	Buddion o fath arall (trethadwy)	Buddion pensiwn	Buddion pensiwn	Buddion pensiwn	Cyfanswm
			Cynllun 1995	Cynllun 2008	Cynllun 2015	
	(bandiau o £5,000)	i'r £100 agosaf	i'r £1000 agosaf	i'r £1000 agosaf	i'r £1000 agosaf	(bandiau o £5,000)
<u>Cyfarwyddwyr Gweithredol</u>	£000	£00	£000	£000	£000	£000
Mrs A J Williams <i>Prif Weithredwr hyd at 20 Awst 2019</i>	195-200	0	1	Amh.	21	215-220
Dr. S Hopkins <i>Prif Weithredwr Dros Dro o 24 Mehefin 2019 (Nodyn 1)</i>	145-150	0	Amh.	Amh.	Amh.	145-150
Mr S J Webster <i>Cyfarwyddwr Cyllid (Nodyn 1)</i>	165-170	0	Amh.	Amh.	Amh.	165-170
Mr A Lawrie <i>Cyfarwyddwr Gwasanaethau Sylfaenol, Cymunedol ac Iechyd Meddwl</i>	115-120	72	0	Amh.	28	150-155
Mr K Asaad <i>Cyfarwyddwr Meddygol hyd at 30 Medi 2019</i>	75-80	2	0	Amh.	Amh.	75-80
Mr N Lyons <i>Cyfarwyddwr Meddygol o 1 Hydref 2019 (Nodyn 1)</i>	90-95	0	Amh.	Amh.	Amh.	90-95
Mr G Dix <i>Cyfarwyddwr Nyrsio, Bydwreigiaeth a Gofal Cleifion o 1 Ebrill 2019 (Nodyn 1)</i>	130-135	0	Amh.	Amh.	Amh.	130-135
Ms R Treharne <i>Cyfarwyddwr Cynllunio a Pherfformiad</i>	125-130	0	0	Amh.	30	155-160
<i>Dirprwy Brif Weithredwr hyd at 18 Mehefin 2019</i>						
Mrs J M Davies <i>Cyfarwyddwr y Gweithlu a Datblygu Sefydliadol hyd at 31 Mai 2019.</i>	20-25	0	0	Amh.	Amh.	20-25
Mrs A Phillimore <i>Cyfarwyddwr Dros Dro y Gweithlu a Datblygu Sefydliadol rhwng 7 Mai 2019 a 6 Mawrth 2020. (Nodyn 1)</i>	100-105	0	Amh.	Amh.	Amh..	100-105
Mr H Daniel <i>Cyfarwyddwr Dros Dro y Gweithlu a Datblygu Sefydliadol o 1 Mawrth 2020.</i>	10-15	0	132	Amh.	23	160-165
Dr K Nnoaham <i>Cyfarwyddwr Iechyd y Cyhoedd</i>	130-135	0	Amh.	0	32	160-165
Miss E Wilkinson <i>Cyfarwyddwr Therapiau a Gwyddorau Iechyd o 1 Tachwedd 2019</i>	45-50	0	164	Amh.	Amh.	210-215
<u>Cyfarwyddwyr</u>						
Mr J Palmer <i>Prif Swyddog Gweithredu</i>	125-130	0	Amh.	0	32	155-160
Mr R Williams <i>Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol a Llywodraethu/ Ysgrifennydd y Bwrdd hyd at 30 Tachwedd 2019</i>	80-85	0	0	Amh.	9	90-95
Miss G Roberts <i>Ysgrifennydd Dros Dro y Bwrdd hyd at 1 Mai 2019</i>	5-10	0	0	Amh.	19	25-30
Mrs G Galletly <i>Cyfarwyddwr Dros Dro y Gwasanaethau Corfforaethol a Llywodraethu/ Ysgrifennydd y Bwrdd o 28 Gorffennaf 2019.</i>	65-70	0	66	0	25	155-160
<u>Aelodau Annibynnol</u>						
Yr Athro M Longley <i>Cadeirydd</i>	55-60	0				55-60
Mrs M Thomas <i>Is-gadeirydd</i>	45-50	0				45-50
Mr P Griffiths <i>Aelod Annibynnol (Cyllid)</i>	10-15	0				10-15
Mr J Hehir <i>Aelod Annibynnol (Cyfreithiol)</i>	10-15	0				10-15
Mr I Wells	10-15	0				10-15

<i>Aelod Annibynnol (TGCh) o 8 Mai 2019</i>						
Mr K Montague	10-15	0				10-15
<i>Aelod Annibynnol (Cymuned)</i>						
Y Cynghorydd R Smith	0-5	0				0-5
<i>Aelod Annibynnol (Cynrychiolydd Etholedig) hyd at 8 Mai 2019</i>						
Y Cynghorydd P White	5-10	0				5-10
<i>Aelod Annibynnol (Cynrychiolydd Etholedig) o 15 Tachwedd 2019</i>						
Mr M Jehu	10-15	0				10-15
<i>Aelod Annibynnol</i>						
Mrs J Sadgrove	10-15	0				10-15
<i>Aelod Annibynnol (Prifysgol)</i>						
Mrs N D Milligan	0	0				0
<i>Aelod Annibynnol (Staff) (Nodyn 2)</i>						
D Jouvenat	10-15	0				10-15
<i>Aelod Annibynnol (y Trydydd Sector)</i>						
Ni chafodd Mr G Isingrini, y Cynghorydd P White (hyd at 14/11/2019) a Ms S Scott-Thomas (o 18/07/19) unrhyw dâl am eu rôl fel Aelodau Cyswllt						
Nid yw Aelodau Annibynnol yn cael tâl pensiynadwy am eu haelodaeth o'r Bwrdd.						
Mae ffigurau cyflog yn ymwneud â chydabyddiaeth ariannol am y cyfnod fel Uwch Reolwr yn unig.						
Mae buddion pensiwn yn ymwneud â buddion a gronwyd yn ystod y flwyddyn, nid dim ond y cyfnod sy'n ymwneud â'u gwasanaeth uwch reoli.						
Mae buddion o fath arall yn ymwneud â phrydlesu car (mae'r ffigurau a roddir mewn cannoedd).						
<u>Nodiadau</u>						
1.- Dewisodd Dr S Hopkins, Mr S Webster, Mr N Lyons, Mr G Dix a Mrs A Phillimore beidio â chael eu cynnwys yn nhrefniadau pensiwn y GIG yn ystod 2019-20.						
2 - Mae Mrs N D Milligan yn gyflogai amser llawn â thâl i'r sefydliad ac nid yw'n cael unrhyw dâl ychwanegol fel Aelod Annibynnol.						

Buddion Pensiwn 2020-21	Gwir gynnydd mewn pensiwn ar oedran pensiwn	Gwir gynnydd mewn cyfandaliad pensiwn ar oedran pensiynadwy	Cyfanswm y pensiwn cronedig ar oedran pensiwn ar 31 Mawrth 2021	Cyfandaliad ar oedran pensiynadwy sy'n gysylltiedig â phensiwn cronedig ar 31 Mawrth 2021	Gwerth Trosglwyddo sy'n Gyfwerth ag Arian Parod ar 31 Mawrth 2021	Gwerth Trosglwyddo sy'n Gyfwerth ag Arian Parod ar 31 Mawrth 2020	Gwir gynnydd mewn Gwerth Trosglwyddo sy'n Gyfwerth ag Arian Parod	Cyfraniad y cyflogwr at bensiwn cyfranddeiliaid
Enw a theitl	(bandiau o £2,500)	(bandiau o £2,500)	(bandiau o £5,000)	(bandiau o £5,000)				
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Bwrdd Iechyd Lleol Prifysgol Cwm Taf Morgannwg								
Cyfarwyddwyr Gweithredol								
Dr S Hopkins	Amh.	Amh.	Amh.	Amh.	Amh.	Amh.	Amh.	Amh.
<i>Prif Weithredwr Dros Dro hyd at 31 Awst 2020 (Nodyn 1)</i>								
Cynllun Pensiwn 1995 Mr P Mears	0	0	25-30	80-85	551	532	5	0
Cynllun Pensiwn 2015 Mr P Mears	0-2.5	0	10-15	0	166	137	6	0
<i>Prif Weithredwr o 14 Medi 2020 (Nodyn 2)</i>								
Mr S J Webster	Amh.	Amh.	Amh.	Amh.	Amh.	Amh.	Amh.	Amh.
<i>Cyfarwyddwr Cyllid (Nodyn 1)</i>								
Cynllun Pensiwn 1995 Mr A Lawrie	5-7.5	17.5-20	50-55	150-155	1155	967	171	0
Cynllun Pensiwn 2015 Mr A Lawrie	2.5-5	0	10-15	0	183	141	20	0
<i>Cyfarwyddwr Gweithrediadau'r Gwasanaeth Clinigol hyd at 10 Ionawr 2021</i>								
Mr N Lyons	Amh.	Amh.	Amh.	Amh.	Amh.	Amh.	Amh.	Amh.
<i>Cyfarwyddwr Meddygol (Nodyn 1)</i>								
<i>Dirprwy Brif Weithredwr o 3 Awst 2020</i>								
<i>Prif Weithredwr Dros Dro rhwng 1 a 13 Medi 2020</i>								
Cynllun Pensiwn 1995 Mr G Dix	5-7.5	20-22.5	30-35	95-100	637	473	155	0
Cynllun Pensiwn 2015 Mr G Dix	2.5-5	0	10-15	0	159	124	18	0
<i>Cyfarwyddwr Nyrsio, Bydwreigiaeth a Gofal Cleifion (Nodyn 3)</i>								
Cynllun Pensiwn 2008 Mrs Clare Williams	2.5-5	0	10-15	0	142	84	57	0
Cynllun Pensiwn 2015 Mrs Clare Williams	0-2.5	0	5-10	0	85	60	8	0
<i>Cyfarwyddwr Cynllunio a Pherfformiad Dros Dro (Nodyn 4)</i>								
Cynllun Pensiwn 1995 Mr H Daniel	5-7.5	15-17.5	20-25	60-65	325	227	94	0
Cynllun Pensiwn 2015 Mr H Daniel	0-2.5	0	5-10	0	88	64	5	0
<i>Cyfarwyddwr Dros Dro y Gweithlu a Datblygu Sefydliadol hyd at 2 Chwefror 2021</i>								
<i>Cyfarwyddwr Pobl o 3 Chwefror 2021 (Nodyn 2)</i>								
Cynllun Pensiwn 2008 Dr K Nnoaham	0-2.5	0	10-15	0	155	149	4	0
Cynllun Pensiwn 2015 Dr K Nnoaham	2.5-5	0	15-20	0	175	139	14	0
<i>Cyfarwyddwr Iechyd y Cyhoedd</i>								
Cynllun Pensiwn 1995 Miss E Wilkinson	5-7.5	20-22.5	35-40	115-120	Amh.	Amh.	Amh.	0
<i>Cyfarwyddwr Therapiau a Gwyddorau Iechyd hyd at 14 Hydref 2020 (Nodyn 5)</i>								
Cynllun Pensiwn 1995 Ms F Jenkins	0-2.5	2.5-5	60-65	180-185	Amh.	Amh.	Amh.	0

Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg
Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon 2020-2021

Cyfarwyddwr Dros Dro Therapiau a Gwyddorau Iechyd o 2 Tachwedd 2020 (Nodyn 6)								
Cyfarwyddwyr								
Cynllun Pensiwn 2008 Mr J Palmer	0-2.5	0	0-5	0	19	18	1	0
Cynllun Pensiwn 2015 Mr J Palmer	2.5-5	0	10-15	0	158	132	22	0
Prif Swyddog Gweithredu hyd at 17 Mai 2020 (Nodyn 4)								
Cynllun Pensiwn 1995 Mr G Robinson	0	0	0-5	10-15	75	73	0	0
Cynllun Pensiwn 2015 Mr G Robinson	0-2.5	0	0-5	0	11	Amh.	1	0
Prif Swyddog Gweithredu Dros Dro o 11 Ionawr 2021 (Nodyn 7)								
Cynllun Pensiwn 1995 Mrs G Galletly	0-2.5	2.5-5	20-25	60-65	389	354	29	0
Cynllun Pensiwn 2015 Mrs G Galletly	0-2.5	0	5-10	0	108	78	14	0
Cyfarwyddwr Dros Dro y Gwasanaethau Corfforaethol a Llywodraethu/ Ysgrifennydd y Bwrdd hyd at 19 Gorffennaf 2020								
Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol a Llywodraethu/ Ysgrifennydd y Bwrdd o 20 Gorffennaf 2020 (Nodyn 2)								
Nodiadau:								
1 - Dewisodd Dr S Hopkins, Mr S Webster, Mr N Lyons beidio â chael eu cynnwys yn nhrefniadau pensiwn y GIG yn ystod 2020-21								
2 - Trosglwyddodd Mr P Mears, Mr H Daniel a Mrs G Galletly o gynllun pensiwn 1995 i gynllun pensiwn 2015 ar 1 Ebrill 2015.								
3 - Roedd Mr G Dix yn aelod o gynllun pensiwn 1995 hyd at 2018-19 ac ail-ymunodd â chynllun pensiwn 2015 ar 1 Gorffennaf 2020.								
4 - Trosglwyddodd Mrs C Williams a Mr J Palmer o gynllun pensiwn 2008 i gynllun pensiwn 2015 ar 1 Ebrill 2015.								
5 - Ymddeolodd Miss E Wilkinson yn ystod 2020-21 felly nid yw Gwerth Trosglwyddo Cyfwerth ag Arian Parod yn berthnasol.								
6 - Cyflogwyd Ms F Jenkins gan Fwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro ar gyfer 2020-21 gyda phenodiad ar y cyd â Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg am 0.5 cyfwerth ag amser llawn o 2 Tachwedd 2020.								
Mae Cyfanswm y pensiwn cronedig a'r cyfandaliadau yn ymwneud â chyfanswm ei haelodaeth o Gynllun Pensiwn y GIG. Mae Ms F Jenkins dros yr Oedran Ymddeol Arferol ar gyfer y cynllun ac felly nid yw Gwerth Trosglwyddo Cyfwerth ag Amser Llawn yn berthnasol.								
7 - Roedd Mr G Robinson yn aelod o gynllun pensiwn 1995 hyd at 2008-09 ac ymunodd â chynllun pensiwn 2015 yn ystod 2020-21								

Mae cynllun Pensiwn y GIG sy'n agored i holl weithwyr y GIG yn ei gwneud yn ofynnol i bob aelod gyfrannu ar raddfa haenog o 5% hyd at 14.5% o'u cyflog pensiynadwy yn dibynnu ar gyfanswm yr enillion, gyda'r cyflogwyr yn cyfrannu 20.68%.
Pennir tâl pensiynadwy gan nifer y blynyddoedd o wasanaeth pensiynadwy ac mae'n gysylltiedig â lefel yr enillion/cyflog terfynol ar adeg ymddeol. Mae cyfraniadau pensiwn Cyfarwyddwyr Gweithredol yn gwbl gyson â
Chynllun Pensiwn safonol y GIG. Cyfrifir buddion pensiwn ar yr un sail ar gyfer pob aelod.
Gan nad yw aelodau annibynnol yn cael tâl pensiynadwy am ddyletswyddau'r Bwrdd, ni fydd unrhyw gofnodion mewn perthynas â phensiynau ar gyfer Aelodau Annibynnol.
Gwerthoedd Trosglwyddo sy'n Gyfwerth ag Arian Parod
Gwerth Trosglwyddo sy'n Gyfwerth ag Arian Parod (CETV) yw gwerth cyfalaf buddion y cynllun pensiwn a gronwyd gan aelod ar adeg benodol, wedi'i asesu gan actwari. Y buddion a brisir yw buddion cronedig yr aelod ac unrhyw bensiwn priod amodol sy'n daladwy o'r cynllun. Taliad yw CETV a wneir gan gynllun neu drefniant pensiwn i sicrhau buddion pensiwn mewn cynllun neu drefniant pensiwn arall pan fydd yr aelod yn gadael cynllun ac yn dewis trosglwyddo'r buddion a gronwyd yn ei gynllun blaenorol. Mae'r ffigurau pensiwn a ddangosir yn ymwneud â'r buddion y mae'r unigolyn wedi'u cronni o ganlyniad i gyfanswm ei aelodaeth o'r cynllun pensiwn, nid dim ond ei wasanaeth mewn swydd uwch y mae'r datgeliad yn berthnasol iddo. Mae'r ffigurau CETV a'r manylion pensiwn eraill yn cynnwys gwerth unrhyw fuddion pensiwn mewn cynllun neu drefniant arall y mae'r unigolyn wedi'i drosglwyddo i gynllun pensiwn y GIG. Maent hefyd yn cynnwys unrhyw fuddion pensiwn ychwanegol a gronwyd gan yr aelod o ganlyniad i brynu blynyddoedd ychwanegol o wasanaeth pensiwn yn y cynllun ar ei draul ei hun. Cyfrifir CETV o fewn y canllawiau a'r fframwaith a ragnodir gan Sefydliad a Chyfadrn yr Actiwariaid.
Gwir Gynnydd mewn CETV
Mae hwn yn adlewyrchu'r cynnydd mewn CETV a ariennir i bob pwrpas gan y cyflogwr. Mae'n ystyried y cynnydd mewn pensiwn cronedig oherwydd chwyddiant, cyfraniadau a dalwyd gan y cyflogai (gan gynnwys gwerth unrhyw fuddion a drosglwyddwyd o gynllun neu drefniant arall) ac mae'n defnyddio ffactorau prisiau'r farchnad gyffredin ar gyfer dechrau a diwedd y cyfnod. Ym mis Awst 2019 newidiodd y dull a ddefnyddiwyd i gyfrifo CETV, i ddileu'r addasiad ar gyfer Isafswm Pensiwn Gwarantedig (GMP). Byddai cyfrifo'r gwir gynnydd mewn CETV, ar gyfer unigolion sydd â hawl i GMP, yn cael effaith ar y gwerthoedd a ddatgelwyd (cynlluniau 1995 a 2008 yn bennaf).

Buddion Pensiwn 2019-20	Gwir gynnydd mewn pensiwn ar oedran pensiwn	Gwir gynnydd mewn cyfandaliad pensiwn ar oedran pensiynadwy	Cyfanswm y pensiwn cronedig ar oedran pensiwn ar 31 Mawrth 2021	Cyfandaliad ar oedran pensiynadwy sy'n gysylltiedig â phensiwn cronedig ar 31 Mawrth 2021	Gwerth Trosglwyddo sy'n Gyfwerth ag Arian Parod ar 31 Mawrth 2021	Gwerth Trosglwyddo sy'n Gyfwerth ag Arian Parod ar 31 Mawrth 2020	Gwir gynnydd mewn Gwerth Trosglwyddo sy'n Gyfwerth ag Arian Parod	Cyfraniad y cyflogwr at bensiwn cyfranddeiliaid
Enw a theitl	(bandiau o £2,500)	(bandiau o £2,500)	(bandiau o £5,000)	(bandiau o £5,000)				
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Bwrdd Iechyd Lleol Prifysgol Cwm Taf Morgannwg								
Cyfarwyddwyr Gweithredol								
Cynllun Pensiwn 1995 Mrs A J Williams	0-2.5	0-2.5	50-55	160-165	1198	1143	11	0
Cynllun Pensiwn 2015 Mrs A J Williams	0-2.5	0	10-15	0	170	142	5	0
<i>Prif Weithredwr hyd at 20 Awst 2019 (Nodyn 1)</i>								
Dr S Hopkins	Amh.	Amh.	Amh.	Amh.	Amh.	Amh.	Amh.	Amh.
<i>Prif Weithredwr Dros Dro o 24 Mehefin 2019 (Nodyn 2)</i>								
Mr S J Webster	Amh.	Amh.	Amh.	Amh.	Amh.	Amh.	Amh.	Amh.
<i>Cyfarwyddwr Cyllid (Nodyn 2)</i>								
Cynllun Pensiwn 1995 Mr A Lawrie	0	0	40-45	130-135	967	924	21	0
Cynllun Pensiwn 2015 Mr A Lawrie	0-2.5	0	10-15	0	141	106	16	0
<i>Cyfarwyddwr Gwasanaethau Sylfaenol, Cymunedol ac Iechyd Meddwl</i>								
Mr K Asaad	5-7.5	57.5-60	55-60	320-325	Amh.	Amh.	Amh.	0
<i>Cyfarwyddwr Meddygol hyd at 30 Medi 2019 (Nodyn 3)</i>								
Mr N Lyons	Amh.	Amh.	Amh.	Amh.	Amh.	Amh.	Amh.	Amh.
<i>Cyfarwyddwr Meddygol (o 1 Hydref 2019 Nodyn 2)</i>								
Mr G Dix	Amh.	Amh.	Amh.	Amh.	Amh.	Amh.	Amh.	Amh.
<i>Cyfarwyddwr Nyrsio, Bydwreigiaeth a Gofal Cleifion o 1 Ebrill 2019 (Nodyn 2)</i>								
Cynllun 1995 Ms R Treharne	0	0	45-50	145-150	1,117	1095	0	0
Cynllun 2015 Ms R Treharne	0-2.5	0	5-10	0	85	49	16	0
<i>Cyfarwyddwr Cynllunio a Pherfformiad</i>								
<i>Dirprwy Brif Weithredwr hyd at 18 Mehefin 2019 (Nodyn 4)</i>								
Mrs J M Davies	0	7.5-10	35-40	190-195	Amh.	1058	Amh.	0
<i>Cyfarwyddwr y Gweithlu a Datblygu'r Sefydliad hyd at 31 Mai 2019. (Nodyn 5)</i>								
Mrs A Phillimore	Amh.	Amh.	Amh.	Amh.	Amh.	Amh.	Amh.	Amh.
<i>Cyfarwyddwr Dros Dro y Gweithlu a Datblygu'r Sefydliad rhwng 7 Mai 2019 a 6 Mawrth 2020. (Nodyn 2)</i>								
Cynllun Pensiwn 1995 Mr H Daniel	0-2.5	0-2.5	15-20	45-50	227	134	8	0
Cynllun Pensiwn 2015 Mr H Daniel	0-2.5	0	5-10	0	64	46	0	0
<i>Cyfarwyddwr Dros Dro y Gweithlu a Datblygu'r Sefydliad o 1 Mawrth 2020 (Nodyn 6)</i>								
Cynllun Pensiwn Dr K Nnoaham 2008	0	0	10-15	0	149	144	2	0

Cynllun Pensiwn 2015 Dr K Nnoaham	2.5-5	0	10-15	0	139	104	13	0
Cyfarwyddwr Iechyd y Cyhoedd								
Cynllun Pensiwn 1995 Miss E Wilkinson	2.5-5	7.5-10	30-35	95-100	750	549	75	0
Cyfarwyddwr Therapiau a Gwyddorau Iechyd o 1 Tachwedd 2019								
Cyfarwyddwyr								
Cynllun Pensiwn 2008 Mr J Palmer	0	0	0-5	0	18	17	0	0
Cynllun Pensiwn 2015 Mr J Palmer	2.5-5	0	10-15	0	132	99	12	0
Prif Swyddog Gweithredu (Nodyn 7)								
Cynllun Pensiwn 1995 Mr R Williams	0	65-67.5	30-35	230-235	Amh.	945	Amh.	0
Cynllun Pensiwn 2015 Mr R Williams	0	12.5-15	0-5	15-20	Amh.	38	Amh.	0
Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol a Llywodraethu/ Ysgrifennydd y Bwrdd hyd at 30 Tachwedd 2019 (Nodyn 8 a Nodyn 9).								
Cynllun Pensiwn 1995 Miss G Roberts	0	0	25-30	85-90	638	664	0	0
Cynllun Pensiwn 2015 Miss G Roberts	0-2.5	0	5-10	0	93	70	1	0
Ysgrifennydd Dros Dro y Bwrdd hyd at 1 Mai 2019								
Cynllun Pensiwn 1995 Mrs G Galletly	0-2.5	5-7.5	15-20	55-60	354	289	40	0
Cynllun Pensiwn 2015 Mrs G Galletly	0-2.5	0	5-10	0	78	54	6	0
Cyfarwyddwr Dros Dro y Gwasanaethau Corfforaethol a Llywodraethu/ Ysgrifennydd y Bwrdd o 28 Gorffennaf 2019 (Nodyn 10)								
Nodiadau:								
1.- Trosglwyddodd Mrs A J Williams o gynllun pensiwn 1995 i gynllun pensiwn 2015 ar 1 Chwefror 2016.								
2.- Dewisodd Dr S Hopkins, Mr S Webster, Mr N Lyons, Mr G Dix a Mrs A Phillimore beidio â chael eu cynnwys yn nhrefniadau pensiwn y GIG yn ystod 2019-20.								
3.- Ymddeolodd Mr K Asaad yn ystod 2019-20, ac roedd dros yr oedran ymddeol arferol ar gyfer aelodau Adran 1995 yn 2018-19, felly nid yw CETV yn berthnasol.								
4.- Trosglwyddodd Ms R Treharne o gynllun pensiwn 1995 i gynllun pensiwn 2015 ar 1 Hydref 2017.								
5.- Ymddeolodd Mrs J M Davies yn ystod 2019-20, felly nid yw CETV yn berthnasol.								
6.- Trosglwyddodd Mr H Daniel o gynllun pensiwn 1995 i gynllun pensiwn 2015 ar 1 Ebrill 2015.								
7.- Trosglwyddodd Mr J Palmer o gynllun pensiwn 2008 i gynllun pensiwn 2015 ar 1 Ebrill 2015								
8.- Trosglwyddodd Mr R Williams o gynllun pensiwn 1995 i gynllun pensiwn 2015 ar 1 Hydref 2017.								
9.- Ymddeolodd Mr R Williams yn ystod 2019-20, felly nid yw CETV yn berthnasol.								
10. Trosglwyddodd Mrs G Galletly o gynllun pensiwn 1995 i gynllun pensiwn 2015 ar 1 Ebrill 2015.								

Mae cynllun Pensiwn y GIG sy'n agored i holl weithwyr y GIG yn ei gwneud yn ofynnol i bob aelod gyfrannu ar raddfa haenog o 5% hyd at 14.5% o'u cyflog pensiynadwy yn dibynnu ar gyfanswm yr enillion, gyda'r cyflogwr yn cyfrannu 20.68%. Pennir tâl pensiynadwy gan nifer y blynyddoedd o wasanaeth pensiynadwy ac mae'n gysylltiedig â lefel yr enillion/cyflog terfynol ar adeg ymddeol. Mae cyfraniadau pensiwn Cyfarwyddwyr Gweithredol yn gwbl gyson â Chynllun Pensiwn safonol y GIG. Cyfrifir buddion pensiwn ar yr un sail ar gyfer pob aelod.

Gan nad yw aelodau annibynnol yn cael tâl pensiynadwy am ddyletswyddau'r Bwrdd, ni fydd unrhyw gofnodion mewn perthynas â phensiynau ar gyfer Aelodau Annibynnol.

Gwerthoedd Trosglwyddo sy'n Gyfwerth ag Arian Parod

Gwerth Trosglwyddo sy'n Gyfwerth ag Arian Parod (CETV) yw gwerth cyfalaf buddion y cynllun pensiwn a gronnwyd gan aelod ar adeg benodol, wedi'i asesu gan actwari. Y buddion a brisir yw buddion cronedig yr aelod ac unrhyw bensiwn priod amodol sy'n daladwy o'r cynllun. Taliad yw CETV a wneir gan gynllun neu drefniant pensiwn i sicrhau buddion pensiwn mewn cynllun neu drefniant pensiwn arall pan fydd yr aelod yn gadael cynllun ac yn dewis trosglwyddo'r buddion a gronnwyd yn ei gynllun blaenorol. Mae'r ffigurau pensiwn a ddangosir yn ymwneud â'r buddion y mae'r unigolyn wedi'u cronni o ganlyniad i gyfanswm ei aelodaeth o'r cynllun pensiwn, nid dim ond ei wasanaeth mewn swydd uwch y mae'r datgeliad yn berthnasol iddo. Mae'r ffigurau CETV a'r manylion pensiwn eraill yn cynnwys gwerth unrhyw fuddion pensiwn mewn cynllun neu drefniant arall y mae'r unigolyn wedi'i drosglwyddo i gynllun pensiwn y GIG. Maent hefyd yn cynnwys unrhyw fuddion pensiwn ychwanegol a gronnwyd gan yr aelod o ganlyniad i brynu blynyddoedd ychwanegol o wasanaeth pensiwn yn y cynllun ar ei draul ei hun. Cyfrifir CETV o fewn y canllawiau a'r fframwaith a ragnodir gan Sefydliad a Chyfadrn yr Actiwariaid.

Gwir Gynnydd mewn CETV

Mae hwn yn adlewyrchu'r cynnydd mewn CETV a ariennir i bob pwrpas gan y cyflogwr. Mae'n ystyried y cynnydd mewn pensiwn cronedig oherwydd chwyddiant, cyfraniadau a dalwyd gan y cyflogai (gan gynnwys gwerth unrhyw fuddion a drosglwyddwyd o gynllun neu drefniant arall) ac mae'n defnyddio ffactorau prisio'r farchnad gyffredin ar gyfer dechrau a diwedd y cyfnod. Ym mis Awst 2019 newidiodd y dull a ddefnyddiwyd i gyfrifo CETV, i ddileu'r addasiad ar gyfer Isafswm Pensiwn Gwarantedig (GMP). Byddai cyfrifo'r gwir gynnydd mewn CETV, ar gyfer unigolion sydd â hawl i GMP, yn cael effaith ar y gwerthoedd a ddatgelwyd (cynlluniau 1995 a 2008 yn bennaf).

Adrodd am Gynulluniau Digolledu Eraill - Pecynnau Ymadael

Talwyd costau diswyddo a chostau ymadael eraill yn unol â darpariaethau Cynllun Rhyddhau Cynnar Gwirfoddol y GIG (VERS).

Lle mae BIPCTM wedi cytuno ar ymddeoliadau cynnar, talir y costau ychwanegol gan y sefydliad ac nid gan Gynllun Pensiynau'r GIG.

Telir costau ymddeol oherwydd salwch gan Gynllun Pensiynau'r GIG ac nid ydynt wedi'u cynnwys yn y tablau a ddarperir. Ni thalwyd unrhyw gostau ymadael yn 2020/2021.

Gwariant ar Ffioedd Ymgynghori

Gwasanaethau ymgynghori yw'r ddarpariaeth i reoli cyngor a chymorth sy'n ymwneud â strategaeth, strwythur, rheolaeth neu weithrediadau sefydliad yn unol â'i amcanion. Yn ystod 2020/2021 gwariodd BIPCTM £423,000 ar ffioedd ymgynghori allanol o'i gymharu â £335,000 yn 2019/2020.

Sicrwydd Treth ar gyfer Cyflogaeth Oddi ar y Gyflogres

Yn dilyn yr Adolygiad o Drefniadau Treth y Rhai a Benodir gan y Sector Cyhoeddus a gyhoeddwyd gan Brif Ysgrifennydd y Trysorlys ar 23 Mai 2012, rhaid i adrannau gyhoeddi gwybodaeth am eu cyflogaethau uchel eu cyflog a/neu uwch oddi ar y gyflogres.

Mae'r wybodaeth, a gynhwysir yn y tri thabl isod, yn cynnwys yr holl gyflogaethau oddi ar y gyflogres ar 31 Mawrth 2021 ar gyfer y rhai sy'n ennill mwy na £245 y dydd, ei asiantaethau gweithredol a'i gyrff hyd braich.

Tabl 1: Ar gyfer pob cyflogaeth oddi ar y gyflogres ar 31 Mawrth 2021, am fwy na £245 y dydd

Nifer y cyflogaethau presennol ar 31 Mawrth 2021	21
O'r rheini, y nifer sydd wedi bodoli:	
Am lai na blwyddyn ar adeg adrodd.	7
Rhwng blwyddyn a dwy flynedd ar adeg adrodd.	5
Rhwng dwy a thair blynedd ar adeg adrodd.	2
Rhwng tair a phedair blynedd ar adeg adrodd.	3
Am bedair blynedd neu fwy ar adeg adrodd.	4

Tabl 2: Ar gyfer pob cyflogaeth newydd oddi ar y gyflogres rhwng 1 Ebrill 2020 a 31 Mawrth 2021, am fwy na £245 y diwrnod

Nifer y cyflogaethau newydd, neu'r rhai a gyrhaeddodd chwe mis o hyd, rhwng 1 Ebrill 2020 a 31 Mawrth 2021	13
O'r rheini...	
Nifer yr aseswyd eu bod wedi'u cynnwys gan IR 35	10
Nifer yr aseswyd nad ydynt wedi'u cynnwys gan IR 35	3
Nifer a gyflogwyd yn uniongyrchol (drwy PSC dan gontract i'r adran) ac sydd ar gyflogres yr adran.	0
Nifer y cyflogaethau a ailaseswyd at ddibenion cysondeb / sicrwydd yn ystod y flwyddyn	0
Nifer y cyflogaethau a welodd newid i statws IR35 yn dilyn yr adolygiad cysondeb	0

Tabl 3: Ar gyfer unrhyw gyflogaethau oddi ar y gyflogres i aelodau'r bwrdd, a/neu uwch swyddogion sydd â chyfrifoldeb ariannol sylweddol, rhwng 1 Ebrill 2020 a 31 Mawrth 2021

Nifer y cyflogaethau oddi ar y gyflogres i aelodau'r bwrdd, a/neu uwch swyddogion sydd â chyfrifoldeb ariannol sylweddol, yn ystod y flwyddyn ariannol.	0
Nifer yr unigolion sydd wedi cael eu hystyried yn "aelodau bwrdd, a/neu uwch swyddogion â chyfrifoldeb ariannol sylweddol", yn ystod y flwyddyn ariannol. Dylai'r ffigur hwn gynnwys cyflogaethau oddi ar y gyflogres ac ar y gyflogres.	14

Adrodd am gynlluniau digolledu eraill - pecynnau ymadael - Archwiliedig

	2020-21	2020-21	2020-21	2020-21	2019-20
Band cost pecynnau ymadael (gan gynnwys unrhyw elfen am daliad arbennig)	Nifer y diswyddiadau gorfodol	Nifer yr ymadawiadau eraill	Cyfanswm y pecynnau ymadael	Nifer yr ymadawiadau lle gwnaed taliadau arbennig	Cyfanswm y pecynnau ymadael
	Rhifau cyfan yn unig	Rhifau cyfan yn unig	Rhifau cyfan yn unig	Rhifau cyfan yn unig	Rhifau cyfan yn unig
llai na £10,000	0	0	0	0	0
£10,000 i £25,000	0	4	4	0	1
£25,000 i £50,000	0	0	0	0	1
£50,000 i £100,000	0	0	0	0	1
£100,000 i £150,000	0	0	0	0	0
£150,000 i £200,000	0	0	0	0	0
mwya na £200,000	0	0	0	0	0
Cyfanswm	0	4	4	0	3

Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg
Adroddiad Blynnyddol a Chyfrifon 2020-2021

	2020-21	2020-21	2020-21	2020-21	2019-20
Band cost pecynnau ymadael (gan gynnwys unrhyw elfen am daliad arbennig)	Cost diswyddiadau gorfodol	Cost ymadawiadau eraill	Cyfanswm cost pecynnau ymadael	Cost elfen arbennig wedi'i chynnwys mewn pecynnau ymadael	Cyfanswm cost pecynnau ymadael
	£	£	£	£	£
llai na £10,000	0	0	0	0	0
£10,000 i £25,000	0	76,254	76,254	0	10,000
£25,000 i £50,000	0	0	0	0	40,152
£50,000 i £100,000	0	0	0	0	81,297
£100,000 i £150,000	0	0	0	0	0
£150,000 i £200,000	0	0	0	0	0
mwya na £200,000	0	0	0	0	0
Cyfanswm	0	76,254	76,254	0	131,449
Costau ymadael a dalwyd yn ystod y flwyddyn ymadael					Cyfanswm a dalwyd yn ystod y flwyddyn
			2020-21		2019-20
			£		£
Costau ymadael a dalwyd yn ystod y flwyddyn			76,254		131,449
Cyfanswm			76,254		131,449

Talwyd costau diswyddo a chostau ymadael eraill yn unol â darpariaethau Cynllun Rhyddhau Cynnar Gwirfoddol y GIG (VERS). Os yw'r BILL wedi cytuno ar ymddeoliadau cynnar, telir y costau ychwanegol gan y BILL ac nid gan Gynllun Pensiynau'r GIG. Telir costau ymddeol oherwydd salwch gan Gynllun Pensiynau'r GIG ac nid ydynt wedi'u cynnwys yn y tabl. Taliadau diswyddo yw pob un o'r 4 taliad arbennig; yr uchaf ohonynt oedd £21,254 a'r isaf oedd £15,000 a'r gwerth canolrifol oedd ar gyfer £20,000. Mae pedwar o'r pecynnau ymadael yn ymwneud â chyflageion Cwm Taf Morgannwg.

.....
Paul Mears
Prif Weithredwr
9 Mehefin 2021

Rhan 3 – Adroddiad Archwilio ac Atebolrwydd Seneddol

Lle mae BIPCTM yn ymgymryd â gweithgaredd nad yw'n cael ei ariannu'n uniongyrchol gan Lywodraeth Cymru, mae BIPCTM yn cael incwm i dalu ei gostau. Cyhoeddir rhagor o fanylion am yr incwm a geir yn ein cyfrifon blynyddol. Mae BIPCTM yn cadarnhau ei fod wedi cydymffurfio â'r gofynion dyrannu costau a chodi tâl a nodir yng nghanllawiau Trysorlys EM yn ystod y flwyddyn.

Rheoleidd-dra'r Gwariant

Disgwylir y bydd arian cyhoeddus yn cael ei ddefnyddio mewn ffordd sy'n rhoi sicrwydd rhesymol y bydd adnoddau cyhoeddus yn cael eu defnyddio i gyflawni'r amcanion a fwriedir. Rhaid i wariant gydymffurfio â deddfwriaeth berthnasol gan gynnwys deddfwriaeth yr UE, awdurdodau dirprwyedig a dilyn canllawiau Rheoli Arian Cyhoeddus Cymru.

Ffioedd a Thaliadau

Mae taliadau am wasanaethau a ddarperir gan sefydliadau'r sector cyhoeddus fel arfer yn trosglwyddo'r gost lawn o ddarparu'r gwasanaethau hynny. Mae lle i godi mwy neu lai na hyn ar yr amod bod y gymeradwyaeth Weinidogol berthnasol yn cael ei rhoi a bod datgeliad llawn. Gall sefydliadau'r sector cyhoeddus hefyd gyflenwi gwasanaethau masnachol ar delerau masnachol a gynlluniwyd i weithio mewn cystadleuaeth deg â darparwyr yn y sector preifat. Mae Llywodraeth Cymru yn disgwyl rheolaethau priodol dros sut, pryd ac ar ba lefel y gellir codi taliadau. Mae'r adroddiad hwn yn cynnwys amrywiaeth o ddatgeliadau ar reoleidd-dra gwariant, ffioedd a thaliadau, cydymffurfiaeth â'r gofynion dyrannu costau a chodi tâl a nodir yng Nghanllawiau Trysorlys Ei Mawrhydi, rhwymedigaethau digwyddiadol o bell perthnasol, tueddiadau gwariant tymor hir, a'r dystysgrif a'r adroddiad archwilio.

Rhwymedigaethau Digwyddiadol o Bell

Nodir isod y rhwymedigaethau digwyddiadol o bell ar 31 Mawrth 2021:

	2020-21		2019-20
	£'000		£'000
Gwarantau	0		0
Indemnïadau	125		275
Llythyrau Cysur	0		0
Cyfanswm	125		275

Incwm Amrywiol

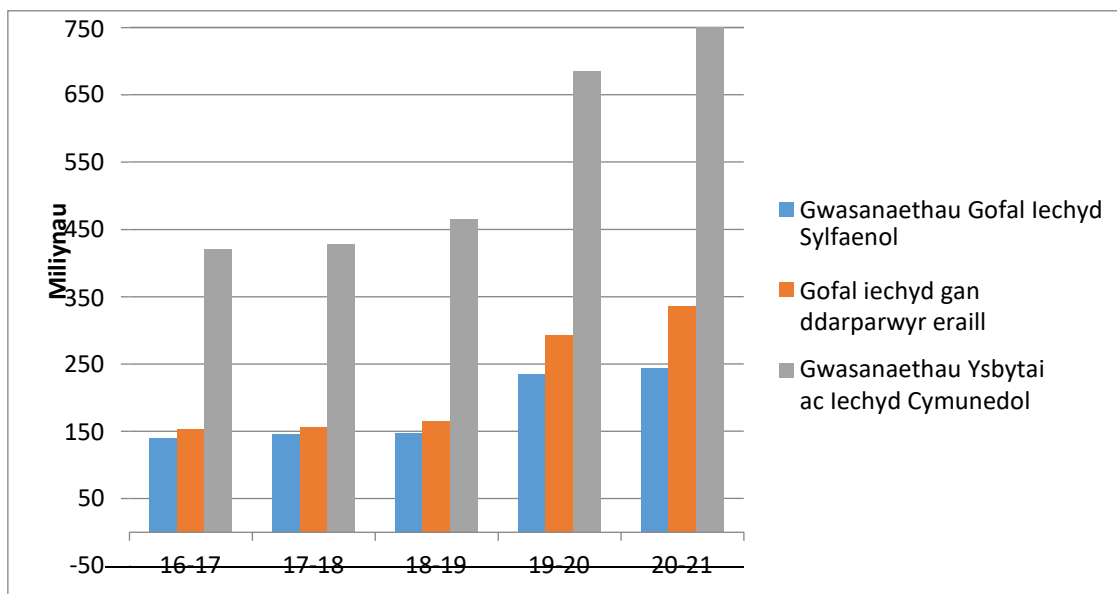
Nodir isod yr incwm amrywiol ar 31 Mawrth 2021:

	2020-21		2019-20
	£'000		£'000
Cyfanswm	141,362		144,961

Tueddiadau Gwariant Hirdymor

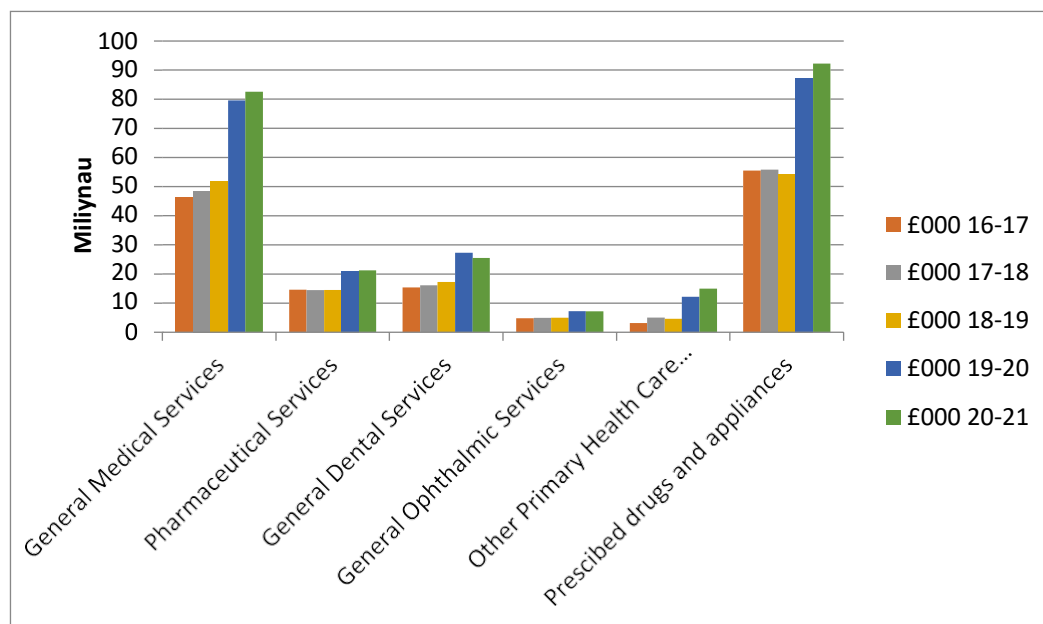
Dadansoddiad o Wariant Gweithgareddau BIPCTM (ac eithrio PGAIC (WHSSC)/PGAB (EASC))

Treuliau Gweithredu	£000	£000	£000	£000	£000		%	%	%	%	%
	16-17	17-18	18-19	19-20	20-21		16-17	17-18	18-19	19-20	20-21
Gwasanaethau Gofal Iechyd Sylfaenol	139,733	144,853	147,605	234,802	243,573		19.63	19.89	18.95	19.37	17.70
Gofal iechyd gan ddarparwyr eraill	152,234	155,798	165,770	292,814	335,415		21.39	21.40	21.28	24.16	24.38
Gwasanaethau Ysbytai ac Iechyd Cymunedol	419,847	427,501	465,516	684,350	797,071		58.98	58.71	59.77	56.47	57.92
Cyfanswm	711,814	728,152	778,891	1,211,966	1,376,060		100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

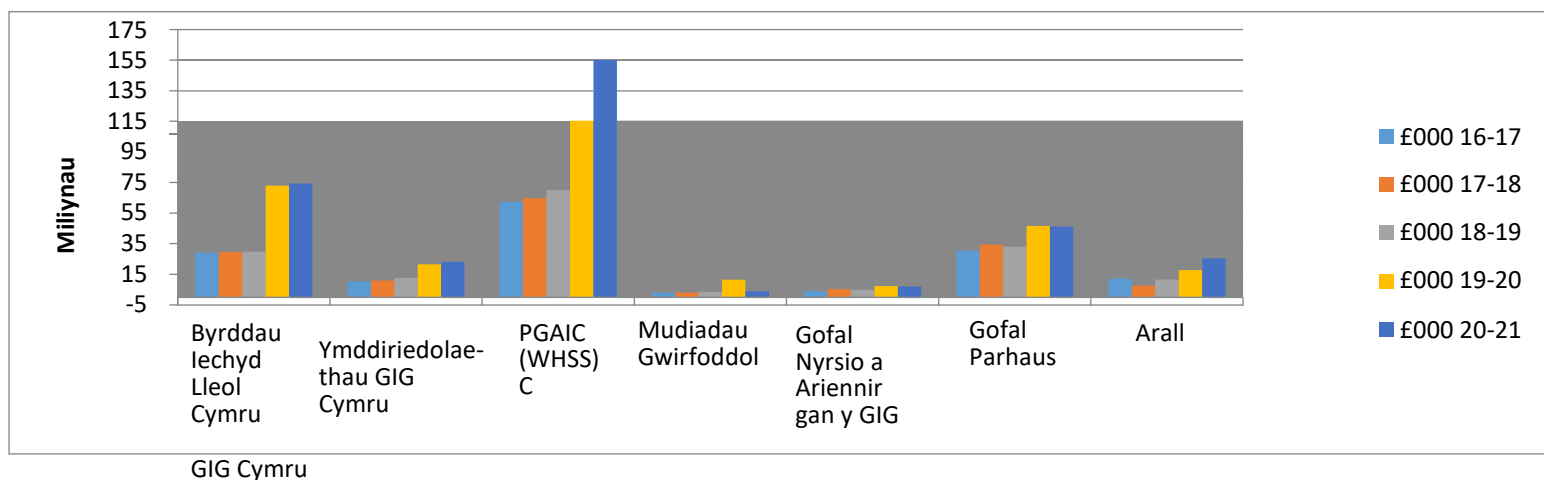
Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg
Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon 2020-2021

Gwariant ar Wasanaethau Gofal Iechyd Sylfaenol	£000	£000	£000	£000	£000		%	%	%	%	%
	16-17	17-18	18-19	19-20	20-21		16-17	17-18	18-19	19-20	20-21
Gwasanaethau Meddygol Cyffredinol	46,280	48,327	51,875	79,585	82,559		33.12	33.36	35.14	33.89	33.90
Gwasanaethau Fferyllol	14,612	14,512	14,479	21,081	21,196		10.46	10.02	9.81	8.98	8.70
Gwasanaethau Deintyddol Cyffredinol	15,358	16,214	17,285	27,248	25,470		10.99	11.19	11.71	11.60	10.46
Gwasanaethau Offthalmig Cyffredinol	4,793	4,941	4,949	7,211	7,101		3.43	3.41	3.35	3.07	2.92
Gwariant Gofal Iechyd Sylfaenol arall	3,150	5,050	4,588	12,231	14,984		2.25	3.49	3.11	5.21	6.15
Cyffuriau a chyfarpar ar bresgripsiwn	55,540	55,809	54,429	87,446	92,263		39.75	38.53	36.87	37.24	37.88
Cyfanswm	139,733	144,853	147,605	234,802	243,573		100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

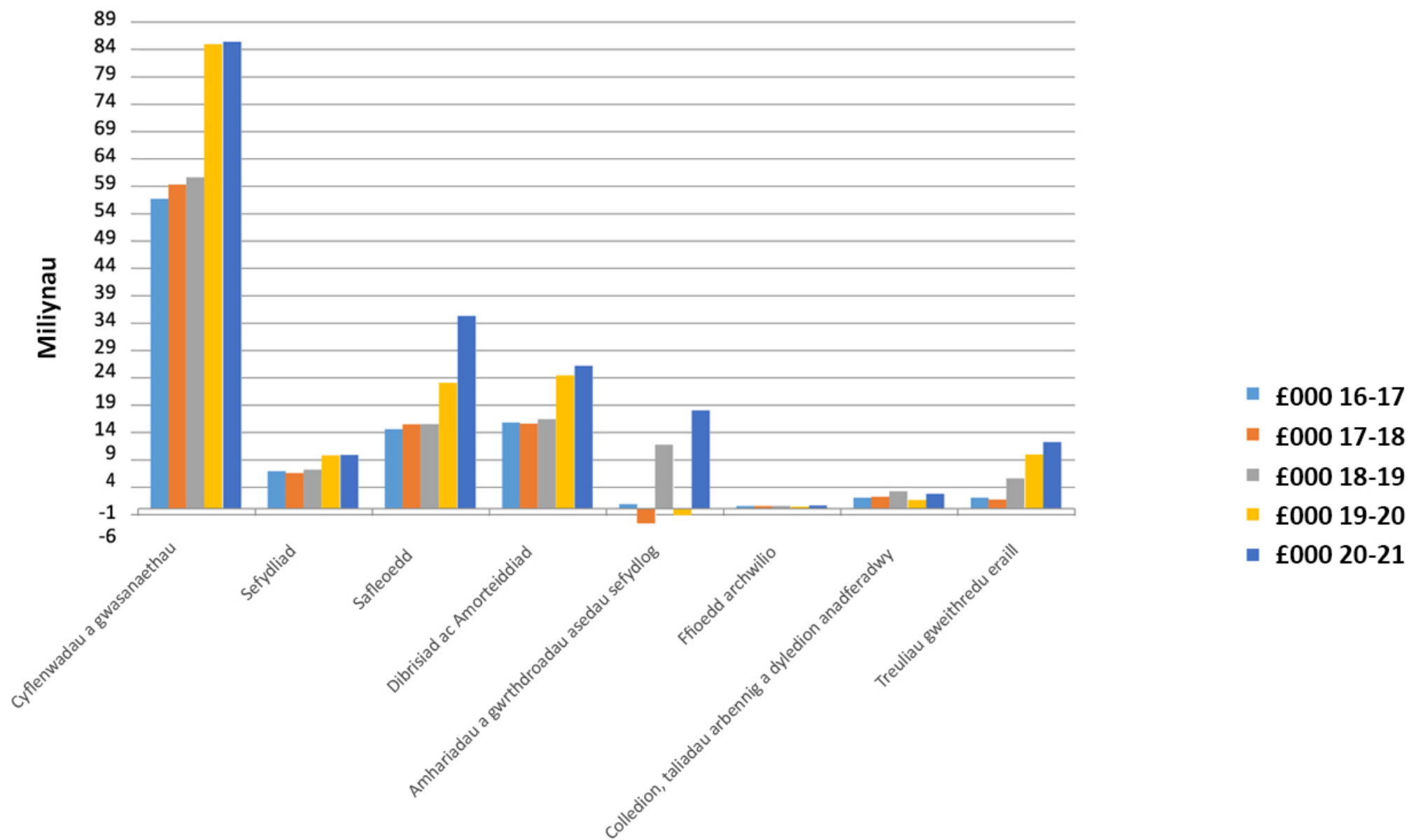
Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg
Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon 2020-2021

Gwariant ar Ofal Iechyd gan ddarparwyr eraill	£000	£000	£000	£000	£000		%	%	%	%	%
	16-17	17-18	18-19	19-20	20-21		16-17	17-18	18-19	19-20	20-21
Byrddau Iechyd Lleol Cymru	29,195	29,549	29,927	72,875	74,359		19.18	18.97	18.05	24.89	22.17
Ymddiriedolaethau GIG Cymru	10,482	10,932	12,690	21,462	23,392		6.89	7.02	7.66	7.33	6.97
PGAIC (WHSSC)	62,361	64,727	69,963	115,411	155,190		40.96	41.55	42.20	39.41	46.27
Mudiadau gwirfoddol	3,133	3,102	3,451	11,481	3,920		2.06	1.99	2.08	3.92	1.17
Gofal Nyrsio a Ariennir gan y GIG	4,209	5,400	4,867	7,269	7,022		2.76	3.47	2.94	2.48	2.09
Gofal Parhaus	30,488	34,526	33,298	46,653	46,093		20.03	22.16	20.09	15.93	13.74
Arall	12,366	7,562	11,574	17,663	25,440		8.12	4.85	6.98	6.03	7.58
Cyfanswm	152,234	155,798	165,770	292,814	335,415		100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

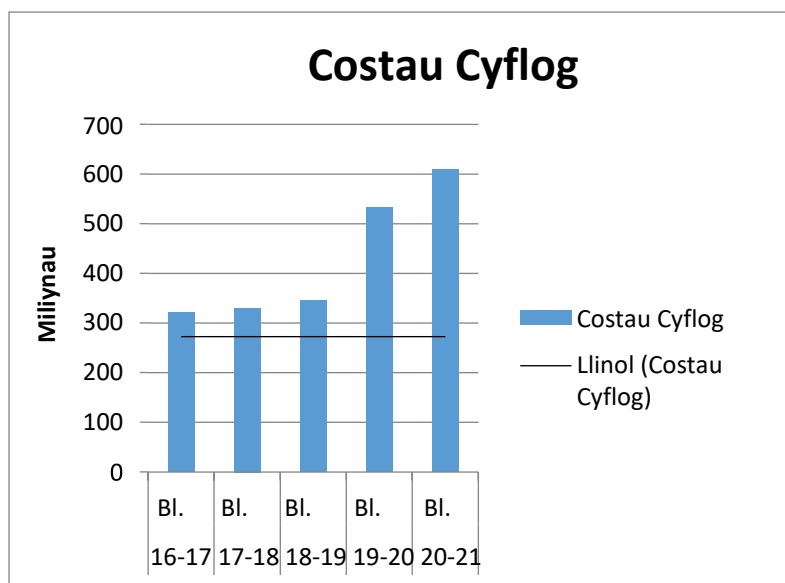

Gwariant ar Wasanaethau Ysbytai ac Iechyd Cymunedol	£000	£000	£000	£000	£000		%	%	%	%	%
	16-17	17-18	18-19	19-20	20-21		16-17	17-18	18-19	19-20	20-21
Cyflenwadau a gwasanaethau	56,477	59,146	60,447	84,783	85,152		57.61	60.69	50.62	55.61	45.10
Sefydliad	6,722	6,418	7,000	9,718	9,700		6.86	6.59	5.86	6.37	5.14
Safleoedd	14,422	15,305	15,353	22,985	35,044		14.71	15.70	12.86	15.08	18.56
Dibrisiad ac Amorteiddiad	15,614	15,420	16,242	24,322	25,978		15.93	15.82	13.60	15.95	13.76
Amhariadau a gwrthdroadau asedau sefydlog	688	-2,811	11,569	-1,189	17,840		0.70	-2.88	9.69	-0.78	9.45
Ffioedd archwilio	361	355	352	350	459		0.37	0.36	0.29	0.23	0.24
Colledion, taliadau arbennig a dyledion anadferadwy	1,877	2,070	3,062	1,586	2,602		1.91	2.12	2.56	1.04	1.38
Treuliau gweithredu eraill	1,872	1,555	5,394	9,898	12,023		1.91	1.60	4.52	6.49	6.37
Cyfanswm	98,033	97,458	119,419	152,453	188,798		100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg
Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon 2020-2021

Gwariant ar Wasanaethau Ysbytai ac Iechyd Cymunedol - Costau Staff						
	Blwyddyn	Blwyddyn	Blwyddyn	Blwyddyn	Blwyddyn	
	16-17	17-18	18-19	19-20	20-21	
Costau Cyflog	321,814	330,043	346,097	531,897	608,273	

Tystysgrif Archwilydd Cyffredinol Cymru i'r Senedd

Barn am ddatganiadau ariannol

Tystiaf fy mod wedi archwilio datganiadau ariannol Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg am y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2021 o dan Adran 61 o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004. Mae'r rhain yn cynnwys y Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr, y Datganiad o'r Sefyllfa Ariannol, y Datganiad Llif Arian Parod a'r Datganiad o Newidiadau yn Ecwiti Trethdalwyr a nodiadau cysylltiedig, gan gynnwys crynodeb o bolisiâu cyfrifyddu sylweddol. Y fframwaith adrodd ariannol sydd wedi'i gymhwyso wrth baratoi'r datganiadau yw cyfraith berthnasol a safonau cyfrifyddu rhyngwladol fel y'u dehonglwyd a'u haddaswyd gan Lawlyfr Adroddiadau Ariannol Trysorlys EM.

Yn fy marn i, mae'r datganiadau ariannol:

- yn rhoi darlun cywir a theg o sefyllfa Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg ar 31 Mawrth 2021 ac o'i gostau gweithredu net am y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny;
- wedi'u paratoi'n briodol yn unol â safonau cyfrifyddu rhyngwladol fel y'u dehonglwyd a'u haddaswyd gan Lawlyfr Adroddiadau Ariannol Trysorlys EM; ac
- wedi'u paratoi'n briodol yn unol â Deddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Cymru) 2006 a chyfarwyddiadau a wnaed yno gan Weinidogion Cymru.

Barn am reoleidd-dra

Yn fy marn i, ym mhob agwedd berthnasol, mae'r gwariant a'r incwm yn y datganiadau ariannol wedi'u cymhwyso at y dibenion a fwriadwyd gan y Senedd ac mae'r trafodion ariannol a gofnodir yn y datganiadau ariannol yn cydymffurfio â'r awdurdodau sy'n eu rheoli.

Sail barn

Cynhaliais fy archwiliad yn unol â'r gyfraith berthnasol a'r Safonau Rhyngwladol ar Archwilio yn y DU (ISAs (y DU)) a Nodyn Ymarfer 10 'Archwilio Datganiadau Ariannol o Endidau'r Sector Cyhoeddus yn y Deyrnas Unedig'. Disgrifir fy nghyfrifoldebau o dan y safonau hynny ymhellach yng nghyfrifoldebau'r archwilydd dros archwilio adran datganiadau ariannol fy adroddiad. Rwy'n annibynnol ar y Bwrdd yn unol

â'r gofynion moesegol sy'n berthnasol i'm archwiliad o'r datganiadau ariannol yn y DU gan gynnwys Safon Foesegol y Cyngor Adrodd Ariannol, ac rwyf wedi cyflawni fy nghyfrifoldebau moesegol eraill yn unol â'r gofynion hyn. Credaf fod y dystiolaeth archwilio a gafwyd gennyf yn ddigonol ac yn briodol i ddarparu sail i'm barn.

Pwysleisio Mater

Tynnaf sylw at Nodyn 21.1 y datganiadau ariannol, sy'n disgrifio effaith Cyfarwyddyd Gweinidogol a gyhoeddwyd ar 18 Rhagfyr 2019 i Ysgrifennydd Parhaol Llywodraeth Cymru. Nid yw fy marn wedi'i haddasu mewn perthynas â'r mater hwn. Ceir rhagor o fanylion yn fy Adroddiad amgaeedig.

Casgliadau sy'n ymwneud â busnes hyfyw

Wrth archwilio'r datganiadau ariannol, rwyf wedi dod i'r casgliad ei bod yn briodol defnyddio sail gyfrifyddu busnes hyfyw wrth baratoi'r datganiadau ariannol.

Yn seiliedig ar y gwaith yr wyf wedi'i wneud, nid wyf wedi nodi unrhyw ansicrwydd perthnasol sy'n ymwneud â digwyddiadau neu amodau a allai, yn unigol neu ar y cyd, fwrw amheuaeth sylweddol ar allu'r corff i barhau i fabwysiadu sail gyfrifyddu busnes hyfyw am gyfnod o ddeuddeng mis o leiaf o'r adeg yr awdurdodir y datganiadau ariannol i'w cyhoeddi.

Disgrifir fy nghyfrifoldebau a chyfrifoldebau'r cyfarwyddwyr o ran busnes hyfyw yn adrannau perthnasol yr adroddiad hwn.

Gwybodaeth Arall

Mae'r wybodaeth arall yn cynnwys yr wybodaeth yn yr adroddiad blynyddol ar wahân i'r datganiadau ariannol a'm hadroddiad archwilydd ar hynny. Y Prif Weithredwr sy'n gyfrifol am yr wybodaeth arall a gynhwysir yn yr adroddiad blynyddol. Nid yw fy marn am y datganiadau ariannol yn ymdrin â'r wybodaeth arall ac, heblaw i'r graddau a nodir yn benodol fel arall yn fy adroddiad, nid wyf yn mynegi unrhyw fath o gasgliad sicrwydd ar hynny. Fy nghyfrifoldeb i yw darllen yr wybodaeth arall ac, wrth wneud hynny, ystyried a yw'r wybodaeth arall yn anghyson iawn â'r datganiadau ariannol neu'r wybodaeth a gafwyd yn ystod yr archwiliad, neu a yw'n ymddangos fel arall wedi'i chamddatgan yn sylweddol. Os byddaf yn nodi anghysondebau perthnasol o'r fath neu gamddatganiadau perthnasol amlwg, mae'n ofynnol i mi benderfynu a yw hyn yn arwain at gamddatganiad perthnasol yn y datganiadau ariannol eu hunain. Os byddaf, ar sail y gwaith yr wyf wedi'i wneud, yn dod i'r casgliad bod yr wybodaeth arall hon yn cael ei chamddatgan yn sylweddol, mae'n ofynnol imi adrodd y ffaith honno.

Nid oes gennyf ddim i'w adrodd yn hyn o beth.

Adroddiad am ofynion eraill

Barn am faterion eraill

Yn fy marn i, mae'r rhan o'r adroddiad tâl cydnabyddiaeth sydd i'w harchwilio wedi'i pharatoi'n briodol yn unol â Deddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Cymru) 2006 a chyfarwyddiadau a wnaed yno gan Weinidogion Cymru.

Yn fy marn i, yn seiliedig ar y gwaith a wnaed yn ystod fy archwiliad:

- mae'r wybodaeth a roddir yn y Datganiad Llywodraethu ar gyfer y flwyddyn ariannol y paratoir y datganiadau ariannol ar ei chyfer yn gyson â'r datganiadau ariannol ac mae'r Datganiad Llywodraethu wedi'i baratoi yn unol â chanllawiau Gweinidogion Cymru;
- mae'r wybodaeth a roddir yn yr Adroddiad Perfformiad a'r Adroddiad Atebolrwydd ar gyfer y flwyddyn ariannol y paratoir y datganiadau ariannol ar ei chyfer yn gyson â'r datganiadau ariannol a pharatowyd yr Adroddiad Perfformiad a'r Adroddiad Atebolrwydd yn unol â chanllawiau Gweinidogion Cymru.

Materion yr adroddaf arnynt drwy eithriad

Yng ngoleuni gwybodaeth a dealltwriaeth y Bwrdd a'i amgylchedd a gafwyd yn ystod yr archwiliad, nid wyf wedi nodi camddatganiadau perthnasol yn yr Adroddiad Perfformiad a'r Adroddiad Atebolrwydd.

Nid oes gennyf ddim i'w adrodd mewn perthynas â'r materion canlynol, a adroddaf ichi, os, yn fy marn i:

- nid oes cofnodion cyfrifyddu digonol wedi'u cadw, neu ni dderbyniwyd ffurflenni digonol ar gyfer fy archwiliad gan ganghennau nad yw fy nhîm wedi ymweld â hwy;
- nid yw'r datganiadau ariannol a'r rhan archwiliedig o'r Adroddiad Tâl Cydnabyddiaeth yn cytuno â'r cofnodion a'r ffurflenni cyfrifyddu;
- ni ddatgelir gwybodaeth a bennir gan Drysorlys EM neu Weinidogion Cymru ynghylch tâl cydnabyddiaeth a thrafodion eraill; neu
- nid wyf wedi cael yr holl wybodaeth a'r esboniadau sydd eu hangen arnaf ar gyfer fy archwiliad.

Cyfrifoldebau

Cyfrifoldebau Cyfarwyddwyr a'r Prif Weithredwr am y datganiadau ariannol

Fel yr esboniwyd yn fanylach yn y Datganiadau o Gyfrifoldebau'r Cyfarwyddwyr a'r Prif Weithredwr, mae'r Cyfarwyddwyr a'r Prif Weithredwr yn gyfrifol am baratoi datganiadau ariannol sy'n rhoi darlun cywir a theg ac unrhyw reolaeth fewnol y mae'r Cyfarwyddwyr a'r Prif Weithredwr yn penderfynu ei bod yn angenrheidiol i alluogi paratoi datganiadau ariannol sy'n rhydd o gamddatganiad perthnasol, boed hynny oherwydd twyll neu wall.

Wrth baratoi'r datganiadau ariannol, mae'r Cyfarwyddwyr a'r Prif Weithredwr yn gyfrifol am asesu gallu'r bwrdd i barhau fel busnes hyfyw, gan ddatgelu, fel y bo'n berthnasol, faterion sy'n ymwneud â busnes hyfyw a defnyddio sail gyfrifyddu busnes hyfyw heblaw yr ystyrir bod hynny'n amhriodol.

Cyfrifoldebau'r Archwilydd dros archwilio'r datganiadau ariannol

Fy amcanion yw cael sicrwydd rhesymol ynghylch a yw'r datganiadau ariannol yn eu cyfanrwydd yn rhydd o gamddatganiad perthnasol, boed hynny oherwydd twyll neu wall, a chyhoeddi adroddiad archwilydd sy'n cynnwys fy marn i. Mae sicrwydd rhesymol yn lefel uchel o sicrwydd ond nid yw'n warant y bydd archwiliad a gynhelir yn unol â Safonau Cyfrifyddu Rhyngwladol (y DU) bob amser yn canfod camddatganiad perthnasol pan fydd yn bodoli. Gall camddatganiadau godi o dwyll neu wallau ac fe'u hystyrir yn berthnasol os gellid disgwyl yn rhesymol iddynt, yn unigol neu ar y cyd, ddylanwadu ar benderfyniadau economaidd defnyddwyr a wneir ar sail y datganiadau ariannol hyn.

Achosion o ddiffyg cydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau yw afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll. Rwy'n cynllunio gweithdrefnau yn unol â'm cyfrifoldebau, a amlinellir uchod, i ganfod camddatganiadau perthnasol mewn perthynas ag afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll.

Roedd fy gweithdrefnau'n cynnwys y canlynol:

- Holi'r rheolwyr, pennaeth yr archwilio mewnol a'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu, gan gynnwys cael ac adolygu dogfennau ategol sy'n ymwneud â pholisïau a gweithdrefnau Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg sy'n ymwneud â:
 - nodi, gwerthuso a chydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau ac a oeddent yn ymwybodol o unrhyw achosion o ddiffyg cydymffurfio;
 - canfod ac ymateb i beryglon twyll ac a oes ganddynt wybodaeth

- am unrhyw dwyll gwirioneddol, tybiedig neu honedig; a'r
- rheolaethau mewnol a sefydlwyd i liniaru risgiau sy'n gysylltiedig â thwyll neu ddiffyg cydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau.
- Ystyried fel tîm archwilio sut a ble y gallai twyll ddigwydd yn y datganiadau ariannol ac unrhyw ddangosyddion twyll posibl. Fel rhan o'r drafodaeth hon, nodais botensial am dwyll yn y meysydd canlynol: cydnabod refeniw, postio cylchgronau anarferol ac (ychwanegu fel y bo'n briodol at yr archwiliad); a
- Chael dealltwriaeth o fframwaith awdurdod Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg yn ogystal â fframweithiau cyfreithiol a rheoliadol eraill y mae Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg yn gweithredu ynddynt, gan ganolbwyntio ar y cyfreithiau a'r rheoliadau hynny a gafodd effaith uniongyrchol ar y datganiadau ariannol neu a gafodd effaith sylfaenol ar weithrediadau Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg.

Yn ogystal â'r uchod, roedd fy ngweithdrefnau i ymateb i risgiau a nodwyd yn cynnwys y canlynol:

- adolygu datgeliadau'r datganiad ariannol a phrofi dogfennau ategol i asesu cydymffurfiaeth â'r cyfreithiau a'r rheoliadau perthnasol a drafodir uchod;
- holi'r rheolwyr, y Pwyllgor Archwilio a Risg a chynghorwyr cyfreithiol am ymglyfreitha a hawliadau gwirioneddol a phosibl;
- darllen cofnodion cyfarfodydd y rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu a'r Bwrdd; ac
- wrth fynd i'r afael â risg twyll drwy ddiystyru rheolaethau gan reolwyr, profi priodoldeb cofnodion cyfnodolion ac addasiadau eraill; asesu a yw'r dyfarniadau a wneir wrth lunio amcangyfrifon cyfrifyddu yn arwydd o duedd bosibl; a gwerthuso rhesymeg busnes unrhyw drafodion arwyddocaol sy'n anarferol neu'r tu allan i gwrs arferol y busnes.

Rwyf hefyd wedi cyfleu cyfreithiau a rheoliadau perthnasol a nodwyd a risgiau twyll posibl i bob tîm archwilio ac wedi parhau'n effro i unrhyw arwyddion o dwyll neu ddiffyg cydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau drwy gydol yr archwiliad.

Mae'r anhawster cynhenid i ganfod afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll, yn effeithio ar y graddau y gall fy ngweithdrefnau ganfod afreoleidd-dra, effeithiolrwydd rheolaethau Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg, a natur, amseriad a graddau'r gweithdrefnau archwilio a gyflawnir.

Ceir disgrifiad pellach o gyfrifoldebau'r archwilydd am archwilio'r datganiadau ariannol ar wefan y Cyngor Adroddiadau Ariannol

Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg

Adroddiad Blynnyddol a Chyfrifon 2020-2021

www.frc.org.uk/auditorsresponsibilities. Mae'r disgrifiad hwn yn rhan o fy adroddiad archwilydd.

Cyfrifoldebau am reoleidd-dra

Y Prif Weithredwr sy'n gyfrifol am sicrhau rheoleidd-dra'r trafodion ariannol.

Mae'n ofynnol i mi gael digon o dystiolaeth i roi sicrwydd rhesymol bod y gwariant a'r incwm wedi'u cymhwyso at y dibenion a fwriadwyd gan y Senedd a bod y trafodion ariannol yn cydymffurfio â'r awdurdodau sy'n eu rheoli.

Adroddiad

Gweler fy Adroddiad ar dudalennau 147-148 mewn perthynas â Chyfarwyddyd y Gweinidog a gyhoeddwyd ar 18 Rhagfyr 2019 i Ysgrifennydd Parhaol Llywodraeth Cymru.

Adrian Crompton
Archwilydd Cyffredinol Cymru
15 Mehefin 2021

24 Heol yr Eglwys Gadeiriol
Caerdydd
CF11 9LJ

Adroddiad yr Archwilydd Cyffredinol i'r Senedd

Cyflwyniad

O dan Ddeddf Archwilio Cyhoeddus Cymru 2004, rwy'n gyfrifol am archwilio, ardystio ac adrodd ar ddatganiadau ariannol Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg (y Bwrdd Iechyd Lleol). Yr wyf yn adrodd ar y datganiadau ariannol hyn ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2021 i dynnu sylw at un mater allweddol ar gyfer fy archwiliad, ynghylch goblygiadau'r cyfarwyddyd gweinidogol ar bensiynau uwch glinigwyr. Nid wyf wedi cymhwyso fy marn 'wir a theg' mewn perthynas ag unrhyw ran o'r mater hwn.

Cyfarwyddyd Gweinidogol ar bensiynau uwch glinigwyr

Nid yw cynllun Pensiwn y GIG a deddfwriaeth treth pensiwn wedi'u datganoli i Gymru. Roedd newidiadau Trysorlys EM i'r trefniadau treth ar gyfraniadau pensiwn yn ystod y blynyddoedd diwethaf yn cynnwys y gostyngiad yn y terfyn lwfans blynyddol o dros £200,000 yn 2011-12 i £40,000 yn 2018-19. O ganlyniad, mewn achosion lle mae cyfraniadau pensiwn unigolyn yn fwy na therfynau lwfans cyfraniadau pensiwn blynyddol a / neu gydol oes penodol, yna cânt eu trethu ar gyfradd uwch ar eu holl gyfraniadau, gan greu cynnydd sydyn mewn atebolrwydd treth.

Mewn Datganiad Ysgrifenedig ar 13 Tachwedd 2019, roedd y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol wedi nodi bod cyrff GIG Cymru: 'yn adrodd yn rheolaidd bod uwch staff clinigol yn amharod i ymgymryd â gwaith a sesiynau ychwanegol oherwydd yr atebolrwydd treth a allai fod yn gosbol'. Mewn rhai amgylchiadau gallai hyn arwain at daliadau treth ychwanegol sy'n fwy nag unrhyw incwm ychwanegol a enillir.

Ar 18 Rhagfyr 2019, cyhoeddodd y Prif Weinidog (yn adlewyrchu camau cynharach gan yr Ysgrifennydd Gwladol dros Iechyd a Gofal Cymdeithasol yn Lloegr) Gyfarwyddyd Gweinidogol i'r Ysgrifennydd Parhaol i fwrw ymlaen â chynlluniau i ymrwymo i wneud taliadau i staff clinigol i adfer gwerth eu pecynnau buddion pensiwn. Pe bai clinigwyr y GIG yn dewis defnyddio'r cyfleuster 'Cynllun yn Talu' i setlo taliadau treth lwfans blynyddol sy'n deillio o'u cynilion pensiwn GIG 2019-20 (h.y. setlo'r tâl drwy bensiwn blynyddol llai, yn hytrach na thrwy wneud taliad untro ar unwaith), yna byddai eu cyflogwyr GIG yn talu effaith y taliadau treth hynny ar eu pensiwn pan fyddant yn ymddeol.

Roedd y Cyfarwyddyd Gweinidogol yn ofynnol oherwydd gallai CATHEM ystyried bod yr ateb hwn yn gyfystyr â chynllunio treth ac osgoi trethi o bosibl, gan wneud y gwariant yn afreolaidd. Mae Rheoli Arian Cyhoeddus Cymru (sy'n adlewyrchu'r hyn sy'n cyfateb i Loegr) yn nodi'n benodol 'na ddylai sefydliadau'r sector cyhoeddus gymryd rhan mewn... efaid treth,

Nid yw Cyfarwyddyd Gweinidogol yn gwneud yn rheolaidd yr hyn a fyddai fel arall yn afreolaidd, ond mae'n symud yr atebolrwydd am benderfyniadau felly o'r Swyddog Cyfrifyddu i'r Gweinidog sy'n rhoi'r cyfarwyddyd.

Dim ond i daliadau treth lwfans blynyddol sy'n deillio o gynnydd yn y buddion a gronwyd yng Nghynllun Pensiwn y GIG yn ystod y flwyddyn dreth a ddaeth i ben 5 Ebrill 2020 y mae'r ateb yn berthnasol. Ar gyfer y flwyddyn dreth a ddaeth i ben 5 Ebrill 2021, cynyddodd y Canghellor y trothwyon ar gyfer y lwfans blynyddol graddedig ac, o ganlyniad, rhagwelir bod y risg i gyflenwi staff clinigol wedi'i liniaru.

Ar hyn o bryd, nid oes gan y Bwrdd Iechyd Lleol ddigon o wybodaeth i gyfrifo a chydabod amcangyfrif o gostau posibl digolledu uwch staff clinigol am fuddion pensiwn y byddent wedi'u colli fel arall, drwy ddefnyddio trefniant 'Cynllun yn Talu'. O ganlyniad, ni chydabyddir unrhyw wariant yn y datganiadau ariannol ond, yn ôl y gofyn, mae'r Bwrdd Iechyd Lleol wedi datgelu rhwymedigaeth ddigwyddiadol yn nodyn 21 o'i ddatganiadau ariannol.

Bydd holl gyrff y GIG yn cael eu dal yn ddiniwed am effaith Cyfarwyddyd y Gweinidog, ond yn fy marn i byddai unrhyw drafodion a gynhwysir yn natganiadau ariannol y Bwrdd Iechyd Lleol i gydnabod yr atebolrwydd hwn yn afreolaidd ac yn berthnasol yn ôl eu natur. Y rheswm am hyn yw bod y taliadau'n groes i baragraff 5.6.1 o Reoli Arian Cyhoeddus ac yn fath o gynllunio treth a fydd yn gadael y Trysorlys yn ei gyfarwydd ar ei golled. Nid yw cyfarwyddyd y Gweinidog yn unig yn rheoleiddio'r cynllun. At hynny, mae'r trefniadau yn newydd ac yn ddadleuol ac o bosibl yn gosod cysail.

Nid wyf wedi addasu fy marn reoleidd-dra yn hyn o beth eleni oherwydd, fel y nodir uchod, nid oes unrhyw wariant wedi'i gydnabod yn y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2021. Fodd bynnag, rwyf wedi rhoi paragraff Pwysleisio Mater yn fy adroddiad archwilio i dynnu sylw at y mater hwn ac rwyf wedi paratoi'r adroddiad hwn i ddwyn y trefniant i sylw'r Senedd.

Adrian Crompton
Archwilydd Cyffredinol Cymru
15 Mehefin 2021

Pennod 3

Datganiadau Ariannol

Diolch am ddarllen Adroddiad Blynyddol BIPCTM 2020-2021.

Sut i gysylltu â ni:

Os oes angen fersiwn arnoch o'r Adroddiad Blynyddol mewn fformatau/ieithoedd printiedig neu amgen, cysylltwch â ni gan ddefnyddio'r manylion isod:

Cyfeiriad: Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg, Tŷ Ynysmeurig,
Uned 3 Navigation Park, Abercynon, Rhondda Cynon Taf. CF45 4SN.

Ffôn: 01443 744800

E-bost: CTM_Corporate_Governance@wales.nhs.uk

Gwefan [Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg - Hafan](#)

Twitter: @CwmTafMorgannwg

Facebook: www.facebook.com/CwmTafMorgannwg/

BWRDD IECHYD PRIFYSGOL CWM TAF MORGANNWG

Rhagair

Paratowyd y cyfrifon hyn gan y Bwrdd Iechyd Lleol o dan atodlen 9 adran 178 Paragraff 3(1) Deddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Cymru) 2006 (t.42) ar y ffurf a gyfarwyddwyd gan Weinidogion Cymru, gyda chymeradwyaeth y Trysorlys.

Cefndir statudol

Sefydlwyd y Bwrdd Iechyd Lleol ar 1 Hydref 2009 yn dilyn uno Ymddiriedolaeth GIG Cwm Taf, Bwrdd Iechyd Lleol Rhondda Cynon Taf a Bwrdd Iechyd Lleol Merthyr Tudful.

Sefydlwyd Pwyllgor Gwasanaethau Iechyd Arbenigol Cymru (WHSSC) ar 1 Ebrill 2010, yn gyfrifol am gyd-gynllunio gwasanaethau arbenigol a thrydyddol ar ran Byrddau Iechyd Lleol yng Nghymru. Cynhelir y Pwyllgor gan Fwrdd Iechyd Lleol Prifysgol Cwm Taf Morgannwg.

Sefydlwyd y Pwyllgor Gwasanaethau Ambiwlans Brys (EASC) ar 1 Ebrill 2014, ac mae'n gyfrifol am gynllunio a sicrhau bod gwasanaethau ambiwlans brys yn cael eu darparu ar ran Byrddau Iechyd Lleol yng Nghymru. Cynhelir y Pwyllgor gan Fwrdd Iechyd Lleol Prifysgol Cwm Taf Morgannwg.

Yn dilyn newid ffin Pen-y-bont ar Ogwr ar 1 Ebrill 2019, mae Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg yn gyfrifol am gomisiynu a darparu gofal iechyd ar gyfer cymunedau Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr, Merthyr Tudful a Rhondda Cynon Taf.

Rheoli Perfformiad a Chanlyniadau Ariannol

Mae Cylchlythyr Iechyd Cymru WHC/2016/054 yn disodli WHC/2015/014 'Dyletswyddau Ariannol Statudol a Gweinyddol Ymddiriedolaethau'r GIG a Byrddau Iechyd Lleol' ac yn egluro ymhellach ddyletswyddau ariannol statudol cyrff GIG Cymru ac mae'n effeithiol ar gyfer 2020-21.

Mae'r ddyletswydd ariannol flynyddol wedi'i dirymu ac mae'r ddyletswydd adennill costau statudol wedi dychwelyd i ddyletswydd tair blynedd, gyda'r asesiad cyntaf o'r ddyletswydd hon yn 2016-17.

Rhaid i Fyrdau Iechyd Lleol yng Nghymru gydymffurfio'n llawn â Llawlyfr Adroddiadau Ariannol y Trysorlys i'r graddau ei fod yn berthnasol iddynt. O ganlyniad, y Prif Ddatganiad o incwm a gwariant yn ystod y flwyddyn yw'r Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr, sy'n dangos y gost weithredol net a ysgwyddir gan y Bwrdd Iechyd Lleol a ariennir gan Lywodraeth Cymru. Dyrennir yr arian hwn ar ôl ei dderbyn yn uniongyrchol i'r Gronfa Gyffredinol yn y Datganiad o'r Sefyllfa Ariannol.

O dan Ddeddf Cyllid Gwasanaethau Iechyd Gwladol (Cymru) 2014, mae'r gofyniad blynyddol i sicrhau cydbwysedd yn erbyn Terfynau Adnoddau wedi'i ddisodli gan ddyletswydd i sicrhau, mewn cyfnod treigl o 3 blynedd, nad yw ei wariant cyfanredol yn fwy na'i derfynau cymeradwy cyfanredol.

Daeth y Ddeddf i rym o 1 Ebrill 2014 ac o dan y Ddeddf digwyddodd yr asesiad cyntaf o'r ddyletswydd ariannol dreigl 3 blynedd ar ddiwedd 2016-17.

Mae'r cyfrifon hyn yn gyfuniad o weithgareddau'r Bwrdd Iechyd, WHSSC ac EASC, gyda'r balansau sy'n ymwneud â Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg yn cael eu datgelu ar wahân dim ond lle y bo'n briodol.

**Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr ar gyfer
y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2021**

		2020-21	2020-21	2019-20	2019-20
	Nodyn	£'000	£'000	£'000	£'000
		Gweithgareddau		Gweithgareddau	
		BI Cwm Taf		BI Cwm Taf	
Gwariant ar Wasanaethau Gofal Iechyd Sylfaenol	3.1	243,573	243,573	234,802	234,802
Gwariant ar ofal iechyd gan ddarparwyr eraill	3.2	335,415	1,057,090	292,814	955,323
Gwariant ar Wasanaethau Ysbytai ac Iechyd Cymunedol	3.3	797,071	804,495	684,350	691,200
		1,376,060	2,105,158	1,211,966	1,881,325
Llai: Incwm Amrywiol	4	(141,362)	(870,461)	(144,961)	(814,320)
Costau gweithredu net y Bwrdd cyn llog ac enillion a cholledion eraill		1,234,698	1,234,697	1,067,005	1,067,005
Refeniw Buddsoddi	5	0	0	(2)	(2)
(Enillion) / Colledion eraill	6	(121)	(121)	(82)	(82)
Costau cyllid	7	8	8	65	65
Costau gweithredu net ar gyfer y flwyddyn ariannol		1,234,585	1,234,584	1,066,986	1,066,986

Gweler nodyn 2 ar dudalen 25 am fanylion perfformiad yn erbyn dyraniadau Refeniw a Chyfalaf.

Mae'r nodiadau ar dudalennau 8 i 74 yn rhan o'r cyfrifon hyn.

Gwariant Net Cynhwysfawr Arall

	2020-21	2019-20
	£'000	£'000
(Elw) / colled net wrth ailbrisio eiddo, peiriannau ac offer	(7,930)	(4,024)
(Elw) / colled net wrth ailbrisio asedau anniriaethol	0	0
(Elw) / colled ar gronfeydd wrth gefn eraill	0	0
(Elw) / colled net wrth ailbrisio cyfarpar diogelu personol ac asedau anniriaethol a gadwyd i'w gwerthu	0	0
(Elw) / colled net wrth ailbrisio asedau ariannol a gadwyd i'w gwerthu	0	0
Amhariad a gwrthdroadau	0	0
Trosglwyddiadau rhwng cronfeydd wrth gefn	0	0
Trosglwyddiadau (i) / o gyrff eraill o fewn y Ffin Cyfrifo Adnoddau	0	0
Addasiad ailddosbarthu ar waredu asedau ariannol sydd ar gael i'w gwerthu	0	0
Gwariant net cynhwysfawr arall ar gyfer y flwyddyn	(7,930)	(4,024)
Cyfanswm y gwariant net cynhwysfawr ar gyfer y flwyddyn	1,226,654	1,062,962

Mae'r nodiadau ar dudalennau 8 i 74 yn rhan o'r cyfrifon hyn.

Datganiad o'r Sefyllfa Ariannol ar 31 Mawrth 2021

	31 Mawrth 2021 £'000	31 Mawrth 2021 £'000	31 Mawrth 2020 £'000	31 Mawrth 2020 £'000
Nodiadau				
Asedau nad ydynt yn gyfredol				
Eiddo, peiriannau ac offer	11 549,909	549,909	532,624	532,624
Asedau anniriaethol	12 4,150	4,150	3,631	3,631
Masnach a symiau derbyniadwy eraill	15 39,298	39,298	50,069	50,069
Asedau ariannol eraill	16 0	0	0	0
Cyfanswm asedau nad ydynt yn gyfredol	593,357	593,357	586,324	586,324
Asedau Cyfredol				
Rhestri Eiddo	14 6,061	6,061	6,071	6,071
Masnach a symiau derbyniadwy eraill	15 124,984	138,477	101,242	107,185
Asedau ariannol eraill	16 0	0	0	0
Arian parod a symiau cyfwerth ag arian parod	17 687	18,964	376	14,755
	131,732	163,502	107,689	128,011
Asedau nad ydynt yn gyfredol a ddosberthir fel "Cedwir i'w Gwerthu"	11 0	0	0	0
Cyfanswm yr asedau cyfredol	131,732	163,502	107,689	128,011
Cyfanswm yr asedau	725,089	756,859	694,013	714,335
Rhwymedigaethau cyfredol				
Masnach a symiau taladwy eraill	18 (175,210)	(218,462)	(133,114)	(165,137)
Rhwymedigaethau ariannol eraill	19 0	0	0	0
Darpariaethau	20 (49,579)	(49,939)	(38,844)	(38,985)
Cyfanswm rhwymedigaethau cyfredol	(224,789)	(268,401)	(171,958)	(204,122)
Asedau cyfredol / (rhwymedigaethau) net	(93,057)	(104,899)	(64,269)	(76,111)
Rhwymedigaethau nad ydynt yn gyfredol				
Masnach a symiau taladwy eraill	18 (1,143)	(1,143)	(1,307)	(1,307)
Rhwymedigaethau ariannol eraill	19 0	0	0	0
Darpariaethau	20 (45,680)	(45,680)	(56,259)	(56,259)
Cyfanswm rhwymedigaethau nad ydynt yn rhai cyfredol	(46,823)	(46,823)	(57,566)	(57,566)
Cyfanswm yr asedau a ddefnyddiwyd	453,477	441,635	464,489	452,647
Ariannwyd gan :				
Ecwiti trethdalwyr				
Cronfa Gyffredinol	404,625	392,783	416,325	404,483
Cronfa ailbrisio wrth gefn	48,852	48,852	48,164	48,164
Cyfanswm ecwiti trethdalwyr	453,477	441,635	464,489	452,647

Cymeradwywyd y datganiadau ariannol ar dudalennau 2 i 7 gan y Bwrdd ar 9 Mehefin 2021 ac fe'u llofnodwyd ar ei ran gan y:

Prif Weithredwr a'r Swyddog Atebol

Dyddiad: 09 Mehefin 2021.

Mae'r nodiadau ar dudalennau 8 i 74 yn rhan o'r cyfrifon hyn.

Datganiad o Newidiadau yn Ecwiti Trethdalwyr am y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2021

	Cronfa Gyffredinol	Cronfa Ailbrizio	Cyfanswm Cronfeydd
	£000au	£000au	£000au
Newidiadau yn ecwiti trethdalwyr ar gyfer 2020-21			
Balans ar 1 Ebrill 2020	404,483	48,164	452,647
Cost gweithredu net am y flwyddyn	(1,234,584)		(1,234,584)
Elw/(colled) net ar ailbrizio eiddo, peiriannau ac offer	0	7,930	7,930
Elw/(colled) net ar ailbrizio asedau anniriaethol	0	0	0
Elw/(colled) net ar ailbrizio asedau ariannol	0	0	0
Elw/(colled) net ar ailbrizio asedau a gedwir i'w gwerthu	0	0	0
Amhariadau a gwrthdroadau	0	0	0
Symudiad arall o gronfeydd wrth gefn	0	0	0
Trosglwyddiadau rhwng cronfeydd wrth gefn	7,242	(7,242)	0
Rhyddhau cronfeydd wrth gefn i SoCNE	0	0	0
Trosglwyddiadau i/o Fyrddau Iechyd Lleol	0	0	0
Cyfanswm incwm a thraul cydnabyddedig ar gyfer 2020-21	(1,227,342)	688	(1,226,654)
Cyllid net Llywodraeth Cymru	1,191,754		1,191,754
Cyllid tybiannol Llywodraeth Cymru	23,888		23,888
Balans ar 31 Mawrth 2021	392,783	48,852	441,635
Wedi'i gynnwys yng Nghyllid Net Llywodraeth Cymru			
Cyllid Cyfalaf Covid 19 Llywodraeth Cymru	11,092		11,092
Cyllid Refeniw Covid 19 Llywodraeth Cymru	131,014		131,014

Mae'r nodiadau ar dudalennau 8 i 74 yn rhan o'r cyfrifon hyn.

Datganiad o Newidiadau yn Ecwiti Trethdalwyr Am y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2020

	Cronfa Gyffredinol	Cronfa Ailbrisio	Cyfanswm Cronfeydd
	£000oedd	£000oedd	£000oedd
Newidiadau yn ecwiti trethdalwyr ar gyfer 2019-20	265,228	26,004	291,232
Cost weithredu net am y flwyddyn	(1,066,986)		(1,066,986)
Elw/(colled) net ar ailbrisio eiddo, peiriannau ac offer	0	4,024	4,024
Elw/(colled) net ar ailbrisio asedau anniriaethol	0	0	0
Elw/(colled) net ar ailbrisio asedau ariannol	0	0	0
Elw/(colled) net ar ailbrisio asedau a gedwir i'w gwerthu	0	0	0
Amhariadau a gwrthdroadau	0	0	0
Symudiad arall o gronfeydd wrth gefn	0	0	0
Trosglwyddiadau rhwng cronfeydd wrth gefn	715	(715)	0
Rhyddhau cronfeydd wrth gefn i SoCNE	0	0	0
Trosglwyddiadau i/o Fyrddau Iechyd Lleol	131,589	18,851	150,440
Cyfanswm incwm a thraul gwynnabyddedig ar gyfer 2019-20	(934,682)	22,160	(912,522)
Cyllid net Llywodraeth Cymru	1,052,205		1,052,205
Cyllid tybiannol gan Lywodraeth Cymru	21,732		21,732
Balans ar 31 Mawrth 2020	404,483	48,164	452,647

Mae'r nodiadau ar dudalennau 8 i 74 yn rhan o'r cyfrifon hyn.

Datganiad o Lifoedd Arian Parod ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2021

		2020-21 £'000	2020-21 £'000	2019-20 £'000	2019-20 £'000
	Nodiadau	Gweithgareddau BI Cwm Taf	Gweithgareddau BI Cwm Taf		
Lifoedd Arian Parod o weithgareddau gweithredu					
Cost gweithredu net ar gyfer y flwyddyn ariannol		(1,234,585)	(1,234,584)	(1,066,986)	(1,066,986)
Symudiadau mewn Cyfalaf Gweithio	27	29,930	33,609	8,767	14,526
Addasiadau llif arian eraill	28	74,642	74,934	63,927	63,913
Darpariaethau a ddefnyddiwyd	20	(13,999)	(14,073)	(17,121)	(17,128)
All-lif arian parod net o weithgareddau gweithredu		(1,144,012)	(1,140,114)	(1,011,413)	(1,005,675)
Lifoedd Arian Parod o weithgareddau buddsoddi					
Prynu eiddo, peiriannau ac offer		(46,217)	(46,217)	(39,114)	(39,114)
Enillion o waredu eiddo, peiriannau ac offer		201	201	88	88
Prynu asedau anniriaethol		(1,257)	(1,257)	(1,548)	(1,548)
Enillion o waredu asedau anniriaethol		0	0	0	0
Talu am asedau ariannol eraill		0	0	0	0
Enillion o waredu asedau ariannol eraill		0	0	0	0
Talu am asedau eraill		0	0	0	0
Enillion o waredu asedau eraill		0	0	0	0
Mewnlif/(all-lif) arian parod net o weithgareddau buddsoddi		(47,273)	(47,273)	(40,574)	(40,574)
Mewnlif/(all-lif) arian parod net cyn ariannu		(1,191,285)	(1,187,387)	(1,051,987)	(1,046,249)
Lifoedd Arian Parod o weithgareddau ariannu					
Cyllid Llywodraeth Cymru (gan gynnwys cyfalaf)		1,191,754	1,191,754	1,052,205	1,052,205
Derbyniadau cyfalaf wedi'u hildio		0	0	0	0
Grantiau cyfalaf a dderbyniwyd		0	0	0	0
Elfen gyfalaf taliadau mewn perthynas â phrydlesi cyllid ac ar-SoFP		(158)	(158)	(158)	(158)
Arian parod a drosglwyddwyd (i)/ gan gyrff eraill y GIG		0	0	0	0
Ariannu net		1,191,596	1,191,596	1,052,047	1,052,047
Cynnydd net/(gostyngiad) mewn arian parod a symiau cywerth ag arian parod		311	4,209	60	5,798
Arian parod a symiau cywerth ag arian parod (a gorddrafftiau banc) ar 1 Ebrill		376	14,755	316	8,957
Arian parod a symiau cywerth ag arian parod (a gorddrafftiau banc) ar 31 Mawrth		687	18,964	376	14,755

Mae'r nodiadau ar dudalennau 8 i 74 yn rhan o'r cyfrifon hyn.

Nodiadau i'r Cyfrifon

1. Polisiâu cyfrifyddu

Mae'r Gweinidog dros Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol wedi cyfarwyddo y bydd datganiadau ariannol Byrddau Iechyd Lleol (BILI) yng Nghymru yn bodloni gofynion cyfrifyddu Llawlyfr Cyfrifon GIG Cymru. O ganlyniad, paratowyd y datganiadau ariannol canlynol yn unol â Llawlyfr Cyfrifon 2020-21. Mae'r polisiâu cyfrifyddu yn y llawlyfr hwnnw yn dilyn Llawlyfr Adroddiadau Ariannol 2020-21 (FReM), yn unol â safonau cyfrifyddu rhyngwladol yn unol â gofynion Deddf Cwmnïau 2006, ac eithrio Prydlesi IFRS 16, a ohirir tan 1 Ebrill 2022; i'r graddau eu bod yn ystyrlon ac yn briodol i'r GIG yng Nghymru.

Lle mae Llawlyfr Cyfrifon y BILI yn caniatáu dewis o bolisi cyfrifyddu, dewiswyd y polisi cyfrifyddu y barnir ei fod yn fwyaf priodol i amgylchiadau penodol y BILI er mwyn rhoi darlun cywir a theg. Disgrifir y polisiâu penodol a fabwysiadwyd gan y BILI isod. Fe'u cymhwyswyd yn gyson wrth ddelio ag eitemau a ystyriwyd yn berthnasol mewn perthynas â'r cyfrifon.

1.1. Confensiwn cyfrifyddu

Paratowyd y cyfrifon hyn o dan y confensiwn cost hanesyddol a addaswyd i gyfrif am ailbrisio eiddo, peiriannau ac offer, asedau anniriaethol a rhestr eiddo.

1.2. Caffaeliadau a gweithrediadau sydd wedi dod i ben

Ystyrir bod gweithgareddau'n cael eu 'caffael' dim ond os cânt eu cymryd ymlaen o'r tu allan i'r sector cyhoeddus. Ystyrir bod gweithgareddau'n cael eu 'terfynu' dim ond os byddant yn dod i ben yn gyfan gwbl. Ni ystyrir eu bod wedi'u 'terfynu' os ydynt yn trosglwyddo o un corff sector cyhoeddus i un arall.

1.3. Incwm a chyllid

Y brif ffynhonnell ariannu ar gyfer y BaulLI yw dyraniadau (cyllid Llywodraeth Cymru) gan Lywodraeth Cymru o fewn terfyn arian parod cymeradwy, sy'n cael ei gredydu i Gronfa Gyffredinol y BILI. Cydnabyddir cyllid Llywodraeth Cymru yn y cyfnod ariannol y daw'r arian i law.

Dyrennir cyllid nad yw'n ddewisol y tu allan i'r Terfyn Adnoddau Refeniw i gyfateb i'r gwariant gwirioneddol a gafwyd i ddarparu gwasanaethau fferyllol, neu offthalmig penodol a nodwyd gan Lywodraeth Cymru. Datgelir gwariant nad yw'n ddewisol yn y cyfrifon a chaiff ei ddidynnu o gostau gweithredu a godir yn erbyn y Terfyn Adnoddau Refeniw.

Caiff cyllid ar gyfer caffael asedau sefydlog a dderbynnir gan Lywodraeth Cymru ei gredydu i'r Gronfa Gyffredinol.

Incwm amrywiol yw incwm sy'n ymwneud yn uniongyrchol â gweithgareddau gweithredu'r BILI ac sydd heb ei ariannu'n uniongyrchol gan Lywodraeth Cymru. Mae hyn yn cynnwys talu am wasanaethau a ddarperir yn unigryw gan y BILI i Lywodraeth Cymru megis cyllid a ddarperir i asiantaethau a chostau nad ydynt yn ymwneud â gweithgarwch a ysgwyddir gan y BILI yn ei rôl fel darparwr. Mae incwm a dderbynnir gan Fyrdau Iechyd Lleol sy'n trafod gyda BaulLI eraill bob amser yn cael ei drin fel incwm amrywiol.

O 2018-19, cymhwyswyd IFRS 15 Refeniw o Gcontractau gyda Chwsmeriaid, fel y'i dehonglwyd a'i haddaswyd ar gyfer y sector cyhoeddus, yn y FReM. Mae'n disodli'r safonau blaenorol IAS 11 Contractau Adeiladu ac IAS 18 Refeniw a dehongliadau IFRIC a SIC cysylltiedig. Mae'r diwygiadau posibl a nodwyd o ganlyniad i fabwysiadu IFRS 15 yn sylweddol is na lefelau perthnasedd.

Cyfrifir am incwm gan gymhwyso'r confensiwn croniadau. Cydnabyddir incwm yn y cyfnod y darperir gwasanaethau. Lle cafwyd incwm gan drydydd partion ar gyfer cyflawni gweithgaredd penodol yn y flwyddyn ariannol ddilynol, caiff yr incwm hwnnw ei ohirio.

Dim ond incwm y tu allan i'r GIG y gellir ei ohirio.

1.3.1. WHSSC/EASC

Nid oes gan Bwyllgor Gwasanaethau Iechyd Arbenigol Cymru na'r Pwyllgor Gwasanaethau Ambiwylans Brys unrhyw gyfrifoldeb statudol am derfyn adnoddau. Ariennir gwasanaethau gan incwm o Fyrddau Iechyd Lleol ac maent yn seiliedig ar gynllun ariannol y cytunwyd arno. Mae'r pwyllgorau'n cyfrif am yr holl wariant ar wasanaethau y cytunwyd arnynt yn erbyn yr incwm a geir fel rhan o'u cynlluniau. Dyrennir pob amrywiad o'r cynllun i Fyrddau Iechyd Lleol ar sail fframwaith rhannu risg y cytunwyd arno, cyn ei gydweddu ag addasiadau incwm sy'n gyson â'r fframwaith hwn. Felly, y gost weithredol net ar gyfer y flwyddyn ariannol yw sero.

1.4. Buddion gweithwyr

1.4.1. Buddion gweithwyr tymor byr

Cydnabyddir cyflogau a thaliadau sy'n gysylltiedig â chyflogaeth yn y cyfnod y daw'r gwasanaeth i law gan gyflogaion. Cydnabyddir cost absenoldeb a enillwyd ond nas cymerwyd gan gyflogaion ar ddiwedd y cyfnod yn y datganiadau ariannol i'r graddau y caniateir i gyflogaion ddwyn absenoldeb ymlaen i'r cyfnod canlynol.

1.4.2. Costau buddion ymddeol

Caiff cyflogaion y gorffennol a'r presennol eu cynnwys yn narpariaethau Cynllun Pensiynau'r GIG. Cynllun â buddion wedi'u diffinio, heb ei ariannu yw'r cynllun sy'n cynnwys cyflogwyr y GIG, Practisau Cyffredinol a chyrff eraill, a ganiateir o dan gyfarwyddyd yr Ysgrifennydd Gwladol, yng Nghymru a Lloegr. Ni chynlluniwyd y cynllun i'w weithredu mewn ffordd a fyddai'n galluogi cyrff y GIG i nodi eu cyfran o asedau a rhwymedigaethau sylfaenol y cynllun. Felly, cyfrifir am y cynllun fel pe bai'n gynllun cyfraniadau wedi'u diffinio: cymerir bod y gost i gorff y GIG o gymryd rhan yn y cynllun yn hafal i'r cyfraniadau sy'n daladwy i'r cynllun ar gyfer y cyfnod cyfrifyddu.

Dangosodd canlyniadau prisiau diweddaraf Cynllun Pensiwn y GIG fod angen cynyddu buddion 6.3% (14.38% i 20.68%), a gweithredwyd hynny o 1 Ebrill 2019.

Fel sefydliad o fewn y cwmpas ariannu llawn, gweithredodd y cyd-drefniant trosiannol (yn GIG Cymru ac NHS England) o 2019-20 lle byddai cyflogwyr yn y Cynllun yn parhau i dalu 14.38% o gyfraniadau cyflogwyr o dan eu proses dalu fisol arferol, gyda'r 6.3% ychwanegol yn cael ei dalu yng Nghymru gan Lywodraeth Cymru yn uniongyrchol i weinyddwr y Cynllun Pensiwn, Awdurdod Gwasanaethau Busnes y GIG (BSA Asiantaeth Pensiynau'r GIG).

Fodd bynnag, mae'n ofynnol i sefydliadau GIG Cymru gyfrif am gyfraniadau cyflogwr **eu staff** o 20.68% yn llawn ac ar sail gros, yn eu cyfrifon blynyddol. Cyfrifir am daliadau a wneir ar eu rhan gan Lywodraeth Cymru ar sail dybiannol. Am wybodaeth fanwl gweler Nodyn Arall yn y cyfrifon hyn.

Ar gyfer ymddeoliadau cynnar ac eithrio'r rhai oherwydd salwch, nid yw'r rhwymedigaethau pensiwn ychwanegol yn cael eu hariannu gan y cynllun. Codir swm llawn yr atebolrwydd am y costau ychwanegol ar wariant ar yr adeg y mae sefydliad GIG Cymru yn ymrwymo i'r ymddeoliad, waeth beth fo'r dull talu.

Os yw cyflogaion yn aelodau o'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol, sy'n gynllun pensiwn buddion wedi'u diffinio, datgelir hyn. Gellir nodi asedau a rhwymedigaethau'r cynllun y gellir eu priodoli i'r gweithwyr hynny a'u cydnabod yng nghyfrifon sefydliad GIG Cymru. Caiff yr asedau eu mesur ar werth teg a'r rhwymedigaethau ar werth presennol rhwymedigaethau'r dyfodol. Cydnabyddir y cynnydd yn yr atebolrwydd sy'n deillio o wasanaeth pensiynadwy a enillwyd yn ystod y flwyddyn o fewn treuliau gweithredu. Cydnabyddir yr elw disgwylidig yn ystod y flwyddyn o asedau'r cynllun o fewn incwm cyllid. Cydnabyddir cost y llog yn ystod y flwyddyn sy'n deillio o ddad-ddirwyn y disgownt ar rhwymedigaethau'r cynllun o fewn costau cyllid.

1.4.3. Cynllun Pensiwn NEST

Rhaid cynnig cynllun pensiynau amgen ar gyfer cyflogeion nad ydynt yn gymwys i ymuno â chynllun Pensiynau'r GIG. Mae cynllun Pensiwn NEST (Yr Ymddiriedolaeth Cynilion Cyflogaeth Genedlaethol) yn gynllun cyfraniadau wedi'u diffinio ac felly mae'r gost i gorff y GIG o gymryd rhan yn y cynllun yn hafal i'r cyfraniadau sy'n daladwy i'r cynllun ar gyfer y cyfnod cyfrifyddu.

1.5. Treuliau eraill

Cydnabyddir treuliau gweithredu eraill ar gyfer nwyddau neu wasanaethau pan fyddant wedi'u derbyn, ac i'r graddau hynny. Cânt eu mesur ar werth teg yr ystyriaeth sy'n daladwy.

1.6. Eiddo, peiriannau ac offer

1.6.1. Cydnabyddiaeth

Caiff eiddo, peiriannau ac offer eu cyfalafu:

- os ydynt wedi'u cadw i'w defnyddio i ddarparu gwasanaethau neu at ddibenion gweinyddol;
- os yw'n debygol y bydd buddion economaidd yn y dyfodol yn llifo i sefydliad GIG Cymru, neu y bydd potensial gwasanaeth yn cael ei gyflenwi iddo;
- os disgwylir iddynt gael eu defnyddio am fwy nag un flwyddyn ariannol;
- os gellir mesur cost yr eitem yn ddibynadwy; ac
- os yw'r eitem wedi costio £5,000 o leiaf; neu
- Gyda'i gilydd, mae nifer o eitemau wedi costio £5,000 o leiaf ac yn unigol mae ganddynt gost o fwy na £250, lle mae'r asedau'n ymarferol gyd-ddibynnol, roedd ganddynt ddyddiadau prynu tua'r un pryd, rhagwelir y bydd ganddynt ddyddiadau gwaredu ar yr un pryd a'u bod o dan reolaeth sengl; neu
- Mae eitemau'n rhan o gost gychwynnol cyfarparu a sefydlu adeilad, ward neu uned newydd, waeth beth fo'u cost unigol neu gyfunol.

Lle mae ased mawr, er enghraifft adeilad, yn cynnwys nifer o gydrannau â bywydau ased sylweddol wahanol, caiff y cydrannau eu trin fel asedau ar wahân a'u dibrisio dros eu bywydau economaidd defnyddiol eu hunain.

1.6.2. Priso

Caiff yr holl eiddo, peiriannau ac offer eu mesur ar gost i ddechrau, gan gynrychioli'r gost y gellir ei phriodoli'n uniongyrchol i gaffael neu adeiladu'r ased a'i ddwyn i'r lleoliad a'r amod sy'n angenrheidiol er mwyn iddo allu gweithredu yn y modd a fwriedir gan y rheolwyr.

Nodir tir ac adeiladau a ddefnyddir at wasanaethau neu at ddibenion gweinyddol yn y Datganiad o'r Sefyllfa Ariannol (SoFP) yn ôl eu symiau wedi'u hailbrisio, sef y gwerth teg ar y dyddiad ailbrisio llai unrhyw ddibrisiant cronedig dilynol a cholledion amhariad. Cyflawnir ailbrisiadau gyda digon o reoleidd-dra i sicrhau nad yw symiau i'w cario yn sylweddol wahanol i'r rhai a fyddai'n cael eu pennu ar ddiwedd y cyfnod adrodd. Pennir gwerthoedd teg fel a ganlyn:

- Tir ac adeiladau nad ydynt yn rhai arbenigol – gwerth y farchnad at ddefnydd presennol
- Adeiladau arbenigol – cost adnewyddu wedi'i dibrisio

Mae Trysorlys EM wedi mabwysiadu ymagwedd safonol at brisiadau cost adnewyddu wedi'u dibrisio yn seiliedig ar asedau cyfwerth modern a, lle byddai'n bodloni gofynion lleoliad y gwasanaeth sy'n cael ei ddarparu, gellir priso safle amgen. Mae sefydliadau GIG Cymru wedi cymhwyso'r gofynion priso newydd hyn o 1 Ebrill 2009.

Caiff eiddo sy'n cael ei adeiladu at ddibenion gwasanaeth neu weinyddu ei gario ar gost, llai unrhyw golled amhariad. Mae'r gost yn cynnwys ffioedd proffesiynol ond nid costau benthyca, sy'n cael eu cydnabod fel treuliau ar unwaith, fel y caniateir gan IAS 23 ar gyfer asedau a gedwir ar werth teg. Caiff asedau eu hailbrisio ac mae dibrisiant yn dechrau pan gânt eu defnyddio.

Yn 2017-18 cymhwyswyd ymarfer ailbrisio ffurfiol ar dir ac eiddo. Bydd gwerth cario asedau presennol ar y dyddiad hwnnw yn cael ei ddileu dros weddill eu hoes ddefnyddiol a chaiff gosodiadau ac offer newydd eu cario am gost hanesyddol wedi'i dibrisio gan nad ystyrir bod hyn yn sylweddol wahanol i werth teg.

Caiff cynnydd sy'n codi adeg ailbrisio ei ddwyn i'r gronfa ailbrisio wrth gefn ac eithrio pan fydd yn gwrthdroi amhariad ar gyfer yr un ased a gydnabuwyd yn flaenorol mewn gwariant, ac os felly caiff ei gredydu i wariant i raddau'r gostyngiad a godwyd yno o'r blaen. Cydnabyddir gostyngiad ailbrisio nad yw'n deillio o golli gwerth economaidd neu botensial gwasanaeth fel amhariad a godir ar y gronfa ailbrisio wrth gefn i'r graddau bod cydbwysedd ar y gronfa wrth gefn ar gyfer yr ased ac, wedi hynny, ar wariant. Dylid mynd â cholledion amhariad sy'n deillio o ddefnydd clir o fudd economaidd i wariant.

Mae cyfeiriadau yn IAS 36 at gydnabod bod colled amhariad ar ased wedi'i ailbrisio yn cael ei drin fel gostyngiad ailbrisio i'r graddau nad yw'r amhariad yn fwy na'r swm yn y gwarged ailbrisio ar gyfer yr un ased, wedi'u haddasu fel mai dim ond y colledion amhariad hynny nad ydynt yn deillio o ddefnydd clir o fudd economaidd neu leihau potensial gwasanaethau (gan gynnwys o ganlyniad i golled neu ddifrod sy'n deillio o'r gweithrediadau busnes arferol) y dylid eu dwyn i'r gronfa ailbrisio wrth gefn. Dylid mynd â cholledion amhariad sy'n deillio o ddefnydd clir o fudd economaidd i'r Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr (SoCNE).

O 2015-16, rhaid cydymffurfio'n llawn â Mesur Gwerth Teg IFRS 13. Fodd bynnag, mae IAS 16 ac IAS 38 wedi'u haddasu ar gyfer cyd-destun y sector cyhoeddus sy'n cyfyngu ar yr amgylchiadau lle paratwir prisiad o dan IFRS 13. Dylid mesur asedau sy'n cael eu dal ar gyfer eu potensial gwasanaeth ac sy'n cael eu defnyddio yn ôl eu gwerth presennol yn y defnydd presennol. Ar gyfer asedau arbenigol, dylid dehongli gwerth cyfredol y defnydd presennol fel gwerth presennol gweddill potensial gwasanaeth yr ased, y gellir tybio ei fod o leiaf yn hafal i'r gost o ddisodli'r potensial gwasanaeth hwnnw. Os nad oes un dosbarth o ased sy'n dod o fewn IFRS 13, dylai datgeliadau fod ar gyfer eitemau perthnasol yn unig.

Yn unol ag addasu IAS 16 yn nhabl 6.2 y FReM, ar gyfer asedau nad ydynt yn rhai arbenigol mewn

defnydd gweithredol, dehonglir gwerth cyfredol mewn defnydd presennol fel gwerth y farchnad at ddefnydd presennol a ddiffinnir yn Llyfr Coch RICS fel Gwerth Defnydd Presennol (EUV).

Dylai asedau a gadwyd yn fwyaf diweddar am eu potensial gwasanaeth ond sydd dros ben gael eu prisio yn ôl eu gwerth cyfredol mewn defnydd presennol, os oes cyfyngiadau ar sefydliad y GIG neu'r ased a fyddai'n atal mynediad i'r farchnad ar y dyddiad adrodd. Os gallai sefydliad y GIG gael at y farchnad, yna dylid defnyddio'r ased dros ben ar werth teg gan ddefnyddio IFRS 13. Wrth benderfynu a oes gwarged ar ased o'r fath nad yw'n cael ei ddefnyddio, dylid asesu a oes cynllun clir i sicrhau bod yr ased yn cael ei ddefnyddio unwaith eto fel ased gweithredol. Os oes cynllun clir, nid oes gwarged ar yr ased a dylid cynnal y gwerth presennol yn y defnydd presennol. Fel arall, dylid asesu bod yr ased yn warged a'i brisio o dan IFRS13.

Dylai asedau nad ydynt yn cael eu cadw ar gyfer eu potensial gwasanaeth gael eu prisio yn unol ag IFRS 5 neu IAS 40 yn dibynnu a yw'r ased yn cael ei gadw'n weithredol i'w werthu. Lle nad yw ased yn cael ei ddefnyddio i ddarparu gwasanaethau ac nad oes bwriad i'w ddefnyddio unwaith eto, heb unrhyw gyfyngiadau ar werthu, ac os nad yw'n bodloni meini prawf IAS 40 ac IFRS 5, mae'r asedau hyn yn warged ac yn cael eu prisio ar werth teg gan ddefnyddio IFRS 13.

1.6.3. Gwariant dilynol

Lle mae gwariant dilynol yn gwella ased y tu hwnt i'w fanyleb wreiddiol, caiff y gost y gellir ei phriodoli'n uniongyrchol ei chyfalafu. Pan fydd gwariant dilynol yn adfer yr ased i'w fanyleb wreiddiol, caiff y gwariant ei gyfalafu ac mae unrhyw werth cario'r eitem a ddisodlwyd yn cael ei ysgrifennu allan a'i godi ar y SoCNE. Fel yr amlygwyd mewn blynyddoedd blaenorol, nid oes gan y GIG yng Nghymru systemau ar waith i sicrhau y gellir nodi'r holl eitemau sy'n cael eu "disodli" ac felly'r gost dan sylw i'w meintoli. Felly, mae'r GIG yng Nghymru wedi sefydlu protocol cenedlaethol i sicrhau ei fod yn cydymffurfio â'r safon hyd y gall a amlinellir ym mhennod cyfrifyddu cyfalaf y Llawlyfr Cyfrifon. Mynnir hyn er mwyn sicrhau nad yw gwerthoedd cario asedau yn cael eu gorbwysleisio'n sylweddol. Ar gyfer Cynlluniau Cyfalaf Cymru Gyfan sydd wedi'u cwblhau mewn blwyddyn ariannol, mae'n ofynnol i sefydliadau GIG Cymru gael ailbrisiad yn ystod y flwyddyn honno (cyn iddynt gael eu defnyddio) a hefyd mae angen ailbrisiadau tebyg ar gyfer yr holl Gynlluniau Adeiladu Dewisol a gwblhawyd sydd â gwariant sy'n fwy na £0.5m. Yna mae'r symiau a nodwyd felly'n cael eu codi ar dreuliau gweithredu.

1.7. Asedau anniriaethol

1.7.1. Cydnabyddiaeth

Asedau anariannol heb sylwedd ffisegol yw asedau anniriaethol, y gellir eu gwerthu ar wahân i weddill y busnes neu sy'n deillio o hawliau cytundebol neu hawliau cyfreithiol eraill. Dim ond pan fydd yn debygol y bydd buddion economaidd yn y dyfodol yn llifo i sefydliad GIG Cymru, neu botensial gwasanaeth yn cael ei gyflenwi iddo, y cânt eu cydnabod; lle gellir mesur cost yr ased yn ddibynadwy, a lle mae'r gost yn £5,000 o leiaf.

Cydnabyddir asedau anniriaethol a gaffaelwyd ar wahân ar werth teg i ddechrau. Mae meddalwedd sy'n rhan annatod o weithredu caledwedd, er enghraifft system weithredu, yn cael ei gyfalafu fel rhan o'r eitem berthnasol o eiddo, peiriannau ac offer. Mae meddalwedd nad yw'n rhan annatod o weithredu caledwedd, er enghraifft meddalwedd cymhwys, yn cael ei gyfalafu fel ased anniriaethol. Nid yw gwariant ar ymchwil yn cael ei gyfalafu: fe'i cydnabyddir fel cost gweithredu yn y cyfnod yr eir iddo. Cydnabyddir asedau a gynhyrchir yn fewnol os dangoswyd y canlynol i gyd, a dim ond os dangoswyd y canlynol i gyd:

- dichonoldeb technegol cwblhau'r ased anniriaethol fel y bydd ar gael i'w ddefnyddio
- y bwriad i gwblhau'r ased anniriaethol a'i ddefnyddio
- y gallu i ddefnyddio'r ased anniriaethol
- sut y bydd yr ased anniriaethol yn creu buddion economaidd tebygol yn y dyfodol

- argaeledd adnoddau technegol, ariannol ac eraill digonol i gwblhau'r ased anniriaethol a'i ddefnyddio
- y gallu i fesur yn ddibynadwy y gwariant y gellir ei briodoli i'r ased anniriaethol yn ystod ei ddatblygiad.

Mesur

Y swm a gydnabyddir i ddechrau ar gyfer asedau anniriaethol a gynhyrchir yn fewnol yw swm y gwariant a gafwyd o ddyddiad bodloni'r meini prawf uchod i ddechrau. Lle na ellir cydnabod unrhyw ased anniriaethol a gynhyrchir yn fewnol, cydnabyddir y gwariant yn y cyfnod yr eir iddo.

Yn dilyn cydnabyddiaeth gychwynnol, mae asedau anniriaethol yn cael eu cario ar werth teg drwy gyfeirio at farchnad weithredol, neu, lle nad oes marchnad weithredol yn bodoli, ar gost adnewyddu wedi'i hamorteiddio (sail asedau cyfwerth modern), wedi'i mynegeo ar gyfer cynnydd perthnasol mewn prisiau, fel procsi ar gyfer gwerth teg. Cynhelir meddalwedd a ddatblygwyd yn fewnol ar gost hanesyddol i adlewyrchu effeithiau gwrthgyferbyniol cynnydd mewn costau datblygu a datblygiadau technolegol.

1.8. Dibrisiant, amorteiddiad ac amhariadau

Nid yw tir rhydd-ddaliadol, asedau sy'n cael eu hadeiladu ac asedau a gedwir i'w gwerthu yn cael eu dibrisio.

Fel arall, codir dibrisiant ac amorteiddiad i ddileu costau neu brisiad eiddo, peiriannau ac offer ac asedau anniriaethol nad ydynt yn rhai cyfredol, llai unrhyw werth gweddilliol, dros eu hoes ddefnyddiol amcangyfrifedig, mewn modd sy'n adlewyrchu'r defnydd o fuddion economaidd neu botensial gwasanaeth yr asedau. Amcangyfrif o fywyd defnyddiol ased yw'r cyfnod y mae Sefydliad GIG Cymru yn disgwyl cael budd economaidd neu botensial gwasanaeth o'r ased. Mae hyn yn benodol i sefydliad GIG Cymru a gall fod yn fyrrach na bywyd ffisegol yr ased ei hun. Caiff amcangyfrifon bywydau defnyddiol a gwerthoedd gweddilliol eu hadolygu bob diwedd blwyddyn, gydag effaith unrhyw newidiadau yn cael eu cydnabod ar sail arfaethedig. Caiff asedau a gedwir o dan brydlesi cyllid eu dibrisio dros pa un sy'n fyrrach o dymor y brydles ac amcangyfrif o fywydau defnyddiol.

Ar ddiwedd pob cyfnod adrodd, mae sefydliad GIG Cymru yn gwirio a oes unrhyw arwydd bod unrhyw un o'i asedau diriaethol neu anniriaethol nad ydynt yn rhai cyfredol wedi dioddef colled o ran amhariad. Os oes arwydd o golled amhariad, amcangyfrifir swm adenilladwy'r ased i benderfynu a fu colled ac, os felly, ei swm. Caiff asedau anniriaethol nad ydynt ar gael i'w defnyddio eto eu profi am amhariad bob blwyddyn.

Mae colledion amhariad nad ydynt yn deillio o golli gwerth economaidd neu botensial gwasanaeth yn cael eu dwyn i'r gronfa ailbrisio i'r graddau bod balans ar y gronfa ar gyfer yr ased ac, wedi hynny, i'r SoCNE. Cymerir colledion amhariad sy'n deillio o ddefnydd clir o fudd economaidd i'r SoCNE. Trosglwyddir y balans ar unrhyw gronfa ailbrisio wrth gefn (hyd at lefel yr amhariad) y byddai'r amhariad wedi'i godi arni o dan IAS 36 i enillion a gadwyd.

1.9. Ymchwil a Datblygu

Codir gwariant ymchwil a datblygu ar gostau gweithredu yn y flwyddyn y maent yn cael eu gwario, ac eithrio i'r graddau y mae'n ymwneud â phrosiect sydd wedi'i ddiffinio'n glir, y gellir ei wahanu oddi wrth weithgarwch gofal cleifion a gellir ystyried yn rhesymol bod buddion ohono yn sicr. Mae'r gwariant a ohiriwyd felly wedi'i gyfyngu i werth y buddion a ddisgwyllir yn y dyfodol ac mae'n cael ei amorteiddio drwy'r SoCNE ar sail systematig dros y cyfnod y disgwyllir iddo elwa o'r prosiect.

1.10 Asedau nad ydynt yn gyfredol a gedwir i'w gwerthu

Dosberthir asedau nad ydynt yn gyfredol fel rhai a gedwir i'w gwerthu os bydd eu swm cario yn cael ei adennill yn bennaf drwy drafodiad gwerthu yn hytrach na thrwy barhau i ddefnyddio. Ystyrir bod yr amod hwn yn cael ei fodloni pan fo'r gwerthiant yn debygol iawn, mae'r ased ar gael i'w werthu ar unwaith yn ei gyflwr presennol ac mae'r rheolwyr wedi ymrwymo i'r gwerthiant, y disgwyllir iddo fod yn gymwys i gael ei gydnabod fel gwerthiant wedi'i gwblhau o fewn blwyddyn i'r dyddiad dosbarthu. Mesurir asedau nad ydynt yn gyfredol a gedwir i'w gwerthu ar yr isaf o'u swm cario blaenorol a gwerth teg llai costau gwerthu. Gwerth teg yw gwerth marchnad agored gan gynnwys defnyddiau amgen.

Yr elw neu'r golled sy'n deillio o waredu ased yw'r gwahaniaeth rhwng yr enillion gwerthu a'r swm cario ac fe'i cydnabyddir yn y SoCNE. Adeg gwaredu, trosglwyddir y balans ar gyfer yr ased ar y gronfa ailbrisio i'r Gronfa Gyffredinol.

Nid yw eiddo, peiriannau ac offer sydd i'w sgrapio neu eu dymchwel yn gymwys i gael eu cydnabod fel rhai sydd i'w gwerthu. Yn hytrach, fe'u cedwir fel ased gweithredol ac addasir eu bywyd economaidd. Mae'r ased yn cael ei ddadgydnabod pan gaiff ei sgrapio neu ei ddymchwel.

1.11. Prydlesi

Dosberthir prydlesi fel prydlesi cyllid pan drosglwyddir holl risgiau a gwobrau perchnogaeth yn sylweddol i'r lesddeiliad. Mae pob prydles arall yn cael ei dosbarthu fel prydlesi gweithredu.

1.11.1. Sefydliad GIG Cymru fel lesddeiliad

Cydnabyddir eiddo, peiriannau ac offer a gedwir o dan brydlesi cyllid i ddechrau, ar ddechrau'r brydles, ar werth teg neu, os yw'n is, ar werth presennol y taliadau prydles gofynnol, gydag atebolrwydd cyfatebol am rwymedigaeth y brydles i'r prydleswr. Dosrennir taliadau prydles rhwng taliadau cyllid a lleihau'r rhwymedigaeth les er mwyn sicrhau cyfradd llog gyson ar weddill y rhwymedigaeth. Codir taliadau cyllid yn uniongyrchol ar y SoCNE.

Cydnabyddir taliadau prydles gweithredu fel traul ar sail llinell syth dros gyfnod y brydles. Cydnabyddir cymhellion prydlesu i ddechrau fel rhwymedigaeth ac wedyn fel gostyngiad mewn rhenti ar sail llinell syth dros gyfnod y brydles. Cydnabyddir rhenti digwyddol fel traul yn y cyfnod yr eir iddynt.

Pan fydd prydles ar gyfer tir ac adeiladau, caiff y tir a'r cydrannau adeiladau eu gwahanu a'u hasesu'n unigol ynghylch a ydynt yn brydlesi gweithredu neu gyllid.

1.11.2. Sefydliad GIG Cymru fel prydleswr

Cofnodir symiau sy'n ddyledus gan lesddeiliaid o dan brydlesi cyllid fel symiau derbyniadwy ar swm buddsoddiad net sefydliad GIG Cymru yn y prydlesi. Dyrennir incwm prydles cyllid i gyfnodau cyfrifyddu er mwyn adlewyrchu cyfradd enillion gyfnodol gyson ar fuddsoddiad net sefydliad GIG Cymru sy'n ddyledus mewn perthynas â'r prydlesi.

Cydnabyddir incwm rhent o brydlesi gweithredu ar sail llinell syth dros gyfnod y brydles. Ychwanegir y costau uniongyrchol cychwynnol a ysgwyddir wrth negodi a threfnu prydles weithredu at swm cario'r ased a brydlesir a chânt eu cydnabod ar sail llinell syth dros gyfnod y brydles.

1.12. Rhestri eiddo

Y confensiwn cyfrifyddu yw prisio rhestri eiddo yn ôl yr isaf o gost a gwerth gwiredadwy net gan ddefnyddio'r fformiwla cost gyfartalog wedi'i phwysoli neu'r fformiwla cost "y cyntaf i mewn y cyntaf allan", ond dylid cydnabod bod y GIG yn achos arbennig gan nad yw rhestri eiddo'n cael eu cadw'n gyffredinol at fwriad ailwerthu ac yn wir nid oes marchnad ar gael yn rhwydd lle gellid gwerthu eitemau o'r fath. Caiff rhestri eiddo eu prisio yn ôl cost ac ystyrir bod hyn yn frasmcan rhesymol o werth teg oherwydd trosiant uchel stociau. Mae gwaith sy'n mynd rhagddo yn cynnwys nwyddau yng nghyfnodau canolradd eu cynhyrchu. Nid yw contractau wedi'u cwblhau'n rhannol ar gyfer gwasanaethau cleifion yn cael eu cyfrif fel gwaith sy'n mynd rhagddo.

1.13. Arian parod a symiau cyfwerth ag arian parod

Arian parod yw arian parod mewn llaw a blaendaliadau gydag unrhyw sefydliad ariannol sy'n ad-daladwy heb gosb ar rybudd o ddim mwy na 24 awr. Buddsoddiadau sy'n aeddfedu mewn 3 mis neu lai o'r dyddiad caffael yw'r rhai sy'n cyfateb i arian parod ac sy'n hawdd eu trosi'n symiau hysbys o arian parod sydd â risg dibwys o newid mewn gwerth. Yn y Datganiad o Lifoedd Arian Parod (SoCF), dangosir arian parod a symiau cyfwerth ag arian parod yn net o orddrafftiau banc sy'n ad-daladwy ar alw ac sy'n rhan annatod o'r rheolaeth arian parod.

1.14. Darpariaethau

Cydnabyddir darpariaethau pan fydd gan sefydliad GIG Cymru rwymedigaeth gyfreithiol neu adeiladol bresennol o ganlyniad i ddigwyddiad yn y gorffennol; mae'n debygol y bydd yn ofynnol i sefydliad GIG Cymru setlo'r rhwymedigaeth, a gellir gwneud amcangyfrif dibynadwy o swm y rhwymedigaeth. Y swm a gydnabyddir fel darpariaeth yw'r amcangyfrif gorau o'r gwariant sydd ei angen i setlo'r rhwymedigaeth ar ddiwedd y cyfnod adrodd, gan ystyried y risgiau a'r ansicrwydd. Pan fesurir darpariaeth gan ddefnyddio'r llofoedd arian parod yr amcangyfrifir eu bod yn setlo'r rhwymedigaeth, ei swm cario yw gwerth presennol y llofoedd arian parod hynny gan ddefnyddio'r gyfradd ddisgownt a gyflenwir gan Drysorlys EM.

Pan ddisgwylir i rai neu'r cyfan o'r buddion economaidd sydd eu hangen i setlo darpariaeth gael eu hadennill gan drydydd parti, cydnabyddir y swm derbyniadwy fel ased os yw bron yn sicr y bydd ad-daliadau'n cael eu derbyn a gellir mesur y swm derbyniadwy'n ddibynadwy.

Cydnabyddir a mesurir rhwymedigaethau presennol sy'n codi o dan gcontractau beichus fel darpariaeth. Ystyrir bod contract beichus yn bodoli pan fo gan sefydliad GIG Cymru contract lle mae'r costau anochel o gyflawni'r rhwymedigaethau o dan y contract yn fwy na'r buddion economaidd y disgwylir iddynt ddod i law oddi tano.

Cydnabyddir darpariaeth ailstrwythuro pan fydd sefydliad GIG Cymru wedi datblygu cynllun ffurfiol manwl ar gyfer yr ailstrwythuro ac wedi codi disgwyliad dilys yn y rhai yr effeithir arnynt y bydd yn cyflawni'r ailstrwythuro drwy ddechrau gweithredu'r cynllun neu gyhoeddi ei brif nodweddion i'r rhai y mae'n effeithio arnynt. Mae mesur darpariaeth ailstrwythuro yn cynnwys dim ond y gwariannau uniongyrchol sy'n deillio o'r ailstrwythuro, sef y symiau hynny sydd o reidrwydd yn cael eu cynnwys gan

yr ailstrwythuro ac nad ydynt yn gysylltiedig â gweithgareddau parhaus yr endid.

1.14.1. Costau esgeulustod clinigol ac anafiadau personol

Mae Gwasanaethau Cronfa Risg Cymru (WRPS) yn gweithredu cynllun cyfuno risg sy'n cael ei ariannu ar y cyd gan Lywodraeth Cymru gyda'r opsiwn o gael at gytundeb rhannu risg a ariennir gan gyrff cyfranogol GIG Cymru. Rhoddwyd yr opsiwn rhannu risg ar waith yn 2020-21 a 2019-20. Ymddiriedolaeth GIG Felindre sy'n cynnal Cronfa Risg Cymru.

1.14.2. Cynllun Atebolrwydd yn y Dyfodol (FLS) - Indemniad Ymarfer Meddygol Cyffredinol (GMPI)

Cynllun yw FLS a gefnogir gan y wladwriaeth i ddarparu Indemniad Ymarfer Meddygol Cyffredinol (GMPI) esgeulustod clinigol ar gyfer darparwyr gwasanaethau ymarfer meddygol cyffredinol yng Nghymru.

Ym mis Mawrth 2019, cyhoeddodd y Gweinidog Gyfarwyddyd i Ymddiriedolaeth GIG Felindre i alluogi Gwasanaethau Cyfreithiol a Risg i weithredu'r Cynllun. Ategir y GMPI gan is-ddeddfwriaeth newydd, sef Rheoliadau'r GIG (Cynllun Esgeulustod Clinigol) (Cymru) 2019 a ddaeth i rym ar 1 Ebrill 2019.

Nid yw Darparwyr Gwasanaethau Ymarfer Meddygol Cyffredinol yn aelodau uniongyrchol o FLS GMPI; mae eu rhwymedigaethau cymhwyso yn destun trefniant rhyngddynt hwy a'u BILL perthnasol, sy'n aelod o'r cynllun. Nid yw'r ad-daliadau cymwys i'r BILL yn destun y £25,000 uwchlaw'r terfyn.

1.15. Offerynnau Ariannol

Ers 2018-19 mae Offerynnau Ariannol IFRS 9 yn gymwys, fel y'u dehonglwyd ac y'u haddaswyd ar gyfer y sector cyhoeddus, yn y FReM. Prif effaith mabwysiadu IFRS 9 gan sefydliadau GIG Cymru oedd newid y sail gyfrifo ar gyfer darpariaethau drwgddyled, gan newid o sail colled a gafwyd i sail colled credyd ddisgwyliedig (ECL) gydol oes.

Roedd pob endid a oedd yn cymhwyso'r FReM yn cydnabod y gwahaniaeth rhwng swm cario blaenorol a'r swm cario ar ddechrau'r cyfnod adrodd blynyddol a oedd yn cynnwys dyddiad y cymhwyso cychwynnol yn y gronfa gyffredinol agoriadol o fewn ecwiti Trethdalwyr.

1.16. Asedau ariannol

Cydnabyddir asedau ariannol ar y SoFP pan ddaw sefydliad GIG Cymru yn rhan o gontract yr offeryn ariannol neu, yn achos symiau masnach derbyniadwy, pan fydd y nwyddau neu'r gwasanaethau wedi'u darparu. Mae asedau ariannol yn cael eu dadgydnabod pan fydd yr hawliau cytundebol wedi dod i ben neu pan fydd yr ased wedi'i drosglwyddo.

Mae'r dewis polisi cyfrifyddu a ganiatawyd o dan IFRS 9 ar gyfer symiau masnach derbyniadwy hirdymor, asedau contract sy'n cynnwys elfen ariannu sylweddol (yn unol ag IFRS 15), a symiau derbyniadwy prydles o fewn cwmpas IAS 17 wedi'i dynnu'n ôl, a dylai endidau bob amser gydnabod lwfans colled ar swm sy'n hafal i Golledion Credyd Disgwyliedig gydol oes. Dylai pob endid sy'n cymhwyso'r FReM ddefnyddio dull symlach IFRS 9 o ymdrin ag amhariad ar gyfer asedau perthnasol.

Roedd gofynion IFRS 9 yn gofyn am dull diwygiedig o gyfrifo'r ddarpariaeth drwgddyled, gan gymhwyso egwyddorion colli credyd ddisgwyliedig, gan ddefnyddio'r hwyluswyr ymarferol o fewn IFRS 9 i lunio matrices darpariaeth.

1.16.1. Cydnabyddir asedau ariannol ar werth teg i ddechrau

Dosberthir asedau ariannol yn y categorïau canlynol: asedau ariannol 'ar werth teg drwy SoCNE'; 'buddsoddiadau a gedwir i aeddfedrwydd'; asedau ariannol 'ar gael i'w gwerthu', a 'benthyciadau a symiau derbyniadwy'. Mae'r dosbarthiad yn dibynnu ar natur a phwrpas yr asedau ariannol ac fe'i pennir ar adeg y gydnabyddiaeth gychwynnol.

1.16.2. Asedau ariannol ar werth teg drwy SoCNE

Caiff deilliadau wedi'u gwreiddio sydd â risgiau a nodweddion gwahanol i'w contractau cynnal, a chontractau â deilliadau wedi'u gwreiddio na ellir canfod eu gwerth ar wahân, eu trin fel asedau ariannol ar werth teg drwy SoCNE. Fe'u cynhelir ar werth teg, gydag unrhyw elw neu golled sy'n deillio o hynny yn cael eu cydnabod yn y SoCNE. Mae'r elw neu golled net yn cynnwys unrhyw log a enillir ar yr ased ariannol.

1.16.3 Buddsoddiadau a gedwir i aeddfedrwydd

Mae buddsoddiadau a gedwir i aeddfedrwydd yn asedau ariannol anneiliadol gyda thaliadau sefydlog neu rai y gellir eu penderfynu ac aeddfedrwydd sefydlog, ac mae bwriad a gallu cadarnhaol i'w cadw hyd aeddfedrwydd. Ar ôl cydnabyddiaeth gychwynnol, cânt eu cadw am gost wedi'i hamorteiddio gan ddefnyddio'r dull llog effeithiol, llai unrhyw amhariad. Cydnabyddir llog gan ddefnyddio'r dull llog effeithiol.

1.16.4. Asedau ariannol ar gael i'w gwerthu

Mae asedau ariannol sydd ar gael i'w gwerthu yn asedau ariannol anneiliadol sydd wedi'u dynodi ar gael i'w gwerthu neu nad ydynt yn perthyn i'r un o'r tri dosbarthiad asedau ariannol eraill. Cânt eu mesur ar werth teg gyda newidiadau mewn gwerth yn cael eu dwyn i'r gronfa ailbrisio, ac eithrio colledion amhariad. Ailgylchir enillion neu golledion cronedig i'r SoCNE adeg dadgydnabod.

1.16.5. Benthyciadau a symiau derbyniadwy

Asedau ariannol anneiliadol yw benthyciadau a symiau derbyniadwy gyda thaliadau sefydlog neu y gellir eu penderfynu nad ydynt yn cael eu dyfynnu mewn marchnad weithredol. Ar ôl cydnabyddiaeth gychwynnol, cânt eu mesur ar gost wedi'i hamorteiddio gan ddefnyddio'r dull llog effeithiol, llai unrhyw amhariad. Cydnabyddir llog gan ddefnyddio'r dull llog effeithiol.

Pennir gwerth teg drwy gyfeirio at brisiau'r farchnad a ddyfynnir lle y bo'n bosibl, neu fel arall gan dechnegau prisio.

Y gyfradd llog effeithiol yw'r gyfradd sy'n disgowntio'n union dderbyniadau arian parod yn y dyfodol drwy oes ddisgwyliedig yr ased ariannol, i swm cario net yr ased ariannol.

Ar ddyddiad y Datganiad o Sefyllfa Ariannol, mae sefydliad GIG Cymru yn asesu a amharwyd ar unrhyw asedau ariannol, ac eithrio'r rhai a gedwir ar 'werth teg drwy elw a cholled'. Amharir ar asedau ariannol a chydabyddir colledion amhariad os oes tystiolaeth wrthrychol o amhariad o ganlyniad i un neu fwy o ddigwyddiadau a gafwyd ar ôl cydnabyddiaeth gychwynnol o'r ased ac sy'n effeithio ar lif arian parod amcangyfrifedig yr ased yn y dyfodol.

Ar gyfer asedau ariannol sy'n cael eu cario ar gost wedi'i hamorteiddio, mesurir swm y golled amhariad fel y gwahaniaeth rhwng swm cario'r ased a gwerth presennol y llifoedd arian parod diwygiedig yn y dyfodol a ddisgowntiwyd ar gyfradd llog effeithiol wreiddiol yr ased. Cydnabyddir y golled yn y SoCNE a gostyngir swm cario'r ased yn uniongyrchol, neu drwy ddarparu amhariad ar symiau derbyniadwy.

Os bydd swm y golled amhariad yn gostwng mewn cyfnod dilynol ac os gellir cysylltu'r gostyngiad yn wrthrychol â digwyddiad ar ôl cydnabod yr amhariad, mae'r golled amhariad a gydnabuwyd yn flaenorol yn cael ei gwrthdroi drwy'r SoCNE i'r graddau nad yw swm cario'r swm derbyniadwy ar ddyddiad gwrthdroi'r amhariad yn fwy na'r hyn y buasai'r gost wedi'i hamorteiddio pe na bai'r amhariad wedi'i gydnabod.

1.17. Rhwymedigaethau ariannol

Cydnabyddir rhwymedigaethau ariannol ar y Datganiad o Sefyllfa Ariannol pan ddaw sefydliad GIG Cymru yn rhan o ddarpariaethau cytundebol yr offeryn ariannol neu, yn achos symiau masnach taladwy, pan fydd y nwyddau neu'r gwasanaethau wedi'u darparu. Mae rhwymedigaethau ariannol yn cael eu dadgydnabod pan fydd y rhwymedigaeth wedi'i chyflawni, hynny yw, mae'r rhwymedigaeth wedi'i thalu neu wedi dod i ben.

1.17.1. Cydnabyddir rhwymedigaethau ariannol ar werth teg i ddechrau

Dosberthir rhwymedigaethau ariannol naill ai fel rhwymedigaethau ariannol ar werth teg drwy'r SoCNE neu rhwymedigaethau ariannol eraill.

1.17.2. Rhwymedigaethau ariannol ar werth teg drwy'r SoCNE

Caiff deilliadau wedi'u gwreiddio sydd â risgiau a nodweddion gwahanol i'w contractau cynnal, a chontractau â deilliadau wedi'u gwreiddio na ellir canfod eu gwerth ar wahân, eu trin fel rhwymedigaethau ariannol am werth teg drwy elw a cholled. Fe'u cynhelir ar werth teg, gydag unrhyw elw neu golled sy'n deillio o hynny yn cael eu cydnabod yn y SoCNE. Mae'r elw neu golled net yn cynnwys unrhyw log a enillir ar yr ased ariannol.

1.17.3. Rhwymedigaethau ariannol eraill

Ar ôl cydnabyddiaeth gychwynnol, caiff yr holl rhwymedigaethau ariannol eraill eu mesur ar gost wedi'i hamorteiddio gan ddefnyddio'r dull llog effeithiol. Y gyfradd llog effeithiol yw'r gyfradd sy'n union ddisgowntio amcangyfrif o daliadau arian parod yn y dyfodol drwy oes yr ased, i swm cario net yr atebolrwydd ariannol. Cydnabyddir llog gan ddefnyddio'r dull llog effeithiol.

1.18. Treth ar Werth (TAW)

Mae'r rhan fwyaf o weithgareddau sefydliad GIG Cymru y tu allan i gwmpas TAW ac, yn gyffredinol, nid yw treth wrth werthu yn berthnasol ac ni ellir adennill treth wrth brynu ar bryniannau. Codir TAW na ellir ei hadennill ar y categori gwariant perthnasol neu caiff ei chynnwys yng nghost prynu wedi'i chyfalafu asedau sefydlog. Pan godir treth wrth werthu neu os gellir adennill TAW wrth brynu, nodir y cyfansymiau llai TAW.

1.19. Arian tramor

Trosir trafodion a ddynodwyd mewn arian cyfred tramor yn sterling yn ôl y gyfradd gyfnewid sy'n dyfarnu ar ddyddiadau'r trafodion. Cymerir enillion a cholledion cyfnewid wedyn i'r SoCNE. Ar ddyddiad y Datganiad o Sefyllfa Ariannol, mae eitemau ariannol sydd wedi'u dynodi mewn arian cyfred tramor yn cael eu haildrosglwyddo ar y cyfraddau sy'n bodoli ar y dyddiad adrodd.

1.20. Asedau trydydd parti

Nid yw asedau sy'n perthyn i drydydd parti (fel arian a ddelir ar ran cleifion) yn cael eu cydnabod yn y cyfrifon gan nad oes gan sefydliad GIG Cymru unrhyw fuddiant ynddynt. Rhoddir manylion asedau trydydd parti yn y Nodiadau i'r cyfrifon.

1.21. Colledion a Thaliadau Arbennig

Colledion a thaliadau arbennig yw eitemau na fyddai Llywodraeth Cymru wedi'u hystyried pan gytunodd ar arian ar gyfer y gwasanaeth iechyd neu pan dderbyniodd ddeddfwriaeth. Yn ôl eu natur maent yn eitemau na ddylent godi, yn ddelfrydol. Felly, maent yn destun gweithdrefnau rheoli arbennig o gymharu â chyffredinolrwydd taliadau. Cânt eu rhannu'n categorïau gwahanol, sy'n rheoli'r ffordd yr ymdrinnir â phob achos unigol.

Codir colledion a thaliadau arbennig i'r penawdau swyddogaethol perthnasol yn y SoCNE ar sail croniadau, gan gynnwys colledion y byddent wedi'u digolledu drwy yswiriant pe na bai sefydliad GIG Cymru wedi bod yn dwyn eu risgiau eu hunain (gyda phremiymau yswiriant wedyn yn cael eu cynnwys fel gwariant refeniw arferol). Fodd bynnag, caiff y nodyn ar golledion a thaliadau arbennig ei lunio'n uniongyrchol o'r gofrestr colledion a baratoir ar sail arian parod.

Mae sefydliad GIG Cymru yn gyfrifol am yr holl golledion a thaliadau arbennig gros (gan gynnwys cymorth gan Gronfa Risg Cymru).

Mae sefydliad GIG Cymru yn cronni neu'n darparu ar gyfer yr amcangyfrif gorau o daliadau ar gyfer rhwymedigaethau penodol yn y dyfodol ac yn datgelu'r holl daliadau posibl eraill fel rhwymedigaethau digwyddiadol, oni bai ei bod yn annhebygol iawn y daw'r rhwymedigaethau'n daladwy.

Darperir ar gyfer pob hawliad am golledion a thaliadau arbennig, lle mae'r tebygolrwydd o setlo hawliad unigol dros 50%. Lle gellir gwneud amcangyfrifon dibynadwy, darperir yn yr un modd achosion o esgeulustod clinigol nad yw hawliad wedi'i gael yn eu herbyn hyd yma. Cynhwysir ad-daliadau disgwylidig o Gronfa Risg Cymru ymhlith dyledwyr. Ar gyfer yr hawliadau hynny lle mae'r tebygolrwydd o setlo rhwng 5 a 50%, datgelir yr atebolrwydd fel rhwymedigaeth ddigwyddiadol.

1.22. Cyllideb gyfun

Mae sefydliad GIG Cymru wedi ymrwymo / heb ymrwymo i gyllidebau cyfun gydag Awdurdodau Lleol. O dan y trefniadau caiff cronfeydd eu cronni yn unol ag adran 33 o Ddeddf GIG (Cymru) 2006 ar gyfer gweithgareddau penodol a ddiffinnir yn y Nodyn Cyllideb Gyfun.

Un o sefydliadau GIG Cymru sy'n cynnal y gyllideb gyfun. Cyfrifir am daliadau am wasanaethau a ddarparwyd fel incwm amrywiol. Mae sefydliad GIG Cymru yn gyfrifol am ei gyfran o'r asedau, y rhwymedigaethau, yr incwm a'r gwariant o weithgareddau'r gyllideb gyfun, yn unol â threfniant y gyllideb gyfun.

1.23. Dyfarniadau Cyfrifyddu Critigol a ffynonellau allweddol o ansicrwydd amcangyfrif

Wrth gymhwyso'r polisïau cyfrifyddu, mae'n ofynnol i reolwyr lunio barn, amcangyfrifon a thybiaethau ynghylch symiau cario asedau a rhwymedigaethau nad ydynt yn amlwg iawn o ffynonellau eraill.

Mae'r amcangyfrifon a'r thybiaethau cysylltiedig yn seiliedig ar brofiad hanesyddol a ffactorau eraill yr ystyrir eu bod yn berthnasol. Gall canlyniadau gwirioneddol fod yn wahanol i'r amcangyfrifon hynny. Adolygir yr amcangyfrifon a'r thybiaethau sylfaenol yn barhaus. Cydnabyddir diwygiadau i amcangyfrifon cyfrifyddu yn y cyfnod y caiff yr amcangyfrif ei ddiwygio os yw'r diwygiad yn effeithio ar y cyfnod hwnnw yn unig, neu gyfnod y diwygiad a chyfnodau yn y dyfodol os yw'r diwygiad yn effeithio ar gyfnodau yn y presennol a'r dyfodol.

Gwneir amcangyfrifon sylweddol mewn perthynas â'r cronïadau/credydwyr ar gyfer y taliadau bonws a'r cronïad gwyliau blynyddol.

1.24. Ffynonellau allweddol o ansicrwydd amcangyfrif

Y canlynol yw'r thybiaethau allweddol sy'n ymwneud â'r dyfodol, a ffynonellau allweddol eraill o ansicrwydd amcangyfrif ar ddyddiad y Datganiad o Sefyllfa Ariannol, sydd â risg sylweddol o achosi addasiad materol i symiau cario asedau a rhwymedigaethau o fewn y flwyddyn ariannol nesaf.

Mae amcangyfrifon sylweddol yn cael eu gwneud mewn perthynas â hawliadau parhaus esgeulustod clinigol ac anafiadau personol. Darperir rhagdybiaethau ynglŷn â'r canlyniad tebygol, y rhwymedigaethau posibl ac amseriad yr hawliadau ymglyfreitha hyn gan gynghorwyr cyfreithiol annibynnol. Byddai unrhyw newidiadau perthnasol mewn rhwymedigaethau sy'n gysylltiedig â'r hawliadau hyn yn adenilladwy drwy Gronfa Risg Cymru.

Amcangyfrifir yn sylweddol hefyd ar gyfer costau gofal parhaus sy'n deillio o hawliadau ar ôl 1 Ebrill 2003. Mae asesiad o ganlyniadau tebygol, rhwymedigaethau posibl ac amseriadau'r hawliadau hyn yn cael ei wneud fesul achos. Byddai newidiadau perthnasol sy'n gysylltiedig â'r hawliadau hyn yn cael eu haddasu yn y cyfnod y cânt eu diwygio.

Gwneir amcangyfrifon hefyd ar gyfer gwasanaethau gofal sylfaenol dan gontract. Mae'r amcangyfrifon hyn yn seiliedig ar y lefelau talu diweddaraf. Caiff newidiadau sy'n gysylltiedig â'r rhwymedigaethau hyn eu haddasu yn y cyfnod adrodd canlynol.

1.24.1. Darpariaethau

Mae sefydliad GIG Cymru yn darparu ar gyfer rhwymedigaethau cyfreithiol neu adeiladol ar gyfer costau esgeulustod clinigol, anafiadau personol ac amddiffyn sy'n ansicr eu hamseriad neu swm ar ddyddiad y fantolen ar sail yr amcangyfrif gorau o'r gwariant sydd ei angen i setlo'r rhwymedigaeth.

Ariennir hawliadau drwy Wasanaethau Cronfa Risg Cymru (WRPS) sy'n cael dyraniad blynyddol gan Lywodraeth Cymru i dalu am gost hawliadau am ad-daliad a gyflwynir i Bwyllgor WRPS bob deufis. Yn dilyn setliad i hawlwyd unigol gan sefydliad GIG Cymru, cydnabyddir y gost lawn yn ystod y flwyddyn a chaiff ei chyfateb i incwm (llai £25K o dâl dros ben) drwy ddyledwr WRPS, hyd nes y ceir ad-daliad gan Bwyllgor WRPS.

1.24.2. Achosion Tebygol a Sicr – Triniaeth Gyfrifyddu

Cyfrifir darpariaeth ar gyfer yr achosion hyn yn unol ag IAS 37. Caiff achosion eu hasesu a'u rhannu'n bedwar categori yn ôl eu tebygolrwydd o setlo;

Annhebygol iawn	Tebygolrwydd y Setliad	0 – 5%
	Triniaeth Gyfrifyddu	Rhwymedigaeth Ddigwyddiadol.
Posibl	Tebygolrwydd y Setliad	6% - 49%
	Triniaeth Gyfrifyddu	Ffi Amddiffyn - Darpariaeth*
	Rhwymedigaeth Ddigwyddiadol ar gyfer yr holl wariant arall a amcangyfrifir.	
Tebygol	Tebygolrwydd y Setliad	50% - 94%
	Triniaeth Gyfrifyddu	Darpariaeth Lawn
Sicr	Tebygolrwydd y Setliad	95% - 100%
	Triniaeth Gyfrifyddu	Darpariaeth Lawn

* Achosion anafiadau personol - Darperir 100% ar gyfer costau ffi amddiffyn.

Achosion esgeulustod clinigol - Yn unol â'r Llawlyfr Cyfrifon, cyfrifir darpariaeth ffi amddiffyn yn seiliedig ar ddadansoddiad o wybodaeth hanesyddol am gyfnod o dair blynedd. Yn unol â hynny, cyfrifir am 26.56% o gostau'r ffi amddiffyn fel darpariaeth a chyfrifir am y 73.44% sy'n weddill mewn Rhwymedigaethau Digwyddiadol.

Mae'r ddarpariaeth ar gyfer achosion tebygol a sicr yn seiliedig ar amcangyfrifon achos o hawliadau unigol a gofnodwyd gan y Gwasanaethau Cyfreithiol a Risg o fewn Partneriaeth Cydwasanaethau GIG Cymru.

Bydd y cyfreithiwr yn amcangyfrif gwerth yr achos gan gynnwys ffioedd amddiffyn, gan ddefnyddio barn broffesiynol ac o gael cyngor cwnsler. Yna caiff prisiadau eu disgowntio ar gyfer yr elfennau colled yn y dyfodol gan ddefnyddio disgwyliad oes unigol a thablau actiwaraid Adran Actiwari'r Llywodraeth (tablau Ogden) a Chyfradd Disgownt Anafiadau Personol minws 0.25%.

Mae rhwymedigaethau yn y dyfodol ar gyfer achosion sicr a thebygol gyda thebygolrwydd o 95%-100% a 50%- 94% yn y drefn honno yn cael eu cadw fel darpariaeth ar y fantolen. Fel arfer, mae achosion yn cymryd nifer o flynyddoedd i'w setlo, yn enwedig ar gyfer achosion gwerth uchel lle mae angen cyfnod datblygu er mwyn canfod hyd a lled yr anaf a achoswyd.

1.25 Trafodion y Fenter Cyllid Preifat (PFI)

Mae Trysorlys EM wedi penderfynu y bydd cyrff y llywodraeth yn cyfrif am gynlluniau PFI seilwaith lle mae corff y llywodraeth yn rheoli'r defnydd o'r seilwaith a'r buddiant gweddilliol yn y seilwaith ar ddiwedd y trefniant fel trefniadau consesiynau gwasanaeth, gan ddilyn egwyddorion gofynion IFRIC 12. Felly, mae sefydliad GIG Cymru yn cydnabod yr ased PFI fel eitem o eiddo, peiriannau ac offer ynghyd ag atebolrwydd i dalu amdano. Cofnodir y gwasanaethau a geir o dan y contract fel treuliau gweithredu.

Mae'r taliad unedol blynyddol wedi'i wahanu i'r cydrannau canlynol, gan ddefnyddio technegau amcangyfrif priodol lle bo angen:

- a) Talu am werth teg y gwasanaethau a geir;
- b) Talu am yr ased PFI, gan gynnwys costau cyllid; a
- c) Thalau am amnewid cydrannau'r ased yn ystod y contract 'amnewid cylch oes'.

1.25.1. Gwasanaethau a gafwyd

Cofnodir gwerth teg y gwasanaethau a gafwyd yn ystod y flwyddyn o dan y penawdau gwariant perthnasol o fewn 'treuliau gweithredu'.

1.25.2. Ased PFI

Cydnabyddir asedau PFI fel eiddo, peiriannau ac offer, pan gânt eu defnyddio. Caiff yr asedau eu mesur ar werth teg i ddechrau yn unol ag egwyddorion IAS 17. Wedyn, caiff yr asedau eu mesur ar werth teg, sy'n cael ei ddiweddu'n gyson yn unol ag ymagwedd sefydliad GIG Cymru ar gyfer pob dosbarth ased perthnasol yn unol ag egwyddorion IAS 16.

1.25.2. Atebolrwydd PFI

Cydnabyddir atebolrwydd PFI ar yr un pryd ag y cydnabyddir yr asedau'r PFI. Fe'i mesurir i ddechrau ar yr un swm â gwerth teg yr asedau PFI ac fe'i mesurir wedyn fel rhwymedigaeth prydles cyllid yn unol ag IAS 17.

Cyfrifir cost cyllid flynyddol drwy gymhwyso'r gyfradd llog ymhlyg yn y brydles i'r rhwymedigaeth prydles agoriadol am y cyfnod, ac fe'i codir ar 'Gostau Cyllid' o fewn y SoCNE.

Cymhwysir yr elfen o'r taliad unedol blynyddol a ddysennir fel rhent prydles cyllid i dalu'r gost gyllid flynyddol ac i ad-dalu'r rhwymedigaeth prydles dros gyfnod y contract.

Dysennir elfen o'r cynnydd taliad unedol blynyddol oherwydd mynegeo cronol i'r brydles gyllid. Yn unol ag IAS 17, nid yw'r swm hwn wedi'i gynnwys yn y taliadau prydles gofynnol, ond yn hytrach caiff ei drin fel rhent amodol ac fe'i treulir fel yr eir iddo. O ran sylwedd, mae'r swm hwn yn gost ariannol mewn perthynas â'r atebolrwydd a chyflwynir y gost fel cost cyllid amodol yn y SoCNE.

1.25.3. Amnewid cylch bywyd

Caiff cydrannau'r ased a amnewidir gan y gweithredwr yn ystod y contract ('amnewid cylch oes') eu cyfalafu lle maent yn bodloni meini prawf sefydliad GIG Cymru ar gyfer gwariant cyfalaf. Cânt eu cyfalafu ar yr adeg y cânt eu darparu gan y gweithredwr ac fe'u mesurir i ddechrau ar eu gwerth teg.

Mae'r elfen o'r taliad unedol blynyddol a ddysennir i gylch bywyd newydd yn cael ei phennu ymlaen llaw ar gyfer pob blwyddyn o'r contract o raglen arfaethedig y gweithredwr o amnewid cylch oes. Pan ddarperir yr elfen cylch oes yn gynharach neu'n hwyrach na'r disgwyl, cydnabyddir atebolrwydd prydles cyllid tymor byr neu ragdaliad yn y drefn honno.

Os yw gwerth teg y gydran cylch oes yn llai na'r swm a bennir yn y contract, cydnabyddir y gwahaniaeth fel traul pan ddarperir yr amnewidiad. Os yw'r gwerth teg yn fwy na'r swm a bennir yn y contract, caiff y gwahaniaeth ei drin fel ased 'am ddim' a chydabyddir balans incwm gohiriedig. Mae'r incwm gohiriedig yn cael ei ryddhau i'r incwm gweithredu dros pa un sydd fyrrach o weddill cyfnod y contract neu fywyd economaidd defnyddiol yr elfen amnewid.

1.25.4. Asedau a gyfrannwyd gan sefydliad GIG Cymru at y gweithredwr i'w defnyddio yn y cynllun

Mae asedau a gyfrannwyd i'w defnyddio yn y cynllun yn parhau i gael eu cydnabod fel eitemau eiddo, peiriannau ac offer yn Natganiad o Sefyllfa Ariannol sefydliad GIG Cymru.

1.25.5. Asedau eraill a gyfrannwyd gan sefydliad GIG Cymru at y gweithredwr

Cydnabyddir asedau a gyfrannwyd (e.e. taliadau arian parod, eiddo dros ben) gan sefydliad GIG Cymru at y gweithredwr cyn i'r ased gael ei ddefnyddio, y bwriedir iddynt dalu costau cyfalaf y gweithredwr, fel rhagdaliadau i ddechrau yn ystod cyfnod adeiladu'r contract. Yna, pan fydd yr ased ar gael i sefydliad GIG Cymru, trinnir y rhagdaliad fel taliad cychwynnol tuag at atebolrwydd y brydles gyllid ac fe'i gosodir yn erbyn gwerth cario'r atebolrwydd.

Cydnabyddir atebolrwydd PFI ar yr un pryd ag y cydnabyddir asedau'r PFI. Fe'i mesurir ar werth presennol yr isafswm taliadau prydles, wedi'i ddisgowntio gan ddefnyddio'r gyfradd llog ymhlyg. Fe'i mesurir wedyn fel atebolrwydd prydles cyllid yn unol ag IAS 17.

O ran cydnabod yr ased i ddechrau, cydnabyddir bod y gwahaniaeth rhwng gwerth teg yr ased a'r atebolrwydd cychwynnol yn incwm gohiriedig, sy'n cynrychioli'r potensial gwasanaeth yn y dyfodol i'w gael gan sefydliad GIG Cymru drwy sicrhau bod yr ased ar gael i ddefnyddwyr trydydd parti.

1.26. Rhwymedigaethau digwyddiadol

Mae rhwymedigaeth ddigwyddiadol yn rhwymedigaeth bosibl sy'n deillio o ddigwyddiadau yn y gorffennol ac na fydd ei bodolaeth ond yn cael ei chadarnhau gan un neu ragor o ddigwyddiadau ansicr yn y dyfodol nad ydynt yn llwyr o fewn rheolaeth sefydliad GIG Cymru, neu rhwymedigaeth bresennol nad yw'n cael ei chydabod am nad yw'n debygol y bydd angen taliad i setlo'r rhwymedigaeth neu na ellir mesur swm y rhwymedigaeth yn ddigon dibynadwy. Datgelir rhwymedigaeth ddigwyddiadol oni bai bod posibilrwydd taliad yn annhebygol iawn.

Mae ased amodol yn ased posibl sy'n deillio o ddigwyddiadau yn y gorffennol ac y bydd ei fodolaeth yn cael ei gadarnhau gan un neu ragor o ddigwyddiadau neu ddiffyg digwyddiadau ansicr yn y dyfodol nad ydynt yn gyfan gwbl o fewn rheolaeth sefydliad GIG Cymru. Datgelir ased amodol lle mae mewnlif o fuddion economaidd yn debygol.

Lle mae gwerth amser arian yn berthnasol, datgelir hapddigwyddiadau ar eu gwerth presennol.

Rhwymedigaethau digwyddiadol annhebygol yw'r rhai a ddatgelir o dan ofynion adrodd Seneddol ac nid o dan IAS 37 a, lle y bo'n ymarferol, mae angen amcangyfrif o'u heffaith ariannol.

1.27. Cyfrifyddu amsugno

Cyfrifir am drosglwyddo swyddogaeth naill ai drwy uno neu drwy gyfrifyddu amsugno gan ddibynnu ar y driniaeth a ragnodir yn y FReM. Mae cyfrifyddu amsugno'n ei gwneud yn ofynnol i endidau gyfrif am eu trafodion yn y cyfnod y cawsant eu cynnal heb fod angen ailddatgan y perfformiad.

Lle mae trosglwyddo swyddogaeth yn digwydd rhwng Byrddau Iechyd Lleol, cydnabyddir yr elw neu'r golled sy'n deillio o'r asedau a'r rhwymedigaethau sy'n trosglwyddo yn y SoCNE ac fe'u datgelir ar wahân i'r costau gweithredu.

1.28. Safonau cyfrifyddu sydd wedi'u cyhoeddi ond sydd heb eu mabwysiadu eto

Mae'r safonau cyfrifyddu canlynol wedi'u cyhoeddi a/neu eu diwygio gan IASB ac IFRIC ond nid ydynt wedi'u mabwysiadu am nad yw'n ofynnol iddynt gael eu mabwysiadu eto gan yr FReM.

IFRS14 Cyfrifon Gohirio Rheoleiddiol

Mae'n berthnasol i fabwysiadwyr IFRS am y tro cyntaf ar ôl 1 Ionawr 2016. Felly, nid yw'n berthnasol.

Bydd IFRS 16 Prydlesi yn effeithiol o 1 Ebrill 2022.

IFRS 17 Contractau Yswiriant, bydd cais yn ofynnol ar gyfer cyfnodau cyfrifyddu sy'n dechrau ar neu ar ôl 1 Ionawr 2021, ond nid yw wedi'i fabwysiadu eto gan y FReM: felly ni chaniateir mabwysiadu'n gynnar.

1.29. Safonau cyfrifyddu a gyhoeddwyd sydd wedi'u mabwysiadu'n gynnar

Yn ystod 2020-21 ni chafwyd unrhyw safonau cyfrifyddu sydd wedi'u mabwysiadu'n gynnar. Trysorlys EM fydd yn arwain yr holl fabwysiadu cynnar o ran safonau cyfrifyddu.

1.30. Elusennau

Yn dilyn cytundeb y Trysorlys i gymhwyso IAS 27 i Elusennau'r GIG o 1 Ebrill 2013, mae'r sefydliad GIG Cymru wedi canfod, gan mai ef yw ymddiriedolwr corfforaethol Cronfa Elusennol GIG Cwm Taf Morgannwg, ei fod yn cael ei ystyried er mwyn cydymffurfio â safonau cyfrifyddu yn un sydd â rheolaeth dros Gronfa Elusennol GIG Cwm Taf Morgannwg fel is-gwmni ac felly mae'n ofynnol iddo atgyfnerthu canlyniadau Cronfa Elusennol GIG Cwm Taf Morgannwg o fewn cyfrifon statudol sefydliad GIG Cymru.

Mae pennu rheolaeth yn brawf rheoli safonol cyfrifyddu ac ni fu unrhyw newid i weithrediad Cronfa Elusennol GIG Cwm Taf Morgannwg na'i hannibyniaeth wrth iddi reoli cronfeydd elusennol.

Fodd bynnag, gyda chytundeb Llywodraeth Cymru, mae sefydliad GIG Cymru wedi mabwysiadu'r eithriad IAS 27 (10) i atgyfnerthu. Bydd Llywodraeth Cymru, fel prif riant y Byrddau Iechyd Lleol, yn datgelu Cyfrifon Elusennol Byrddau Iechyd Lleol yng Nghyfrifon Cyfunol Llywodraeth Cymru. Mae manylion y trafodion gyda'r elusen wedi'u cynnwys yn nodiadau'r partïon cysylltiedig.

2. Perfformiad Dyletswyddau Ariannol

Daeth Deddf Cyllid y Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Cymru) 2014 i rym o 1 Ebrill 2014. Diwygiodd y Ddeddf ddyletswyddau ariannol Byrddau Iechyd Lleol o dan adran 175 o Ddeddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Cymru) 2006. O 1 Ebrill 2014 mae adran 175 o Ddeddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Cymru) yn gosod dwy ddyletswydd ariannol ar Fyrdau Iechyd Lleol:

- Dyletswydd o dan adran 175 (1) i sicrhau nad yw'n gwario mwy na chyfanred y cyllid a ddyrannwyd iddo dros gyfnod o dair blwyddyn ariannol
- Dyletswydd o dan adran 175 (2A) i baratoi cynllun yn unol â chyfarwyddiadau cynllunio a roddir gan Weinidogion Cymru, i sicrhau cydymffurfiaeth â'r ddyletswydd o dan adran 175 (1) wrth wella iechyd y bobl y mae'n gyfrifol amdanynt, a darparu gofal iechyd i bobl o'r fath, ac i'r cynllun hwnnw gael ei gyflwyno i Weinidogion Cymru a'i gymeradwyo ganddynt.

Roedd yr asesiad cyntaf o berfformiad yn erbyn y ddyletswydd statudol 3 blynedd o dan adran 175 (1) ar ddiwedd 2016-17, sef y cyfnod asesu cyntaf o dair blynedd.

Mae Cylchlythyr Iechyd Cymru WHC/2016/054 "Dyletswyddau Statudol ac Ariannol Byrddau Iechyd Lleol ac Ymddiriedolaethau'r GIG" yn egluro dyletswyddau ariannol statudol cyrff GIG Cymru yn effeithiol o 2016-17.

2.1 Perfformiad Adnoddau Refeniw

	Perfformiad ariannol blynyddol			
	2018-19 £'000	2019-20 £'000	2020-21 £'000	Cyfanswm £'000
Costau gweithredu net am y flwyddyn	687,347	1,066,986	1,234,585	2,988,918
Llai gwariant cyffredinol ar wasanaethau offthalmig a gwariant cyfyngedig arall nad yw'n arian parod	(725)	(672)	93	(1,304)
Llai canlyniadau refeniw o ddod â chynlluniau PFI i'r Datganiad o Sefyllfa Ariannol	(120)	(122)	(126)	(368)
Cyfanswm y treuliau gweithredu	686,502	1,066,192	1,234,552	2,987,246
Dyrannu Adnoddau Refeniw	686,518	1,067,075	1,234,640	2,988,233
Tan / (gor) wariant yn erbyn Dyraniad	16	883	88	987

Mae BILL Cwm Taf wedi cyflawni ei ddyletswydd ariannol i adennill costau yn erbyn ei Derfyn Adnoddau Refeniw dros y tair blynedd rhwng 2018-19 a 2020-21.

2.2 Perfformiad Adnoddau Cyfalaf

	2018-19 £'000	2019-20 £'000	2020-21 £'000	Cyfanswm £'000
Gwariant cyfalaf gros	27,283	40,244	53,772	121,299
Ychwanegu: Colledion wrth waredu asedau a roddwyd	0	0	0	0
Llai NBV eiddo, peiriannau ac offer ac asedau anniriaethol a waredwyd	0	(5)	(80)	(85)
Llai grantiau cyfalaf a gafwyd	0	(49)	(1,264)	(1,313)
Llai rhoddion a gafwyd	(3,115)	(1,862)	(197)	(5,174)
Tâl yn erbyn Dyraniad Adnoddau Cyfalaf	24,168	38,328	52,231	114,727
Dyrannu Adnoddau Cyfalaf	24,178	38,352	52,278	114,808
(Gor-) / Tanwariant yn erbyn Dyraniad Adnoddau Cyfalaf	10	24	47	81

Mae BILL Cwm Taf wedi cyflawni ei ddyletswydd ariannol i adennill costau yn erbyn ei Derfyn Adnoddau Cyfalaf dros y tair blynedd rhwng 2018-19 a 2020-21.

2.3 Dyletswydd i baratoi cynllun integredig 3 blynedd

Oherwydd y pandemig, cafodd y broses ar gyfer cynllun integredig 2020-23 ei hoedi yng ngwanwyn 2020 a rhoddwyd trefniant cynllunio chwarterol dros dro ar waith ar gyfer 2020-21.

O ganlyniad, y ddyletswydd gynllunio sy'n bodoli ar gyfer 2020-21 o hyd yw'r gofyniad i gyflwyno a chymeradwyo cynllun integredig ar gyfer 2019-22, fel y nodir yn Fframwaith Cynllunio GIG Cymru 2019-22.

Cyflwynodd y BILI cynllun integredig ar gyfer 2019-22 yn unol â'r fframwaith cynllunio.

Cymeradwyaeth sy'n bodoli'r Gweinidog dros Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol

Statws
Dyddiad

Cymeradwywyd
26/03/2019

Mae'r BILI felly **wedi** cyflawni ei ddyletswydd statudol i gael cynllun ariannol cymeradwy.

2.4. Talu credydwy

Mae'n ofynnol i'r BILI dalu 95% o nifer y biliau nad ydynt yn filiau'r GIG o fewn 30 diwrnod i gael nwyddau neu anfoneb ddilys (pa un bynnag sydd hwyrach). Mae'r Ymddiriedolaeth wedi cyflawni'r canlyniadau canlynol:

	2020-21	2019-20
Cyfanswm y biliau heblaw biliau'r GIG a dalwyd	214,788	220,616
Cyfanswm y biliau heblaw biliau'r GIG a dalwyd o fewn y targed	201,425	210,771
Canran o filiau heblaw biliau'r GIG a dalwyd o fewn y targed	93.8%	95.5%
Nid yw'r BILI wedi cyrraedd y targed.		

3. Dadansoddiad o gostau gweithredu gros

3.1 Gwariant ar Wasanaethau Gofal Iechyd Sylfaenol

	Gyda therfyn arian parod	Heb derfyn arian parod	2020-21	2019-20
	£'000	£'000	Cyfanswm £'000	£'000
Gwasanaethau Meddygol Cyffredinol	82,559		82,559	79,585
Gwasanaethau Fferyllol	27,062	(5,866)	21,196	21,081
Gwasanaethau Deintyddol Cyffredinol	25,470		25,470	27,248
Gwasanaethau Offthalmig Cyffredinol	1,328	5,773	7,101	7,211
Gwariant Gofal Iechyd Sylfaenol arall	14,984		14,984	12,231
Cyffuriau a chyfarpar ar bresgripsiwn	92,263		92,263	87,446
Cyfanswm	243,666	(93)	243,573	234,802

Wedi'u cynnwys yn Nodyn 3.1, Gwasanaethau Meddygol Cyffredinol y mae costau staff o £7.107m (2019-20 £6.184m).

3.2 Gwariant ar ofal iechyd gan ddarparwyr eraill

	2020-21 £'000	2020-21 £'000	2019-20 £'000	2019-20 £'000
	Gweithgareddau CT	Gweithgareddau CT	Gweithgareddau CT	Gweithgareddau CT
Nwyddau a gwasanaethau gan Fyrddau Iechyd eraill GIG Cymru	74,359	517,518	72,875	478,394
Nwyddau a gwasanaethau gan Ymddiriedolaethau eraill GIG Cymru	23,392	242,851	21,462	226,818
Nwyddau a gwasanaethau gan Addysg a Gwella Iechyd Cymru (AGIC)	0	0	4	4
Nwyddau a gwasanaethau gan gyrff eraill nad ydynt yn rhan o'r GIG yng Nghymru	153	159,575	1,385	143,747
Nwyddau a gwasanaethau gan WHSSC / EASC	155,190	0	115,411	0
Awdurdodau Lleol	23,209	23,209	7,813	7,813
Mudiadau gwirfoddol	3,920	8,243	11,481	15,467
Gofal Nyrsio a Ariennir gan y GIG	7,022	7,022	7,269	7,269
Gofal Parhaus	46,093	46,093	46,653	46,653
Darparwyr preifat	1,724	52,226	8,290	28,987
Prosiectau penodol a ariennir gan Lywodraeth Cymru	0	0	0	0
Arall	354	353	171	171
Cyfanswm	335,415	1,057,090	292,814	955,323

Nid oes gan WHSSC unrhyw gyfrifoldeb statudol am derfyn adnoddau ac felly ni all gael cyllid yn uniongyrchol gan Lywodraeth Cymru. Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg sy'n cael unrhyw gyllid gan Lywodraeth Cymru ar gyfer gweithgareddau WHSSC. Yna caiff yr arian hwn ei drosglwyddo i WHSSC, a'i ddosbarthu'n wariant rhwng Cwm Taf Morgannwg a WHSSC.

Mae'r cyllid canlynol gan Lywodraeth Cymru sy'n ymwneud â gweithgareddau WHSSC wedi'i gynnwys yn ffigurau gweithgareddau CT uchod.

£'000

Nwyddau a Gwasanaethau gan WHSSC/EASC 29,412

Yn y ffigurau cyfunol uchod o fewn Darparwyr Preifat, mae'r gwariant canlynol sy'n gysylltiedig â COVID-19.

£'000

Gwariant yn sicrhau capasiti sector annibynnol ychwanegol 22,690
Gwariant yn sicrhau capasiti gwelyau iechyd meddwl ychwanegol 3,773

3.3 Gwariant ar Wasanaethau Ysbytai ac Iechyd Cymunedol

	2020-21 £'000	2020-21 £'000	2019-20 £'000	2019-20 £'000
	Gweithgareddau CT		Gweithgareddau CT	
Costau cyfarwyddwyr	2,042	2,042	2,275	2,275
Costau Staff Gweithredol	600,081	606,092	529,622	535,178
Costau staff banc cydweithredol anweithredol	0	0	0	0
Cost Hyfforddeion Staff cyflogwr arweinïol sengl	6,123	6,123	0	0
Cost Staff Banc Cydweithredol	27	27	0	0
Cyflenwadau a gwasanaethau - clinigol	73,183	73,192	75,481	75,662
Cyflenwadau a gwasanaethau - cyffredinol	11,969	11,969	9,302	9,302
Gwasanaethau Ymgynghori	423	1,453	335	477
Sefydliad	9,700	9,744	9,718	10,026
Cludiant	2,042	2,042	2,053	2,053
Safleoedd	35,044	35,647	22,985	23,604
Contractwyr Allanol	70	70	88	88
Dibrisiad	25,678	25,678	23,901	23,901
Amorteiddiad	300	300	421	421
Amhariadau a gwrthdroadau asedau sefydlog (Eiddo, peiriannau a chyfarpar)	17,840	17,840	(1,189)	(1,189)
Amhariadau a gwrthdroadau asedau sefydlog (Asedau anniriaethol)	0	0	0	0
Amhariadau a gwrthdroadau asedau ariannol	0	0	0	0
Amhariadau a gwrthdroadau asedau nad ydynt yn gyfredol a gedwir i'w gwerthu	0	0	0	0
Ffioedd archwilio	459	509	350	400
Tâl cydnabyddiaeth archwilwyr eraill	0	0	0	0
Colledion, taliadau arbennig a dyledion anadferadwy	2,602	2,602	1,586	1,586
Ymchwil a Datblygu	0	0	0	0
Treuliau gweithredu eraill	9,488	9,165	7,422	7,416
Cyfanswm	797,071	804,495	684,350	691,200

3.4 Colledion, taliadau arbennig a dyledion anadferadwy:
taliadau i dreuliau gweithredu

	2020-21 £'000	2019-20 £'000
Cynnydd/(gostyngiad) yn y ddarpariaeth ar gyfer taliadau yn y dyfodol:		
Esgeulustod clinigol		
Gofal eilaidd	12,553	17,841
Gofal sylfaenol	0	0
Gwneud lawn am Ofal Eilaidd	221	274
Gwneud lawn am Ofal Sylfaenol	0	0
Anaf personol	705	1,487
Yr holl golledion a thaliadau arbennig eraill	625	412
Ffioedd cyfreithiol amddiffyn a chostau gweinyddol eraill	750	823
Cynnydd/(gostyngiad) gros yn y ddarpariaeth ar gyfer taliadau yn y dyfodol	14,854	20,837
Cyfraniad at Gronfa Risg Cymru	0	0
Premiwm ar gyfer trefniadau yswiriant eraill	0	0
Dyledion anadferadwy	197	(1,026)
Llai: incwm a dderbyniwyd/sy'n ddyledus o Gronfa Risg Cymru	(12,449)	(18,225)
Cyfanswm	2,602	1,586

	2020-21 £	2019-20 £
Anaf parhaol wedi'i gynnwys mewn anaf personol £:	502,060	2,058,803

Y Gwariant cysylltiedig â COVID 19 wedi'i gynnwys yng ngwariant cyfunol gwasanaethau Ymgynghori yn Nodyn 3.3 yw:

	£000
Cymorth KPMG LLP i sicrhau a dilysu capasiti sector annibynnol ychwanegol	780

4. Incwm Amrywiol

	2020-21 £'000	2020-21 £'000	2019-20 £'000	2019-20 £'000
	Gweithgareddau CT		Gweithgareddau CT	
Byrddau Iechyd Lleol	74,939	812,604	74,972	753,699
Pwyllgor Gwasanaethau Iechyd Arbenigol Cymru (WHSSC)/ y Pwyllgor Gwasanaethau Ambiwylans Brys (EASC)	10,617	0	9,859	0
Ymddiriedolaethau'r GIG	7,111	7,207	8,415	8,537
Addysg a Gwellu Iechyd Cymru (AGIC)	0	0	15	15
Ymddiriedolaethau Sefydledig	0	0	0	0
Cyrff eraill y GIG yn Lloegr	341	341	650	650
Cyrff eraill y GIG	0	0	0	0
Awdurdodau Lleol	10,859	10,859	10,329	10,329
Llywodraeth Cymru	4,524	5,254	5,225	5,370
Cyrff a gynhelir gan Lywodraeth Cymru	0	0	0	0
Y tu allan i'r GIG:				
Incwm tâl presgripsiwn	0	0	0	0
Incwm ffioedd deintyddol	1,433	1,433	5,917	5,917
Incwm cleifion preifat	152	152	2,470	2,470
Cleifion tramor (heb fod yn gilyddol)	0	0	0	0
Cynllun Adennill Costau Anafiadau (ICR)	807	807	(237)	(237)
Incwm arall o weithgareddau	438	1,812	567	842
Gwasanaethau cludo cleifion	0	0	0	0
Addysg, hyfforddiant ac ymchwil	16,466	16,466	16,491	16,491
Cyfraniadau elusennol a chyfraniadau eraill at wariant	264	264	415	415
Cael asedau Covid PCGC a brynwyd yn ganolog	5,471	5,471	0	0
Cael asedau Covid a brynwyd yn ganolog o sefydliadau eraill	0	0	0	0
Cael asedau a roddwyd	200	200	1,862	1,862
Cael asedau a roddwyd gan y Llywodraeth	1,428	1,428	49	49
Cynlluniau cynhyrchu incwm heblaw gofal i gleifion	274	274	716	716
Partneriaeth Cydwasaethau GIG Cymru (NWSSP)	0	0	0	0
Incwm gohiriedig yn cael ei ryddhau i reffeniw	376	376	363	363
Incwm rhent amodol o brydlesi cyllid	0	0	0	0
Incwm rhent o brydlesi gweithredu	0	0	0	0
Incwm arall:				
Darparu gwasanaethau golch, patholeg, cyflogres	494	494	799	799
Taliadau llety ac arlwy	2,472	2,472	3,944	3,944
Ffioedd corffdy	484	484	403	403
Taliadau staff ar gyfer defnyddio ceir	250	250	277	277
Uned Fusnes	0	0	0	0
Arall	1,960	1,813	1,460	1,409
Cyfanswm	141,362	870,461	144,961	814,320
Mae incwm Covid 19 Llywodraeth Cymru wedi'i gynnwys yn y cyfanswm uchod.	0	0	0	0

Mae incwm y Cynllun Adennill Costau Anafiadau (ICR) yn amodol ar ddarpariaeth ar gyfer amhariad ynghylch hawliadau anaf personol.

	2020-21 %	2019-20 %
Er mwyn adlewyrchu'r cyfraddau casglu disgwylidig, mae incwm ICR yn destun darpariaeth ar gyfer amhariad ar:	22.43	21.79

5. Refeniw Buddsoddi

	2020-21 £000	2019-20 £000
Refeniw rhentu :		
Incwm prydles cyllid PFI		
wedi'i gynllunio	0	0
amodol	0	0
Refeniw prydles cyllid arall	0	0
Refeniw llog :		
Cyfrifon banc	0	0
Benthyciadau a symiau derbyniadwy eraill	0	2
Amhariad ar asedau ariannol	0	0
Asedau ariannol eraill	0	0
Cyfanswm	0	2

6. Enillion a cholledion eraill

	2020-21 £000	2019-20 £000
Elw/(colled) wrth waredu eiddo, peiriannau ac offer	63	82
Elw/(colled) wrth waredu asedau anniriaethol	0	0
Elw/(colled) ar waredu asedau a gedwir i'w gwerthu	58	0
Elw/(colled) wrth waredu asedau ariannol	0	0
Newid ar gyfnewid tramor	0	0
Newid yng ngwerth teg asedau ariannol ar werth teg drwy SoCNE	0	0
Newid yng ngwerth teg rhwymedigaethau ariannol ar werth teg drwy SoCNE	0	0
Ailgylchu elw/(colled) o ecwiti wrth waredu asedau ariannol a gedwir i'w gwerthu	0	0
Cyfanswm	121	82

7. Costau cyllid

	2020-21 £000	2019-20 £000
Llog ar fenthyciadau a gorddrafftiau	0	0
Llog ar rwymedigaethau o dan brydlesi cyllid	0	1
Llog ar rwymedigaethau o dan gontractau PFI		
prif gost cyllid	41	46
cost cyllid amodol	0	0
Llog ar dalu dyled fasnachol yn hwyr	0	0
Cost llog arall	0	0
Cyfanswm y gost llog	41	47
Darpariaethau dad-ddirwyn disgownt	(33)	18
Costau cyllid eraill	0	0
Cyfanswm	8	65

8. Prydlesi gweithredu

BILL fel lesddeiliad

Mae'r wybodaeth am brydles isod yn ymwneud â chytundebau prydlesu ar gyfer adeiladau, cerbydau ac offer. Nid oes unrhyw drefniadau prydlesu sylweddol y mae angen eu datgelu ymhellach.

Taliadau a gydnabyddir fel traul	2020-21 £000	2019-20 £000
Isafswm taliadau prydles	5,046	4,608
Rhenti amodol	0	0
Taliadau is-brydles	0	0
Cyfanswm	5,046	4,608

Cyfanswm isafswm taliadau prydlesu yn y dyfodol

Yn daladwy	£000	£000
Heb fod yn hwyrach na blwyddyn	4,710	3,916
Rhwng blwyddyn a phum mlynedd	9,658	9,169
Ar ôl 5 mlynedd	14,510	17,445
Cyfanswm	28,878	30,530

BILL fel prydleswr

Refeniw rhent	£000	£000
Rhent	119	237
Rhenti amodol	0	0
Cyfanswm rhent refeniw	119	237

Cyfanswm isafswm taliadau prydlesu yn y dyfodol

Yn dderbyniadwy	£000	£000
Heb fod yn hwyrach na blwyddyn	235	240
Rhwng blwyddyn a phum mlynedd	613	853
Ar ôl 5 mlynedd	945	945
Cyfanswm	1,793	2,038

9. Buddion cyflogeion a niferoedd staff**9.1 Costau cyflogeion**

	Staff Parhaol	Staff ar Secondiad Mewnol	Staff Asiantaeth	Hyfforddai Arbenigol (SLE)	Staff Banc Cydweithredol	Arall	Cyfanswm	2019-20
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Cyflogau	456,490	1,359	29,847	4,908	0	14,965	507,569	442,865
Costau nawdd cymdeithasol	47,618	55	0	558	0	0	48,231	43,024
Cyfraniadau cyflogwyr at Gynllun Pensiwn y GIG	81,599	77	0	685	0	0	82,361	74,868
Costau pensiwn eraill	199	0	0	0	0	0	199	139
Buddion cyflogaeth eraill	0	0	0	0	0	0	0	0
Buddion terfynu	0	0	0	0	0	0	0	0
Cyfanswm	585,906	1,491	29,847	6,151	0	14,965	638,360	560,896

Codwyd ar gyfalaf

1,300 2,393

Codwyd ar reffeni

637,060 558,503

638,360 560,896

Symudiad net mewn buddion cyflogeion cronedig (mae croniad gwylliau staff heb eu cymryd wedi'i gynnwys uchod)

0 (126)

Symudiad net Covid 19 mewn buddion cyflogeion cronedig ((mae croniad gwylliau staff heb eu cymryd wedi'i gynnwys uchod)

13,077

Mae categorïau canlynol o gostau wedi'u cynnwys yn y pennawd 'Arall':

- 1) Staff dan gcontract Medacs/Retinue.
- 2) Staff perthnasol IR35.
- 3) Staff meddygon teulu y tu allan i oriau.

9.2 Nifer cyfartalog y cyflogeion

	Staff Parhaol	Staff ar Secondiad Mewnol	Staff Asiantaeth	Hyfforddai Arbenigol (SLE)	Staff Banc Cydweithredol	Arall	Cyfanswm	2019-20
	Nifer	Nifer	Nifer	Nifer	Nifer	Nifer	Nifer	Nifer
Gweinyddol, clerigol ac aelodau bwrdd	2,106	20	37	0	0	2	2,165	2,030
Meddygol a deintyddol	863	0	2	107	0	149	1,121	1,160
Nyrsio, bydwreigiaeth wedi'u cofrestru	3,362	0	361	1	0	0	3,724	3,593
Staff proffesiynol, gwyddonol a thechnegol	376	0	1	0	0	0	377	356
Gwasanaethau Clinigol Ychwanegol	1,998	0	8	0	0	0	2,006	1,938
Proffesiynau Perthynol i Iechyd	630	0	26	0	0	0	656	616
Gwyddonwyr Gofal Iechyd	204	0	12	0	0	0	216	198
Stadau ac Ateol	1,107	0	65	0	0	0	1,172	1,107
Myfyrwyr	148	0	0	0	0	0	148	9
Cyfanswm	10,794	20	512	108	0	151	11,585	11,007

9.3. Ymddeoliadau oherwydd salwch

	2020-21	2019-20
Nifer	15	9
Amcangyfrif o gostau pensiwn ychwanegol £	474,604	274,395

Cyfrifwyd yr amcangyfrif hwn o gostau pensiwn ychwanegol yr ymddeoliadau hyn oherwydd salwch ar gyfartaledd ac fe'u talir gan Gynllun Pensiwn y GIG.

9.4 Buddion cyflogeion

Nid oes gan y BILI gynllun buddion cyflogeion.

9.5 Adrodd am gynlluniau digolledu eraill - pecynnau ymadael

	2020-21	2020-21	2020-21	2020-21	2019-20
	Nifer y diswyddiadau gorfodol	Nifer yr ymadawiadau eraill	Cyfanswm y pecynnau ymadael	Nifer yr ymadawiadau lle gwnaed taliadau arbennig	Cyfanswm y pecynnau ymadael
Band cost pecynnau ymadael (gan gynnwys unrhyw elfen o daliad arbennig)					
	Rhifau cyfan yn unig	Rhifau cyfan yn unig	Rhifau cyfan yn unig	Rhifau cyfan yn unig	Rhifau cyfan yn unig
llai na £10,000	0	0	0	0	0
£10,000 i £25,000	0	4	4	0	1
£25,000 i £50,000	0	0	0	0	1
£50,000 i £100,000	0	0	0	0	1
£100,000 i £150,000	0	0	0	0	0
£150,000 i £200,000	0	0	0	0	0
mwya na £200,000	0	0	0	0	0
Cyfanswm	0	4	4	0	3

	2020-21	2020-21	2020-21	2020-21	2019-20
	Cost y diswyddiadau gorfodol	Cost ymadawiadau eraill	Cyfanswm cost pecynnau ymadael	Cost elfen arbennig wedi'i chynnwys mewn pecynnau ymadael	Cyfanswm cost pecynnau ymadael
Band cost pecynnau ymadael (gan gynnwys unrhyw elfen taliad arbennig)					
	£	£	£	£	£
llai na £10,000	0	0	0	0	0
£10,000 i £25,000	0	76,254	76,254	0	10,000
£25,000 i £50,000	0	0	0	0	40,152
£50,000 i £100,000	0	0	0	0	81,297
£100,000 i £150,000	0	0	0	0	0
£150,000 i £200,000	0	0	0	0	0
mwya na £200,000	0	0	0	0	0
Cyfanswm	0	76,254	76,254	0	131,449

Costau ymadael a dalwyd yn ystod y flwyddyn ymadael

	2020-21	Cyfanswm a dalwyd ym flwyddyn 2019-20
	£	£
Costau ymadael a dalwyd yn ystod y flwyddyn	76,254	131,449
Cyfanswm	76,254	131,449

Talwyd costau diswyddo a chostau ymadael eraill yn unol â darpariaethau Cynllun Rhyddhau Cynnar Gwirfoddol y GIG (VERS). Os yw'r BILI wedi cytuno ar ymddeoliadau cynnar, telir y costau ychwanegol gan y BILI ac nid gan Gynllun Pensiynau'r GIG. Telir costau ymddeol oherwydd salwch gan Gynllun Pensiynau'r GIG ac nid ydynt wedi'u cynnwys yn y tabl.

Taliadau diswyddo yw pob un o'r 4 taliad arbennig; y taliad uchaf oedd £21,254, y taliad isaf oedd £15,000, a'r gwerth canolrifol oedd £20,000.

Mae pedwar o'r pecynnau ymadael yn ymwneud â chyflugeion Cwm Taf Morgannwg.

9.6 Perthynas Tâl Cydnabyddiaeth

Mae'n ofynnol i gyrff adrodd ddatgelu'r berthynas rhwng tâl y cyfarwyddwr â'r cyflog uchaf yn eu sefydliad a thâl canolrifol gweithlu'r sefydliad.

Cydnabyddiaeth ariannol band y cyfarwyddwr â'r cyflog uchaf yn y BILL yn y flwyddyn ariannol 2020-21 oedd £200,000 - £205,000 (2019-20, £185,000 - £190,000). Roedd hyn 6.5 gwaith (2019-20, 6.6) canolrif tâl cydnabyddiaeth y gweithlu, sef £31,365 (2019-20, £28,481).

Yn 2020-21, cafodd 13 (2019-20, 22) o weithwyr dâl cydnabyddiaeth yn uwch na'r cyfarwyddwr â'r cyflog uchaf. Roedd y tâl i staff yn amrywio o £200,000 i £365,000 (2019-20 £185,001 i £500,000).

Mae cyfanswm y tâl cydnabyddiaeth yn cynnwys cyflog, tâl heb ei gyfuno sy'n gysylltiedig â pherfformiad, a buddion o fath arall. Nid yw'n cynnwys taliadau diswyddo, cyfraniadau pensiwn cyflogwyr a gwerth trosglwyddo pensiynau cyfwerth ag arian parod.

9.7 Costau pensiwn

COSTAU PENSIWN

Caiff cyflogeion blaenorol a phresennol eu cynnwys gan ddarpariaethau dau Gynllun Pensiwn y GIG. Ceir manylion y buddion sy'n daladwy a rheolau'r Cynlluniau ar wefan Pensiynau'r GIG yn www.nhs.uk/pensions. Mae'r ddau yn gynlluniau buddion wedi'u diffinio nas ariennir sy'n cwmparu cyflogwyr y GIG, practisau meddygon teulu a chyrff eraill, a ganiatawyd o dan gyfarwyddyd yr Ysgrifennydd Gwladol dros Iechyd a Gofal Cymdeithasol yng Nghymru a Lloegr. Nid ydynt wedi'u cynllunio i'w gweithredu mewn ffordd a fyddai'n galluogi cyrff y GIG i nodi eu cyfran o asedau a rhwymedigaethau sylfaenol y cynllun. Felly, cyfrifir am bob cynllun fel pe bai'n gynllun cyfraniadau diffiniedig: cymerir bod y gost i gorff y GIG o gymryd rhan ym mhob cynllun yn hafal i'r cyfraniadau sy'n daladwy i'r cynllun hwnnw ar gyfer y cyfnod cyfrifyddu.

Er mwyn sicrhau nad yw'r rhwymedigaethau budd diffiniedig a gydnabyddir yn y datganiadau ariannol yn wahanol iawn i'r rhai a fyddai'n cael eu pennu ar y dyddiad adrodd gan brisiad actiwaraid ffurfiol, mae'r FReM yn mynnu mai pedair blynedd fydd y cyfnod rhwng prisiadau ffurfiol, gydag asesiadau bras mewn blyneddodedd yn y cyfamser. Mae amlinelliad o'r rhain yn dilyn:

a) Prisiad cyfrifyddu

Caiff rhwymedigaeth y cynllun ei phrisio'n flynyddol gan actiwari'r cynllun (Adran Actiwari'r Llywodraeth ar hyn o bryd) ar ddiwedd y cyfnod adrodd. Mae hyn yn defnyddio asesiad actiwaraid ar gyfer y cyfnod cyfrifyddu blaenorol ynghyd â data aelodaeth ac ariannol wedi'i ddiweddarau ar gyfer y cyfnod adrodd cyfredol, a derbynnir ei fod yn darparu ffigurau digon cadarn at ddibenion adrodd ariannol. Mae prisiad atebolrwydd y cynllun ar 31 Mawrth 2021 yn seiliedig ar ddata prisio ar 31 Mawrth 2020, a ddiweddarwyd hyd at 31 Mawrth 2021 gyda data cryno gan aelodau byd-eang a chyfrifyddu. Wrth gynnal yr asesiad actiwaraid hwn, defnyddiwyd y fethodoleg a ragnodir yn IAS 19, dehongliadau FReM perthnasol, a'r gyfradd ddisgowntio a ragnodir gan Drysorlys EM hefyd.

Mae'r asesiad diweddaraf o rwymedigaethau'r cynllun wedi'i gynnwys yn adroddiad actiwari'r cynllun, sy'n rhan o Gyfrifon Cynllun Pensiwn blynyddol y GIG. Gellir gweld y cyfrifon hyn ar wefan Pensiynau'r GIG ac fe'u cyhoeddir yn flynyddol. Gellir cael copïau hefyd o'r Llyfrfa.

b) Prisiad actiwaraid (ariannu) llawn

Diben y prisiad hwn yw asesu lefel yr atebolrwydd mewn perthynas â'r buddion sy'n ddyledus o dan y cynlluniau (gan ystyried profiad demograffig diweddar), ac argymhell cyfraddau cyfraniadau sy'n daladwy gan gyflogeion a chyflogwyr.

Cwblhawyd y prisiad actiwaraid diweddaraf a gynhaliwyd ar gyfer Cynllun Pensiwn y GIG ar 31 Mawrth 2016. Roedd canlyniadau'r prisiad hwn yn pennu cyfradd cyfraniadau'r cyflogwr sy'n daladwy o fis Ebrill 2019 i 20.6% o dâl pensiynadwy. Roedd disgwyl hefyd i brisiad cyllido 2016 profi cost y Cynllun o'i gymharu â'r cap ar gost cyflogwyr a osodwyd yn dilyn prisiad 2012. Ym mis Ionawr 2019, cyhoeddodd y Llywodraeth oedi i elfen rheoli cost prisiadau 2016, oherwydd yr ansicrwydd ynghylch buddion aelodau a achoswyd gan y dyfarniad gwahaniaethu yn ymwneud ag achos McCloud.

Cyhoeddodd y Llywodraeth wedyn ym mis Gorffennaf 2020 fod yr oedi wedi'i godi, ac felly gellid cwblhau elfen rheoli cost prisiadau 2016. Mae'r Llywodraeth wedi nodi y bydd costau

cywiro'r gwahaniaethu yn cael eu cynnwys yn y broses hon. Bydd cyfarwyddiadau prisio TEM yn nodi manylion technegol sut y caiff costau cywiro eu cynnwys yn y broses brisio. Mae'r Llywodraeth hefyd wedi cadarnhau bod Actiwari'r Llywodraeth yn adolygu'r mecanwaith rheoli costau (fel y cyhoeddwyd yn wreiddiol yn 2018). Bydd yr adolygiad yn asesu a yw'r mecanwaith rheoli costau yn gweithio yn unol ag amcanion gwreiddiol y llywodraeth ac yn cael ei adrodd i'r Llywodraeth ym mis Ebrill 2021. Ni fydd canfyddiadau'r adolygiad hwn yn effeithio ar brisiadau 2016, gyda'r nod o wneud unrhyw newidiadau i'r mecanwaith capio costau mewn pryd ar gyfer cwblhau prisiadau actiwaraid 2020.

c) Ymddiriedolaeth Cynilion Cyflogaeth Genedlaethol (NEST)

Cynllun pensiwn gweithle yw NEST, a sefydlwyd gan ddeddfwriaeth ac sy'n cael ei drin fel cynllun sy'n seiliedig ar ymddiriedolaethau. Yr Ymddiriedolwr sy'n gyfrifol am weithredu'r cynllun yw NEST Corporation. Mae'n gorff cyhoeddus anadrannol (NDPB) sy'n gweithredu hyd braich oddi wrth y llywodraeth ac sy'n atebol i'r Senedd drwy'r Adran Gwaith a Phensiynau (DWP).

Mae NEST Corporation wedi cytuno ar fenthyciad gyda'r Adran Gwaith a Phensiynau (DWP). Mae hwn wedi talu am sefydlu'r cynllun a bydd yn talu am ddiffygion disgwylidig yng nghostau'r cynllun yn ystod y blynyddoedd cynharach wrth i'r aelodaeth dyfu.

Nod NEST Corporation yw gwneud y cynllun yn hunangyllidol, wrth ddarparu taliadau cyson isel i aelodau.

Gan ddefnyddio enillion cymwys i gyfrifo cyfraniadau, ar hyn o bryd, y lefel isaf gyfreithiol o gyfraniadau yw 8% o enillion cymwys deiliad swydd, ar gyfer cyflogwyr y mae eu dyletswyddau cyfreithiol wedi dechrau. Rhaid i'r cyflogwr dalu o leiaf 3% o hyn.

Gelwir y band enillion a ddefnyddir i gyfrifo isafswm cyfraniadau o dan ddeddfwriaeth bresennol yn enillion cymwys. Enillion cymwys ar hyn o bryd yw'r rhai rhwng £6,240 a £50,000 ar gyfer blwyddyn dreth 2020-2021 (2019-2020 £6,136 a £50,000).

Dilëwyd cyfyngiadau ar y terfynau cyfraniad blynyddol ar 1 Ebrill 2017.

10. Polisi Taliadau'r Sector Cyhoeddus - Mesur Cydymffurfio

10.1 Cod talu prydlon - mesur cydymffurfio

Mae Llywodraeth Cymru yn ei gwneud yn ofynnol i Fyrddau Iechyd dalu eu holl gredydwy'r masnach yn unol â chod talu prydlon y CBI a rheolau Cyfrifyddu'r Llywodraeth. Fel rhan o dargedau ariannol y Bwrdd Iechyd, mae Llywodraeth Cymru wedi gosod gofyniad i dalu 95% o nifer y credydwy'r heblaw'r GIG o fewn 30 diwrnod i'r cyflenwi.

	2020-21	2020-21	2019-20	2019-20
	Nifer	£000	Nifer	£000
GIG				
Cyfanswm y biliau a dalwyd	8,060	960,506	8,487	879,857
Cyfanswm y biliau a dalwyd o fewn y targed	5,903	947,369	6,923	864,126
Canran y biliau a dalwyd o fewn y targed	73.2%	98.6%	81.6%	98.2%
Heblaw'r GIG				
Cyfanswm y biliau a dalwyd	214,788	507,341	220,616	429,950
Cyfanswm y biliau a dalwyd o fewn y targed	201,425	479,306	210,771	406,291
Canran y biliau a dalwyd o fewn y targed	93.8%	94.5%	95.5%	94.5%
Cyfanswm				
Cyfanswm y biliau a dalwyd	222,848	1,467,847	229,103	1,309,807
Cyfanswm y biliau a dalwyd o fewn y targed	207,328	1,426,675	217,694	1,270,417
Canran y biliau a dalwyd o fewn y targed	93.0%	97.2%	95.0%	97.0%

10.2 Deddf Talu Dyledion Masnachol yn Hwyr (Llog) 1998

	2020-21	2019-20
	£	£
Symiau a gynhwysir o fewn costau cyllid (nodyn 7) o hawliadau a wnaed o dan y ddeddfwriaeth hon	0	0
Iawndal a dalwyd i dalu costau adennill dyledion o dan y ddeddfwriaeth hon	0	0
Cyfanswm	0	0

11.1 Eiddo, peiriannau ac offer

	Adeiladau, ac eithrio anheddau			Asedau sy'n cael eu hadeiladu a thaliadau ar gyfrif					
	Tir	Anheddau		Peiriannau		Cyfarpar cludo	Technoleg Gwybodaeth	Dodrefn a Gosodiadauau	Cyfanswm
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Cost neu brisiad ar 1 Ebrill 2020	38,312	489,519	6,589	33,019	97,298	329	32,467	8,094	705,627
Mynegoio	(233)	9,140	70	0	0	0	0	0	8,977
Ychwanegiadau									
- a brynwyd	0	9,970	0	24,549	10,800	0	5,732	465	51,516
- a roddwyd	0	60	0	0	70	0	44	0	174
- a ganiatawyd gan y Llywodraeth	0	0	0	0	1,260	0	3	0	1,263
Trosglwyddo o/i gyrrf eraill y GIG	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ailddosbarthiadau	0	24,811	0	(24,832)	(4)	0	21	4	0
Ailbrisiadau	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gwrthdroi amhariadau	0	3,888	108	0	0	0	0	0	3,996
Amhariadau	(570)	(22,549)	0	0	0	0	0	0	(23,119)
Ailddosbarthwyd yn rhai a gadwyd i'w gwerthu	(15)	(55)	0	0	0	0	0	0	(70)
Gwarediadau	0	0	0	0	(7,131)	0	(6,102)	(1,748)	(14,981)
Ar 31 Mawrth 2021	37,494	514,784	6,767	32,736	102,293	329	32,165	6,815	733,383
Dibrisiant ar 1 Ebrill 2020	0	76,907	861	0	66,164	279	22,211	6,581	173,003
Mynegoio	0	1,033	14	0	0	0	0	0	1,047
Trosglwyddo o/i gyrrf eraill y GIG	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ailddosbarthiadau	0	0	0	0	(2)	0	0	2	0
Ailbrisiadau	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gwrthdroi amhariadau	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Amhariadau	0	(1,283)	0	0	0	0	0	0	(1,283)
Ailddosbarthwyd yn rhai a gadwyd i'w gwerthu	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gwarediadau	0	0	0	0	(7,121)	0	(6,102)	(1,748)	(14,971)
Darparwyd yn ystod y flwyddyn	0	13,923	211	0	7,521	10	3,454	559	25,678
Ar 31 Mawrth 2021	0	90,580	1,086	0	66,562	289	19,563	5,394	183,474
Gwerth llyfr net ar 1 Ebrill 2020	38,312	412,612	5,728	33,019	31,134	50	10,256	1,513	532,624
Gwerth llyfr net ar 31 Mawrth 2021	37,494	424,204	5,681	32,736	35,731	40	12,602	1,421	549,909
Mae gwerth llyfr net ar 31 Mawrth 2021 yn cynnwys :									
Prynwyd	36,638	417,140	5,681	32,736	34,366	40	12,343	1,352	540,296
Rhoddydwyd	856	7,064	0	0	180	0	242	69	8,411
Caniatawyd gan y Llywodraeth	0	0	0	0	1,185	0	17	0	1,202
Ar 31 Mawrth 2021	37,494	424,204	5,681	32,736	35,731	40	12,602	1,421	549,909
Ariannu Asedau :									
Perchen	37,261	422,938	4,488	32,736	35,732	40	12,603	1,421	547,219
Wedi'i ddal ar brydles cyllid	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Contractau PFI ar y SoFP	233	1,266	1,191	0	0	0	0	0	2,690
Buddion gweddilliol PFI	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ar 31 Mawrth 2021	37,494	424,204	5,679	32,736	35,732	40	12,603	1,421	549,909

Mae gwerth llyfr net tir, adeiladau ac anheddau ar 31 Mawrth 2021 yn cynnwys :

	£000
Rhydd-ddaliad	467,380
Lesddaliad Hir	0
Lesddaliad Byr	0
	467,380

Ansicrwydd materol priswyr, wrth brisio. Mae'r datgeliad yn ymwneud â'r perthnasedd yn yr adroddiad prisio, nid perthnasedd y cyfrif sylfaenol.

0

Ailbrisiwyd y tir a'r adeiladau gan Asiantaeth y Swyddfa Brisio gyda dyddiad effeithiol o 1 Ebrill 2017. Paratowyd y prisiad yn unol â thelerau Safonau Prisio Sefydliad Brenhinol y Syrffwyr siartredig, 6ed Argraffiad. Mae'n ofynnol i Fyrdau Iechyd Lleol gymhwyso'r model ailbrisio a nodir yn IAS 16 a phrisio eu hasedau cyfalaf i werth teg. Diffinnir gwerth teg gan IAS 16 fel y swm y gellid cyfnewid ased amdano rhwng partion gwybodus a pharod mewn trafodyn hyd braich. Gwnaethpwyd hyn gan ragdybio bod yr eiddo'n cael ei werthu yn rhan o'r fenter barhaus mewn bodolaeth.

11.1 Eiddo, peiriannau ac offer

	Tir	Adeiladau, ac eithrio anheddau	Anheddau	Asedau sy'n cael eu hadelladu a thaliadau ar gyfrif	Peiriannau	Cyfarpar cludo	Technoleg Gwybodaeth	Dodrefn a Gosodiadau	Cyfanswm
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Cost neu brisiad ar 1 Ebrill 2019	22,017	344,872	2,652	20,691	67,098	165	25,949	6,804	490,248
Mynegoio	(185)	4,609	42	0	0	0	0	0	4,466
Ychwanegiadau									
- a brynwyd	0	5,433	0	19,278	8,511	0	3,053	94	36,369
- a roddwyd	0	1,501	0	0	35	0	229	79	1,844
- a ganiatawyd gan y Llywodraeth	0	0	0	0	0	0	19	0	19
Trosglwyddo o/i gyrrf eraill y GIG	16,677	124,604	3,818	565	24,529	164	4,171	1,164	175,692
Ailddosbarthiadau	0	7,344	0	(7,515)	0	0	(954)	0	(1,125)
Ailbrisiadau	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gwrthdroi amhariadau	0	3,860	77	0	0	0	0	0	3,937
Amhariadau	(197)	(2,704)	0	0	0	0	0	0	(2,901)
Ailddosbarthwyd yn rhai a gadwyd i'w gwerthu	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gwarediadau	0	0	0	0	(2,875)	0	0	(47)	(2,922)
Ar 31 Mawrth 2021	38,312	489,519	6,589	33,019	97,298	329	32,467	8,094	705,627
Dibrisiant ar 1 Ebrill 2019	0	58,303	528	0	45,539	111	16,622	5,373	126,476
Mynegoio	0	436	6	0	0	0	0	0	442
Trosglwyddo o/i gyrrf eraill y GIG	0	5,152	122	0	16,952	158	2,168	702	25,254
Ailddosbarthiadau	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ailbrisiadau	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gwrthdroi amhariadau	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Amhariadau	0	(153)	0	0	0	0	0	0	(153)
Ailddosbarthwyd yn rhai a gadwyd i'w gwerthu	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gwarediadau	0	0	0	0	(2,870)	0	0	(47)	(2,917)
Darparwyd yn ystod y flwyddyn	0	13,169	205	0	6,543	10	3,421	553	23,901
Ar 31 Mawrth 2020	0	76,907	861	0	66,164	279	22,211	6,581	173,003
Gwerth llyfr net ar 1 Ebrill 2019	22,017	286,569	2,124	20,691	21,559	54	9,327	1,431	363,772
Gwerth llyfr net ar 31 Mawrth 2020	38,312	412,612	5,728	33,019	31,134	50	10,256	1,513	532,624
Mae gwerth llyfr net ar 31 Mawrth 2020 yn cynnwys :									
Prynwyd	37,438	405,584	5,728	33,019	30,980	50	9,976	1,435	524,210
Rhoddydwyd	874	7,028	0	0	154	0	257	78	8,391
Caniatawyd gan y Llywodraeth	0	0	0	0	0	0	23	0	23
Ar 31 Mawrth 2021	38,312	412,612	5,728	33,019	31,134	50	10,256	1,513	532,624
Ariannu Asedau :									
Perchen	38,075	411,296	4,534	33,019	31,132	50	10,256	1,513	529,875
Wedi'i ddal ar brydles cyllid	0	0	0	0	2	0	0	0	2
Contractau PFI ar y SoFP	237	1,316	1,194	0	0	0	0	0	2,747
Buddion gweddilliol PFI	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ar 31 Mawrth 2021	38,312	412,612	5,728	33,019	31,134	50	10,256	1,513	532,624
Mae gwerth llyfr net tir, adeiladau ac anheddau ar 31 Mawrth 2020 yn cynnwys :									
Rhydd-ddaliad									£000
Lesddaliad Hir									456,651
Lesddaliad Byr									0
									0
									456,651

Ansicrwydd perthnasol priswyr, wrth brisio. Mae'r datgeliad yn ymwneud â'r perthnasedd yn yr adroddiad prisio, nid perthnasedd y cyfrif sylfaenol.

0

Ailbrisiwyd y tir a'r adeiladau gan Asiantaeth y Swyddfa Brisio gyda dyddiad effeithiol o 1 Ebrill 2017. Paratowyd y prisiau yn unol â thelerau Safonau Prisio Sefydliad Brenhinol y Syrffwyr Siartredig, 6ed Argraffiad. Mae'n ofynnol i Fyrdau Iechyd Lleol gymhwyso'r model ailbriso a nodir yn IAS 16 a phrisio eu hasedau cyfalaf i werth teg. Diffinnir gwerth teg gan IAS 16 fel y swm y gellid cyfnewid ased amdano rhwng partion gwybodus a pharod mewn trafodyn hyd braich. Gwnaethpwyd hyn gan ragdybio bod yr eiddo'n cael ei werthu yn rhan o'r fenter barhaus sy'n bodoli.

11. Eiddo, peiriannau ac offer (parhad)**Datgeliadau:****i) Asedau a Roddwyd****Mae Cwm Taf Morgannwg wedi cael yr asedau rhoddedig canlynol yn ystod y flwyddyn:**

	£'000
System Fysicon Cardioleg	46
Monitorau Arwyddion Bywyd	9
Monitor Cyffwrdd Bioscan gydag iPads	18
Gosod ceginau i'r ôl-raddedigion	7
Peiriant Gweithrediad yr Ysgyfaint	38
Ailwampio Corffdy	52
Gliniadur	1
Peiriant ECG	6
Meddalwedd Llif Gwaith	20
Cyfanswm	197

ii) Prisiadau

Ailbrisiwyd tir ac adeiladau'r Byrddau Iechyd Lleol gan Asiantaeth y Swyddfa Brisio gyda dyddiad effeithiol o 1 Ebrill 2017. Paratowyd y prisiad yn unol â thelerau Safonau Prisio Sefydliad Brenhinol y Syrffewyr Siartredig, y 6ed argraffiad.

Mae'n ofynnol i'r Byrddau Iechyd Lleol gymhwyso'r model ailbriso a nodir yn IAS 16 a phrisio ei asedau cyfalaf i werth teg. Diffinnir gwerth teg gan IAS 16 fel y swm y gellid cyfnewid ased amdano rhwng partïon gwybodus a pharod mewn trafodyn hyd braich. Mae hyn wedi'i wneud gan dybio bod yr eiddo'n cael ei werthu fel rhan o'r fenter barhaus sydd ar waith.

iii) Bywydau Ased

Wedi'u dibrisio fel a ganlyn:

- Nid yw tir yn cael ei ddibrisio.
- Adeiladau fel y'u pennwyd gan Asiantaeth y Swyddfa Brisio.
- Offer 5-15 oed.

iv) Digolledu

Ni chafwyd unrhyw ddigollediad gan drydydd partïon am asedau sydd wedi'u hamharu, eu colli neu eu hildio, sydd wedi'i gynnwys yn y datganiad incwm.

v) Ysgrifennu i Lawr

Yn ystod 20-21 cododd yr amhariadau canlynol:

	£'000
Yr amhariadau o ganlyniad i ddefnyddio asedau:	
Ailwampio llawr gwaelod a llawr cyntaf Ysbyty'r Tywysog Siarl cam 1b	19,256
Sganiwr CT Ysbyty Tywysoges Cymru	1,001
Cam 2 Parc Iechyd Dewi Sant	845
Cododd yr amhariad canlynol o ganlyniad i ased a gedwir i'w werthu:	
Clinig Ystrad	208
Amhariad oherwydd mynegeo negyddol ar dir	526
Gwrthdroi amhariadau	(3,996)
Cyfanswm yr amhariadau	17,840

vi) Nid oes gan y Bwrdd Iechyd Lleol unrhyw eiddo lle mae'r gwerth yn sylweddol wahanol i'w werth ar y farchnad agored.

vii) Asedau a Gedwir i'w Gwerthu neu a werthwyd yn y cyfnod.

Cadwyd Clinig Ystrad i'w werthu ac fe'i gwerthwyd yn ystod y cyfnod.

11. Eiddo, peiriannau ac offer**11.2 Asedau nad ydynt yn gyfredol a gedwir i'w gwerthu**

	Tir	Adeiladau, gan gynnwys anheddu	Eiddo arall, peiriannau ac offer	Asedau anniriaethol	Asedau eraill	Cyfanswm
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Balans a ddygwyd ymlaen 1 Ebrill 2020	0	0	0	0	0	0
Ynghyd ag asedau a ddosbarthwyd fel rhai a gedwir i'w gwerthu yn ystod y flwyddyn	15	55	0	0	0	70
Ailbrisiad	0	0	0	0	0	0
Llai asedau a werthwyd yn ystod y flwyddyn	(15)	(55)	0	0	0	(70)
Ychwanegu gwrthdroi amhariad ar asedau a gedwir i'w gwerthu	0	0	0	0	0	0
Llai amhariad ar asedau a gedwir i'w gwerthu	0	0	0	0	0	0
Llai asedau nad ydynt bellach yn cael eu dosbarthu fel rhai a gedwir i'w gwerthu, am resymau heblaw gwaredu drwy werthu	0	0	0	0	0	0
Balans a gariwyd ymlaen 31 Mawrth 2021	0	0	0	0	0	0
Balans a ddygwyd ymlaen 1 Ebrill 2019	0	0	0	0	0	0
Ynghyd ag asedau a ddosbarthwyd fel rhai a gedwir i'w gwerthu yn ystod y flwyddyn	0	0	0	0	0	0
Ailbrisiad	0	0	0	0	0	0
Llai asedau a werthwyd yn ystod y flwyddyn	0	0	0	0	0	0
Ychwanegu gwrthdroi amhariad ar asedau a gedwir i'w gwerthu	0	0	0	0	0	0
Llai amhariad ar asedau a gedwir i'w gwerthu	0	0	0	0	0	0
Llai asedau nad ydynt bellach yn cael eu dosbarthu fel rhai a gedwir i'w gwerthu, am resymau heblaw gwaredu drwy werthu	0	0	0	0	0	0
Balans a gariwyd ymlaen 31 Mawrth 2020	0	0	0	0	0	0

12. Asedau anniriaethol nad ydynt yn rhai cyfredol

	Meddalwedd (a brynwyd)	Meddalwedd (a gynhyrchwyd yn fewnol)	Trwyddedau a nodau masnach	Patentau	Gwariant datblygu - wedi'i gynhyrchu'n fewnol	Ymrwymadau Lleihau Carbon	Cyfanswm
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Cost neu brisiad ar 1 Ebrill 2020	3,549	0	2,496	0	0	0	6,045
Ailbrisiad	0	0	0	0	0	0	0
Ailddosbarthiadau	0	0	0	0	0	0	0
Gwrthdroi amhariadau	0	0	0	0	0	0	0
Amhariadau	0	0	0	0	0	0	0
Ychwanegiadau – a brynwyd	796	0	0	0	0	0	796
Ychwanegiadau – cynnyrch mewnol	0	0	0	0	0	0	0
Ychwanegiadau - a roddwyd	23	0	0	0	0	0	23
Ychwanegiadau – gan y Llywodraeth	0	0	0	0	0	0	0
Ailddosbarthwyd yn rhai a gadwyd i'w gwerthu	0	0	0	0	0	0	0
Trosglwyddiadau	0	0	0	0	0	0	0
Gwarediadau	(136)	0	0	0	0	0	(136)
Cost gros ar 31 Mawrth 2021	4,232	0	2,496	0	0	0	6,728
Amorteiddiad ar 1 Ebrill 2020	377	0	2,037	0	0	0	2,414
Ailbrisiad	0	0	0	0	0	0	0
Ailddosbarthiadau	0	0	0	0	0	0	0
Gwrthdroi amhariadau	0	0	0	0	0	0	0
Amhariad	0	0	0	0	0	0	0
Darparwyd yn ystod y flwyddyn	145	0	155	0	0	0	300
Ailddosbarthwyd yn rhai a gadwyd i'w gwerthu	0	0	0	0	0	0	0
Trosglwyddiadau	0	0	0	0	0	0	0
Gwarediadau	(136)	0	0	0	0	0	(136)
Amorteiddiad ar 31 Mawrth 2021	386	0	2,192	0	0	0	2,578
Gwerth llyfr net ar 1 Ebrill 2020	3,172	0	459	0	0	0	3,631
Gwerth llyfr net ar 31 Maw 2021	3,846	0	304	0	0	0	4,150
Ar 31 Mawrth 2021							
Prynwyd	3,795	0	297	0	0	0	4,092
Rhodddwyd	30	0	7	0	0	0	37
Caniatawyd gan y Llywodraeth	21	0	0	0	0	0	21
Cynhyrchwyd yn fewnol	0	0	0	0	0	0	0
Cyfanswm ar 31 Mawrth 2021	3,846	0	304	0	0	0	4,150

12. Asedau anniriaethol nad dynt yn rhai cyfredol

	Meddalwedd (a brynwyd)	Meddalwedd (a gynhyrchwyd yn fewnol)	Trwyddedau a nodau masnach	Patentau	Gwariant datblygu - wedi'i gynhyrchu'n fewnol	Ymrwymadau Lleihau Carbon	Cyfanswm
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Cost neu brisiad ar 1 Ebrill 2019	416	0	2,490	0	0	0	2,906
Ailbrisiad	0	0	0	0	0	0	0
Ailddosbarthiadau	1,126	0	0	0	0	0	1,126
Gwrthdroi amhariadau	0	0	0	0	0	0	0
Amhariadau	0	0	0	0	0	0	0
Ychwanegiadau – a brynwyd	1,965	0	0	0	0	0	1,965
Ychwanegiadau – cynnyrch mewnol	0	0	0	0	0	0	0
Ychwanegiadau - a roddwyd	13	0	6	0	0	0	19
Ychwanegiadau – gan y Llywodraeth	29	0	0	0	0	0	29
Ailddosbarthwyd yn rhai a gadwyd i'w gwerthu	0	0	0	0	0	0	0
Trosglwyddiadau	0	0	0	0	0	0	0
Gwarediadau	0	0	0	0	0	0	0
Cost gros ar 31 Mawrth 2020	3,549	0	2,496	0	0	0	6,045
Amorteiddiad ar 1 Ebrill 2020	349	0	1,644	0	0	0	1,993
Ailbrisiad	0	0	0	0	0	0	0
Ailddosbarthiadau	0	0	0	0	0	0	0
Gwrthdroi amhariadau	0	0	0	0	0	0	0
Amhariad	0	0	0	0	0	0	0
Darparwyd yn ystod y flwyddyn	28	0	393	0	0	0	421
Ailddosbarthwyd yn rhai a gadwyd i'w gwerthu	0	0	0	0	0	0	0
Trosglwyddiadau	0	0	0	0	0	0	0
Gwarediadau	0	0	0	0	0	0	0
Amorteiddiad ar 31 Mawrth 2020	377	0	2,037	0	0	0	2,414
Gwerth llyfr net ar 1 Ebrill 2019	67	0	846	0	0	0	913
Gwerth llyfr net ar 31 Mawrth 2020	3,172	0	459	0	0	0	3,631
Ar 31 Mawrth 2020							
Prynwyd	3,132	0	446	0	0	0	3,578
Rhodddwyd	13	0	6	0	0	0	19
Caniatawyd gan y Llywodraeth	27	0	7	0	0	0	34
Cynhyrchwyd yn fewnol	0	0	0	0	0	0	0
Cyfanswm ar 31 Mawrth 2021	3,172	0	459	0	0	0	3,631

Datgeliadau ychwanegol yn ymwneud ag Asedau Anniriaethol

Dim materion arwyddocaol i'w hadrodd.

13 . Amhariadau

	2020-21 Eiddo, peiriannau ac offer £000	Asedau anniriaethol £000	2019-20 Eiddo, peiriannau ac offer £000	Asedau anniriaethol £000
Amhariadau sy'n deillio o:				
Golled neu ddifrod o weithrediadau arferol	0	0	0	0
Rhoi'r gorau iddynt yn ystod y gwaith adeiladu	0	0	0	0
Gwneud gormod o waith ar asedau (mynd dros ben llestri)	0	0	0	0
Colled o ganlyniad i drychineb	0	0	0	0
Darfodiad annisgwyl	0	0	0	0
Newidiadau ym mhrys y farchnad	0	0	0	0
Eraill (nodwch)	21,836	0	2,747	0
Gwrthdroi Amhariadau	(3,996)	0	(3,936)	0
Cyfanswm yr holl amhariadau	17,840	0	(1,189)	0

Dadansoddiad o'r amhariadau a godwyd ar gronfeydd wrth gefn yn ystod y flwyddyn :

Codwyd ar y Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr	17,840	0	(1,189)	0
Codwyd ar y Gronfa Ailbrisio	0	0	0	0
	17,840	0	(1,189)	0

14.1 Rhestri eiddo

	31 Mawrth	31 Mawrth
	2021	2020
	£000	£000
Cyffuriau	2,590	2,451
Defnyddiau traul	3,317	3,512
Ynni	154	108
Gwaith sy'n mynd rhagddo	0	0
Arall	0	0
Cyfanswm	6,061	6,071
O'r hyn a gedwir ar werth gwiredadwy	0	0

14.2 Rhestri eiddo a gydnabyddir mewn treuliau

	31 Mawrth	31 Mawrth
	2021	2020
	£000	£000
Rhestri eiddo a gydnabyddir fel traul yn y cyfnod	82	60
Achosion mewn rhestri eiddo lle cafwyd gostyngiad yn eu gwerth (gan gynnwys colledion)	0	0
Gwrthdroi achosion mewn rhestri eiddo lle cafwyd gostyngiad yn eu gwerth a ostyngodd y gost	0	0
Cyfanswm	82	60

15. Masnach a Symiau Derbyniadwy eraill

Cyfredol	31 Mawrth 2021 £000	31 Mawrth 2021 £000	31 Mawrth 2020 £000	31 Mawrth 2020 £000
	Gweithgaredd- au CT		Gweithgaredd- au CT	
Llywodraeth Cymru	4,326	4,739	5,244	5,389
WHSSC / EASC	2,016	0	117	0
Byrddau Iechyd Cymru	1,983	13,733	4,043	6,254
Ymddiriedolaethau GIG Cymru	2,682	4,722	2,646	3,514
Addysg a Gwellu Iechyd Cymru (AGIC)	382	382	311	311
Ymddiriedolaethau heblaw rhai Cymru	161	1,306	135	2,864
GIG arall	0	0	64	64
Cynllun 2019-20 yn Talu - Ad-daliad Llywodraeth Cymru	0	0	0	0
Ad-daliad hawliad Cronfa Risg Cymru;				
Sector Iechyd Eilaidd GIG Cymru	75,060	75,060	64,660	64,660
Ad-daliad FLS Sector Sylfaenol GIG Cymru	0	0	0	0
Digollediad GIG Cymru	608	608	531	531
Arall	0	0	0	0
Awdurdodau Lleol	22,787	22,787	12,634	12,634
Dyledwyr cyfalaf - Diriaethol	430	430	77	77
Dyledwyr cyfalaf - Anniriaethol	0	0	0	0
Dyledwyr eraill	6,564	6,633	7,190	7,238
Darpariaeth ar gyfer dyledion anadferadwy	(2,850)	(2,850)	(2,516)	(2,516)
Rhagdaliadau Pensiwn y GIG	0	0	0	0
Rhagdaliadau eraill	9,601	9,693	5,286	5,345
Incwm cronedig arall	1,234	1,234	820	820
Is-gyfanswm	124,984	138,477	101,242	107,185
Anghyfredol				
Llywodraeth Cymru	0	0	0	0
WHSSC / EASC	0	0	0	0
Byrddau Iechyd Cymru	0	0	0	0
Ymddiriedolaethau GIG Cymru	0	0	0	0
Addysg a Gwellu Iechyd Cymru (AaGIC)	0	0	0	0
Ymddiriedolaethau heblaw rhai Cymru	0	0	0	0
GIG arall	0	0	0	0
Cynllun 2019-20 yn Talu - Ad-daliad Llywodraeth Cymru	0	0	0	0
Ad-daliad hawliad Cronfa Risg Cymru;				
Sector Iechyd Eilaidd GIG Cymru	39,195	39,195	49,860	49,860
Ad-daliad FLS Sector Sylfaenol GIG Cymru	0	0	0	0
Digollediad GIG Cymru	0	0	106	106
Arall	0	0	0	0
Awdurdodau Lleol	0	0	0	0
Dyledwyr cyfalaf - Diriaethol	0	0	0	0
Dyledwyr cyfalaf - Anniriaethol	0	0	0	0
Dyledwyr eraill	0	0	0	0
Darpariaeth ar gyfer dyledion anadferadwy	0	0	0	0
Rhagdaliadau Pensiwn y GIG	0	0	0	0
Ad-daliadau Pensiwn NEST	0	0	0	0
Rhagdaliadau eraill	103	103	103	103
Incwm cronedig arall	0	0	0	0
Is-gyfanswm	39,298	39,298	50,069	50,069
Cyfanswm	164,282	177,775	151,311	157,254

15. Masnach a Symiau Derbyniadwy eraill

	31 Mawrth 2021 £000 Gweithgaredd- au CT	31 Mawrth 2021 £000 Gweithgared -dau CT	31 Mawrth 2020 £000 Gweithgared -dau CT	31 Mawrth 2020 £000 Gweithgared -dau CT
Symiau derbyniadwy heibio i'w dyddiad dyledus ond heb amhariad				
O hyd at dri mis	2,005	2,102	4,507	4,637
O dri i chwe mis	654	654	430	470
O fwy na chwe mis	995	995	325	325
	3,654	3,751	5,262	5,432

Colledion Credyd Disgwyliedig (ECL) / Darpariaeth ar gyfer amhariad ar symiau derbyniadwy

Balans ar 1 Ebrill 2020	(2,516)	(2,516)	(3,045)	(3,045)
Trosglwyddo o gorff GIG Cymru arall	0	0	(350)	(350)
Swm a ddilewyd yn ystod y flwyddyn	244	244	519	519
Swm a adenillwyd yn ystod y flwyddyn	511	511	94	94
(Cynnydd) / gostyngiad mewn symiau derbyniadwy a amharwyd	(1,089)	(1,089)	266	266
Drwgddyledion wedi'u hadennill yn ystod y flwyddyn	0	0	0	0
Balans ar 31 Mawrth 2021	(2,850)	(2,850)	(2,516)	(2,516)

Wrth benderfynu a oes amhariad ar ddyled, rhoddir ystyriaeth i oedran y ddyled a chanlyniadau'r camau a gymerwyd i adennill y ddyled, gan gynnwys cyfeiriad at asiantaethau credyd.

TAW symiau derbyniadwy

Symiau masnach derbyniadwy	0	0	0	0
Arall	2,201	2,201	1,631	1,631
Cyfanswm	2,201	2,201	1,631	1,631

16. Asedau Ariannol Eraill

	Cyfredol		Anghyfredol	
	31 Mawrth 2021 £000	31 Mawrth 2020 £000	31 Mawrth 2021 £000	31 Mawrth 2020 £000
Asedau ariannol				
Cyfranddaliadau a buddsoddiadau o fath ecwiti				
Buddsoddiadau a gedwir hyd aeddfedrwydd am gostau wedi'u hamorteiddio	0	0	0	0
Am werth teg drwy SOCNE	0	0	0	0
Ar gael i'w gwerthu am werth teg	0	0	0	0
Adneuon	0	0	0	0
Benthyciadau	0	0	0	0
Deilliadau	0	0	0	0
Arall				
Buddsoddiadau a gedwir hyd aeddfedrwydd am gostau wedi'u hamorteiddio	0	0	0	0
Am werth teg drwy SOCNE	0	0	0	0
Ar gael i'w gwerthu am werth teg	0	0	0	0
Cyfanswm	0	0	0	0

17. Arian parod a symiau cyfwerth ag arian parod

	2020-21 £000	2020-21 £000	2019-20 £000	2019-20 £000
	Gweithgareddau CT		Gweithgareddau CT	
Balans ar 1 Ebrill 2020	376	14,755	316	8,957
Newid net mewn balansau arian parod a chyfwerth ag arian parod	311	4,209	60	5,798
Balans ar 31 Mawrth 2021	687	18,964	376	14,755
Yn cynnwys:				
Arian parod a gedwir yn GBS	640	18,917	322	14,701
Banciau masnachol	21	21	4	4
Arian parod mewn llaw	26	26	50	50
Cyfanswm Arian Parod	687	18,964	376	14,755
Buddsoddiadau Cyfredol	0	0	0	0
Arian parod a symiau cyfwerth ag arian parod fel yn y Datganiad o Sefyllfa Ariannol	687	18,964	376	14,755
Gorddrafft banc – GBS	0	0	0	0
Gorddrafft banc - Banciau masnachol	0	0	0	0
Arian parod a symiau cyfwerth ag arian parod fel yn y Datganiad Llifoedd Arian Parod	687	18,964	376	14,755

Mewn ymateb i ofyniad IAS 7 am ddatgeliad ychwanegol, y newidiadau mewn rhwymedigaethau sy'n codi ar gyfer gweithgareddau ariannu yw:

Rhwymedigaethau Prydlesi £2k
Rhwymedigaethau PFI £57k

Mae'r symudiad yn ymwneud ag arian parod, nid oes gofyn unrhyw wybodaeth gymharol ar IAS 7 yn 2020-21.

18. Masnach a symiau taladwy eraill

Cyfredol	31 Mawrth	31 Mawrth	31 Mawrth	31 Mawrth
	2021	2021	2020	2020
	£000	£000	£000	£000
	Gweithgareddau CT		Gweithgaredd -au CT	
Llywodraeth Cymru	0	0	6	28
WHSSC / EASC	1,373	0	1,450	0
Byrddau Iechyd Cymru	1,740	14,795	5,181	17,132
Ymddiriedolaethau GIG Cymru	1,949	3,431	2,853	3,281
Addysg a Gwella Iechyd Cymru (AGIC)	0	0	4	4
GIG arall	1,907	23,928	2,741	19,756
Trethiant a nawdd cymdeithasol yn daladwy / ad-daliadau	0	58	0	54
Ad-daliadau trethiant gan CThEM	0	0	0	0
TAW yn daladwy i CThEM	0	0	0	0
Trethi eraill sy'n daladwy i CThEM	5,648	5,648	867	867
Cyfraniadau Yswiriant Gwladol sy'n daladwy i CThEM	4,794	4,860	4,810	4,873
Refeniw taladwy heblaw'r GIG	13,474	17,334	13,874	15,537
Awdurdodau Lleol	17,517	17,517	16,478	16,478
Credydwy Cyfalaf - Diriaethol	8,010	8,010	2,358	2,358
Credydwy Cyfalaf - Anniriaethol	0	0	461	461
Gorddrafft	0	0	0	0
Rhenti sy'n ddyledus o dan brydlesi gweithredu	0	0	0	0
Rhwymedigaethau o dan brydlesi cyllid, contractau HP	1	1	1	1
Elfen prydles cyllid priodoliedig ar gontractau PFI y Datganiad o Sefyllfa Ariannol	163	163	157	157
Pensiynau: staff	5,128	5,128	1,214	1,214
Croniadau nad ydynt yn rhai'r GIG	84,334	88,413	66,778	69,050
Incwm Gohiriedig:				
Incwm Gohiriedig yn cael ei ddwyn ymlaen	492	492	521	521
Ychwanegiadau Incwm Gohiriedig	766	766	334	334
Trosglwyddo i / o incwm gohiriedig cyfredol/anghyfredol	0	0	0	0
Rhyddhawyd i SoCNE	(376)	(376)	(363)	(363)
Credydwy eraill	28,290	28,290	13,389	13,389
Asedau PFI – credydau gohiriedig	0	0	0	0
Taliadau ar gyfrif	0	4	0	5
Cyfanswm	175,210	218,462	133,114	165,137
Anghyfredol				
Llywodraeth Cymru	0	0	0	0
WHSSC / EASC	0	0	0	0
Byrddau Iechyd Cymru	0	0	0	0
Ymddiriedolaethau GIG Cymru	0	0	0	0
Addysg a Gwella Iechyd Cymru (AGIC)	0	0	0	0
GIG arall	0	0	0	0
Trethiant a nawdd cymdeithasol yn daladwy / ad-daliadau	0	0	0	0
Ad-daliadau trethiant gan CThEM	0	0	0	0
TAW yn daladwy i CThEM	0	0	0	0
Trethi eraill sy'n daladwy i CThEM	0	0	0	0
Cyfraniadau Yswiriant Gwladol sy'n daladwy i CThEM	0	0	0	0
Refeniw taladwy heblaw'r GIG	0	0	0	0
Awdurdodau Lleol	0	0	0	0
Credydwy Cyfalaf - Diriaethol	0	0	0	0
Credydwy Cyfalaf - Anniriaethol	0	0	0	0
Gorddrafft	0	0	0	0
Rhenti sy'n ddyledus o dan brydlesi gweithredu	0	0	0	0
Rhwymedigaethau o dan brydlesi cyllid, contractau HP	0	0	0	0
Elfen prydles cyllid priodoliedig ar gontractau PFI y Datganiad o Sefyllfa Ariannol	1,143	1,143	1,307	1,307
Pensiynau: staff	0	0	0	0
Croniadau nad ydynt yn rhai'r GIG	0	0	0	0
Incwm Gohiriedig :				
Incwm Gohiriedig yn cael ei ddwyn ymlaen	0	0	0	0
Ychwanegiadau Incwm Gohiriedig	0	0	0	0
Trosglwyddo i / o incwm gohiriedig cyfredol/anghyfredol	0	0	0	0
Rhyddhawyd i SoCNE	0	0	0	0
Credydwy eraill	0	0	0	0
Asedau PFI – credydau gohiriedig	0	0	0	0
Taliadau ar gyfrif	0	0	0	0
Cyfanswm	1,143	1,143	1,307	1,307
Cyfanswm	176,353	219,605	134,421	166,444

Bwriedir talu pob anfoneb o fewn y cyfnod o 30 diwrnod a gyfarwyddwyd gan Lywodraeth Cymru.

19. Rhwymedigaethau ariannol eraill

	Cyfredol		Anghyfredol	
Rhwymedigaethau ariannol	31 Mawrth 2021 £000	31 Mawrth 2020 £000	31 Mawrth 2021 £000	31 Mawrth 2020 £000
Gwarantau Ariannol:				
Am gost wedi'i hamorteidio	0	0	0	0
Am werth teg drwy SoCNE	0	0	0	0
Deilliadau am werth teg drwy SoCNE	0	0	0	0
Arall:				
Am gost wedi'i hamorteidio	0	0	0	0
Am werth teg drwy SoCNE	0	0	0	0
Cyfanswm	0	0	0	0

20. Darpariaethau

	Ar 1 Ebrill 2020	Achosion setliad strwythuredig wedi'u trosglwyddo i'r Gronfa Risg	Trosglwyddo darpariaethau i gredydwy	Trosglwyddo rhwng y cyfredol a'r anghyfredol	Yn codi yn ystod y flwyddyn	Defnyddiwyd yn ystod y flwyddyn	Wedi'i wrthdroi heb ei ddefnyddio	Dad-ddirwyn disgownt	Ar 31 Mawrth 2021
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Cyfredol									
Esgeulustod clinigol:-									
Gofal eilaidd	34,103	(14,834)	(1,254)	25,344	21,464	(9,847)	(10,148)	0	44,828
Gofal sylfaenol	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gwneud lawn Gofal eilaidd	334	0	(116)	26	593	(231)	(376)	0	230
Gwneud lawn Gofal sylfaenol	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Anaf personol	843	0	0	388	555	(784)	(326)	0	676
Yr holl golledion a thaliadau arbennig eraill	0	0	0	0	625	(625)	0	0	0
Ffioedd cyfreithiol amddiffyn a gweinyddu arall	1,749	0	0	534	1,365	(868)	(943)	0	1,837
Pensiynau sy'n ymwneud â chyn-gyfarwyddwyr	0			0	0	0	0	0	0
Pensiynau sy'n ymwneud â staff eraill	153			100	167	(300)	(3)	0	117
Cynllun 2019-20 yn Talu - Ad-daliad	0			0	0	0	0	0	0
Ailstrwythuro	0			0	0	0	0	0	0
Arall	1,803		(40)	0	975	(373)	(114)		2,251
Cyfanswm	38,985	(14,834)	(1,410)	26,392	25,744	(13,028)	(11,910)	0	49,939

Anghyfredol

Esgeulustod clinigol:-									
Gofal eilaidd	49,115	0	0	(25,344)	16,075	(1,020)	0	0	38,826
Gofal sylfaenol	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gwneud lawn Gofal eilaidd	26	0	0	(26)	0	0	0	0	0
Gwneud lawn Gofal sylfaenol	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Anaf personol	5,836	0	0	(388)	476	0	0	(31)	5,893
Yr holl golledion a thaliadau arbennig eraill	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ffioedd cyfreithiol amddiffyn a gweinyddu arall	1,027	0	0	(534)	328	(25)	0		796
Pensiynau sy'n ymwneud â chyn-gyfarwyddwyr	0			0	0	0	0	0	0
Pensiynau sy'n ymwneud â staff eraill	255			(100)	12	0	0	(2)	165
Cynllun 2019-20 yn Talu - Ad-daliad	0			0	0	0	0	0	0
Ailstrwythuro	0			0	0	0	0	0	0
Arall	0		0	0	0	0	0	0	0
Cyfanswm	56,259	0	0	(26,392)	16,891	(1,045)	0	(33)	45,680

CYFANSWM

Esgeulustod clinigol:-									
Gofal eilaidd	83,218	(14,834)	(1,254)	0	37,539	(10,867)	(10,148)	0	83,654
Gofal sylfaenol	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gwneud lawn Gofal eilaidd	360	0	(116)	0	593	(231)	(376)	0	230
Gwneud lawn Gofal sylfaenol	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Anaf personol	6,679	0	0	0	1,031	(784)	(326)	(31)	6,569
Yr holl golledion a thaliadau arbennig eraill	0	0	0	0	625	(625)	0	0	0
Ffioedd cyfreithiol amddiffyn a gweinyddu arall	2,776	0	0	0	1,693	(893)	(943)	0	2,633
Pensiynau sy'n ymwneud â chyn-gyfarwyddwyr	0			0	0	0	0	0	0
Pensiynau sy'n ymwneud â staff eraill	408			0	179	(300)	(3)	(2)	282
Cynllun 2019-20 yn Talu - Ad-daliad	0			0	0	0	0	0	0
Ailstrwythuro	0			0	0	0	0	0	0
Arall	1,803		(40)	0	975	(373)	(114)	0	2,251
Cyfanswm	95,244	(14,834)	(1,410)	0	42,635	(14,073)	(11,910)	(33)	95,619

Amseru disgwylledig llifoedd arian
parod:

	Yn y flwyddyn hyd at 31 Mawrth 2022	Rhwng 1 Ebrill 2022 a 31 Mawrth 2026	Wedyn	Cyfanswm
				£000
Esgeulustod clinigol:-				
Gofal eilaidd	44,828	38,826	0	83,654
Gofal sylfaenol	0	0	0	0
Gwneud lawn Gofal eilaidd	230	0	0	230
Gwneud lawn Gofal sylfaenol	0	0	0	0
Anaf personol	676	1,657	4,236	6,569
Yr holl golledion a thaliadau arbennig eraill	0	0	0	0
Ffioedd cyfreithiol amddiffyn a gweinyddu arall	1,837	796	0	2,633
Pensiynau sy'n ymwneud â chyn-gyfarwyddwyr	0	0	0	0
Pensiynau sy'n ymwneud â staff eraill	117	165	0	282
Cynllun 2019-20 yn Talu - Ad-daliad	0	0	0	0
Ailstrwythuro	0	0	0	0
Arall	2,251	0	0	2,251
Cyfanswm	49,939	41,444	4,236	95,619

Mae amseriad disgwylledig llifoedd arian yn seiliedig ar yr wybodaeth orau sydd ar gael; ond gallai newid ar sail newidiadau i achosion unigol.

Mae'r Gwasanaeth Cyfreithiol a Risg (rhan o Bartneriaeth Cydwasaethau GIG Cymru) yn rhoi manylion achosion Esgeulustod Clinigol ac Anafiadau Personol gan gynnwys amcangyfrif o symiau'r setliad o amseriad y llif arian.

Cyflenwir y ddarpariaeth ar gyfer Budd-dal Anafiadau Parhaol gan Asiantaeth Pensiynau'r GIG.

Mae darpariaethau eraill yn cynnwys £981k ar gyfer hawliadau Gofal Iechyd Parhaus sef £42k ar gyfer hawliadau ôl-weithredol a £937k ar gyfer Gofal Iechyd Parhaus - effaith Adolygiad Barnwrol.

Mae'r Bwrdd Iechyd yn amcangyfrif y bydd yn derbyn £84,943k gan Gronfa Risg Cymru mewn perthynas ag achosion colledion a thaliadau arbennig (gan gynnwys Esgeulustod Clinigol, Gwneud lawn ac Anafiadau Personol). Yn ogystal â'r darpariaethau a ddangosir uchod, rhoddid rhwymedigaethau digwyddiadaol yn Nodyn 21.1 Rhwymedigaethau Digwyddiadaol.

20. Darpariaethau (parhad)

	Ar 1 Ebrill 2019	Achosion setliad strwythuredig wedi'u trosglwyddo i Gronfa Risg	Trosglwyddo darpariaethau i gredydwy	Trosglwyddo rhwng y cyfredol a'r anghyfredol	Yn codi yn ystod y flwyddyn	Defnyddiwyd yn ystod y flwyddyn	Wedi'i wrthdroi heb ei defnyddi o	Dad-ddirwyn disgownt	Ar 31 Mawrth 2020
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Cyfredol									
Esgeulustod clinigol:-									
Gofal eilaidd	41,408	(8,319)	0	(6,078)	30,139	(11,458)	(11,589)	0	34,103
Gofal sylfaenol	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gwneud lawn Gofal eilaidd	134	0	0	0	1,650	(76)	(1,374)	0	334
Gwneud lawn Gofal sylfaenol	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Anaf personol	603	0	0	(429)	1,477	(725)	(83)	0	843
Yr holl golledion a thaliadau arbennig eraill	0	0	0	0	432	(412)	(20)	0	0
Ffioedd cyfreithiol amddiffyn a gweinyddu arall	1,674	0	0	17	1,422	(570)	(794)		1,749
Pensiynau sy'n ymwneud â chyn-gyfarwyddwyr	0			0	0	0	0	0	0
Pensiynau sy'n ymwneud â staff eraill	137			9	314	(304)	(3)	0	153
Cynllun 2019-20 yn Talu - Ailstrwythuro	0			0	0	0	0	0	0
Ad-dalu	0			0	0	0	0	0	0
Arall	4,003		(3)	0	(454)	(999)	(744)		1,803
Cyfanswm	47,959	(8,319)	(3)	(6,481)	34,980	(14,544)	(14,607)	0	38,985
Anghyfredol									
Esgeulustod clinigol:-									
Gofal eilaidd	37,964	0	0	6,078	17,668	(2,510)	(10,085)	0	49,115
Gofal sylfaenol	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gwneud lawn Gofal eilaidd	0	0	0	0	61	1	(36)	0	26
Gwneud lawn Gofal sylfaenol	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Anaf personol	4,264	0	0	429	1,127	0	0	16	5,836
Yr holl golledion a thaliadau arbennig eraill	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ffioedd cyfreithiol amddiffyn a gweinyddu arall	924	0	0	(17)	337	(75)	(142)		1,027
Pensiynau sy'n ymwneud â chyn-gyfarwyddwyr	0			0	0	0	0	0	0
Pensiynau sy'n ymwneud â staff eraill	220			(9)	42	0	0	2	255
Cynllun 2019-20 yn Talu - Ailstrwythuro	0			0	0	0	0	0	0
Ad-dalu	0			0	0	0	0	0	0
Arall	0		0	0	0	0	0		0
Cyfanswm	43,372	0	0	6,481	19,235	(2,584)	(10,263)	18	56,259
CYFANSWM									
Esgeulustod clinigol:-									
Gofal eilaidd	79,372	(8,319)	0	0	47,807	(13,968)	(21,674)	0	83,218
Gofal sylfaenol	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gwneud lawn Gofal eilaidd	134	0	0	0	1,711	(75)	(1,410)	0	360
Gwneud lawn Gofal sylfaenol	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Anaf personol	4,867	0	0	0	2,604	(725)	(83)	16	6,679
Yr holl golledion a thaliadau arbennig eraill	0	0	0	0	432	(412)	(20)	0	0
Ffioedd cyfreithiol amddiffyn a gweinyddu arall	2,598	0	0	0	1,759	(645)	(936)		2,776
Pensiynau sy'n ymwneud â chyn-gyfarwyddwyr	0			0	0	0	0	0	0
Pensiynau sy'n ymwneud â staff eraill	357			0	356	(304)	(3)	2	408
Cynllun 2019-20 yn Talu - Ailstrwythuro	0			0	0	0	0	0	0
Ad-dalu	0			0	0	0	0	0	0
Arall	4,003		(3)	0	(454)	(999)	(744)		1,803
Cyfanswm	91,331	(8,319)	(3)	0	54,215	(17,128)	(24,870)	18	95,244

21. Rhwymedigaethau digwyddiadol

21.1 Rhwymedigaethau digwyddiadol

	2020-21 £'000	2019-20 £'000
Ni wnaed darpariaethau yn y cyfrifon hyn ar gyfer y symiau canlynol :		
Hawliadau cyfreithiol am honiadau o esgeulustod meddygol neu gyflogwr;		
Gofal Eilaidd	217,628	148,467
Gofal Sylfaenol	225	0
Gwneud lawn am Ofal Eilaidd	1,009	1,190
Gwneud lawn am Ofal Sylfaenol	0	0
Dyledion amheus	0	0
Costau Cyflog Cyfartal	0	0
Costau amddiffyn	2,245	1,974
Costau Gofal Iechyd Parhaus	15	839
Arall	0	235
Cyfanswm gwerth hawliadau dadleuol	221,122	152,705
Symiau (adenilladwy) os bydd hawliadau'n llwyddiannus	(217,807)	(148,642)
Rhwymedigaeth ddigwyddiadol net	3,315	4,063

Gallai hawliadau ymgysylltu eraill godi yn y dyfodol oherwydd digwyddiadau hysbys. Ni ellir pennu'r gwariant a allai godi o hawliadau o'r fath ac ni wnaed unrhyw ddarpariaeth ar eu cyfer.

Y cyflogwr sy'n atebol am Fudd-dal Anafiadau Parhaol o dan Gynllun Budd-dal Anafiadau'r GIG. Gallai hawliadau unigol i Asiantaeth Pensiynau'r GIG godi oherwydd digwyddiadau hysbys.

Mae rhwymedigaethau ar gyfer costau gofal iechyd parhaus yn parhau i ostwng yn dilyn cyfnodau o nifer cynyddol o hawliadau ar ôl cyflwyno terfynau amser a dyddiadau cau gan Lywodraeth Cymru yn dechrau ar 31 Gorffennaf 2014. Mae'r rhwymedigaeth ddigwyddiadol yn adlewyrchu hawliadau a gafwyd gan y BILL ar 31 Mawrth 2021.

Mae BILL Cwm Taf yn gyfrifol am gostau ar ôl 1 Ebrill 2003 ac mae'r datganiadau ariannol yn cynnwys y symiau canlynol sy'n ymwneud â'r costau gofal iechyd parhaus ansicr hynny:

Mae Nodyn 20 yn nodi'r ddarpariaeth £0.04m a wnaed ar gyfer costau gofal parhaus tebygol sy'n ymwneud â 2 hawliad a gafwyd;
Mae Nodyn 21.1 yn nodi'r rhwymedigaeth ddigwyddiadol o £0.02m ar gyfer costau gofal parhaus posibl sy'n ymwneud ag 1 hawliad a gafwyd.
Ymhlith rhwymedigaethau digwyddiadol eraill mae hawliadau gan gyflogaion lle mae canlyniad yr hawliadau'n ansicr.

Lwfans blynyddol treth pensiynau – trefniadau Cynllun yn Talu 2019/20

Yn unol â Chyfarwyddyd Gweinidogol a gyhoeddwyd ar 18 Rhagfyr 2019, mae Llywodraeth Cymru wedi cymryd camau i gefnogi amgylchiadau lle mae rheolau treth pensiynau yn effeithio ar staff clinigol sydd am weithio oriau ychwanegol, ac wedi penderfynu:

gall staff clinigol sy'n aelodau o Gynllun Pensiwn y GIG ac sydd, o ganlyniad i waith a wnaed ym mlwyddyn dreth 2019-20, yn wynebu tâl treth ar dwf buddion pensiwn y GIG, ddewis talu'r ffi hon gan Gynllun Pensiwn y GIG, gyda'u pensiwn yn cael ei ostwng ar ôl ymddeol.

Bydd Llywodraeth Cymru, ar ran Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg, yn talu swm cyfatebol ar ymddeoliad i'r aelodau sy'n dewis ad-dalu eu pensiwn, gan sicrhau eu bod yn cael eu digolledu'n llawn am effaith y didyniad.

Caiff y cynllun hwn ei ariannu'n uniongyrchol gan Lywodraeth Cymru i Is-adran Pensiwn Awdurdod Gwasanaethau Busnes y GIG, y gweinyddwyr ar ran hawlwyr Cymru.

Mae gan staff clinigol tan 31 Mawrth 2022 i ddewis y cynllun hwn a'r gallu i wneud newidiadau hyd at 31 Gorffennaf 2026.

Ar ddyddiad cymeradwyo'r cyfrifon hyn, nid oedd digon o ddata am nifer staff clinigol Cymru sy'n manteisio ar y cynllun i alluogi asesiad rhesymol o'r defnydd a wneir yn y dyfodol. Gan na ellir gwneud amcangyfrif dibynadwy felly i gefnogi creu darpariaeth ar 31 Mawrth 2021, datgelir bodolaeth rhwymedigaeth ddigwyddiadol heb ei meintoli yn lle hynny.

21.2 Rhwymedigaethau Digwyddiadol Annhebygol

2020-21	2019-20
£'000	£'000

Datguddiwch werthoedd y categorïau canlynol o rwymedigaethau digwyddiadol annhebygol:

Gwarantau	0	0
Indemniadau	125	275
Llythyrau Cysur	0	0
Cyfanswm	125	275

21.3 Asedau digwyddiadol

2020-21	2019-20
£'000	£'000

Rhowch fanylion	0	0
	0	0
	0	0
Cyfanswm	0	0

22. Ymrwymadau cyfalaf**Ymrwymadau cyfalaf dan gontract ar 31 Mawrth**

2020-21	2019-20
£'000	£'000

Eiddo, peiriannau ac offer	197,652	15,215
Asedau anniriaethol	0	0
Cyfanswm	197,652	15,215

23. Colledion a thaliadau arbennig

Codir colledion a thaliadau arbennig ar y Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr yn unol ag IFRS ond fe'u cofnodir yn y gofrestr colledion a thaliadau arbennig pan wneir taliad. Felly, paratwir y nodyn hwn ar sail arian parod.

Colled gros i'r Trysorlys

Nifer yr achosion a'r symiau cysylltiedig a dalwyd yn ystod y flwyddyn ariannol

Symiau a dalwyd yn ystod y cyfnod hyd at 31 Mawrth 2021	
Nifer	£
Esgeulustod clinigol	155 10,913,821
Anaf personol	59 803,356
Yr holl golledion a thaliadau arbennig eraill	249 605,818
Cyfanswm	463 12,322,995

Dadansoddiad o achosion sy'n fwy na £300,000 a phob achos arall

Achosion sy'n fwy na £300,000	Rhif	Math o achos	Symiau a dalwyd yn y flwyddyn	Swm Cronnus
			£	£
	03RRSPI0020	Anaf Personol	48,211	777,269
	05RRSMN0039	Esgeulustod Clinigol	0	830,800
	05RVEMN0022	Esgeulustod Clinigol	0	460,000
	08RVEMN0013	Esgeulustod Clinigol	150,000	5,760,000
	09RVEMN0017	Esgeulustod Clinigol	0	944,619
	10RYLMN0092	Esgeulustod Clinigol	0	343,000
	11RYLMN0068	Esgeulustod Clinigol	(39,403)	376,597
	12RYLMN0004	Esgeulustod Clinigol	600,000	2,660,000
	12RYLMN0037	Esgeulustod Clinigol	0	1,300,000
	13RYLMN0096	Esgeulustod Clinigol	100,000	450,000
	13RYLMN0131	Esgeulustod Clinigol	0	8,255,000
	14RYLMN0062	Esgeulustod Clinigol	0	1,170,000
	14RYLMN0127	Esgeulustod Clinigol	0	1,367,733
	14RYLMN0193	Esgeulustod Clinigol	54,000	312,500
	14RYLMN0200	Esgeulustod Clinigol	320,000	2,035,880
	14RYLMN0208	Esgeulustod Clinigol	0	377,520
	14RYLPI0055	Anaf Personol	0	361,722
	15RYLMN0010	Esgeulustod Clinigol	0	1,907,205
	15RYLMN0079	Esgeulustod Clinigol	653,100	828,344
	15RYLMN0109	Esgeulustod Clinigol	2,462,560	3,957,560
	15RYLMN0171	Esgeulustod Clinigol	400,000	400,000
	16RYLMN0078	Esgeulustod Clinigol	0	973,030
	16RYLMN0138	Esgeulustod Clinigol	840,270	865,270
	17RYLMN0022	Esgeulustod Clinigol	629,614	629,614
	17RYLMN0093	Esgeulustod Clinigol	421,919	421,919
	17RYLMN0185	Esgeulustod Clinigol	0	714,284
	19RYLMN0006	Esgeulustod Clinigol	285,000	285,000
	19RYLMN0056	Esgeulustod Clinigol	225,000	225,000
Is-gyfanswm			7,150,271	38,989,866
Pob achos arall			5,172,724	13,724,578
Cyfanswm yr achosion			12,322,995	52,714,444

24. Prydlesi cyllid**24.1 Rhwymedigaethau prydlesi cyllid (fel lesddeiliad)**

Nid oes unrhyw drefniadau prydlesu y mae angen eu datgelu ymhellach.

Symiau sy'n daladwy o dan brydlesi cyllid:

Tir	31 Mawrth 2021 £000	31 Mawrth 2020 £000
Isafswm taliadau prydles		
O fewn blwyddyn	0	0
Rhwng blwyddyn a phum mlynedd	0	0
Ar ôl pum mlynedd	0	0
Llai taliadau cyllid wedi'u dyrannu i gyfnodau yn y dyfodol	0	0
Isafswm taliadau prydles	0	0
Wedi'u cynnwys mewn:		
Benthyciadau cyfredol	0	0
Benthyciadau anghyfredol	0	0
	0	0
Gwerth presennol isafswm taliadau prydles		
O fewn blwyddyn	0	0
Rhwng blwyddyn a phum mlynedd	0	0
Ar ôl pum mlynedd	0	0
Gwerth presennol isafswm taliadau prydles	0	0
Wedi'u cynnwys mewn:		
Benthyciadau cyfredol	0	0
Benthyciadau anghyfredol	0	0
	0	0

24.1 Rhwymedigaethau prydles cyllid (fel lesddeiliad) yn parhau**Symiau sy'n daladwy o dan brydlesi****cyllid:****Adeiladau****31 Mawrth** 31 Mawrth**2021** 2020**£000** £000**Isafswm taliadau prydles**

O fewn blwyddyn

0 0

Rhwyng blwyddyn a phum mlynedd

0 0

Ar ôl pum mlynedd

0 0

Llai taliadau cyllid wedi'u dyrannu i gyfnodau yn y dyfodol

0 0

Isafswm taliadau prydles

0 0

Wedi'u cynnwys mewn:

Benthyciadau cyfredol

0 0

Benthyciadau anghyfredol

0 0**0** 0**Gwerth presennol isafswm taliadau prydles**

O fewn blwyddyn

0 0

Rhwyng blwyddyn a phum mlynedd

0 0

Ar ôl pum mlynedd

0 0

Gwerth presennol isafswm taliadau prydles

0 0

Wedi'u cynnwys mewn:

Benthyciadau cyfredol

0 0

Benthyciadau anghyfredol

0 0**0** 0**Arall****31 Mawrth** 31 Mawrth**2021** 2020**£000** £000**Isafswm taliadau prydles**

O fewn blwyddyn

0 2

Rhwyng blwyddyn a phum mlynedd

0 0

Ar ôl pum mlynedd

0 0

Llai taliadau cyllid wedi'u dyrannu i gyfnodau yn y dyfodol

0 0

Isafswm taliadau prydles

0 2

Wedi'u cynnwys mewn:

Benthyciadau cyfredol

0 2

Benthyciadau anghyfredol

0 0**0** 2**Gwerth presennol isafswm taliadau prydles**

O fewn blwyddyn

0 2

Rhwyng blwyddyn a phum mlynedd

0 0

Ar ôl pum mlynedd

0 0

Gwerth presennol isafswm taliadau prydles

0 2

Wedi'u cynnwys mewn:

Benthyciadau cyfredol

0 0

Benthyciadau anghyfredol

0 0**0** 0

24.2 Rhwymedigaethau prydles cyllid (fel lesddeiliad) - parhad

Nid oes gan y Bwrdd Iechyd Lleol unrhyw brydles cyllid y gellir eu derbyn fel prydleswr.

Symiau sy'n dderbyniadwy o dan brydles cyllid:

	31 Mawrth 2021 £000	31 Mawrth 2020 £000
Buddsoddiad Gros mewn prydles		
O fewn blwyddyn	0	0
Rhwng blwyddyn a phum mlynedd	0	0
Ar ôl pum mlynedd	0	0
Llai taliadau cyllid wedi'u dyrannu i gyfnodau yn y dyfodol	0	0
Isafswm taliadau prydles	0	0
Wedi'u cynnwys mewn:		
Benthyciadau cyfredol	0	0
Benthyciadau anghyfredol	0	0
	0	0
Gwerth presennol isafswm taliadau prydles		
O fewn blwyddyn	0	0
Rhwng blwyddyn a phum mlynedd	0	0
Ar ôl pum mlynedd	0	0
Llai taliadau cyllid wedi'u dyrannu i gyfnodau yn y dyfodol	0	0
Gwerth presennol isafswm taliadau prydles	0	0
Wedi'u cynnwys mewn:		
Benthyciadau cyfredol	0	0
Benthyciadau anghyfredol	0	0
	0	0

25. Contractau'r Fenter Cyllid Preifat (PFI)**25.1 Cynlluniau PFI oddi ar y Datganiad o Sefyllfa Ariannol**

Nid oes gan y Bwrdd Iechyd Lleol unrhyw Gynlluniau PFI oddi ar y datganiad o sefyllfa ariannol.

	Contractau PFI oddi ar y Datganiad o Sefyllfa Ariannol	Contractau PFI oddi ar y Datganiad o Sefyllfa Ariannol
	31 Mawrth 2021 £000	31 Mawrth 2020 £000
Cyfanswm y taliadau sy'n ddyledus o fewn blwyddyn	0	0
Cyfanswm y taliadau sy'n ddyledus rhwng 1 a 5 mlynedd	0	0
Cyfanswm y taliadau sy'n ddyledus wedi hynny	0	0
Cyfanswm y taliadau yn y dyfodol mewn perthynas â chontractau PFI	0	0
Cyfanswm gwerth cyfalaf amcangyfrifedig contractau PFI oddi ar y Datganiad o Sefyllfa Ariannol	0	0

25.2 Cynlluniau PFI ar y Datganiad o Sefyllfa Ariannol

Gwerth cyfalaf y cynllun sydd wedi'i gynnwys mewn Asedau Sefydlog Nodyn 11 **£000**

Preswylfeydd Staff - Ysbyty Brenhinol Morgannwg**1,424****Dyddiad dechrau'r contract:****09/10/1998****Dyddiad gorffen y contract:****21/09/2028**

Disgrifiad o'r Cynllun

Mae'r cynllun preswylfeydd staff yn cynnwys dylunio, adeiladu, ariannu a gweithredu llety staff ar safle Ysbyty Brenhinol Morgannwg. Ymrwymodd y Bwrdd Iechyd i gytundeb prosiect gyda Chymdeithas Tai Charter ar 9 Hydref 1998.

£000**Gwaith Gwres a Phŵer Cyfunedig - Ysbyty'r Tywysog Siarl****1,266****Dyddiad dechrau'r contract:****01/04/2004****Dyddiad gorffen y contract:****31/03/2029**

Mae'r contract ar gyfer gosod, gweithredu, cynnal a chadw a pherchnogaeth ar waith Gwres a Phŵer Cyfunedig a rheoli a gweithredu'n llwyr y gwaith o osod gwaith boeler canolog, ffitiadau golau a system rheoli adeilad ar safle Ysbyty'r Tywysog Siarl.

Mae'r contract yn cynnwys gwarantau perfformiad ar gyfer cyflenwi dŵr poeth a thrydan.

Mae'r strwythur codi tâl yn ei gwneud yn ofynnol i'r Bwrdd Iechyd dalu am wres (ar ffurf dŵr poeth) a grëwyd o'r trydan a gynhyrchir gan y gwaith Gwres a Phŵer Cyfunedig sy'n cael ei gyflenwi am ddim i'r Bwrdd Iechyd.

Cyfanswm y rhwymedigaethau ar gyfer contractau PFI ar y Datganiad o'r Sefyllfa Ariannol (SoFP) sy'n ddyledus:

	PFI ar y SoFP Elfen gyfalaf	PFI ar y SoFP Llog priodoledig	PFI ar y SoFP Taliadau gwasanaeth 31 Mawrth 2021
	31 Mawrth 2021 £000	31 Mawrth 2021 £000	£000
Cyfanswm y taliadau sy'n ddyledus o fewn blwyddyn	163	36	435
Cyfanswm y taliadau sy'n ddyledus rhwng 1 a 5 mlynedd	704	89	1,738
Cyfanswm y taliadau sy'n ddyledus wedi hynny	439	13	1,304
Cyfanswm y taliadau yn y dyfodol mewn perthynas â chontractau PFI	1,306	138	3,477

	PFI ar y SoFP Elfen gyfalaf	PFI ar y SoFP Llog priodoledig	PFI ar y SoFP Taliadau gwasanaeth 31 Mawrth 2020
	31 Mawrth 2020 £000	31 Mawrth 2020 £000	£000
Cyfanswm y taliadau sy'n ddyledus o fewn blwyddyn	157	41	428
Cyfanswm y taliadau sy'n ddyledus rhwng 1 a 5 mlynedd	684	111	1,714
Cyfanswm y taliadau sy'n ddyledus wedi hynny	624	27	1,500
Cyfanswm y taliadau yn y dyfodol mewn perthynas â chontractau PFI	1,465	179	3,642

Cyfanswm gwerth presennol rhwymedigaethau ar gyfer contractau PFI ar y SoFP

0

25.3 Taliadau ar wariant

	2020-21	2019-20
	£000	£000
Taliadau gwasanaeth ar gyfer contractau PFI ar y Datganiad o Sefyllfa Ariannol (ac eithrio costau llog)	435	424
Cyfanswm y gost ar gyfer contractau PFI oddi ar y Datganiad o Sefyllfa Ariannol	0	0
Y cyfanswm a godir yn y flwyddyn ar wariant mewn perthynas â chontractau PFI	435	424

Mae'r BILI wedi ymrwymo i'r taliadau blynyddol canlynol

	31 Mawrth 2021	31 Mawrth 2020
	£000	£000
Dyddiad dod i ben y cynllun PFI:		
Heb fod yn hwyrach na blwyddyn	0	0
Yn hwyrach na blwyddyn, heb fod yn hwyrach na phum mlynedd	0	0
Yn hwyrach na phum mlynedd	435	428
Cyfanswm	435	428

Bydd y taliadau blynyddol amcangyfrifedig yn y dyfodol yn amrywio o'r rhai y mae'r BILI wedi ymrwymo i'w gwneud yn ystod y flwyddyn nesaf drwy effaith symud yn y Mynegai Prisiau Manwerthu.

25.4 Nifer y contractau PFI

	Nifer y contractau PFI ar y SoFP	Nifer y Contractau PFI oddi ar y SoFP
Nifer y contractau PFI	2	0
Nifer y contractau PFI sydd ag ymrwymiad llwyr yn unigol > £500m	0	0

Contract PFI

Nifer y contractau PFI sydd ag ymrwymiad llwyr yn unigol > £500m

Ar /
Oddi ar y
datganiad
o sefyllfa
ariannol

0

Contract PFI

Preswylfeydd staff, Ysbyty Brenhinol Morgannwg

Ar

Gwaith gwres a phŵer cyfunedig, Ysbyty'r Tywysog Siarl

Ar

25.5 Nid oes gan y BILI Unrhyw Bartneriaethau Preifat Cyhoeddus

26. Rheoli risg ariannol

Mae safon adrodd ariannol IFRS 7 yn gofyn am ddatgelu'r rôl y mae offerynnau ariannol wedi'i chael yn ystod y cyfnod o ran creu neu newid y risgiau y mae corff yn eu hwynebu wrth ymgymryd â'i weithgareddau. Nid yw'r BILI yn agored i'r graddau o risg ariannol a wynebir gan endidau busnes. Hefyd, mae offerynnau ariannol yn chwarae rôl lawer mwy cyfyngedig o ran creu neu newid risg nag a fyddai'n nodweddiadol o gwmnïau rhestredig, y mae'r safonau hyn yn berthnasol iddynt yn bennaf. Mae gan y BILI bwerau cyfyngedig i fuddsoddi a chynhyrchir asedau a rhwymedigaethau ariannol gan weithgareddau gweithredol o ddydd i ddydd yn hytrach na chael eu dal i newid y risgiau sy'n wynebu'r BILI wrth ymgymryd â'i weithgareddau.

Risg arian cyfred

Mae'r BILI yn sefydliad domestig yn bennaf gyda'r mwyafrif helaeth o drafodion, asedau a rhwymedigaethau yn y DU ac yn seiliedig ar Sterling. Nid oes gan y BILI unrhyw weithrediadau tramor. Felly, mae gan y BILI gysylltiad isel ag amrywiadau yn y gyfradd arian cyfred.

Risg cyfradd llog

Ni chaniateir i Fyrddau Iechyd Lleol fenthycu. Felly mae gan y BILI gysylltiad isel ag amrywiadau yn y gyfradd llog.

Risg credyd

Gan fod y rhan fwyaf o gyllid y BILI yn deillio o arian y pleidleisiwyd arno gan Lywodraeth Cymru, mae gan y BILI gysylltiad isel â risg credyd.

Risg hylifedd

Mae'n ofynnol i'r BILI weithredu o fewn terfynau arian parod a bennir gan Lywodraeth Cymru ar gyfer y flwyddyn ariannol ac mae'n tynnu arian oddi ar Lywodraeth Cymru i lawr yn ôl y gofyn. Felly, nid yw'r BILI yn agored i risgiau hylifedd sylweddol.

27. Symudiadau mewn cyfalaf gweithio

	2020-21 £000	2020-21 £000	2019-20 £000	2019-20 £000
	Gweithgared- dau CT		Gweithgared- dau CT	
(Cynnydd)/gostyngiad mewn rhestri eiddo	10	10	(1,780)	(1,780)
(Cynnydd)/gostyngiad mewn masnach a symiau derbyniadwy eraill – anghyfredol	10,771	10,771	(11,335)	(11,335)
(Cynnydd)/gostyngiad mewn masnach a symiau derbyniadwy eraill - cyfredol	(23,742)	(31,292)	(17,059)	(13,387)
Cynnydd/(gostyngiad) mewn masnach a symiau taladwy eraill - anghyfredol	(164)	(164)	(159)	(159)
Cynnydd/(gostyngiad) mewn masnach a symiau taladwy eraill - cyfredol	42,096	53,325	36,614	38,701
Cyfanswm	28,971	32,650	6,281	12,040
Addasu ar gyfer symudiadau croniadau mewn asedau sefydlog - credydwy	(5,191)	(5,191)	2,251	2,251
Addasu ar gyfer symudiadau croniadau mewn asedau sefydlog - dyledwy	353	353	77	77
Addasiadau eraill	5,797	5,797	158	158
	29,930	33,609	8,767	14,526

28. Addasiadau llif arian eraill

	2020-21 £000	2020-21 £000	2019-20 £000	2019-20 £000
	Gweithgared- dau CT		Gweithgared- dau CT	
Dibrisiad	25,678	25,678	23,901	23,901
Amortieiddiad	300	300	421	421
(Enillion)/Colled wrth Waredu	(121)	(121)	(82)	(82)
Amhariadau a gwrthdroadau	17,840	17,840	(1,189)	(1,189)
Rhyddhau credydau gohiriedig PFI	0	0	0	0
Asedau Covid PCGC a gyhoeddwyd wedi'u debydu i wariant ond heb fod yn arian parod	0	0	0	0
Asedau Covid a dderbyniwyd wedi'u credydu i refferiw ond heb fod yn arian parod	(5,471)	(5,471)	0	0
Asedau a roddwyd a dderbyniwyd wedi'u credydu i refferiw ond heb fod yn arian parod	(200)	(200)	(1,862)	(1,862)
Asedau Grant y Llywodraeth a dderbyniwyd wedi'u credydu i refferiw ond heb fod yn arian parod	(1,428)	(1,428)	(49)	(49)
Symudiadau nad ydynt yn arian parod mewn darpariaethau	14,156	14,448	21,055	21,041
Symudiadau eraill	23,888	23,888	21,732	21,732
Cyfanswm	74,642	74,934	63,927	63,913

29. Digwyddiadau ar ôl y Cyfnod Adrodd

Awdurdodwyd y datganiadau ariannol hyn i'w cyhoeddi gan y Prif Weithredwr a'r Swyddog Atebol ar 9 Mehefin 2021 a disgwylir iddynt gael eu hardystio gan Archwilydd Cyffredinol Cymru ar 15 Mehefin 2021.

30. Trafodion Partion Cysylltiedig

Yn ystod y flwyddyn nid oes yr un o aelodau'r Bwrdd nac aelodau o'r staff rheoli allweddol na phartion sy'n gysylltiedig â hwy wedi ymgymryd ag unrhyw drafodion perthnasol gyda'r Bwrdd Iechyd Lleol.

Ystyrir Llywodraeth Cymru yn barti cysylltiedig. Yn ystod y flwyddyn mae Bwrdd Iechyd Lleol Prifysgol Cwm Taf Morgannwg wedi cael nifer sylweddol o drafodion perthnasol gyda Llywodraeth Cymru a chydag endidau eraill yr ystyrir Llywodraeth Cymru yn rhiant-gorff ar eu rhan, sef,

	2020-21 Gwariant £000	2020-21 Incwm £000	2020-21 Credydwy'r £000	2020-21 Dyledwyr £000
Llywodraeth Cynulliad Cymru	22	1,201,044	0	4,326
WHSSC (gweler isod)	155,740	10,816	1,373	2,016
Ymddiriedolaethau'r GIG				
Iechyd Cyhoeddus Cymru	1,319	3,088	557	563
Felindre	38,786	5,976	796	2,116
Gwasanaethau Ambiwlsans Cymru	2,413	35	595	3
Byrddau Iechyd Lleol				
Aneurin Bevan	1,936	22,629	75	358
Betsi Cadwaladr	36	137	(11)	14
Caerdydd a'r Fro	31,885	16,491	1,716	392
Hywel Dda	546	685	30	43
Powys	15	2,461	11	44
Bae Abertawe	44,724	33,199	375	1,132
Awdurdod Iechyd Arbennig				
AGIC	0	11,729	0	382
Cyfanswm	<u>277,422</u>	<u>1,308,290</u>	<u>5,517</u>	<u>11,389</u>

Yn ogystal, mae'r Bwrdd Iechyd Lleol wedi cael nifer o drafodion perthnasol gydag Adrannau eraill y Llywodraeth a chyrrf eraill llywodraeth ganolog a lleol. Bu'r rhan fwyaf o'r trafodion hyn gyda:

Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr	15,312	2,279	7,957	1,117
Cyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf	25,155	16,352	7,916	20,820
Cyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful	3,492	1,300	1,627	594

Cafodd y BILI hefyd daliadau refereniw o Gronfeydd Elusennol GIG Cwm Taf Morgannwg sy'n dod i gyfanswm o £0.264m (£0.415m yn 2019-20) a chyfraniadau cyfalaf gwerth cyfanswm o £0.051m (£0.059m yn 2019-20). Mae'r Ymddiriedolwyr hefyd yn aelodau o'r Bwrdd.

Mae gan nifer o aelodau Bwrdd y BILI fuddiannau mewn partion cysylltiedig fel a ganlyn:

Enw	Manylion	Buddiannau
Mr Greg Dix	Cyfarwyddwr Nyrsio, Bydwreigiaeth a Gofal Cleifion	Athro Ymweld, Phrifysgol De Cymru
Dr Nicholas T Lyons	Cyfarwyddwr Meddygol	Gŵr yn gyflogai i Fwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg.
Dr Kelechi Nnoaham	Cyfarwyddwr Iechyd y Cyhoedd	Priod yn gyflogai i Fwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg.
Dr Fiona Jenkins	Cyfarwyddwr Therapiau a Gwyddorau Iechyd	Priod yn gyflogai i Fwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg. Cyfarwyddwr Arloesi mewn Gwella Clwyfau Cymru (Daeth i ben ym mis Tachwedd 2020)
Mrs Maria Thomas	Is-gadeirydd	Cyfarwyddwr Gweithredol Therapiau a Gwyddorau Iechyd yn BIP Caerdydd a'r Fro
Mr Ian Wells	Aelod Annibynnol	Aelod Gweithredol o Gymorth Cancer Macmillan Merthyr. Ymddiriedolwr Merthyr Tudful Ddiogelach. Aelod o Urdd St John Cymru. Is-gadeirydd Cyngor St John, Caerdydd a'r Fro.
Mr Keiron Montague	Aelod Annibynnol	Ymchwilydd Prifysgol Cymru y Drindod Dewi Sant.
Mr Melvin Jehu	Aelod Annibynnol	Ymchwilydd Gwasanaeth Gwybodeg GIG Cymru Cyfarwyddwr Trivallis Ltd. Aelod Annibynnol (Is-gadeirydd) Panel Troseddau Heddlu De Cymru. Cadeirydd (Pwyllgor Safonau) Cyngor Rhondda Cynon Taf. Ymddiriedolwr Cancer Aid, Merthyr Tudful. Ymddiriedolwr Merthyr Tudful Ddiogelach. Mae ei wraig yn gyflogai i Fwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg.
Y Cyng. Philip Joseph White	Aelod Annibynnol	Ymddiriedolwyr Gofal a Thrwio Pen-y-bont ar Ogwr
Mrs Jayne Sadgrove	Aelod Annibynnol	Uwch Gymrawd Proffesiynol Prifysgol Caerdydd. Cyfarwyddwr Cardiff Union Services Ltd Ymddiriedolwr ac Is-gadeirydd Bwrdd Undeb Myfyrwyr Prifysgol Caerdydd.
Mrs Nicola Milligan	Aelod Annibynnol	Mab yn gyflogai i Brifysgol Gwyddorau Gofal Iechyd Caerdydd. Aelod Bwrdd Coleg Brenhinol y Nyrsys yng Nghymru. Is-gadeirydd, Coleg Brenhinol y Nyrsys yng Nghymru.
Mrs Dilys Jouvenat	Aelod Annibynnol	Cadeirydd Cyngor ar Bopeth Rhondda Cynon Taf
Ms Suzanne Scott-Thomas	Aelod Cyswilt	Cadeirydd Bwrdd Fferylliaeth Cymru y Gymdeithas Fferyllol Frenhinol Mae ei chwaer yn Athro ac yn Gyfarwyddwr Canolfan Ymchwil Dementia ym Mhrifysgol Caerdydd. Mae ei chwaer-yng-nghyfraith a'i niith yn gyflogaion Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg.
Mrs Sharon Richards	Aelod Bwrdd Cyswilt	Ysgrifennydd Cwmni a Phrif Swyddog Gweithredu Gwirfoddol Merthyr Tudful

Cyfanswm gwerth y trafodion gyda'r partion cysylltiedig hyn:

Taliadau i barti cysylltiedig	Derbyniadau gan barti cysylltiedig	Symiau sy'n ddyledus i barti cysylltiedig	Symiau sy'n ddyledus gan barti cysylltiedig
£000	£000	£000	£000
Cancer Aid, Merthyr Tudful	15	0	49
Prifysgol Caerdydd	286	51	8
Gofal a Thrwio Pen-y-bont ar Ogwr	130	0	120
Cymorth Cancer Macmillan Merthyr	0	151	0
YMCA Castell-nedd.	0	0	0
Cyngor ar Bopeth Rhondda Cynon Taf	13	0	0
Coleg Brenhinol y Nyrsys yng Nghymru	56	0	0
Bwrdd Fferylliaeth Cymru y Gymdeithas Fferyllol Frenhinol	2	0	0
Merthyr Tudful Ddiogelach	74	0	4
Panel Troseddau Heddlu De Cymru	0	233	0
St John Cymru Wales	151	0	38
Trivallis Cyf.	0	0	0
Prifysgol De Cymru	762	0	81
Prifysgol Cymru y Drindod Dewi Sant	5	0	2
Gweithredu Gwirfoddol Merthyr Tudful	626	0	0
Welsh Wound Innovation Ltd	177	0	0

30. Trafodion Partïon Cysylltiedig**Gwasanaethau Iechyd Arbenigol Cymru a Gwasanaethau Ambwlans Brys**

Mae WHSSC ac EASC yn is-bwyllgorau i bob un o'r 7 Bwrdd Iechyd Lleol yng Nghymru. Felly, byddai unrhyw drafodiad cysylltiedig yn rhan o ddatganiadau ariannol statudol pob BILI. Er bod gan y pwyllgorau dimau gweithredol nid cyfarwyddwyr gweithredol yw'r rhain ac fe'u cyflogir gan BILI Cwm Taf Morgannwg fel y sefydliad cynnal.

Yn ystod 2020/2021, mabwysiadodd y Cydbwyllgor ddull rhannu risg a gymhwysir i bob trafodyn ariannol. Yn unol â'r Rheolau Sefydlog, rhaid i'r Cydbwyllgor gytuno ar gyfanswm cyllideb i gynllunio a sicrhau'r gwasanaethau perthnasol a ddarparwyd iddynt. Rhaid i'r Cydbwyllgor hefyd gytuno ar y cyfraniad cyllid priodol sy'n ofynnol gan bob BILI.

Bydd yn ofynnol i bob BILI sicrhau bod lefel yr arian a amlinellir yn y cynllun blynyddol ar gael i'r Cydbwyllgor.

Bydd y cynllun yn cynnwys yr incwm rhannu risg a gafwyd gan bob BILI yn ystod 2021/2021 yn unol â Nodyn 4, gwariant a gafwyd gan WHSSC ac EASC gyda darparwyr gwasanaethau trydyddol ac arbenigol yn unol â Nodyn 3.2 ac a ddadansoddir yn y Dadansoddiad Segmentol yn Nodyn 33. Mae gwariant ar gostau rhedeg, staffio a gweinyddu a gafwyd gyda sefydliadau eraill GIG Cymru wedi'i dynnu o Nodyn 3.3 ond nid yw'n cwmpasu cyfanswm yr holl gostau cynnal, y mae'r mwyafrif ohonynt yn drafodion gyda sefydliadau y tu allan i GIG Cymru neu'n gostau staff.

Mae Felindre a Gwasanaeth Ambwlans Cymru wedi'u cynnwys fel darparwyr yn unig, am mai dim ond aelodau cyswllt o'r Pwyllgor yw'r ddau, heb fod unrhyw hawliau pleidleisio ganddynt.

	Incwm (Nodyn 4) £000	Gwariant (Nodyn 3.2) £000	Costau cynnal (Nodyn 3.3) £000	Dyledwyr (Nodyn 15) £000	Credydwyr (Nodyn 18) £000
Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro	137,992	266,982	219	4,441	3,322
Bwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan	161,384	8,759	146	2,370	441
BIPCTM	189,601	44,247	0	3,101	4,688
Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe	104,627	120,445	64	486	3,526
Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg	155,740	10,151	665	1,373	2,016
Bwrdd Iechyd Prifysgol Hywel Dda	102,632	2,414	45	1,006	585
Bwrdd Iechyd Addysgu Powys	41,429	57	14	346	493
Ymddiriedolaeth GIG Iechyd Cyhoeddus Cymru	56	102	34	16	22
Ymddiriedolaeth GIG Felindre		47,432	51	2,012	7
Ymddiriedolaeth GIG Gwasanaethau Ambwlans Cymru	40	172,180	140	12	1,453
	893,501	672,769	1,378	15,163	16,553

Aelodaeth o'r Cydbwyllgorau a hawliau pleidleisio:

Mae gan Brif Weithredwyr Byrddau Iechyd Lleol hawliau pleidleisio ar y pwyllgor, ond aelodau cyswllt yn unig yw Prif Weithredwyr Ymddiriedolaethau. Yn ystod 2020/2021 mae WHSSC ac EASC wedi ymrwymo i drafodion perthnasol gyda'r sefydliadau a gynrychiolir fel y rhestrir uchod

Judith Paget	Aelod WHSSC ac EASC		Prif Weithredwr Bwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan
Carol Shillabeer	Aelod WHSSC ac EASC		Prif Weithredwr Bwrdd Iechyd Addysgu Powys
Simon Dean	Aelod WHSSC ac EASC	i fis Awst 2020	Prif Weithredwr Dros Dro BIPCTM
Gill Harris	Aelod WHSSC ac EASC	Medi - Rhag 2020	Prif Weithredwr Dros Dro BIPCTM
Jo Whitehead	Aelod WHSSC ac EASC	o fis Ionawr 2021	Prif Weithredwr BIPCTM
Sharon Hopkins	Aelod WHSSC ac EASC	i fis Awst 2020	Prif Weithredwr Dros Dro Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg
Paul Mears	Aelod WHSSC ac EASC	o fis Medi 2020	Prif Weithredwr Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg
Len Richards	Aelod WHSSC ac EASC		Prif Weithredwr Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro
Steve Moore	Aelod WHSSC ac EASC		Prif Weithredwr Bwrdd Iechyd Prifysgol Hywel Dda
Tracy Myhill	Aelod WHSSC ac EASC	i fis Rhagfyr 2020	Prif Weithredwr Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe
Mark Hackett	Aelod WHSSC ac EASC	o fis Ionawr 2021	Prif Weithredwr Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe

Mae'r canlynol yn Aelodau Cyswllt o'r Cydbwyllgor ac felly nid oes ganddynt hawliau pleidleisio.

Tracey Cooper	Aelod Cyswllt WHSSC ac EASC		Prif Weithredwr Ymddiriedolaeth GIG Iechyd Cyhoeddus Cymru
Steve Ham	Aelod Cyswllt WHSSC ac EASC		Prif Weithredwr Ymddiriedolaeth GIG Felindre
Jason Killens	Aelod Cyswllt EASC		Prif Weithredwr, Ymddiriedolaeth GIG Gwasanaethau Ambwlans Cymru

Kieron Donovan	Aelod Cysylltiedig WHSSC	i fis Mawrth 2021	Cadeirydd Rhwydwaith Clinigol Arennol Cymru
----------------	--------------------------	-------------------	---

Y canlynol yw swyddogion sydd â hawliau pleidleisio ar y cydbwyllgor

Sian Lewis	Rheolwr Gyfarwyddwr WHSSC		Dim buddiannau wedi'u datgan
Stuart Davies	Cyfarwyddwr Cyllid WHSSC ac EASC		Dim buddiannau wedi'u datgan
Iolo Doull	Cyfarwyddwr Meddygol Dros Dro WHSSC o fis Medi 2020	Ymddiriedolaeth Ash Wales, Dim trafodion yn 2020/2021	
Jennifer Thomas	Cyfarwyddwr Meddygol WHSSC	i fis Awst 2020	Dim buddiannau wedi'u datgan
Carole Bell	Cyfarwyddwr Nyrsio WHSSC		Dim buddiannau wedi'u datgan
Stephen Harthy	Prif Swyddog Gwasanaethau Ambwlans EASC		Dim buddiannau wedi'u datgan

Aelodau Annibynnol sydd â Buddiant wedi'i Ddatgan

Vivienne Harpwood	Cadeirydd WHSSC	i fis Medi 2020	Cadeirydd, Bwrdd Iechyd Addysgu Powys
Kate Eden	Cadeirydd WHSSC	o fis Hydref 2020	Cadeirydd, Ymddiriedolaeth GIG Iechyd Cyhoeddus Cymru
Emrys Elias	Aelod Annibynnol ac Is-gadeirydd WHSSC		Aelod Bwrdd Annibynnol, BIP Aneurin Bevan
Ian Phillips	Aelod Annibynnol WHSSC		Aelod Bwrdd Annibynnol, Bwrdd Iechyd Addysgu Powys

Paul Griffiths	Aelod Annibynnol WHSSC	i fis Rhagfyr 2020	Aelod Bwrdd Annibynnol, BIP Cwm Taf Morgannwg
Chris Turner	Cadeirydd EASC		Llywodraethwr Prifysgol Fetropolitan Caerdydd Y gwariant a gofnodwyd gyda Phrifysgol Fetropolitan Caerdydd yn 2020/2021 oedd £21,067

31. Asedau trydydd parti

Roedd gan y BILI £8,862.32 o arian parod yn y banc ac mewn llaw ar 31 Mawrth 2021 (31 Mawrth 2020, £9,895.30) sy'n ymwneud ag arian a gadwyd gan y BILI ar ran cleifion. Cyfanswm yr arian parod a gedwir yng Nghyfrifon Buddsoddi Cleifion oedd £dim ar 31 Mawrth 2021 (31 Mawrth 2020, £dim). Mae hyn wedi'i eithrio o'r ffigur cyfwerth ag Arian Parod ac Arian Parod a adroddwyd yn y Cyfrifon.

32. Cyllidebau cyfun

Gwasanaeth Cyfarpar Cymunedol Integredig Rhondda Cynon Taf, Pen-y-bont ar Ogwr a Merthyr Tudful

Mae'r Bwrdd Iechyd wedi ymrwymo i gyllideb gyfun gyda

Chyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf
Cyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful
Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr

Daeth y trefniant partneriaeth gyda Bwrdd Iechyd Lleol Prifysgol Abertawe Bro Morgannwg i ben ar 31 Mawrth 2019 oherwydd trosglwyddo'r cyfrifoldeb am ddarparu gwasanaethau gofal iechyd i bobl yn ardal Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr o BIP Abertawe Bro Morgannwg i BIP Cwm Taf Morgannwg o 1 Ebrill 2019.

O dan y trefniant caiff cronfeydd eu gyfuno o dan adran 33 o Ddeddf GIG (Cymru) 2006 ar gyfer darparu Gwasanaeth Cyfarpar Cymunedol Integredig. Mae'r gwasanaeth i alluogi plant ac oedolion sydd angen cymorth i gyflawni gweithgareddau hanfodol bywyd pob dydd er mwyn cynnal eu hiechyd a'u hannibyniaeth a byw bywyd mor llawn â phosibl. Gall yr offer a ddarperir gynnwys, er enghraifft:

- Offer nyrsio cartref cymunedol
- Offer ar gyfer bywyd pob dydd
- Byw ffisiotherapi
- Seddi Statig

Mae nodyn memorandwm i'r cyfrifon yn rhoi manylion yr incwm a'r gwariant ar y cyd.

Cyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf sy'n cynnal y gronfa. Rheolir gweithrediad ariannol y gronfa gan gytundeb cyllideb gyfun rhwng y sefydliadau a enwir uchod a'r Bwrdd Iechyd. Mae'r Bwrdd Iechyd yn gyfrifol am ei gyfran o gyfraniadau at y gyllideb mewn gwariant. Mae cyfraniadau'n seiliedig ar weithgareddau rhagolwg pob sefydliad unigol. Asedau, rhwymedigaethau, incwm a gwariant sy'n deillio o weithgareddau'r gyllideb gyfun, a nodwyd yn unol â'r cytundeb cyllideb gyfun.

Cyllid	2020-21 £'000	2019-20 £'000
Cyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf	1,260	812
Cyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful	140	126
Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr	691	729
Bwrdd Iechyd Lleol Prifysgol Cwm Taf Morgannwg	640	919
Cyfanswm Cyllid Partneriaid	2,731	2,586
Cyllid I.C.F.	39	28
Incwm Arall a Dderbyniwyd	242	218
Cyfanswm y Cyllid	3,012	2,832
 Gwariant		
Darparu gwasanaethau offer cymunedol o fewn Bwrdeistrefi Sirol Rhondda Cynon Taf, Pen-y-bont ar Ogwr a Merthyr Tudful.	3,317	2,799
 Gwarged Cyllideb Gyfun wedi'i gario ymlaen	(305)	33

32. Cyllidebau cyfun (parhad)**Llety Cartrefi Gofal Cwm Taf Morgannwg**

Mae'r Bwrdd Iechyd wedi ymrwmo i drefniant cronfa gyfun gyda Chyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf, Cyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful a Chyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr.

Gwneir y Cytundeb ar gyfer CRONFA GYFUN LLETY CARTREFI GOFAL CWM TAF MORGANNWG o dan Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 (y 'Ddeddf') a Rheoliadau Trefniadau Partneriaeth (Cymru) 2015 (y 'Rheoliadau').

Mae'r Cytundeb yn darparu ar gyfer sefydlu CRONFA GYFUN LLETY CARTREFI GOFAL CWM TAF MORGANNWG a fydd yn ymgymryd â'r swyddogaethau canlynol ar ran y Partion.

- Swyddogaethau awdurdod lleol o dan adrannau 35 a 36 o'r Ddeddf, lle penderfynwyd diwallu anghenion yr oedolyn drwy ddarparu neu drefnu darparu llety mewn cartref gofal;
- Swyddogaethau Bwrdd Iechyd Lleol o dan adran 3 o Ddeddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Cymru) 2006 mewn perthynas ag oedolyn, mewn achosion lle:
 - Mae gan yr oedolyn angen sylfaenol am ofal iechyd a phenderfynwyd diwallu anghenion yr oedolyn drwy drefnu darparu llety mewn cartref gofal, neu
 - Nid oes gan yr oedolyn angen sylfaenol am ofal iechyd ond ni ellir diwallu anghenion yr oedolyn heblaw bod yr awdurdod lleol yn trefnu darparu llety ynghyd â gofal nyrsio

Mae nodyn memorandwm i'r cyfrifon yn rhoi manylion yr incwm a'r gwariant ar y cyd.

Cyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf sy'n cynnal y gronfa. Rheolir gweithrediad ariannol y gronfa gan gytundeb cyllideb gyfun rhwng y sefydliadau a enwir uchod a'r Bwrdd Iechyd. Mae'r Bwrdd Iechyd yn gyfrifol am ei gyfran o gyfraniadau at y gyllideb mewn gwariant. Mae cyfraniadau'n seiliedig ar weithgareddau rhagolwg pob sefydliad unigol. Asedau, rhwymedigaethau, incwm a gwariant sy'n deillio o weithgareddau'r gyllideb gyfun, a nodwyd yn unol â'r cytundeb cyllideb gyfun.

Cyllid	2020-21 £'000	2019-20 £'000
Cyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf	24,618	23,187
Cyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful	4,478	5,209
Bwrdd Iechyd Lleol Prifysgol Cwm Taf Morgannwg	15,679	11,773
Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr	9,510	0
Cyfanswm Cyllid Partneriaid	54,285	40,169
Incwm Arall a Dderbyniwyd	0	19
Balans wedi'i gario ymlaen	21	6
Cyfanswm y Cyllid (a)	54,306	40,194
Gwariant (b)		
Amcan - talu ffioedd gofal i gartrefi am ddarparu gofal nyrsio a phreswyl o fewn Bwrdeistrefi Sirol Rhondda Cynon Taf a Merthyr Tudful.	54,291	40,173
Tanwariant net/(gorwariant) (a) - (b)	15	21

32. Cyllidebau cyfun (parhad)

Gwasanaethau Cymunedol Integredig Pen-y-bont ar Ogwr

Mae'r Bwrdd Iechyd wedi ymrwymo i gyllideb gyfun gyda:

Chyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr

O dan y trefniant, caiff cronfeydd eu cyfuno o dan adran 33 o Ddeddf GIG (Cymru) 2006 ar gyfer darparu Gwasanaeth Cymunedol Integredig. Bydd dull gweithredu'r Partneriaid yn gyson â'r egwyddorion yn "Gwasanaethau Cymdeithasol Cynaliadwy: Fframwaith Gweithredu" sy'n nodi'r camau y mae angen eu cymryd i sicrhau bod gwasanaethau gofal a chymorth yn ymateb i lefelau cynyddol o alw a disgwyliadau newidiol, yn enwedig ar gyfer pobl hyn fregus.

Mae partneriaid yn cyflawni eu hymrwymiad datganedig er budd oedolion yn y rhanbarth:

Cymorth i bobl aros yn annibynnol a chadw'n iach

Mwy o bobl yn cael gofal gartref er mwyn gwella cymaint â phosibl, gydag arosiadau byrrach yn yr ysbyty os ydynt yn sâl

Newid yn y llwybr i ffwrdd o ofal sefydliadol i ofal cymunedol, sydd ar gael bob 7 diwrnod

Gofyn i lai o bobl ystyried gofal cartref preswyl neu nysio hirdymor, yn enwedig mewn argyfwng

Diagnosis cynharach o ddementia a mynediad cyflymach at gymorth arbenigol i'r rhai sydd ei angen

Mwy o bobl yn byw gyda chymorth technoleg a gwasanaethau cymorth priodol

Darparu gwasanaethau sy'n fwy cydgysylltiedig ynghylch anghenion yr unigolyn sydd â llai o ddyblygu neu drosglwyddo rhwng asiantaethau iechyd a gofal cymdeithasol

Mae nodyn memorandwm i'r cyfrifon yn rhoi manylion yr incwm a'r gwariant ar y cyd.

Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr sy'n cynnal y gronfa. Rheolir gweithrediad ariannol y gronfa gan gytundeb cyllideb gyfun rhwng y sefydliadau a enwir uchod a'r Bwrdd Iechyd. Mae'r Bwrdd Iechyd yn gyfrifol am ei gyfran o gyfraniadau at y gyllideb mewn gwariant. Asedau, rhwymedigaethau, incwm a gwariant sy'n deillio o weithgareddau'r gyllideb gyfun, a nodwyd yn unol â'r cytundeb cyllideb gyfun.

Cyfrif memorandwm cyllideb gyfun ar gyfer y cyfnod 1 Ebrill 2020 – 31 Mawrth 2021

Cyllid	2020-21 £'000	2019-20 £'000
Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr	£2,231	2,539
Bwrdd Iechyd Lleol Prifysgol Cwm Taf Morgannwg	£2,455	2,637
Cyfanswm y Cyllid	£4,686	5,176

Gwariant

Darparu Gwasanaeth Cymorth Cymunedol ac Ailalluogi	£4,686	5,176
Tan-/gor-wariant net	DIM	DIM

33. Segmentau gweithredu

Mae IFRS 8 yn mynnu bod cyrff yn adrodd gwybodaeth am bob un o'i segmentau gweithredu.

Mae'r wybodaeth ganlynol yn segmentu canlyniadau Bwrdd Iechyd Lleol Cwm Taf Morgannwg yn ôl:

- Gweithgareddau gofal iechyd
- Pwyllgor Gwasanaethau Iechyd Arbenigol Cymru (WHSSC)
- Cyd-bwyllgor Gwasanaethau Ambiwlans Brys (EASC)

Costau Gweithredu 2020-21

	Gweithgareddau gofal iechyd	WHSSC	EASC	Trafodion rhyng-segment	BILI Cwm Taf Cyfanswm
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Gwariant ar wasanaethau gofal iechyd sylfaenol	243,573	0	0	0	243,573
Gwariant ar ofal iechyd gan ddarparwyr eraill	335,415	706,342	180,674	(165,341)	1,057,090
Gwariant ar wasanaethau ysbytai ac iechyd cymunedol	796,974	5,544	3,045	(1,165)	804,398
	1,375,962	711,886	183,719	(166,506)	2,105,061
Llai: Incwm Amrywiol	(141,265)	(711,886)	(183,719)	166,506	(870,364)
Costau gweithredu net BILI cyn llog ac enillion a cholledion eraill	1,234,697	0	0	0	1,234,697
Incwm Buddsoddi	0	0	0	0	0
(Enillion) / Colledion Eraill	(121)	0	0	0	(121)
Costau cyllid	8	0	0	0	8
Costau gweithredu net ar gyfer y flwyddyn ariannol	1,234,584	0	0	0	1,234,584

Asedau Net 2020-21

	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Cyfanswm yr asedau anghyfredol	593,357	0	0	0	593,357
Cyfanswm yr asedau cyfredol	131,732	31,481	3,678	(3,389)	163,502
Cyfanswm rhwymedigaethau cyfredol	(224,789)	(43,323)	(3,678)	3,389	(268,401)
Cyfanswm rhwymedigaethau anghyfredol	(46,823)	0	0	0	(46,823)
Cyfanswm yr asedau a ddefnyddiwyd	453,477	(11,842)	0	0	441,635
Cyfanswm ecwiti trethdalwyr	453,477	(11,842)	0	0	441,635

Costau Gweithredu 2019-20

	Gweithgareddau gofal iechyd	WHSSC	EASC	Trafodion rhyng-segment	BILI Cwm Taf Cyfanswm
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Gwariant ar wasanaethau gofal iechyd sylfaenol	234,802	0	0		234,802
Gwariant ar ofal iechyd gan ddarparwyr eraill	292,814	624,252	163,092	(124,835)	955,323
Gwariant ar wasanaethau ysbytai ac iechyd cymunedol	684,350	4,398	2,962	(510)	691,200
	1,211,966	628,650	166,054	(125,345)	1,881,325
Llai: Incwm Amrywiol	(144,961)	(628,650)	(166,054)	125,345	(814,320)
Colledion	1,067,005	0	0	0	1,067,005
Incwm Buddsoddi	(2)	0	0	0	(2)
(Enillion) / Colledion Eraill	(82)	0	0	0	(82)
Costau cyllid	65	0	0	0	65
Costau gweithredu net ar gyfer y flwyddyn ariannol	1,066,986	0	0	0	1,066,986

Asedau Net 2019-20

	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Cyfanswm yr asedau anghyfredol	586,324	0			586,324
Cyfanswm yr asedau cyfredol	107,689	20,584	1,305	(1,567)	128,011
Cyfanswm rhwymedigaethau cyfredol	(171,958)	(32,426)	(1,305)	1,567	(204,122)
Cyfanswm rhwymedigaethau anghyfredol	(57,566)				(57,566)
Cyfanswm yr asedau a ddefnyddiwyd	464,489	(11,842)	0	0	452,647
Cyfanswm ecwiti trethdalwyr	464,489	(11,842)	0	0	452,647

34. Gwybodaeth Arall

34.1. 6.3% o Gyfraniadau Pensiwn Cyflogwr Staff - Elfen Dybiannol

Mae'r trafodion tybiannol yn seiliedig ar amcangyfrif costau ar gyfer y cyfnod o ddeuddeng mis, wedi'u cyfrifo o wariant gwirioneddol Llywodraeth Cymru ar gyfer y cyfraniadau pensiwn cyflogwr staff o 6.3% fel ym mis deg.

Mae'r trafodion yn cynnwys gwariant tybiannol mewn perthynas â'r 6.3% a dalir i Awdurdodau Gwasanaethau Busnes y GIG gan Lywodraeth Cymru a chyllid tybiannol i dalu am y gwariant hwnnw fel a ganlyn:

	2020-21 £000	2019-20 £000
Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2021		
Gwariant ar Wasanaethau Gofal Iechyd Sylfaenol	658	588
Gwariant ar Wasanaethau Ysbytai ac Iechyd Cymunedol	23230	21144
 Datganiad o Newidiadau mewn Ecwiti Trethdalwyr Am y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2021		
Cost gweithredu net am y flwyddyn	23888	21732
Cyllid tybiannol gan Lywodraeth Cymru	23888	21732
 Datganiad Llifoedd Arian Parod ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2020		
Cost gweithredu net ar gyfer y flwyddyn ariannol	23888	21732
Addasiadau llif arian eraill	23888	21732
 2.1 Perfformiad Adnoddau Refeniw		
Dyrannu Adnoddau Refeniw	23888	21732
 3. Dadansoddiad o gostau gweithredu gros		
3.1 Gwariant ar Wasanaethau Gofal Iechyd Sylfaenol		
Gwasanaethau Meddygol Cyffredinol	34	33
Gwasanaethau Deintyddol Cyffredinol	79	54
Gwariant Gofal Iechyd Sylfaenol arall	545	502
3.3 Gwariant ar Wasanaethau Ysbytai ac Iechyd Cymunedol		
Costau cyfarwyddwyr	56	57
Costau staff	23174	21086
 9.1 Costau cyflogaion Staff Parhaol		
Cyfraniadau cyflogwyr at Gynllun Pensiwn y GIG	23888	21732
Codwyd ar gyfalaf	0	0
Codwyd ar refeniw	23888	21732
 18. Masnach a symiau taladwy eraill		
Cyfredol	0	0
Pensiynau: staff		
28. Addasiadau llif arian eraill		
Symudiadau eraill	23888	21732

34. Gwybodaeth Arall (parhad)**34.2 Arall (parhad)****Cyllid Covid 19 Llywodraeth Cymru**

	CTM	WHSSC
	2020-21	2020-21
	£000	£000
Cyfalaf		
Cyllid Cyfalaf Ysbytai Maes	571	0
Cyllid Cyfalaf Cyfarpar a Gwaith	5,118	0
Cyllid Cyfalaf arall (Nodwch)		
Buddsoddi mewn TGCh	2,552	0
Buddsoddi mewn capasiti ymchwydd, cyflenwad ocsigen ac Uned Gofal	2,464	0
Dwys mewn stad sy'n eiddo i'r Bwrdd Iechyd		
Oedi o ran Covid ar gynlluniau a ariennir gan Raglen Gyfalaf i Gymru	232	0
Gyfan Llywodraeth Cymru		
Buddsoddi yn y Ganolfan Ymchwil Brechu	155	0
Cyllid Cyfalaf Covid 19 Llywodraeth Cymru	11,092	0
Cyllid		
Cyllid Cynaliadwyedd	29,300	0
Costau Cyflog C-19 Ch1 (Chwarteri'r Dyfodol wedi'u cwmpasu gan y Datganiad Cyllid)	7,875	0
Ysbyty Maes (Costau Sefydlu, Datgomisiynu a Cholledion canlyniadol)	6,054	0
Cyfarpar Diogelu Personol (gan gynnwys Cyfarpar Cymru Gyfan drwy PCGC)	6,063	0
Profi, Orlhain, Diogelu - Profi a Samplu - Tâl a Di-dâl	5,759	0
Profi, Orlhain, Diogelu – Orlhain y GIG a'r ALI - Tâl a Di-dâl	4,450	0
Brechu - Rhaglen Ffliw Estynedig	238	0
Brechu - COVID-19	2,758	0
Taliad Bonws	13,498	0
Croniad Gwyliau Blynyddol - Cynnydd oherwydd Covid	13,400	0
Gofal Brys ac Argyfwng	4,723	0
Cymorth i Ddarparwyr Gofal Cymdeithasol i Oedolion	3,400	0
Hosbisau	0	0
Sector Iechyd Annibynnol	0	23,470
Iechyd Meddwl	789	5,774
Gofal Sylfaenol Arall	1,875	0
Arall	1,588	0
Cyllid Refeniw Covid 19 Llywodraeth Cymru	101,770	29,244

34. Gwybodaeth Arall (parhad)

34.3 Gweithredu IFRS 16

Cytunodd Trysorlys EM â'r Bwrdd Cyngori ar Adroddiadau Ariannol (FRAB), i ohirio gweithredu Prydlesi IFRS 16 tan 1 Ebrill 2022, oherwydd yr amgylchiadau a achoswyd gan Covid-19.

Er mwyn lleddfu'r pwysau ar Adrannau Cyllid GIG Cymru, mae datganiad effaith manwl IFRS 16 wedi'i ddileu gan Adran Gyllid Grŵp Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol Llywodraeth Cymru.

Rydym yn disgwyl y bydd cyflwyno IFRS16 yn cael effaith sylweddol a bydd hyn yn destun gwaith hyd at ei ddatgelu yn ein datganiadau ariannol ar gyfer 2021-22.

**CYFARWYDDYD CYFRIFON Y GWASANAETH IECHYD GWLADOL YNG NGHYMRU A
RODDWYD GAN WEINIDOGION CYMRU YN UNOL AG ATODLEN 9 ADLAN 178
PARAGRAFF 3(1) O DDEDDF Y GWASANAETH IECHYD GWLADOL (CYMRU) 2006 (P.42)
A CHYDA CHYMERADWYAETH Y TRYSORLYS**

BYRDDAU IECHYD LLEOL

1. Mae Gweinidogion Cymru yn cyfarwyddo y bydd cyfrif yn cael ei baratoi ar gyfer y flwyddyn ariannol a ddaeth i ben 31 Mawrth 2011 a blynyddoedd ariannol dilynol mewn perthynas â'r Byrddau Iechyd Lleol (BILI)1, ar y ffurf a bennir ym mharagraffau [2] i [7] isod.

SAIL Y PARATOI

2. Bydd cyfrif y BILI yn cydymffurfio â:

(a) chanllawiau cyfrifyddu Llawlyfr Adroddiadau Ariannol y Llywodraeth (FReM), sydd mewn grym ar gyfer y flwyddyn ariannol y mae'r cyfrifon yn cael eu paratoi ynddi, ac sydd wedi'u cymhwyso gan Lywodraeth Cymru ac wedi'u disgrifio yn Llawlyfr Cyfrifon BILI GIG Cymru;

(b) unrhyw ganllawiau neu ddatgeliadau penodol eraill sy'n ofynnol gan Lywodraeth Cymru.

FFURF A CHYNNWYS

3. Bydd cyfrif y BILI ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2011 a'r blynyddoedd dilynol yn cynnwys datganiad o wariant net cynhwysfawr, datganiad o sefyllfa ariannol, datganiad o lif arian parod a datganiad o newidiadau mewn ecwiti trethdalwyr i'r graddau bod y datganiadau hyn yn ofynnol gan FReM ac yn cael eu cymhwyso gan Lywodraeth Cynulliad Cymru, gan gynnwys unrhyw nodiadau sy'n angenrheidiol i sicrhau dealltwriaeth briodol o'r cyfrifon.

4. Ar gyfer y flwyddyn ariannol a ddaeth i ben 31 Mawrth 2011 a'r blynyddoedd dilynol, bydd cyfrif y BILI yn rhoi darlun cywir a theg o'r sefyllfa ar ddiwedd y flwyddyn ariannol a'r costau gweithredu, newidiadau mewn ecwiti trethdalwyr a llifoedd arian parod yn ystod y flwyddyn.

5. Bydd y cyfrif yn cael ei lofnodi a'i ddyddio gan Brif Weithredwr y BILI.

AMRYWIOL

6. Atgynhyrchir y cyfarwyddyd fel atodiad i'r cyfrifon cyhoeddedig.

7. Bydd y nodiadau i'r cyfrifon, ymysg pethau eraill, yn cynnwys manylion y polisïau cyfrifyddu a fabwysiadwyd.

Llofnodwyd gan awdurdod Gweinidogion Cymru

Llofnodwyd: Chris Hurst

Dyddiedig:

1. Gweler rheoliad 3 Gorchymyn Byrddau Iechyd Lleol (Trosglwyddo Staff, Eiddo, Hawliau a Rhwymedigaethau) (Cymru) 2009, Rhif 1559 (Cy.154); Y GWASANAETH IECHYD GWLADOL, CYMRU; 2009